٦٥٦

دخل في نوبة الفقير اليه سبحانه و ت
عبد العزيز الشهير بمؤمن زا
عفي عنه وغفر له

دخل في سلك ملك الفقير
كاتب مصطفى زهدي
الساميسوني
في سنة ١٠٦٥

من كتب احوج عبيد
الله محمد لطفي
عفي عنهما

سپاس شناس اساس • وستایش بی قیاس • وحمد بی غایت • وشکر بی نهایت
آفریدکاری را تعالت آلاؤه • وتقدست اسماؤه • که بنوک قلم ابداع • وخامهٔ فطرت واختراع
بدایع نقوش صور نفوس • بر صحیفهٔ وجود نکاشته • علم قدر انسانرا بتعلیم اسماء
همه اشیا افراشته • معزز ومکرم ساخت • وعلم آدم الاسماء کلها • نظم •
مخترعی کز تتق حکمتش • جلوه کر آمد چو عروس جهان • شو هر وی بو البشر آمد به بنین •
هست از وان همه اعیان عیان • کشت درین باغ امانی بهار • طوطی کویای بدیع البیان
تعالی شانه • وعظم سلطانه • ونفحات عنبر شمیم صلوات • ونسمات عبهر نسیم تحیات نثار
مرقد اقدس • وایثار مشهد مقدس سیدی که کنوز رموز قدم • ومعارف مزایای
حکم • وعلمک مالم تکن تعلم • در دبیرستان • اقرأ وربک الاکرم الذی علم بالقلم • از برداشت
تاج معراج • سبحان الذی اسری بر سر • و دواج دیباج • فاوحی الی عبده ما اوحی دربر
علیه من الصلوات ازکاها • ومن التحیات اذکاها • شعر • امین وحی رسالت محمد عم بست
دلیل راه سعادت محمد عم بست • خزینه داری ابریز کنت کنزا یافت • طلسم کنج امانت محمد عم بست
مرصع امده تاجش بلؤلؤ لولاک • فرید کان مکانت محمد عم بست • محمد ارشرفی بایدت طفیلش باش
مدد رسان قیامت محمد عم بست • نثر • و درود نا معدود • و رضوان نا محدود بر آل واصحاب
ومتابعان واحباب او باد • شعر • علی ارواحهم تحف التحایا • من الله الذی خلق البرایا
ماطلع النجم من السماء • والنجم الطالع من الغبراء • اما بعد • بو افقر عباد الله محمد بن مصطفی ابن
شیخ لطف الله عفی عنهم • زبان فارسیدن معلومی اولمیانی کتب لغاتدن تفحص وتصفح
ایتدکده جهلهٔ نساخ تحریفاتندن اکثری غلط اولوب شبهه سنی ازاله ورفع ایدمیوب
وفارسیده حیثیت ندر بلمین کیمسنه یه فارسی لغت یازدوریجق حال • بو منوال اوزره اولور
کاه لغتک نصفنی لغت واحد صانوب • علی حده یازوب • ونصف آخرینی تفسیر ایله یازوب
وکاه برعکس بر نسخهٔ غریبه ظهوره کتوروب • و مذکور نسخه دن نیچه نسخه لر وتنسخ اولنان نسخ دن
داخی نیچه صورتلر • صفحهٔ بیاضده جلوه کر اولوب • مرور زمان ایله بریرندن سقیم وابتر اولماغین

اصلاحه اصلا قابلیت قالمیوب • مشقت تصحیحی راساً انتساخ وتالیفه عدیل اولوب
اعالی ثقات نظرندن ساقط ودور • اولمغله مهجور مهجوره بدیل اولماغین انتفاعی نزیل
ونفعی قلیل • اولیجاق بو فقیر قلیل البضاعه • وحقیر عدیم الاستطاعه نوک خاطرینه
بو خاطره خطور وعبور • ایدر ایدی که بر نسخه جمع ایدوب بر وجهله ضبط وربط ایلیم که اکر
ناسخ یاکلش یازرسه داخی اهل اولان • بلکه زبان فارسی ایله ادنی اشنالیغی اولان اصلاحنه
قادر اولا • لکن آرزوی بلند پروازی • ومعرفت پردازی • اوزره اولان طبیعت شاهباز
بو آیق روزکار رنا ساز • وعوایق چرخ شعبده باز • دن شکسته بال • واشفته حال
اولمغله • حمامهٔ خامهٔ مشکین نامه • صید وقیده ظافر وفائز اولیمازدی • کی شعر
خاطر که حزین باشد • بیت • زیرا بوان چرخ بوقلمون • کل امر بوقته مرهون •
نثر • تا کاه تباشیر صبح اقبال • وغباشیر طالع نیل آمال • نتق افق غیبدن منظرهٔ شهادت
اوزره جلوه کر اولوب • مطلع ان الفضل بید الله دن لمعهٔ کامیابی لایح • وروضهٔ
وما النصر الا من عند الله دن غنچهٔ ظفر نصابی فایح • اولوب • سعد الزمان وساعد الاقبال
یعنی ایالت وحکومت دیار جلیل الاعتبار جمیل الاثار • مصر حمیت عن النوایب
والاصر • بقدوم سعادت رسوم • حضرت ایالت پناه • عدالت دستکاه • مکارم
پیرای • محاسن نمای • پاشای معظم • کافل مصالح العالم • ناظم جمهور امور مصالح الامم
مالک ازمهٔ معالی وکرم • آخذ اعنهٔ عوالی همم • نظم • انکه بوسد استانش تیر چرخ اثیر
وانکه نعل بادپایش رشک ماه آسمان • هم براق دولتش را فرق فرقد پایکاه •
هم همای همتش را برج برجیس آشیان • نثر • ممهد قواعد عظمت وکامکاری • مشید مقاعد
ابهت ونامداری • المحفوف بصنوف الطاف فعال لما یشا • حسن پاشا • نور الله بنوره
الدیار بنور رایه الصایب • ورفع بسنا قرضاب لایه ظلمات الظلم والنوایب
حضرتلری که طبع پاکی • دراک حقایق ومعانی • وذهن دراکی • جامع دقایق ونکته دانی در
قطعه • کرچه خورشید فلک چشم وچراغ عالم است • روشنایی بخش چشم اوست خاکپای او
جلوه کاه طایر اقبال کردد هر کجا • سایه انداز د همای چتر کردون سای او • میامن معدلت
کامله • ومواهب مرحمت شامله لری ایله • بو دیار عزیز المعیار • نمونهٔ فردوس برین
ونشانهٔ علیین • اولوب اثار حسن تربیت • وانوار یمن تقویت • لری ایله زمرهٔ فضلا
وفرقهٔ علما • وسایر رعایا وبرایا • آسوده حال ومرفه البال • اولوب ملاذ منزمندان
وملجاء مستمندان • اولماغین ذکر اولنان لغتک ترتیبی • وملاحظه اولنان تصور
ترکیبی خاکپای شریف شرف افزا لرینه عرض ولندقده بو بنده بی ارتیاب لرینه
خطاب مستطاب بیوروب • اتمامنه اهتمام ایله دیو فرمان جلیل الشان لری
ظهور وزهور • بولماغین بر موجب امر عالی • لا زال مطاعا للاعالی • با وجود بضاعت
مزجاة • ونسخهٔ علیله • المامور معذور فحواسنه استناد • والعذر عند کرام الناس

مقبول معنالسنه اعتماد ایدوب • الطاف واهب العطایا • واعطاف خالق البرایا •
دن عز شانه • وبهر برهانه • اتمام واختتامی امرنده توفیق واعانت رجا ایدوب •
ابتداء اولندی ربنا آتنا من لدنک رحمة وهیئ لنا من امرنا رشدا • وما توفیقی
الا بالله علیه توکلت والیه انیب • صورت ترتیب لغات •
اولا اسماء جامع ومشتقه • بعض قواعد فرس بیان اولنور • وترتیب اولنان
لغاتک اول واخرینه اعتبار ایدوب • مثلا اولا • اولی حرف الف واخری حرف الف •
اولانی ایراد ایلدم بعده اولی حرف با واخری حرف الف اولانی کتوردم بعده
اولی حرف تا واخری حرف الف اولانی • الی اخر حروف التهجی • وهر بابک اولنده اولان
الفک اول ممدوده سنی • بعده مقصوره • بعده مکسوره • بعده مضمومه سینی بو صورت
اوزره تحریر ایلدم باب الالف الممدوده • آبا • آسا • آهن سا • الهمزة المقصورة
اَبا • اژدها • اَزیرا • الهمزة المکسورة • اِبا • اِستا • اِی با • الهمزة المضمومة •
اُوستا • اُورا • اُوبا • بعده اولی حرف با آخری حرف الف کلیجک نوع اوله الباء
المفتوحة دیو قید اولنوب • اسلوب مذکور اوزره اول مفتوحه • بعده مکسوره
بعده مضمومه • الی اخر حروف التهجی هر حرف اولنده نه حرف ایسه نوع اوله دیو
یازیلوب • اخری حرف الف اولان لغات تمام اولوب • آخری حرف با اولان
لغاته ابتدا اولنه رقم باب الباء نوع اوله الف الممدوده دیو کتب اولنوب
بعده مقصوره • بعده مکسوره • بعده مضمومه سی یازیلوب • الی آخر حروف التهجی اخری
تا اولان لغاته کلدکده باب التاء نوع اوله الالف الممدوده دیو اسلوب سابق اوزره
علی الترتیب یازیلوب • اکرچه اول وآخر اعتبارینی قره حصاری المشدر • لکن هر لغتک
تحتنه معناسنی ایجاز اوزره یازمغین • مبتدیلر فهم ایدمیوب • وقره حصاری کسانی
فصاحت اوزره اولمامغین • بعضی ترکی لغتلری که اول ولایتده متداولدر • فهم اولنماز
ومبهم مختصردر • وبو لغتک ثلثی مقداری کلمز • چونکه لغاتک اول وآخری بو نسق اوزره
ضبط اولنوب خطا وخللدن محفوظ • وخبط وزللدن مصون اولدقدن صکره
یازیلان هر لغاتک لوننده غیری هر لغتک وسطنده اولان حروفی برلون آخر ایله لغتدن
مقدم یازوب • بعض لغاتی بر غیری رنک ایله یازدم • مثلا آبا • وآش • وآیا •
لغتلری یازلدقده اولا مذکور لفظلرک وسطنده اولان • با • وشین • ویایی •
بو اسلوب اوزره ب ابا ش آش ی آیا سبز رنکله یازوب • ولغتی سرخله یازدم
اول ولفظی الف ولدوغی مقرر وثابت اولوب • وسطنده اولان حروف داخی
بو وجهله مربوط اولیجاق لغات مضبوط اولوب • خطا واقع اولمز فهم اولنور •
متأخرین دن مشهور اولوب کتبی متداول اولنان اصحاب لغاتکه مولانا لطف الله حلیمی
ونعمة الله • ووسیلة المقاصد • الی اسنی المراصد حاجی خطیب رستم مولوی

وقره حصاری درکه متقدمین کتبنی تتبع ایدوب تحریر ایتمشلردر • شول لغاتده که متفقلردر
یازیلوب • واختلافلری واقع اولان لغاتی داخی مفصل یازوب • وبعضسی یاده بیر قاج
معنایه دخی که نقل المشلردر اول دخی تحریر اولنوب • بعده علامهٔ زمان • نعمان دوران •
فرید دهر • وحید عصر • مرحوم کمال پاشازاده • اعظم الله اجره وزاده •
دقایق الحقایق نام لغت فائقنده ذکر اولنان اصحاب لغاتدن زیاده •
تحقیقاتی وارایسه • فاضل محقق • دقایق الحقایق ده بو یله تحقیق وتدقیق • المشلردر
دیو ذکر اولنمشدر • وبعض ارباب لغت بر لغتک معناسنی ذکر ایدوب • بعده
بیر قاج اسمی دخی کلیه فلان معناسنه در دیو اول کلان لغته حواله ایدرلر • بو فقیر
کثیر التقصیر هر اسمی کلدکده اجمالا کیرو معناسنی بیان ایدوب • اکر بعض اسامی سنده
بعض تفصیل واقع اولمش ایسه سایر تفصیلی فلان اسمنده مذکوردر دیو اشارت
المشدر • جایزدرکه کتابک بعضی مفقود اولوب • اول حواله اولنان اسم دخی انده اولنوب
اول طالب مرادندن محروم قالور • وبعض لغاتک فارسیده بکرمیدن زیاده
واردر • مثلا عربیده قنفذ که ترکیده کرپی نک دیدر • فارسیده انواعیله
یکرمی بش ادی واردر • واینکم سغمال که عربیده قوس قزح دیرلر • فارسیده یکرمی
دورت ادی واردر • ونیجه لغتلر دخی واردرکه بشدن واوندن زیاده ادلری
واردر • هر لغتک اسمی حروف تهجی دن قانغی حرفده اول کلدی ایسه حاشیه سنده
جمع ادلری یازیلوب • سایر ادلری داخی محللرنده کتب اولنوب • تکرار کلدکده
سایر اسامیسی فلان اسمنده مذکوردر دیو اشارت اولنور • نفعدن خالی اولمدوغی
ظاهردر • ونوادر تواریخدن • ونوادر حسابدن • وسایر مزایادن مناسبتیله کاه متن
وکاه حواشیده خیلی فواید درج اولنمشدر • مثلا حضرت سلیمانک علیه صلوات
الرحمان حشمت وعظمت سلطنتی باننده • واسکندرک نسبی تفصیلنده واینه
ترکیبی ترتیبنده • وسایر سلاطین فرسک نسبی واسمنک سبب تسمیه سنده
وتضعیف شطرنج مثالی اعجوبه وضعنک سببی وحسابی ذکرنده • وسایر نیجه
لطایف که هر بری زمانله نیجه کتب مطالعه سندن جمع اولنمشدر • بو کتابده
درج ایلدم • تملک حضرت سلیمانه علیه السلام هدیه سی ع ان الهدایا
علی مقدار مهدیها • فحواسی اوزره نصف رجل جراد اولمامغین بو بنده پر قصور
داخی عز حضور • لامع النور فایض السرور لرینه عرض هدیه قصد ایدوب
اسم سامیلری مناسبتیله بو کتابی التحفة السنیة الی الحضرة الحسنیة نامیله
معنون ایلدم بیت ای ترا نام حسن وروی حسن خوی حسن • ما کدا ییم بهر حال تو
اهل حسنات • ومن الله التوفیق لاتمامه • والاعانة علی تمامه • انه علی ذلک قدیر
وبالاجابة جدیر • نظر کیمیا اثر فضلادن متوقع ومأمول • واصحاب کرم وارباب شیم دن

متضرع ومسئول • در که دیده اعتراضله ناظر اولمایوب عیب وقصور ونقصان
وفتور • واقع اولان محلی • زیب قلم اصلاح حلیه منحلی • قلمقدن اعراض واغماض
بیورلمغه احسان بیورروب • بو فقیر کثیر التقصیرک سهو ونسیانه نسبت ایدوب جهل
وغباوتنه حمل ائتمیه لر • والله الموفق لسبیل الرشاد • وهو رؤف بالعباد • وهو حسبی
ونعم الوکیل نظم غرض بو نقشدن کم اولدی اباد • کیم انی کوره ایده آفرین باد
دعای خیر در اهل نظردن • دریغ اولمایه لطف ماحضردن • بماند سالها این نظم وترتیب
زمامن ذره خاک افتاده جایی • غرض نقشیست کز ما باز ماند • که هستی را نمی بینم بقایی
مگر صاحبدلی روزی برحمت • کند در حق این مسکین دعایی • مقدمه

معلوم اهل فضایل • در که فارسی دل • لطافت وظرافت • اوزره وضع اولنمش لغاتدر
وبر اسمی دخی دریدر • ارباب لغت سببن بویله بیان • ایتمشلردر که ملوک عجمک دردنجی
طبقه سی ساسانیلردر که انلره اکاسره دخی دیرلر • اول فرقه یه اول پادشاه • اولان ردشیر
بن بابکدر • وآخر پادشاهی یزدجرد بن شهریار بن خسرو پرویزدر • که فاروق اعظم
حضرت عمر رضی الله عنه • زماننده تاج وتختی الدروب • کندوسی قاچوب اسلام
لواسی سرفراز اولوب • کفر علمی سرنکون اولدی • انلرک صاحب تعظیم وتکریملرندن
بهرام گور بن یزدجرد اثیم • وقتا که اجداد امجادندن زیاده ممالکه حاکم ومالک اولوب
کوس سلطنت عظمتی هفت اقلیمک چار گوشه سنده اوریلیچق • لیساغ ایدوب تهدید ایلمشدی
که کندو درکاهنده فارسی دن غیری دل سویلمیه لر • وبراتلری واحکام ومکاتیبی
فارسیجه یازه لر • اول زمانده انک قاپوسنه منسوب اولدیغیچون دری دیدیلر
مدت سلطنتی بعضیلر التمش اوچ ییل • وبعضیلر یتمش ییل دیمشلردر • بو قدر مدتده لیساغ
مقرر اولوب • قاپوسنده بو دلدن غیری دل سویلنمیوب • تا شول مرتبه یه واردی
که بو لسان انک درکاهنه نسبت اولنوب شایع اولدی • وبو دلی غیری السنه دن
زبان دری دیمکله تمییز ایدر اولدیلر • اول ایامدن برو بونک اوزرینه مشهور وذایع
اولدی اما فاضل محقق دقایق الحقایق • نام کتاب فائقنده بویله تحقیق ایتمشلر که
لسان فارسینک فصیحنه دری درلر • نته کم خیر البشردن صلی الله علیه وسلم
الی یوم المحشر • منقول اولان • خبر مقبولدن اکلنور که حافظ الدین نسفی کافی دلو
کتابنده ابو سعید بردعیدن نقل ایتدوکی اوزرینه اول حدیثک عبارتی بودر
لسان اهل الجنة العربية والفارسية الدرية فارسینک دریسی تازی که عربینک فصیحیدر
مقابله سنده ذکر اولنور • نته کم شرف الدین یزدینک بو بیتنده که بوسببه
معناسنده دیمشلردر واقعدر بیت زلعل یار خوآمم ضد شربت قند
بتازی ودری وقلب وتصحیف • تازی عربینک بدویسی در • بدوی آته اسب
تازی دیرلر بیت اسب تازی اگر ضعیف بود • همچنان از طویله خر به

ای جرم را اگر کنی ظلم وجور • گند بی گنهم تر اجور دور • وبعض ترکیبلر مابینسنده کاه اولور
در اقلیم پارسده که شیراز مملکتیدر • واهل فرسک افصحیدر • اول دیارده برناحیه
مخصوصه نک آدیدر • کلک دری ولسان دری اکا مخصوص اولنور دری نوک
بابنده براصل خبر دخی واردر • شول رساله ده که لسان درینک مزیتی باننده • ولسان
عربینک سایر السنه اوزرینه تفضیلی تفصیلنده ترتیب اولنمشدر • ولغت
اقنوم صاحبی دری دیارعجمده بر جماعتک دیدر که اول قوم لغت غریبه سویلردی نقل
ایلمش • ودری آب وهواسی لطیف اولان طاغ اتکنه دیرلر • وقرارگاه وبتاجق
یر وظرف معناسنه کلور پس بو دل ظرافت اوزره وضع اولندوغی حیثیتیدن دری
که غلظت اوزرینه اولان حروفدن سکز حرف کلمامشدر • نته کم فضلادن بیری نظم
المشدر قطعه هشت حرفست انکه اندر فارسی نایدهمی • تا نیاموزی نباشی اندرین معنی
معاف • بشنو اکنون آن حروف ویاد گیرای دل زمن ث وح وص وض وط وظ وع
وق زیرا ذکر اولان حرفلرک تلفظنده تکلف وغلظت واردر • واول لغتلر که ذکر
اولنان حروفله بو لساندن ده شایع وذایع اولمشدر • تتبع وتفحص الیسنه یا عربیدن
یا غیری السنه دن منقولدر • ویا تحریفات عوام قبیلندندر مثلا خیر لغتی که فارسی ده
حالا مستعملدر • اصلده ها ایله هیز در عوام تغلیط وتحریف ایدوب حا ایله تلفظ
ایتدیلر ویازدیلر • نته که فضلاء ارباب لغتدن مستشهدات صاحبی اسدی طوسی
وصحاح الفرس صاحبی هندو شاه نخجوانی • ومنتخب مصنفی حکیم قطران ارموی • ومعیار
جمالی مؤلفی شمس فخری • رحمهم الله اصل لغت ها ایله هیز در دیو تصریح وتصحیح ایتمشلردر
لسان پهلویده حمام طاسنه هیزدیرلر • کیم استره طوتدوغندن اوتوری
مخنثلک ایدن فاحشه عورتدن خبیث مرد صورتنده اولان کمسنه یه بر سبیل
استعاره اطلاق اولندی صاد وضاد وطا وظا حرفلرینه مطبقه ومستعلیه
دیرلر • یعنی بونلری تلفظده دل آلت حکه دن فالقوب طمانعه یاپیشور • نوعا غلظتدن
خالی دکلدر • وصاد مهمل حرف صفیردر • یعنی دیشلر ارا سندن دلوک طرفندن
ظاهر اولور • زیرا اوزرینه وقف اولنسه صفلق کبی صوت حاصل اولور • وصد که
یوز دیمکدر مائه معناسنه اصلده سینله ایدی صکره عوامک غلبه استعمالیله
تحریف اولنوب صاد ایله تلفظ وکتابت اولنور اولدی • واهل فرس غیری دلدن
نقل اولنان لغاتدن حرف طا واقع اولانی تا تلفظ ایدرلر • اما کتابتده بیله طا
صورتنده یازرلر • لکن بو عجبدر که طبرزد لفظی که شول بالته ایله اوشادیلان غات
محکم شکره دیرلر • اصلی تا ایله تبرزد ایکن طا ایله یازرلر • حیز وصد لفظی کبی دونمشدر
وعین وقاف بو قدر • اگرچه کیم عینله بعض الفاظ شایعدر • وقاف ایله خیلی لغات
نقل ایتمشلردر • مثلا قفا وقد وقامت کبی که اصلده عربیدن منقولدر • فارسی

خصوصا اکثری علام رجالدندر • واول که اصحاب لغت کتابلرنده باب ذال
یازمدقلری فارسیده ذال معجمه اولمادوغی ایچوندر دکلدر • بلکه اهل فرس قافیه
واستعمال لرنده دال مهمله ایله ذال معجمه یی فرق ایتمدکلری ایچوندر • والا لفظ
مفردده حرف صحیح ساکندن صکره کلان دال مهمله در • وباقی ذال معجمه در دیو تصریح
ایتمشلردر مولانا شرف الدین احفظوا الفرق بین دال وذال • فهو رکن فی الفارسیة
معظم کل ما قبله بسکون بلا وای فذاک دال وماسواه معجم • سایر تفصیلی واستشهادی
باب دالده ایراد اولنمشدر اما لغات عربیه یه اعجاز شان محمدی • علیه افضل الصلوات
واکمل التحیات • وبلاغت قرآنیه • وفصاحت ترکیبیه • ومحسنات مرضیه • بیر وجهله
لطافت وملاحت • ویرمشدر که هیچ بر لسان انک دایره سینه متقارب اولماز و داخی
بلکه کلش حرف واردر فارسیده که لسان عربیده یوقدر • انلره حروف عجمی دیرلر •
اوچ نقطه ایله علامتلنورلر • اولا با در پا و پرن کبی بو حرف باء عربیله فاء اورتاسنده
تلفظ اولینور • والتنده اوچ نقطه قورلر • ایکنجی جیم در چاه و چار کبی • وبو حرف جیم
عجمیله شین اورتاسنده تلفظ اولنوب التنده اوچ نقطه علامت قورلر • اوچنجی
زا در ژفت و ژفت کبی وبو حرف زاء عربیله جیم عربی اورتاسنده تلفظ اولنور •
واوستنده اوچ نقطه قورلر • دردنجی فا در فور و فکنده کبی بو حرف عربیله
واو اورتاسنده تلفظ اولینور • واوستنده اوچ نقطه علامت قورلر • بشنجی
کاف در گور و گوی کبی بو حرف کاف عربیله قاف اورتاسنده تلفظ اولنور •
واوستنده اوچ نقطه قورلر • باب الالف الف ممدوده که بعض مصادر
وافعال اوایلنده شعراء فرسک اشعارنده واقع اولمشدر • شویله که اکر ایراد اولنمسه
معنای اصلی یه اصلا خلل وزلل کلمز • بو معنی ایکی وجهدن خالی دکلدر • یا زاید اولوب محضا
تزیین ایچون اولا • مثلا رودکینک بو بیتنده • واقع اولوبدر بیت
چون بگردد آو پای از پایدان • آشکو خیزد بماند همچنان • ویا خود الفله والفسز
داخی مروی لغت اولا • واریدن و آواریدن کبی • که بو تمام معناسنه در • ایکی
وجهیله مرویدر • وآمدن لفظندن صیغه امر در • کل دیمکدر • شایعا اولنور با • ایله
بیا کلور اما کاه اولور که اشعار شعراده بابسز واقع اولور • نته که لسان الغیب و
ترجمان الاسرار • خواجه حافظک بو شعرلرنده واقع اولوبدر • بیت
حافظ چو پادشاهت که گاه مینوازد • رنجش ز بخت منما بازآ بعذر خواهی •
دیگر باز آ که در فراق تو چشم امیدوار • چون گوش روزه دار بر الله اکبر است
همزه مفتوحه که لسان تازیده ادات استفهام وادات ندادر • زبان فارسیده
ذرپس شاعرلری بعض ادوات اولرینه ادخال ایدرلر • گویا که اندرک فاتنده حرف تنبیه در
اسدی بهم چون بود مهر و کین گاه جنگ • ابا آبگینه کجا ساخت سنگ لطیفی

الی جرم

الی جرم را اگر گنی ظلم و جور • کند بی گنه مر ترا جور دور • وبعض ترکیبلر مابینده گاه اولور
الف ساکن ایله فاصله توسل اولینور سرابالا • گرداگرد • پیشادست • دستادست
کبی اما فاضل محقق • دقایق الحقایق • نام کتابنده • بویله تحقیق و تدقیق ایتمشلردر
که لسان فارسیده بعض ترکیبلر • اورتاسنده کی الف • مقابله و مواسات معناسن
افاده ایدر • ایکی نسنه بیر بیرنه تمام مقابل اولوب تساوی اولسه لر • اول معنادن تعبیر
ایتملو اولیجاق اسملری اورتاسنه بیر الف کتوررلر • برابر دیرلر • لبالب ده بونک
کبی در • معنای اصلیسی طوداق طوداغه کلمکدر • صو ظرفنک کنارنه برابر اولسه
مجازا لبالب اولدی دیرلر • نته که بو بیتده ظاهر در بیت لبالب است ز خون جگر پیاله ما
دم نخست چنین شد مگر حواله ما • دنکادنک ده اویله در • معنای اصلیسی ایکی دنک بیر بیرینه
مقابل و مساوی اولمقدر • غلبه استعمال ایله مطلق وزننده و مواساتده استعمال
اولینور • بیر یرده ایکی رنک اولسه بیر بیرینه مقابل بیری غالب بیری مضمحل اولمسه رنگارنگ
دیرلر • بیر محلده ایکی در لو نسنه اولسه وجه مذکور اوزرینه گوناگون دیرلر پیچاپیچ ده ایکی
طرفدن بیر بیرینه مقابل و مساوی اولمقدر • ایکی کیشی پنجه طوتسالر بیر بیرن بوکمه سلر
معنای پیچاپیچ بولینور • ایکی جانبدن چکشمه اولسه • بر جانبدن غلبه بولونماسه
معنای کشاکش بولینور چکاچاک ده بونلر کبی در فردوسی چکاچاک خنجر بگردون
رسید • ز هندوستان خون بجیحون رسید • بو قیاس اوزرینه ایکی باش بر بیرینه
مقابل و مساوی اولسالر سراسر دیرلر • معنای اصلیسی ویزه دوبدزلک
اول حالته لازم اولدوغندن و توری غلبه استعمالله معنای لازمیده منزله حقیقته
وارمشدر • شمدی سراسر دیسالر معناسی دوبدزدر • خاطره کلان اول لفظدن متبادر
اولان • شول قماش که گل گل بنک بنک اولمایه • التونی دوبدز اولا سراسر دیدکلری
اول اعتبار ایله در • موافقت وانتظام معناسنده ده اول الفی استعمال ایدرلر •
معنای اصلیسنک لازمی اولدوغی اعتبار ایله • مثلا زناشوی دیرلر • فتح زا ایله شول
ار ایله عورته که آرالرنده ازدواج وامتزاج اوله نته که بو بیتده ظاهر در بیت
چو شد شرط زناشوئی همه راست • مرادا ماده گشت و داوری خواست • یوررکن
گاه یورغالیوب گاه ییلما که تکاپوی دیرلر شباروزک داخی اصلی اولدرکه
کیجه ایله کوندزک بیر بیرنه ارتباطی اولدوغندن و توری ایکی سنه بر جفت حکمن
ویرمشدر • وقاعده مقرره در که هر صیغه امر که مجرد بعض ترکیبلرده وصف استعمال
اولینور • وصف ترکیبی دیرلر • قاعده فرسکده قایق وحقایقندن خبیر وبصیر اولان
ارباب البابه خفی دکلدر که جست آیند پنهان آیند • خوش آیند • محللرنده جست آ
وپنهان آ • وخوش آ • دیمک جایز اولور • بوندرکه باری تعالی یه جل جلاله • وعم نواله •
خدا دیرلر • بحسب الترکیب کند و کلنجی دیمکدر • زیرا که وجودی ذاتندندر • کندو

کلیجیلک کمالیله انک شاننده ملتبردر • لاجرم ذات باری یه اطلاق اولنوب کثرت
استعمال ایله علم خاص اولدی • اندن غیری یه اطلاقی کفر و ضلال اولدی • مکر معنای ترکیبی
مراد اولنه **بیت** امد برمن که من رسولم • کفتم تو برو که من خدایم • فصول عمادیده تصریح
اولنمشدر که ولو قال علی وجه المزاح کفر • خدانک سایر تفصیلی انشاالله محلنده
ذکر اولنور • و **الف ساکن** که اسمک اخرینه اولاشور علامت ندادر **ملکا معبودا خدایا**
کبی **جامی** سیمین ذقنا سنک دلالاله عذارا • خوش کن بنکاهی دل غمدیده مارا • و **گاه**
اولور استغاثه و ندبه مقامنده ایراد اولنور **بیت** دردا و حسرتا که عنانم زدست رفت
دستم نمی رسد که بکیرم عنان دوست • و **گاه** اولور تفخیمت مقامنده اشباع ایچون
کلمه نک اخرینه زیاده ایدرلر **شاکر بخاری** با تش درون برمثال سمندر • همیدون با
اندرون چون نهنکا **ذکر** فبلکش بیشه برکوران قفس کرد • کمندش دشت برکوزن خباکا
ایا شاهی که ملک تو قدیمی • نباکت پاک برداز اژدهاکا • خباک اغل معناسنه در
اژدهاک ضحاکن نا پاکک لقبیدر **نعمتی** لغز کلمه ده الف زیاده اتصاف ایچون کلور مثلا
بویا • بینا • توانا کبی • و بعضلر امر صیغه سنک اخرینه اولاشسه صفت مشبهه اولور
دانا بیلیجی • بینا کوریجی • توانا کوجلو • زیبا یراشقلو • دیمکدر دیو نقل ایلمشلر **فاضل محقق**
دقایق الحقایق • ده بویله تحقیق و تدقیق ایلمشلردر که **بویا** مرکبدر بر جزؤی بوی در تحو
معناسنه • بر جزئی الف مبالغه در • بو صیغه لسان فارسیده مبالغه صیغه سیدر
نته کم بینانک معناسی کوره کن • شنوانک معناسی اشتکن در • بویاده • و جویاده
و بونلرک امثالنده مبالغه معناسی وار در • اخر کلمه ده الف اول صیغه نک علامتیدر
زیباده • و شکیباده اولان الفدخی اول الف در • مفهوملرینه معنای مبالغه معتبردر
بینا مرکبدر بر جزئی بین در که اسم فاعلدر • کوریجی معناسنه دیدندن ماخوذدر • خلاف
قیاس اوزرینه جهان کوریجی یه جهان بین دیرلر • بر جزئی الفدر که لسان فارسیده
وصف جبلی ایله توصیفک اداتیدر • بو محلده بعض تفصیل داخی وار در انشاالله
بینا لفظنده اولسه کرکدر • زور اول کوجدر که کسبیدر • توان خلقی اولان کوجدر
توانا کوجلو در • دانا بیللودر • شکیب ایله شکیبا کبی • که شکیب صبر در • شکیبا
صبرلودر • زیبله زیباده اویله در • اول حالت که عارضیدر انک اداتی توصیف مندر
نیازمند • دردمند کبی • نیازده • دردده • امور عارضه دندر • اما اول حالت که
خلقی اولا انوک اداتی اخر کلمه ده کی الفدر • بیناده • بالاده • توانا ده اولان الف
کبی • زورامند دیمدوکی کبی • توانامند دینمز • زورمند و توانا دینور • قاعده
مذکوره نک مقتضاسی اولدر • و **سؤالی جواب** دن فرق ایچون اخر کلمه یه الف زیاده
ایدرلر **اما** غالب بودر که سؤال ایله کیرمز جوابه کیرر • نته که خواجه حافظک بو بیتنده
واقع اولمشدر **بیت** کفتم که خطا کردی و تدبیر نه این بود • کفتا چه توان کرد که تقدیر چنین بود

بو بیتده اویله در **بیت** کفتم غم تو دارم کفتا غمت سرآید • کفتم که ماه من شو کفتا اکر برآید
اکرقوتی کلورسه دیمجک یرده عجم اکر برآید دیر • کاه اولور که اول الف سؤال ایله
داخل اولور • نته کم میر خسرو دهلوینک بو بیتنده واقع در که خسرو پرویز فرهاد ده
شیرین ایله ما بینلرنده واقع اولان اطوار و احوالدن سؤال ایتدکده فرهاد جوابنده
بویله دیمشدر **بیت** بکفتا ز تو اندازد کهی نور • بکفتا ری ولیکن چون مه از دور
قسم اول در اسماء جامد و مشتقه • باب الالف الممدوده من الاسماء • اسم جامد
شول لفظه دیرلر که مناسبت معنویه جهتیله لفظ اخردن ماخوذ اولمایه **فاضل محقق**
دقایق الحقایق • ده بویله تحقیق و تدقیق ایتمشلر که **اسم جامد** اوچ قسمدر • بر قسمی
ذات محض ایچون وضع اولنمشدر • مدلولندن اوندن زاید نسنه یوقدر **شکیب**
کبی **قسم ثالث** ذات موصوفیچون وضع اولنمشدر • مدلولنده ذاتدن زاید بر وصفه که
اول ذات ایله قایم اولور • دلالتی وار در **مردی** کبی **رجولیت** که لسان ترکیده
اندن ارلک ایله تعبیر ایدرلر بر وصف زایددر • مردده • و رجل ده • تضمنا اول وصفه
دلالت وار د **معنای وصفیته** دلالت ابدین حرف یا اسم جامدک بو قسمنه داخل اولور
مثلا **مردی** دیرلر • و **سردی** دیرلر • اول ایکی قسمه داخل اولماز مثلا **زری** دیمزلر و **شکیبی**
دیمزلر **آ** صحاح عجم صاحبی دیر که آبالمدای بارخدایا معناسنه در • هذا الاسلوب قیاسی
فی کل منادی بکلمة ای و بدونها ترکت فی هذه الکلمة الترتیب المعهود لیکون الابتدا باسم
الله تعالی • و صواب معناسنه و آمدن لفظندن صیغه امر در کل دیمکدر **بیت**
باز اکه در فراق تو چشم امیدوار • چون کوش روزه دار بر الله اکبرست • و اخرنه بریا
کتوروب آی داخی دیرلر • **ب ابا** عجبا معناسنه • و آش • و انشمندی یعنی الجکک
معناسنه • و خورش یعنی بیش • و فاتق اِدام معناسنه نان خورش دیرلر • و اقمیده
معناسنه ده کلور • آوا داخی لغتدر آش معناسنه • زیرا لسان فارسیده واوله
با ارا سنده تبادل و تواخی وار در • حلیمی و قره حصاری و سیلة المقاصد صاحبی کر
اولان معنالرده متفقلر در • اما نعمتی مد الفله عجبا معناسنه • و قصر له سایر معنالره
نقل ایلدی • باه **آبا** آشلر دیمکدر ابانک جمعی در • بدست **آبدستا** بالمد
والقصر ابریق ابدستان معناسنه • دز فر **آذر فزا** او دیا قیجی س **آسا** آسنمک
ثوباء معناسنه مصدرندن اساکشیدن دیرلر **بهرامی** چنان نمود بما دوش
ماه نو دیدار • چو ماه من که کند کاه خواب خوش اسا • و بکذش ماند و شبه معناسنه
مشک آسا و عنبر آسا کبی • و شبن معجمه ایله آشا • و اشیا ماند معناسنه مروی
لغتدر • و اوبخود ده اغز اچوق قالماق • و آسودن لفظندن صیغه امر در • بیان کبی
و بعض ترکیبلرده صفت داخی استعمال اولنور • مهمان آسا • و روح آسا
کبی یعنی تونوق دیکلندریجی • و جان دیکلندریجی دیمک اولور • و آسایش

وراحت معناسنه • وقاقم دیدکلری جانور رجکه دیرلر • بست آستا بالمد والقصر والضم تفسیر زند در • زند و پازند ایکی کتابدر • خلیل جلیل ملک علام ابراهیم علیه السلام حضرتلرینه نازل اولان صحفدن • شمس فخری زند تفسیر پازند در و پازند ابراهیم علیه السلام صحفنه عالم بر صاحب کتابدر دیو نقل ایلمش • وستا بش معناسنه • بو لغت اون بکز وجه اوزرینه مرویدر • زند بستا • وزندستا • وزند ابستا اول که لفظ اصلده زند باستا ایدی باء مصاحبت ایله • ایکنجی لفظ اصلده زند استا ایدی بر سبیل تعداد • اوچنجی لفظ اصلده زند و استا ایدی عطف ایله • ویاخود زند ابستا باء ایله ثابت اولدقدنصکره لسان فارسیده با ایله واو ارا سنده تواخی و تبادل اولدر وفتح وضم همزه ایله استا • استا • وفتح وضم سینله ستا • ستا • وفتح واو و سین مهمله ایله وستا وشین معجمه ایله وشنا • ومد همزه کسر با و سکون سین مهمله ایله ابستا وقصر له ابستا • قره حصاری وزند استا • وزند وستا وزند لستا • نعمتی زند بستا وزند وست • وسیلة المقاصد صاحبی زند بستا • وزند وستا • وزندستان وزند وست دیو نقل ایلدیلر • سم آسما آسمان لفظندن مخففدر • ویوجه عالی معناسنه • سی آسیا آسیاب لفظندن مخففدر • دکرمن طاحون معناسنه سنائی باگران جان مگوی هرگز راز • آسیا چون دو شد شود غماز • بو بیتدن اکلنور که آسیا دکرمن طاشی اولا • اصل سوز معنای موضوع له ده در • مجاز مرسل طریقه سنجه خود فانقیسی کرکسه هرا داولور • شن آشا شبه ومانند آسا معناسنه بو لغت سین معجمه و سین مهمله ایله مرویدر • سایر اسامیسی انده مسطور در • تکار آشکارا بللو دیمکدر ظاهر معناسنه فاضل محقق دقایق الحقایق ده بویله تحقیق و تدقیق ایتمشلردر که آشکارا ظاهر دیمکدر حافظ دل میرود ز دستم صاحبدلان خدارا دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا • آشکارانک تمام مقابلی نهان در که معناسی خفی در بنه که بو بیتده رعایت اولنمشدر بیت همی گویدم از خدای جهان • بترسیم همی آشکار و نهان • ذکر اولان خواجه حافظک بیتندن پنهان کلدوکی وزن مصلحتی ایچوندر • هویدا ده ظاهر معناسنه در بنه که بو بیتده واقع در بیت گفت آن یار کز و گشت سر دار بلند • جرمش آن بود که اسرار هویدا میکرد • اما آشکارا ایله هویدانوک فرقی واردر • آشکارا ده معتبر اولان ظهوره مظهر حسده ظهور در • هویداده مطلق ظهور در عقلی ظهوره ده شاملدر • پیدا لفظنده بو محله متعلق بعض تفصیل اولنمشدر • آشکارانک الفی حذف جایزدر بنه که بیت سابقده واقع اولویدر • گاه اولور الفی هایه تبدیل ایدرلر آشکاره دیرلر • آشکار مقابله راز ده ده استعمال اولنور تفصیلی راز لفظنده مذکوردر • شن آشنا بلش یار و مصاحب معناسنه • و یوزکوج سیاح معناسنه • وصوده یوزمک سباحه

معاسنه سلمان دلم را با غم عشقت بمعنی آشنایی ده • که تن را آشنا کردن نمی شاید درین دریا • شی آشیا بکذرش اسابکی • سایر ادلری انده مسطوردر • وقوش یوه سی بو معنایه آشیان و آشیانه لفظندن مخففدر و لورکه لسان عربیده وکر دیرلر فاقی آفاقیا قوزی قولاغینک صقندوسی • وقوزدکاکنک عصاره سنه داخی دیرلر • ق آقا خوارزم لساننده مخدوم و بزرک معناسنه در بنه که برکیده اغا دیرلر • ل آلا آلودن لفظندن اسم مصدر در بولاشق معناسنه • وصیغه امر و وصف ترکیبی در • لتمغ آل تمغا زبان خوارزمده نشان پادشاهی یه دیرلر کاتبی بهر غزل نایب منصوب نصب نامه • ال تمغا یست از سلطان دریا بار کل • وباج وخراج معناسنه • لو آلوا بالمد والقصر صبر دیدکلری دارودر که بر آجی اغاجک صقندیسیدر ایوسی سقطرهدن کلور که عدن مقابله سنده بر جزیره در • نج آنجی آنده و اول یرده دیمکدر • نر آنرا اکا و آنک و آنی معناسنه در • نه آنها انلر دیمکدر • و آوا بالمد والقصر اواز اسدی ز منزل بمنزل همی شد جهان سبک همچو آوا بکوش از دهان • ویا نقوص دامعنا سینه ونزار دستان دیدکلری قوشجغز • وآش آبا معناسنه برنج آوا بلغور آواکبی • واه آوه یا لمه آشلر جمع آوادر • هن رب آهن ربا مقناطیس دیدکلری طاشدر که دمری جذب ایدوب چکر واخرینه بربا کورب اهن ربا دخی دیرلر • لفظ مرکبدر ربودن لفظندن که چکمک معناسنه در ترکیبا ولنمشدر • هنس آهن سا دمر اکه سی و اخرینه بربا زیاده ایدوب آهن بسای داخی دیرلر • ی آبا عجبا وای فلان دیمکدر حافظ آنان که خاک را بنظر کیمیا کنند • ایا بود که گوشه چشمی بما کنند • برس آیرسا کوک سوسن دبی که عامه قاننام بنفشه کوکی دیمکله مشهوردر بو لغت اوچ وجهله مرویدر •

الالف المقصوره

ب آبا آش و خورش یعنی بیش و ایچک مدله داخی روایت اولنمشدر • کمال اصفهانی در مطبخ تو چوب خورد تا آبا پزد • آتش که از تکبر سرمایه ابا ست صکره عیابا عربیدر امتناع معناسنه • یعنی ابلیس علیه اللعنه اودن یرادلدوغندن اوتری آدمه سجده ایلمدی • محمد عصار اباکن از آبای مطبخ دهر • که هست آلوده با بالوده آش زهر • بد ست آبدستا ابریق مدله داخی روایت اولنمشدر وسایر اسامیسی انده مذکوردر • بر کاکی ابر کاکیا اورمجک اوی بیت العنکبوت معناسنه • لطفی دلیست چو ابریست بوشای حق • بسنبیست همچون ابرکاکیا • بست البستا خلیل ملک جلیل ابراهیم پیغمبره علیه السلام اینان صحف و بعضلر صحفک تفسیریدر دیدیلر • حق بودر تفسیریدر • خسروانی چو کلبن از بن آتش نهاد و عکس افکند • بشاخ او بردراج شد ابستان خوان

بوخفس ابوخفسا نباتاتدن حس حمار دیمکله معروف براوتدر • نال انالا بولمامشی • زر ارزا قیمت و مقدار آرز و ارج معناسنه • رسطوخولی ارسطوخولیا فارغه دوکلکی • رطاماسی ارطاماسیا فوان حجکیننک اغاجی • زانا مزدکی سانقو • ژدره اژدرها اول بویوک عظیم الجثه ییلاندرکه ادمی و صغری یوتار سلمان مراد و کام دنیاوی مضرچون زهر مار امد • زبهر زهر هر ساعت هرو درکام اژدرها • اژدها و اژدر داخی فصیح لغتلردر • زدست فرازدست فرا اول نشانه و علامت پادشاهی درکه برکمسنه یه نظر عنایت اولنوب بخشش وعطایه مقارن اولوب باجدن و سایر بدع تکلیفاتدن معاف و مسلم ایلدکلرنده ویررلر اول خدمت اوزره تعیین اولنان عمال اول نشانی کوردکلرنده اول کمسنه دن باج المزلر • واول خمیرنر اتمک که ساج اوستنده پیشیررلر بعض یرلرده اشکوه دیرلر • وبعض یرلرده قلتق دیر • ژده اژدها اژدرها معناسنه شمس شیر در بیشه اژدها درکوه • بفکند از نهیب تیغ نوشک • زیرا ازیرا زیرا معناسنه در الف زیاده اولنمشدر • نته که اصلی اول کتابده تفصیل اولنمشدر • اسدی ازیرا که پیلان دیکر بکین • بران بوتی کشته دوندازکمین • ستا استا وبالمد والضم ستایش مدح معناسنه • وتفسیر زند درکه ابراهیم علیه السلام حضرتلرینه نازل اولدی • واولندن الفی حذف ایدوب ستا دخی دیرلر • سایرا سامیسی مدله آستا لفظنده مسطوردر • ستربا استربا قاترجی بغال معناسنه • فدستا افدستا وبالکسر اوکمک بوتقدیرجه عربی تفسیری اطراء اولور مدح وستایش معناسنه • بعضیلر دیمشلر که اسم مرکبدر افد ایله ستا لفظندن افد عجب شکفت معناسنه وستا مدح معناسنه در یعنی عجب مدح دیمکدر • شمس بدین کتاب اعانت نمود طبع مرا • که جمله بندکی شاه راست افدستا • فراخته افراخته با ایاغ التی یعنی طبان وایاغ التنه دوشمش لنسنه واخود بریا کتور افراخته پای داخی دیرلر • فسوبی افسوبیا لسان پهلویده کل دیمکدر • کرا اکرا وبالضم کاف عجمیله ارشته آشی اطریه معناسنه • لوا الوا صبر دیدکلری دارو بیت چون ز دست دوست باشد در مذاق جام جان • لقمه الوا و حلوا مردو یکسان داشتن • ومدله داخی روایت اولنمشدر • ندام دان اندام دانا شهادت بارمغی وخواس خمسه ظاهره • اندامها جمع اندام • ندروا اندروا بیله سنجه دیمک اولور معه معناسنه عنصری تاز مینت بقوت ثابت تا سپهر بذور اندروا • نژری انژریا بلادر دیدکلری دارو • نقردی انقردیا مثله سوسن منیدرکه اطبا بلادر درلر والخفرف علتی • نقرطی انقرطیا مثله • نکروا انکروا دوه وقیون آغیلی خراب اولان لغتیدر • واوا وبالمد آتش

ابا معناسنه لسان فارسیده واوله بارا اسنده نبا ونواخی واردر واوآز رودکی ای بلبل خوش آوا آوا ده • ای ساقی قدح بکف ماده • ویا نقوص آی معناسنه • ی ایا برار وای عجب معناسنه • بارج فیقرا ایارج فیقرا ایارج انواعندن بیر مشهور و معتبر معجوندر تنقیه دماغ چون مفیددر • یه ایها واز کله دیمکدر فراغت ایله معناسنه • الالف المکسورة

سپید اسپیدا ترکیبه اوستوبج دیدکلری اولندن الفی حذف ایدوب سپیدا داخی دیرلر • لسان فارسیده اوایل و اواسط کلمه نک بعضینده الفک حذفی و اثباتی جایزدر • سپیدب اسپیدبا بوزجه آش دیدکلری مشهور طعام تعریب ایدوب اسفیدباج دیرلر • ستا استا جالقیون یعنی ارقاسی اوزرینه دیمکدر • ستر استرا وقیب • سفید اسفیدا اسپیدا معناسنه سفیدب اسفیدبا اسپیدبا معناسنه بایله فارسیده لسان فارسیده تبادل و تواخی واردر • قلیمی اقلیمیا التون کمش توالی که تونیالرده استعمال اولنور اطبا قاتنده معروفدر • اولندن الفی حذف ایدوب قلیمیا داخی دیرلر • وریسی اوریسیا اق سوسن دیی لسان یونانیدر • ی بار خدا ای بار خدا ای حکیما معناسنه • ی بسا ای بسا ای نیجه دیمکدر • یدر ایدرا بوارآده دیمکدر اینجا معناسنه فردوسی کنون کفتنیها بکویم ترا • که من چند که بوده ام ایدرا • دیکر پرسش که چون آمدی ایدرا • بیاری بدین جشنگاه اندرا • یرا ایرا زیرا دیمکدر کمال اصفهانی عقل را بنده شهوت مکن ایرا نه رواست • که ملک میسمه کش مطبخ شیطان کردد • دیکر بامرغی که ابدراضی شوی دل ایرا • مارانیافرید ناز بهر غمی را • یرس ایرسا کوک سوسن دیی • یرسی ایرسیا مثله مدالفله ایرسا داخی روایت اولنمشدر • لیس ایلیسا شمدی حالا معناسنه بیت چه دانی که فرد آچه پیش آیدت • بدستور پیر مغان باش لیسا • لینا نزا الینانزا انلره و انلرک و انلری و انلرچون دیمک اولور • یلی ایلیا قدس شریفه دیرلر نعمتی وحضرت حضر علیه السلام وحضرت علی کرم الله وجهه یه داخی اطلاق اولنور دیمش • نج اینجا بوبکا دبونده دیمک اولور • ینه اینها بونلر دیمکدر صیغه جمعدر • الالف المضمومة • ستا استا تفسیر صحف حضرت ابراهیم علیه السلام شمس کند بیان معالی شه مطاوی او بدان مثال که الفاظ زند را استا • سایرا سامیسی آستا لفظنده مذکوردر • کرا اکرا ایشته اشی عربجه اطریه دیرلر فتحله داخی روایت اولنمشدر • سایرا سامیسی انده مسطوردر • ورا اورا آکا و آنی و آنوک دیمکدر • ونیا اونیا صقندی افشرده عصاره معناسنه • وی اویا کاهل ایشنده کیج حرکت ایدن ترکیده داخی مستعملدر فلان کسنه ایشنده اویادر دیرلر • ی ایا مثله • ...

نوع اولی الباء المفتوحة باء مفرده مفتوحه نك بر قاج معناسی واردر
بیری قسم در حافظ بجان دوست بحق قدیم وعهد درست * كه مونس دل وجان
دعای دولت تست * بر معناسی ده فی معناسیدر كه مدخولینك ظرفیتن افاده
ایدر حافظ كس بدور نرگست طرفی نبست از عافیت * به كه نفروشند مستوری
بمستان شما * یعنی كمسنه نرگسك دورنده حصه الماز عافیتدن * یعنی هر لحظه
راحت اولماز دیمكدر * زیرا طرف فتحه ایكون را ایله كوز قپاغنی دوندرمكه
وحركت اتدرمكه دیرلر * وكوزه داخی دیرلر * ومنازل قمردن برینك ادیدر * فتح را
ایله كنار معناسنه دركه جمیع اطراف كلور * ومذكور بانك ذر لفظیله التباسی وار
معنالری بیربرینه قریبدر * فرقلری بودركه مذكور بانك افاده ایتدوكی ظرفیت
شول معناده دركه تركی دلده اندن ده ایله تعبیر ایدرلر * مثلا دگزده دیجك یرده
بدریا دیرلر * بیریوزنده دیاجك یرده بروی زمین دیرلر * لفظ درك مدلولی
ایچ در درون ایچ دردر اول واوله نون نسبت مؤكده ایچوندر * محلنده بیان اولنوبدر
ایچنده دیملو اولیجاق عجم در ایله باء مذكوره یی جمع ایدر * بدریا در دیر بیت
بدریا در منافع بی شمارست * اگر خواهی سلامت بر كنارست * اوستنده دیملو
اولیجاق مذكور بابی بر ایله جمع ایدرلر * مثلا بروی زمین بر دیرلر بیت
بس نامور كه زیر زمین دفن كرده اند * كز هستیش بروی زمین بر نشان نماند *
بزرگ ده دركی معنالری متعدددر * بورآده مراد اولان معنی بردن اوستدر
بعضلر بو بیتده اولان ذر لفظنی ضم دال ایله در اوقورلر * لفظ دری منافعه اضافت
ایله وضرورت وزنیچون در لفظنك آخرینی سكونه میل ایله تلفظ ایدرلر * یعنی
دریاده منافع اینجون نهایتسز دردیمك اولور * حق بودركه بونوك امثالی تكلیفاته
ارتكاب لسان فارسینك استعمالاتنی بیلمامكدندر * ولسان عربیده سببیت
ایچون كلان باء مكسوره معناسنده افاده ایدر بیت بازآمد آن مهی كه ندیدش
فلك بخواب * آورد آتشی كه نمیرد بهیچ آب * لسان عربیده كی الی معناسنده ده
كلور بیت سنبلستان خطم خشك نگشت هنوز * بمن آید كه آهوی خطا هست هنوز
ومجرد تحسین لفظ ایچون ده كلور * بادن معنای زاید قصد اولنماز * بیت
كر زتیغش فراحمت بسنار * چون دو پیكر بشود اسد بدو نیم * اصل كلام اسد
دو نیم شود در * وزن ضرورتی ایچون نظم كلام تغیر بولیجاق حرف مذكور كه زیاده سی
مستحسن اولدی * شود اسد دو نیم دینسه نوع ثقلت اولوردی دیگر بدو گفت ای
دادگستر عزیز * ندیده جهان چون تو داور بنیز * اصلی نیز در * ومقابله ایچون ده كلور
ع جوهری مهره را بجو نخرد * وافعاله داخل اولدقده ما بعدی مفتوح * ومكسوراليه
غالبا مكسور مضموم ایله مضموم اولور * لسان فارسیده با ایله فا ارآسنده تبادل

ونواحی

ونواحی وار در سپید وسفید * پروزه وفیروزه كبی * وواو ایله داخی تبادل واردر
تاب * وتاو * كبر * وكوز كبی * وكاف عجمیله داخی تواخی وار در پنجشنك وكنجشك كبی
وباء عجمی تعریب اولنسه فایه ابدال اولنور پارسی وفارسی * پیل وفیل كبی *
باء مفرده مكسوره ادات توسلدر كه افعال ومشتقات اولنه داخل
اولور * بدانست * بداند * بدانستن * بداننده كبی * ابا باء عربیله آش وآ
معناسنه * ومصاحبت ایچوندر بیله دیمكدر مع معناسنه ع باخدا باش
هر كجا هستی * با او رفتم دیرلر یعنی آنكله گتدم دیمكدر * ربا باء عجمیله ایاق رجل
معناسنه * وایز اثر معناسنه وطبان وبهانه معناسنه * اب بابا اتا كه بزیده
داخی استعمال اولنور بدر معناسنه * اتو باتوا طولاق كه بعض یرلرده ایاغه
طولارلر چاغشیر كبی * اد بادا اولسون دیمكدر اكثر دعا محلنده استعمال اولنور
ادافر بادافرا جزای شر وعقوبت نته كیم باداش جزای خیر در آخرنه بر یا كتوروب
بادافرای داخی دیرلر * وسایر بو معنایه اولان لغتلر استشهاد لریله محللرنده ایراد
اولنمشدر * ادب بادپا بوگرك اته دیرلر * آخرنه بر یا كتوروب بادپای داخی
دیرلر * ادپیم بادپیما هوا وهوس بولنده ییلنلره دیرلر * وزلف وصاقنده دیر
ادش بادشا پادشاه معناسنه ومطلقا حاكم معناسنه فردوسی
همیدون نگشتند از اسپان جدا * بنو دندیك بردكر بادشا * وبعض تفصیلی
ان شاء الله پادشاه وپادشای لفظنده اولسه گركدر * ار بارا بوریا حصیری
ارخد بارخدا مولی دیمكدر بار خدای معناسنه بارخدای معناسی محلنده
بیان اولنوبدر * ارس پارسا باء عجمیله زاهد وپاك دامن ومزكی اولنمش
شاهد وایش اری وحلال زاده ومصلحت كذار معنالرینه استعمال اولنور
وایوه جك ایشه دیرلر پارسا باء عربیله ایوك ایش * اش باش
وزیر دستور وصاحب معناسنه * وانجه قوشنی كه شكاریلر دندر باشه
معناسنه كه تعریب ایدوب باشق دیرلر * اشم باشما سیزكله دیمكدر *
اقل باقلا باقله فول معناسنه عربیدر * فارسیده داخی استعمال
ایدرلر * ال بالا بوی قامت معناسنه * ویوجه ویوقارو وعالی وفوق
معناسنه * ودپه وفریاد معناسنه استعمال اولنور * وآخرینه بر یا كتوروب
بالای داخی دیرلر * فاضل محقق بویله تحقیق وتدقیق ایتمشلر كه * بالا ابعاد
ثلثه نوك ثالثی دركه لسان عربیده اوكا عمق دیرلر * نته كه بو بیتدن ظاهر در بیت
چو آمد بدان كوه مینزم فراز * بدانست بالا وپست ودراز * پهندن مراد عرض
درازدن مراد طولدر * بالا نوك اونلرك ایله اجتماعی دلالت ایدر كه اوندن مراد
عمق اولا * بعده كه انسانك غیری حیواناتده وكلیا جماداتده جانب مركزدن جهت

اوجا اعتبار اولنور • اکثریا رفعت لازم اولدوغندن ونوری بالانی مقابلی
که حقیقة اونک مقابلی بلند در استعمال ایدرلرنته که بو بیتده ظاهر در بیت
جهان را بلندی وپستی زتو • چه کویم چه هر چه هستی زتو • استعمال ایدرلر لازمی
اعتباریله الحاق ویوکسک دیجک یرده بالا وپست دیرلرنته که بو بیتده
ظاهر در بیت خدائی که بالا وپست افرید • زبر دست هر دست افرید •
بالانک قده وصف اولندوغی بو بیتده ظاهر در بیت سرو ه صلنمغی قد بالاسی
اوکره در • نارکلکی کله رخ زیباسی اوکره در • بو جه معناسنده استعمال اولندوغی
اعتباریله در • مذکور بعدک طرف اعلاسنه بالا دیرلر • واول اعتبار ایله مقابلی
زیرده استعمال اولنور • اشاغه یوقارو دیجک یرده زیر وبالا دیرلر • ایکی او
بربرینک اوستنده اولسه اوزرنده کی اوه بالاخانه دیرلر • حقیقتده زیرک
مقابلی زَبَر در • زیر وزَبَر دیرلر پالا باء عجمیله سوزکی حافظ سپهر برشده پرویزنست
خون پالا • که ریزه اش سر کسری وتاج پرویزست • الو پالوا باء عجمیله دمرکی
علتی که اطبا قوباء دیرلر • انو بانوا بای غنی معناسنه • ونصیبلو واوازلو و
خنکلو معنالرینه استعمال اولنور • قره حصاری وکد بانو معناسنده کلور دیمش
آه باها جمع باه در اشلر معناسنه • ای بایا نجه یه ونیجه دیمکدر • بغ بغبا طوبطی
اصلده عربیدر فارسیده داخی شایعدر • ت بتبا قوذلمک اولور اسیم امر در
بکذار معناسنه کند وصیغه سندن مصدر وماضی ومستقبل وسایر تصرفات
ایلشدلمامشدر شمس ریاض پر کل معنیش جو لمد حنت شاه • ره حدایق سحر وبدایعش
توبتا • ونیجه ونیجه یه معناسنه • وتبا اولی فتح تا ایله که ثالث حروف تهجیدر مرویده
نعمتی حرکات ثلثه ایله نقل ایلمش • خ بنخا نعمتی سرکین مرغ یعنی قوش ترسی بنخال معنا
نقل ایلمش • یعنی بنخا وبنخال بادن صکره تا ایله که ثالث حروف تهجیدر • واخری لام ایله
مذکور معنایه نقل ایلدی • سایر اصحاب لغات باء عربی وباء عجمی بعده نونله ویا ایله
واخرینی لام ایله ایراد ایدرلر • وسیلة المقاصد صاحبی ونعمتی کسر با و بادن صکره
نونله بنجال • وکسر بادن صکره یا ایله که اخر حروف تهجیدر مرویدر دیدیلر • د بدا
فحش یعنی شرعه مخالف سوز • داسی بداسیا دکرمن قنادی وپرسی یعنی بر متقاری
دیه بدیها جمع بدی پرامر لقلر • داسی پراسیا دکرمن چرخی • رخو پرخوا کیلار
که انده مطبخ الاتی طورر • وصربون که الجنه اریه وبغدای وطاری کبی قورلر • واوغ
وصبا وطعام وشادیلق معناسنه • رد پردا یارن فردا معناسنه • ویارن
دکل بربیسی کون پس فردا معناسنه • دست پرستا قول قراوش پرستار
لفظندن مخففدر سایر تفصیلی انده مذکوردر • رم پرما باء عجمی ایله وسکون را ایله
قایغولو غمناک معناسنه • رن برنا یکیت شباب معناسنه • رو پروا طاقت

دراغت

10

دراغت ومیل وهوس واکاه ونصیب وقولای اسان معناسنه ومبالات
یعنی پاک داشتن معناسنه شایع در شمس جنان شدست با حسان ومعدلت
مشغول • که نیستش نغنی درجهان یکس پروا • راه اسی پره آسیا دکرمن پری
وچرخنه دیرلر • رهلی برهلیا راز یانه تخمی • رهیلی برهیلیا مثله • زق پزقا باغ
دکاکی که هنوز بمشا ولا وصو بندی پر غاب معناسنه • سب بسا آنجه
ونیجه دیمک اولور بیت نه هر بیرون که بپسندی درونش همچنان باشد •
بسا حلوای صابونی که زهرش درمیان باشد • فاضل محقق دقایق الحقایقده
بو یله تحقیق ایتمشلر که بسانک لفظنده کی الف تنا وردکی تیا الفی وبها ورده کی
بهنا الفی کبیدر • معنای نسبته دلالتی واردر • بسی نک اخرنده کی یا داخی یاء نسبتدر
بلکی نک اخرنده کی یا کبی • لسان فارسیده باء نسبت کاه اولور الف ایله افاده اولنور کاه
یا ایله بساده دیرلر بسی ده دیرنته که بو بیتلردن ظاهر در نظم چه ناخوش
بود دوستی با کسی که مایه ندارد ز دانش بسی • بسا زورمندی که افتاد سخت
بس افتاده را یاوری کرد بخت • بو محله معلق پس وبس لفظنده تفصیل واردر
پس فردا یارن دکل بری کون معناسنه • غ بغا روسپی عورت ومخنث اوغلان
کیت بکیت اکابر ورؤسا قومه دیرلر • لا بلاء مکروه تشدیدر مک عربیدر
فارسیده داخی چوق استعمال اولنور • لقی بلقیا ولایت کفارده بر نهر
ادیدر • لم بلما قبا اولان نسنه یه دیر • ندو بندوا باللباء العربی والعجمی فیجی دیر
یا پر قدر که اجیلغی تره کبید راتا پیراغی تره دن ایریدر • ه بها قیمت ومقدار
بیت نبد باکم از بیرو نراز دها • بدین سان ددی راجه باشد بها • عربیده
کوزللک وکوزل اولمق وبیرایش ایله خوایلمک دبرنسنه ایلانس طوتمق معناسنه
کلور • همن بهمنا بهمن ابیض وبهمن احمر دیدکلری ایکی ادویه یه دیرلر • هن بهنا
اینلو ویقی عرض معناسنه بیت زمهر او ستادی یکی خانه خواست
درازی وپهناش صد کام راست • لسان فارسیده طوله چکلن نسنه یه
دراز عرضه چکلن نسنه یه پهنا دیرلر • هواک بهواکا اعلام رجالدندر • ی بیا
نیجه یه ونیجه معناسنه با یا لفظندن مخففدر • ید بیدا باء عجمیله اشکاره
معناسنه • فاضل محقق دقایق الحقایق ده • بو یله تحقیق وتدقیق ایتمشلردر که
باء عجمیله پیدا مظهر معناسنه در بیت در تنکنای معرکه هنکام دار وکیر
پیدا شود که مرد کدامست وزن کدام • مقابلی باء عجمیله نهاندر که مخفی معناسنه در
کاه اولور پیدا مقابله سنده نهان استعمال اولنور که معناسی خفیدر • نته که بو بیتده
واقعدر بیت بکفت احوال ما برق جهانست • دمی پیدا ودیکر دم نهانست
ضرورت شعر اقتضا سندر • مخفی ایله خفی نک فرقی واردر • مخفی ده اختفا عرک

فعلیله اولور خفی ده اول معتبر دکلدر • اشکارا که ظاهر معناسنه در • پیدا که
مظهر معناسنه در فرقی بورادن ظاهر اولور • مظهرک ظهوری غیرک فعلیله
اولور ظاهرده اول معتبر دکلدر • باء عربیله بیدآء بیابان معناسنه در • عبید
الباء المکسورة • رنجو برنجوا برنج آشی • ی بیا امر در کل دیمک اولور • و
یاریسی یانمش اکسی دیمک اولور • یاس بیاسا اسایدن لفظندن امر در دکلن
معناسنه بیت حدیث جون دجوادر دسر دهدای دل • پیاله کیر و بیا ساز عمر
خویش دمی • پیشو پیشوا مرجا عنک وکجه اولانی که اکا اویارلر مقتدا و عزیز و محترم
معناسنه • و بو سببدن امامه پیشوا دیرلر • تینی پیشیا صدرخانه یه دوشنجک
کلیم و قالیجه • جامع الفرس صاحبی قابله معناسنه نقل ایلدی • بو معنایه غیری ادلری
باراج لفظندن مسطوردر • بن بینا زیاده کورر معناسنه در زیرا مبالغه
صیغه سیدر • فاضل محقق • دقایق الحقایق ده • بویله تحقیق و تدقیق • ایلمشلرکه
لسان فارسیده کوزه کورسون کورمسون چشم دیرلر • تمییز قصد ایدیجک بینا نابینا ایله
تقیید ایدرلر • کورر کوزه چشم بینا دیرلر کورمز کوزه چشم نابینا دیرلر • لسان فارسیده
نال ان ترکیبی کی دکل معناسنه در • نابینانک معناسی ترکیبی سی بینا دکلدر
دیمکدر • بینا مرکبدر بر جزؤی بین در که اسم فاعلدر کوریجی معناسنه دیدندن
ماخوذدر • خلاف قیاس اوزرینه جهان کوریجی یه جهان بین دیرلر بیت سکندر
دوز دی آیینه سن آیین • بس اولدک سن جهانگیر اول جهان بین • بر جزیده الغدر
که لسان فارسیده وصف جبلی ایله توصیفک ادا تیدر معنای بین حقیقت ده
چشمک ایچنده اولان بر عضوک حالیدر چشم ایله اول عضوک ارا سنده اولان
علاقه خلقیه یه دلالت ایچوندر • چشمک وصفی اولان بیناده کی الف الباء المضمومة
ب بیا بر نوع اشدر که چوبان و بیا با نیلر طانع باشنده بیشورلر بو با لفظندن
مخففدر • ت بت ای بت دیمک اولور صنما معناسنه • و قو بکذار معناسنه
بو معنایه اولی فتح تا ایله داخی لغتدر • ی بتیا توبه معناسنه • خار بخارا بخارن
مشتقدر • آتش برستلر دلنده مجمع علم دیمکدر • و بیر مشهور ولایت ادیدر • دبرا
کسکن و کیبجی بران معناسنه • رن برنا فتح با ایله برنا معناسنه • غیری اسامیسی
انج یازلمشدر • ستان سر بستان سرا اوده اولان بستانه دیر • بیت
حافظ تو جام جم مطلب جام می بخواه کین بود قول بلبل بستان سرای جم
بشت اسیا دکرمن سنکی • ک بکا بر اغاج ادیدر • نک بنکا بنکا لفظندن
تخفیف ولنمشدر • بوک یاب واوبه قبیله معناسنه • و ب بوبا بر نوع طعام
معناسنه • و ری بوریا حصیرک ترکیبی ساز دان دیرلر و ساز و قامش معناسنه
و شن بوشا باء عربیله فکر اندیشه معناسنه • پوشا باء عجمیله جامه و لباس

ج • بوغوا معروف خمیر آشی که اصلده اعجام طعاملرندندر • بوغواف داخی دیرلر
وی بویا باء عربیله بوییدن لفظندن صیغه مبالغه در • لفظ مرکبدر زیاده
قوخوجی لسنه بر جزئی بوید رقخو معناسنه • بر جزیده الف مبالغه در • پویا
باء عجمیله یلکن دیمکدر پویان معناسنه • پوییدن لفظندن صیغه مبالغه در
لطیفی عشق کر اداهل عشق را پویا • بلبل از عشق کل شدم کویا • بویا کبی لفظ
مرکبدر • بوی ایله الف مبالغه دن • ه پها باء عجمی ایله صغر کونی جلد ثور معناسنه
نوع اول التاء المفتوحة • تا انتهای غایت ایچون کلور بیت
انم که یکدم از تنک و تا زم شکیب نیست • تا مکه و مدینه نکیرم حسیب نیست
ترکی دلده ده تا بو معنایه استعمال اولنور بیت چین سحردن سرکون اولوردی
صوابش اختتامه دک • پرصدا اولمشدی عالم رومدن تا شامه دک • ابتداء
غایت ایچون کلور رسند معناسنه بیت تا شدم خلقم بکوشش در کمینچا نه عشق
مرهم ابد غمی از نو مبارک بادم • ترکی دلده ده تا بو معنایه استعمال اولینور
بیت تا بو یکا بو بو یک سره و سمن اولمشدر • اوش اثنک روا مندن چورم
چمن اولمشدر • غایت غرض معناسنده ده استعمال اولنور بیت
بفرمود تا رخش را زین کنند • دم اندر دم نای رو بین کنند • ترکی دلده
تا بو معنایه ده استعمال اولنور • مثلا دو کر تا اوصلنه دیرلر • مقام تهدید
و تحذیرده ده که صقن دیاجاک بیر درا استعمال اولنور بیت تا نکنی خدمت
سلطان دلیر • تیغ و سنان روید از اندام شیر • ما دام معناسنه ده کلور
بیت تا جهانست صدر عادل باد • فیض جودش چو عدل شامل باد • استمرار
مراد اولنور تحدید وقت مقصود اولنماز • حلیمی توقیت ایچون کلور دیدوکنده
اصابت اتمامشدر • تا که معناسنه ده استعمال بیت لقب از عرف عامه
تاج دین داشت • غلط کفتم نه تاجی و نه دین داشت • و کاه اولور شرط ایچون
کلور • مثلا بخدا تا تو نیایی من نیایم دیرلر • اما قات معناسنه اولان تا نک
اصلی تاید را خوندن یا حذف اولنمشدر سعدی پشت دو تای فلک راست شد از خرمی
تا چو تو فرزند زاد مادر ایام را • و تات معناسنه اولان تانوک اخونه بر ما
کتورو ب تاه داخی دیرلر تاء ساکنه که آخر کلمه یه لاحق اولور تو لفظندن
مخففدر که ضمیر خطابدر • اسمک اخرنه اولاشور مضاف الیه اولور • جانت سنک
جانک • یارت سنک یارک دیمک اولور • اصلی جان تو یار تو در • فعلک
اخرنه اولاشور مفعول اولور • دیدت کوردی سنی دیمکدر • اصلی دید ترا در
افصح بودر که تانوک ما قبلی مفتوح تلفظ اولنه ابن یمین بهرهٔ از ملک هست و
نصیبی از دیو • ترک دیوی کن و بکذر بفضیلت ز ملک • کاه اولور ضرورت وزن

ایچون ساکن اولور بیت علت روز و شب خورست یقین • چون گذشتی نه آنت
ماند نه این • آخرنده حرف الف اولان کلمه یه ولاشمسه ایکی وجه جایز • ساکن و قومق
نظامی بدانش کوش تا دنیات بخشند • تو اسما خوان که تا معنات بخشند •
عنصری ما بسحر هر شبی ازبی ورد دعات • کرده ز عقد پرن سبحه بنات مهین •
و ماقبلنده بر یاء مفتوحه زیاده ایتمک بیت چون باده شد عصای پیران •
عاصی مشو و منه عصا آیت • و واو دیا صورتنده بر قاچ وجه جایز • واوی مفتوح
تلفظ ایتمک بیت کمان ابروت پیوسته ما را • به تیر غمزه خوش خوش میتواند زد
و ساکن تلفظ ایتمک بیت گیسوت عنبرینه گردن تمام بود • معشوق خوبروی
چه محتاج زیورست • و مابعدنه بر یا زیاده ایتمک بیت گر دلم را سر سودای
سلامت بودی • نشدی سلسله پرورد خم گیسویت • ویائی مفتوح تلفظ ایتمک
کمال اصفهانی نگر که دوستیت را بها چه باشد خود • چو دشمنی ترا دشمنت بجان بخرد
و ساکن تلفظ ایتمک • و یای مصدریه دن صکره بر یا دخی زیاده ایتمک بیت
راستی یت را نشاید طعنه کردن شاخ سرو • کاه کاهی از دمم هرگز نفس جنبان نه
آخرنده حرف علامت اولان کلمه یه لاحق اوله • افصح بودر که مابینلرنده بر همزه
مفتوحه زیاده اولنه خواجو نیست بی روی تو میل گل و سرو و همنم • تا شدم بنده ات
آزاد ز سرو چمنم • وگاه اولور که ضرورت وزن ایچون هاء علامتی حذف ایدرلر
شمس فخری زر و یاقوت و لعل اندر خزینت • نه بیند روی کیسه نه تنبگوی
و جمعنی الف و نون ایله ایدرلر کمال اصفهانی طناب عمرتان اندر سلامت • بهم پیوسته
بادا تا قیامت • گاه اولور رابطه یه لاحق اولور کمال از عمر اگرت نصیب باشد
با یار رسی کمال روزی • اب تابا طبق و توه دیدکلری نسنه که ایچنده بالق و
صوغان قاورورلر و سایر طعام پیشوررلر • افقی تاقیا براوتدر که دریا
دیلکله مشهوردر • لسان یونانیدر • مغرب عربی ذریاس دیر • لسان بربریده آذریس
دیرلر • ذال معجمه و آخری سین مهمله ایله در • شامل صاحبی بویله تصحیح ایلمشدر • رازیانه
بیراغی کبی یاپراغی واردر و صاری چچکی واردر • اوزون و یوغون کوکی اولور زالی
شیشه ر و قوصدورر • و غایتده مسهلدر طلالرده و ضمادلرده مستعملدر طشره دن
استعمال اولنمق بیکدر صوقدن حاصل اولان مرضلری و وجع مفاصیلی دفع
ایدر • خصوصا که یاغله پرورده اولمش اوله • ب تبا قوواز کل دیمکدر بکذار
معناسنه • بو لغتاولی فتح و کسر و ضم ایله که ثانی حروف تهجیدر هر و یدرد و دورت
وجهله استعمال اولنور • برک اسی برک اسیا دکرمن دشکسی و توقمق دشکی
دیشمک و کچرک ای که دلکی التلرندر • و طاش دلجک کچرک کلنکه داخی دیرلر
ترا بو یوک یوکسک دیوار که برنسنه نک اوکنه چکلور شمس فخری محیط مرکز دولت

جمال دنی و دین • که عدل تو یاجوج فتنه راست ترا • رس ترسا کافرک موحد نه تر
مشرکینه کبر دیرلر تعمیم مقامنده کبر و ترسا دیرلر نظم ای کریمی که از خزانه غیب
کبر و ترسا وظیفه خور داری • دوستانرا کجا کنی محروم • توکه با دشمنان
نظر داری • رفس ترفسا فایله قورقلی طعام • رقو ترقوا قافله قورداشنی دیدکلری
علت عربیده شری معناسنه • رین و ترین واغولیشه اشی که کشک ایله پیشوررلر • و
ترخانه اشی ترینه داخی لغتدر • زده اسی تزده اسیا دکرمن چاقلداغی • زژو ترژه و
اول زاء عربی بعده زاء عجمیله سوکلون دیدکلری قوش عربیده تذرج و تذرجه دیرلر
زه اسی تزه اسیا دکرمن اوچکی قفیزه معناسنه و چاقلدق واونلق • ل تلا دروش
دیدکلری که درزی التلرندندر • ماش تماش معروف نسنه که ترکیده داخی
مستعملدر • نکن تنکن طارلق معناسنه و کلید قوانی و ابرشیمدن طراجق کیاه
تنها یالکز و تن لفظندن جمع در • فاضل محقق بویله تحقیق ایلمشلردر که
تنها یالکز معناسنه اولیجاق لفظ مفرددر تنلر معناسنه اولیجاق مرکبدر
بر جزئی تن در بر جزئی ها در جمع معناسن افاده ایدر • نته که بو بیتده
ایکی معنایله ظاهردر بیت دی میشدی خرامان چون سرو عقل میگفت
خوش میروی به تنها تنها فدای جانت • تنهای اول یالکز معناسنه در حرف
اولنده زایددر • اما بو مصراعده ع بتنها آمد و تنها برون رفت • تنهای اول
تنلر معناسنه در • تنها تن دن مرکبدر با زاید دکلدر • لسان عربیده کی مثل
معناسنه در • یالکز معناسنه اولان تنها مرکب کل ایدوکی بو بیتدن ظاهر
بیت گر از یک سوی جمع آید سپاه مشرق و مغرب • تن دیگر سوی بس باشد
تن تنهای درویش آن • و • نوا تاوه و تابه معناسنه • وغ توغا بر اشدر اکه
قرامان ولایتنده قوزی اتیله و یوغرد ایله پیشوررلر • غایتده لذتلو اشدر
ترکیده داخی مستعملدر • نو بتوا شیوه و عشوه محبوبه دیرلر • اصح تاء مکسوره
ایله در التاء و المکسوره • ل تلا صبیان که طاش اتارلر فلاخن معناسنه
ب تیبا عشوه و شیوه محبوب تیبوا معناسنه التاء المضمومه
خمی تخمینا مستغرق یعنی ترکه نوک و مربردن بنان نسنه نوک اول جقوب
ظاهر اولدوغی مرتبه یه دیرلر • ر ترا سکا و سنک و سنی معناسنه ضمیر خطاب
ایله علامت مفعولدن مرکبدر • واو رسمی ار القدن دوشوب متصل
یازلمشدر • فاضل محقق بویله تحقیق و تدقیق ایلمشلر که ترانک اصلی تو را در
واو حذف اولنمشدر • تخفیفا حرف علتک آخر کلمه دن حذفی لسان فارسیده
شایعدر • مرانک اصلی من را در رایه متصل اولدقده منک نونی حذف اولنمشدر
تخفیفا اول واو ایله بو نونک حذفی رایه اتصال ایله مشروطدر • تو او لسون من

اولسون منفصل اولسالر واوله نون حذف اولنماز مثلا توكردي من كردم
ديرلر تكردي مكردم ديمزلر رانوك غيري يه ده منصل اولسالر حال بويله در
مثلا منش ديمزلر منش ديرلر نته كه بو بيتده واقع در بيت منش تاج دادم
زمن سر كشيد غمش تيغ دادم بمن بر كشيد تو ده ده حال بويله در تفصيلي
محلنده اولنمشدر را رنكي ترش كجا قوزي قولاغي ديدكلري غير نغيرا اسيد غازي
پنيري ديمكله معروف بيراق يومشاق طاشدر وان توانا كوجلو قوتلو معناسنه
واستعاره طريقيله غني اولان كمسنه لره اطلاق اولنور وي نوا معروف
نسنه كه كوزه چكرلر كحل معناسنه در ول تولا اول نسنه در كه اق بنيري اكلمه
اصلادر لر تركيده ده مستعملدر نوع اولسه الجيم المفتوحه آخر كلمه ده جيم
ساكن علامت تعريبدر هر اسم عجمينك كه آخرنده هاء علامت اولسه تعريب
اولندقده اكثر بودر كه اندن بدل بر جيم ساكن كتوررلر مثلا املج وبابونج
ورازيانج وبنفسج كبي اصلده يعني عجميده آمله بابونه رازيانه بنفشه ايدي
كاه اولور كه اول هادن بدل بر قاف كتوررلر بادق وباشق وفالودق كبي
كه اصلده باده وباشه كه آلجه قوشنه ديرلر وبالوده ايدي وكاف
عجمي مطلق تعريب اولنسه جيمه ابدال اولنور جلنار وجزر وجلنجبين و
نرجس ولجام كبي كه اصلده كلنار وكزر وكلنكبين ونركس ولكام
ايدي جيم عجمي تعريب اولنسه صاده ابدال اولنور چين وصين كبي وزاء
عجمي داخي جيمه ابدال اولنور لاژورد ولاجورد كبي وكاه اولور كاف عجمي
جيمه ابدرلر جوهر وكوهر كبي وجيم عجمي مفرد كه مكسورا ولا غير ذوي العقولدن
سؤال در مثلا چه كبي كه نه ديمكدر آخرنده هاء غير ملفوظه ايله عربيده ما معناسنه
كه استفهام ايچون اولا حروف روابطه اولاشملو ولد قده اول هاء غير ملفوظه
يايه ابدال اولنور مثلا چيست ديرلر وكاه اولور ما بعدنده كلان لفظك
اولنه اسكان ايدوب بوني الكا اولاشدوررلر سنايي تو كه در قيد كلك
انفاسي چهره را از نقاب چه سناسي جا ير مكان ومحل معناسنه
واخرنه بير با كتوروب جاي داخي ديرلر ابلس جابلسا منتهاي مغربده
بر شهر عظيم ابلق جابلقا منتهاي مشرقده بر سواد اعظم ارب چارپا
درت اياغي اوزره يورين حيوان اروچاروا مثله لسان فارسيده
واوله بازار اسنده تبادل وتواخي وار در ويغما وتاراج معناسنه
داخي نقل اولنمش امي جاميا بر شهر اديدر انفر جانفزا جان ارتورجي
ديمكدر رجا جيم عربي ايله وظيفه ونفقه وكدا معناسنه عربيدر دچرا
جيم عجميله اوتلاق كا معناسنه بيت كاو چراخور ده اين مرغزاره

تير جهان خور رفتار اسپار چريدندن مأخوذدر چريدن وتلامقدر واوتلامق
معناسنه واوتليان طوار وچريدندن صيغه مبالغه فاعلدر ع چو آچراي
جهانست مردم حيوان وسازق معناسنه غ چغرا جيم عجميله بايقوش
بكزر بر قوشدر ك چكا طويغار قوشي عربچه قبره ديرلر كنيتي ابو المليح در وغوغا
ويرافرلق معناسنه ل دري چل دريا دكيزاورتاسي لس جلسا قوغا
طاقلان اغاج ليب چليبا جيم وباء عجميله خاج كه نصاري طپارلر صليب
معناسنه م جما صراحي لغت پهلويدر ند چندا چند معناسنه كه عدددن
سؤالدر نيجه ديمك اولور ومقدار معناسنه دخي استعمال اولنور قاچ
ديمك اولور چند الوز چندا ماكيان ديرلر ندعص چندعصا دكنك اوزني
ديمكدر الجيم المكسورة رچرا نيچون عربيده لم معناسنه ونيشه ديمكدر
مقام تعليلده استعمال اولنور ونيه ديمكدر مفعولدن سؤال در فاضل
محقق شويله تحقيق المشلردر كه چرا جيم عجمينك كسره سيله لفظ مركبدر بيرجز
چه نه معناسنه در عجمده نسنه در دياجك يرده چه چيزست دير بيرجزء
را در لسان فارسيده شول معنايي افاده ايدر كه تركي دلده اندن ايچون
ديمكله تعبير ايدرلر مثلا الله ايچون دياجك يرده خدا را ديرلر نته كه بو بيتدن
ظاهردر بيت خدارا داد بستان من از واي شحنه مجلس كه مي با ديكران
خورد ست با ما سر كران دارد مقرر اتنك معاني مذكوره سي مقتضاسنجه
چرانك معناسي نيچوندر نته كه بو بيتدن ظاهردر بيت چرا روز جنكش نكردي
بند كه تا جنش سر بود وتختش سمند ع چرا كاري كند دانا كه باز آرد پشيماني
چراني جيمك فتحه سيله ده تلفظ ايدرلر اما اصلي چه اولوب عند التركيب ساقط
اولمغله ولحاق جيمك كسره سيله تلفظ افصحدر زيرا نه معناسنه اولان
چه مكسوردر كلمه رانك معناي مذكوري عربيده كي لام تعليل معناسنه در
لسان فارسيده مذكور كلمه غالبا ادات مفعول اولور مثلا زيد را بكو ديرلر
معناسي زيده سويله در زيد را بزن ديرلر معناسي زيدي اور ديمكدر رانوك
ساير معناسي محلنده مذكوردر راغب چراغبا اولدر كه چراغ انوك
اوزرنده ينار ل جلا صيقل عربيدر نطيان جنطيان آيوه دنسي
بر نجاسف معناسنه لغت يونانيدر هـ چها نه لر ديمكدر هل ب چهلبا
قرق اياقلو حيوان ديدكلري بوجك كه حشرات ارضدندر اياقلري چوقلغندن
چهل پا صد پا هزار پا ديرلر ژو چيژوا جيم عجميله كرلي عربچه قنفذ معناسنه وشوشه
وانقد ار كنه ديرلر انواعي وار در كنيتي ابو المدنج در الجيم المكسورة
جبا فارسي لغتلرده جمعه ايرتسي يعني سبت كونه ديرلر ديمشلر قاموس الجبار

بوم الثلثاء دیمش دجدا آیرو رغ جوغا امز کلی طاس وپس چوپیا درپی
عربجه سفن دیرلر وی جویا استیلیجی معناسنه قاعده بودرکه امر صیغه سنک
اخرنه الف لاحق اولسه صفت مشبهه اولور مثلا دانا بینا بلیجی وکوریجی
دیمکدر صفت امرک اخرنه الف ونون لاحق اولسه مبالغه قصدا اولنور
فاضل محقق بویله تحقیق ایلمشلرکه بو صیغه لسان فارسیده مبالغه صیغه سیدر
یویاده وریاده وکویاده وبونلرک امثالنده مبالغه معناسی واردر آخر
کلمده الف اول صیغه نک علامتیدر زیباده وشکیباده ورواده اولان الفده
اول الفدر مفهوملرنده معنای مبالغه معتبردر کاه اولورالفدن صکره
نونده زیاده ایدرلر دوانده کی وخندانده کی وریزانده کی وخیزانده کی
وافتانده کی کبی بونلرکده معنالرنده مبالغه واردر نوع اولله الحاء المفتوحه
حق بودرکه لسان فارسیده حاء مهمله کلمز واول که متداولدر واستعمال اولنور
یا عربیدن یا غیری دلدن منقولدر ویا تحریفات عوام قبیلندر لیک بعض
الفاظ حاء مهمله ایله لسان فارسیده شایعدر لازم اولدیکه نقل اولنوب
شرح اولنه اش حاشا کلمه تنزیه در ایراقلق استمکدر بیت حاشا که من
بموسم کل ترک می کنم من لاف عقل میزنم این کارکی کنم ومم براوت آطبیلر
قاتنده معروفدر ال حالا شمدی که حالده دیمک اولور ال حالیا مثله بونده
تأکید زیاده در بیت عاقبت منزل ما وادی خاموشانست حالیا غلغله در
درکنبد افلاک انداز ام حاما اوزاندندر ایکی درلو اعتبار اولنور حمامه
صغیر وارکه ایکی منقالدر وحمامه کبیر اوچ منقالدر بذ حبذا کلمه مدحدر نعم
معناسنه کوکجک دیمکدر ومقام تعجبده داخی استعمال اولنور نه عجب
معناسنه رباحرباء قیاکلری کرتنکله کبیدر افتاب پرست دیرلر متلون
طبع اولان کمسنه لری بوکا تشبیه ایدرلر لو حلوا مشهور طعامدرکه انواعی
واردر کنیتی ابونافعدر نوع اولله الخاء المعجمه المفتوحه خانک مخرجی
درد مانک منضم اولدیغی یردندر بواجلدن اکثر بودرکه لسان فارسیده
خاء مفتوحه ومکسوره دن صکره زوم ضمه یه اشارت ایدوب واو رسمی یازرلر
که هرکز تلفظده دخلی یوقدر خواب واستخوان وخویش کبی خا چنینش
خاییدن معناسنه ووصف ترکیبیدر شکرخا دیرلر ا خارا طاش سیندن
بر نوعدرکه شدت وصلابتله مشهوردر بیت سرکش مشو که چون شمع ازغیرت
بسوزد دلبرکه درکف اوموم است سنک خارا آخری هاء علامتله خاره داخی
لغتدر بیت نکرفت درتو ناله حافظ بهیچ روی حیرانم که کم زسنک خاره
الف که علامت صیغه مبالغه اولمیه کویا وجویا وزیباده کی الف کبی بلکه نفس

کلمه دن اولا هاء پاکنه ایله ارالرنده مبادله اولور آشکاراده دیرلر آشکاره ده
دیرلر خاراده درلر خاره ده دیرلر وحریر صافیدن بر نوع قماشدر شمس
کدام بنده زانعام عام او نکرفت هزار بدره دینار وزرمه خارا رخد
خ خدا تنکری دوه جکی دیدکلری رم خوما اشلکجی یه دیرلر ستو ختوا
اقرار واعتراف وقاین اته ختو معناسنه ل خلا تازه اوت کیاه تر
معناسنه الخاء المکسوره یو خیوا توکرک عربجه بزاق معناسنه
الخاء المضمومه د خدا تنکری تعالی جل وعلا علم خاصدر غیره اطلاقی
جایز دکلدر اکرچه اصلده صاحب ومالک وعزیز معناسنه در لکن حقیقیده
صاحب ومالک وعزیز مطلق حق تعالیدر الحق غیره صاحب اموال ومالک
املاک وعزیز ملک دیمک مجازادر اول اجلدن واجب الوجوده مخصوص
اولدی کثرت استعماله علم خاص اولمشدر شویله که حق تعالیدن غیری یه
خدا دینلمه ائمه دین کفر لازم اولور دیدیلر الا که معنای ترکیبی مراد اولنه
که کند وکلیجی دیمکدر بیت آمد برمن که من رسولم کفتم توبرو که من خدایم
یعنی خود آینده دیمک اولا نته که خوشاینده وبنهان اینده دیاجک ر دیده
خوشا وبنهان آ دیرلر ویا برشئ خاص ایله ترکیب اولنه ده خدای وخانه
خدای کبی شیخ سعدی خانه خدای کرد زبرج کبوتران بکشای ویا نکش که
برده یم ازقفس د بو محله مناسب خدای لفظنده بعض تفصیل مذکوردر
خودما کسوره عددر رم خرما معروف میوه که اعلاسی وغایت الطفی
طیبه طیبه ده اولور کنیتی ابو عوندر شک خشکا طوترق که انوکله
اوت یاقرلر عربجه حراقه دیرلر قال الجوهری فی الصحاح الحراق بالضم وتخفیف
الراء ما تقع فی النار عند القدح والعامة تقول بالتشدید شکم خشکما
مثله شکمان خشکمان بعد الطعام تبرید اسنان الجون بیدکلری تمک
پاره سی نک هو خنک هوا خوش ومعتدل هوا نی خنیا صاغوصاغنق
وایرسرود معناسنه خنیا کر لفظندن مخففدر وترکیبدر آوازان
دیرلر که اوزون آوزون ترکیلرایرلر بیت زرامش جهان بانک خنیاکری
زبس درکشور رثربا کرفت واجه سر خواجه سرا سرای اغاسی که سرایک
حفظ وحمایتی اکا متعلقدر ور خورا یاکن اکول معناسنه صیغه مبالغه در
خوردن لفظندن واو رسمیدر ورصل خورصلا بویوک کلز ورصول
خورصولا بویوک کرتنکله وش خوش خوشه معناسنه که اوزومک
وخرمانک وسایرانوک کبیلرک سالقمی وبغدای واربه وانلرک کبی نک باشی
عنقود وسنبله معناسنه وف خوفا قوت معناسنه ون به خون بها

تمان بهادیت معناسنه واه خواها دلیجی طالب معناسنه واو رسمیدر
نوع اوله الدال المفتوحة دا لغت خراسانده دیوار دبنه دیرلر
بنالر قور دیدکلری صره یه ده اطلاق اولنور مرحوم میر حسین نیسابوری
بو معاده ایراد ایتمشدر رباعی بنام امیر شیدایی ببین بکوی او راه نشین
شیدای بخت ومن بیدل ودین یار ار گندرد ز کنج دیو آر غمش
کو جانب شیدای بخت نیش بین اد دادا ترکیده دادی دیدکلری جاریه
عربجه حاضنه دیرلر ار دارا کیانیلردن اک صکره پادشاه اولانک
ادیدر که اسکندر النده هلاک اولدی بیت سکندر که چون خون دارا بریخت
جهان کاتش کین بر آتا بر بخیت سایر تفصیلی اسکندر لفظنده مسطوردر
ودارنده وانبار دار معناسنه وداشتن لفظندن صیغه مبالغه اسم
فاعلدر طوتاغان معناسنه واخریده بر یاکتوروب دارای داخی دیرلر
ان دانا بیلیجی دانستن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر فاضل محقق
بو یله تحقیق ایلمشلر که دانا بیلکلو در بو الف که آخر کلمه یه لاحق اولور معنای
اتصافی اظهار ایدر دانانک مقابلی نادان در ر درّا تشدید را ایله جاکث
درای معناسنه عربجه جرس وناقوس دیرلر وبو کرتلن دیدکلری دکین
اکثر بو درکه یمیشنه اطلاق اولنور طبیبلر علیق دیر لفری الغسر درّ داخی
لغتدر درا بالتخفیف مثله وایجر وکل دیمکدر وپیرندی دد دردپا نقرس
زحمتی ند دردبندپا مثله رو دردوا معیار جمالی صاحبی اصلمش معناسنه
نقل ایدوب بو بیتی انشا ایلمش بیت خدایکانی شاهنشهی که دشمن او
زغم همیشه بیک تارمو بود دروا سایر ارباب لغات متحیر وبیر الشده
حبس اولمش معناسنه روایت ایتمشلردر رواز ب دروازبا دربند بکجیسی
دروازبان لفظندن مخففدر رووز درودزا چادر معناسنه تشدید را ایله
روز درّوزا مثله ری دریا دکز بحر معناسنه ست اسی دستاسیا ال دکرمنی
غ دغا اوزون که الدامقده استعمال اولنور دغل قلماش معناسنه
صحاح عجم صاحبی قره توز معناسنه نقل ایلدی لو اسی دلواسیا دکرمن سپیدی
م دما نفس صیر ولغی که طورمایوب کف کف صولور عربجه حشا وبهر
وقطع وربوه ونسمه دیرلر و توی اوربرمک قشعر آر معناسنه ند دندا
یاوی قولنمش نسنه ضاله معناسنه ندان اسی دندان اسیا آزو دیشی
ناب معناسنه م دما زیرک عبیدر برمن دیرمنا روایت ایدرلرکه
برعظیم کلیسا در ایجنده سالخورده معتبر ریاضت کش کشیشلر اولوب
اول دیرک درودیوارنده اوج یوز التمش پیغامبرک علیهم السلام صورتلری

رسم اولنمشدر الدال المکسورة رازن درازنا اوزون ولق واوزونجه
دیمکدر لبر دلبرا کوکل الان وای دلبر دیمکدر لرب دلربا کوکل قاپیجی
کوزل لکش دلکشا کوکل اچیجی خد ده خدا کوی صاحبی وکوی کنجد آنسی
یب دیبا اطلس وبر جنس التونلو قماشدر یر دیرا مرکبدر دیر ایله آدن
دیرنجه آمدن دن امر ایکن وصف ترکیبی اولمشدر ع بسی دیر آکه خوشتر باشد از دو
یکب دیکپا ساج ایاق یوب دیوپا اوزون ایاقلی بویوک اورمجک
عنکبوت معناسنه شمس فخری خصم ملک تو دیوپا آسای در هوا باد
دایما در وای وچیان صدپای معناسنه ومحکم قراجلو یاشلو قوجه بو دارو
دیودار روا بر نوع اردج اغاجیدر که سدی چیقار شیر دیودار وا دیرلر
افلاج ولقوه علاجلرندندر واسترخاء عصب مرضلرندن بوندن احسن
وافضل دارو یوقدر خار ویا بسدر وبعضلر چنار اغاجی وبعضلر صنوبر هندی
دیمشلر یوفرس دیوفرسا اوجوق طوتمش کمسنه مصروع معناسنه
یوورس دیوورسا مثله الدال المضمومة دن درنا موضع
معناسنه زداقش درداقشا مرکور دوکن وغولیان اوغری ی
دنیا بو جهان واول که کوک اصلده عربیدر فارسیده داخی شایعدر
وسادات اعجام اماله ایله دنی داخی استعمال ایدرلر موسی عیسی کبی ولسان
عربیده دنیا نزدیکتر معناسنه داخی کلور وال پ دوالپا دیرلر که ادم
اصنافندن بیر درلو مخلوقدر فالش بالدرلو دیرلر هندوستانده اولور
غایتده یوکرک اولوب شویله که یوکرک انله برابر سکردمش انلره تشبیه ایدوب
عیارلره دوالپا دیرلر وبعضیلر کندولی کوتوزملکه اوروب ایقلرن وشورت
التنه آلورمش یانینه کلانی دمه زاریلق ایدوب بنی مقدار کوتورسک دیو
تضرعلر ایدرمش بیلمیانلر اسرکیوب اوموزینه الوب کوتورمک قصد ایدیجک
ایاقلرین ادمک بیلنه محکم طولایوب والدن داخی محکم ضبط ایدوب استدوکی
کبی یوریدوب ونکردوروب اولمانجه خلاصه مجال محال المش دیرلر وت
دوتا ایکی قات دیمک اولور دوپای لفظندن مخففدر وش دوشا
صاغلان حیوان وغب دوغبا توغا دیدکلری اشکه اتلر ایله دوغورد
ایله بیشورلر ناستوا اشی نوعیدر وغو دوغوا مثله لسان فارسیده واو
ایله باآرا سنده تواخی وتبادل وار در نوع اوله الراء المفتوحة
را تخصیص ایچون کلور لام جاره معناسنه نته که این شعر فلان راست دیرلر
یعنی بو شعر فلانه مخصوصدر دیمک اولور سعدیدن ع خدای راست مسلم بزرکواری
وحلم واکثر یا علامت مفعول اولور اکا وانی وانوکیچون دیمک اولور بیت

اي انكه برانداخته رسم وفا راٰ يكباره فراموش مكن جانب ما راٰ وفا راٰ و ما را
برانداخته ٰ و فراموش مكن ٰ لفظلرينك مفعوللريدر ٰ وكاه اولور علم حاصل
اولدوغندن اوتوري حذف ولنور بيت اي دل درين ديار نشان وفا مجوي ٰ
جز در ديار ما مطلب در ديار ما ٰ اصل نشان وفا مجوي در ٰ وكاه تعديه ايچون اولور
سعدي پشت دوتاي فلك راست شد از خرمي ٰ تا چو تو فرزند زاد مادر ايام را ٰ
زيرا زادلا زمدر مادر ايامه تعدي ايلمشدر را واسطه سي ايله زايانيد معنيسنه ٰ
وكاه اولور تعليل ايچون اولور راز معناسن افاده ايدر ٰ بيت حكمت محض است
اكر لطف جهان افرين خاص كند بنده مصلحت عام را ٰ از براي مصلحت عام
ديمكدر ٰ وكاه اولور قسم ايچون كلور بيت دل ميرود ز دستم صاحب دلان
خدا را ٰ دردا كه راز پنهان خواهد شد اشكارا وكاه اولور بر وجه زيارت
استعمال اولنور ذكر اولنماسه اصل معنايه خلل كلمز ٰ مجرد تحسين لفظ ايچون
اولور بيت انكه خلق افتاب كوينديش ٰ راستي را بچشم من نه نكوست ٰ
است راستا اوكش ستايش و مدح معناسنه سايرا سامليسي افلدستا
لفظنده مسطوردر ٰ راهنم رهنما يول كوسترجي ماددي معناسنه ٰ
هنم رهنما مثله ٰ خش رخشا و بالضم صيغهٔ مبالغه در زياده پارلدر آيجي
ديمكدر رخشان معناسنه شمس فخري چو كشت كار من از اهتمام تخت روا
چو كشت اختر م از اوج خترمي رخشا ٰ خش قب رخش قبا چو فال خسرو رخش
قبا ما زخ آبكون ٰ موج برون داده و دريا درون ٰ س ربا سين مهمله ايله
چوق كثير معناسنه ٰ عن رعنا اولكه كوزللكده تعجبا ولنور ٰ خلقه كندوني كوزل
كوسترر ٰ فارسيده شايع استعمال اولناني بو وجهله تفسير ايلديلر ٰ ظاهر دركه
صفت مشبه صيغه سيدر ٰ رعونت محبوبلره نسبت اولنما قدن مدح معناسي
قصد اولنور وقيغو سز معناسنه وقحبه عورته ديرلر فردوسي مرا خيره خواهي كه
رسوا كني ٰ به پيش خردمند رعنا كني ٰ نك بال رنك بالا ال رنك ٰ و روا
دست و يار ار لايق معناسنه ٰ ه رها قورتولماق خلاص معناسنه ديمشلر ٰ
الزاء المضمومة خ رب رخ ربا معناي تركيبي سي اوزره بر عظيم قوشدر
كه كركداني قپار آلوراشيانه التور ديرلر ٰ ست رستا روستا لفظندن
مخففدر بعضلر ايچنده بازاري اولان كويه ديرلر ديمشلر ٰ بعضلر مطلق
كوي و بعضلر كويلك و ترك و تركلك ٰ وايل كه نشين كويلردن عبارتدر ديمشلر ٰ
فاضل محقق ٰ دقايق الحقايقده بويله تحقيق و تدقيق ٰ ايلمشلركه روستا مزرعه در
دستندن ماخوذ دراكنلكي اعتباريله كويه ده اطلاق اولنور ٰ مثنوي
هر كه در رستا بود روزي و شام ٰ تا بما هي عقل او نبود تمام ٰ و وآو ايله روستا

داخي لغتدر مزارعه انتسابلري اعتباريله كوي اهلنه روستايي ديرلر بيت
زان نمودار عدل در همه چيز ٰ شهري اسوده روستايي نيز ٰ سو رسوا ملامت
وفضاحت اولمش ٰ و ده رودها بغارسقلر و سازكرشلري و ست روستا
رستا معناسنه مثنوي قول پيغمبر شنواي اوستا ٰ كور عقل آمد وطن در
روستا ٰ و شن روشنا آيدينلو و روشن اولان نسنه ٰ و نورلو كمسنه يه
داخي اطلاق اولنور و مرقيشا طاسنه داخي ديرٰ و هن روهينا مثله ٰ
وكوهردار قليج معناسنه ده كلور بيت رعكس رنك رخ دشمنان او در جنك ٰ
جو كهربا بدرخشد كهر ز روهينا نوع اول الزاء المفتوحة اكر مابعدنده
حرف علت واقع اولورسه زانوك حركتي حرف علته تابع اولور ٰ مثلا اكر
مابعدنده الف واقع اولورسه زا مفتوح اولور سعدي زانكه ترا بر من مسكين
نظرست ٰ اثارم از افتاب مشهورترست ٰ اكر مابعدنده يا واقع اولورسه
زا مكسور اولور بيت با زينا زين هوس مردم كه خلق ٰ با تو روزي ميهم سخن
بيسند مرا بيت ناني از خود اكر دمي بخان ٰ به حلوا خوري ز دست كسان
اكر مابعدي حرف صحيح اولورسه داخي مكسور اولور نته كه محلنده مذكوردر ٰ اكر
واو واقع اولورسه زا مضموم اولور بيت خسروا مرچه از و بر سرت ايد نه ازو
عقل داند كه سراسر ز قضا مي آيد ٰ اژ ژخ ژاژخا ايكي زاء عجميله يازا مرسوز سخن
وفحش و مهملات بيت ژاژ ميخوايد منجم ٰ هرزه ميكويد حكيم ٰ رس زرنب
حليمي سكه سز التون زر ساده لفظندن مخففدر ديمش ٰ نعمتي و سكا يرار باب
لغت سكه سز التون و التون اواغي و اشلنمدك التون ديمشلر ٰ وسيلة
المقاصد صاحبي و ما ينامش كومش و التون حل ايديجي معناسنه ده نقل ايلمش ٰ
ركي زركيا بر نوع التون زنكندر اوتدر ٰ هندوستانده بتار ٰ ندالت
زنداستا حضرت ابراهيم خليله نازل اولان صحف عليه السلام بعضلر
تفسير درديلر ٰ ندوست زندوستا مثله ندليت زنديستا مثله
بو لغت اون سكز وجه اوزره مرويدر ٰ تفصيل و اسا ملسي آستا لفظنده
مذكوردر ٰ مركي زمركيا هندوستانده بيتار بيش كبي بر زهرناك مشهور
اوتدر عنصري يمين انقاس تو بخا صيت ٰ نوش دارو كند ز زمركيا ٰ
هم زهما عاشق معناسنه الزاء المكسورة زاء مكسوره لسان فارسيده
حرفدر ذن ديمك اولور ٰ ظرف درمن ٰ عن معناسنه ٰ از لفظندن تخفيف
اولنمشدر ٰ نظملرده چوق استعمال اولنور بيت اكر روزي باستعداد
بودي ٰ زنادان تنك روزي ترنبودي ٰ اكر با واقع اولورسه دخي مكسوره اولور

ملخ زه‌لخا اول سنرو تشقجی‌لر و ادکجی‌لر وسترا اجلریبولرده دیکرلر عربجه زیج دیرلر • یب زیبا کوزل و براشقلو و بزکلو زینتلو معناسنه • یر زیرا انوکچون دیمکدر • بو معنایه غیری اساملیسی از برا لفظنده مسطوردر • ومرسنه که بیرسنه‌نک التنده اولا • یرب زیربا زروه اشی • یرو زیرو امثله لسان فارسیده واوله بارانسنده تواخی ونبا دل وارد در الزاء المضمومة زبق زئبقا آب روغن عربیدر • و زوا خمیر زوالسی ومرسنه که یومری ودس دکرمی اولاکمان کروهه یوالغی وداخی اکا بکزرنه وار ایسه مجموعنه اطلاق اولینور • اکرچه ترکیبده ممان خمیرده شایعدر • وزو فرا چورتوک دیدکلری اوت که بیان طراق اونی داخی دیرلر نوع اوله السین المفتوحة • سا ساو لفظندن مخففدر خراج وباج که مالک ممالک اولان پادشاه عالیجاه همه زیردستنده اولان حاکم ومرزبانلرکوندررلر وکلمه نوکنا اخرینه لاحق اولورادات تشبیه اولور • مشک • وعنبرسا وغالیه سا کبی • وسایدن لفظندن صیغهٔ امرووصف ترکیبیدر شمس فخری ملازو داور اسلام شیخ ابواسحق که شاه مند فرستد سوی جنابش سا بومعنایه اخری ساودر واوی حذف اولنمشدر • فاضل محقق • بویله تحقیق ایتمشلردرکه سا ادات تشبیه در • مثلا سمنه تشبیه ایتسلر سمنسا دیرلر اصلی اسای در • نته که بوبیتدن ظاهردر بیت صبحدم چون کله بند آه دود آسای من • چون شفق درخون نشیند چشم شب پیمای من • کاه آخوندن یایی حذف ایدوب سا دیرلر • نته که بوبیتده ظاهردر بیت شفیق کشت زمانه مرا غلام صفت • رفیق کشت سعادت مرا مرید آسا • کاه اولور اولندن الفی ده حذف ایدرلر سا دیرلر • ارسارا عنبر خالص غالبا بودرکه ساحل عماننده بیر موضعک ادیدر • عنبرک غایت اعلاسی اندم بولینور • ومرخالص نسنه که غیر ایله معشوش اولمامشدر بیت چه حاصل زانکه دانی کیمیا را • مس خود را نکرده زر سارا • وحضرت ابراهیم علیه السلامک خاتونی آدیدرکه حضرت اسحاقک علیه السلام والدهٔ مکرمه‌لریدر • ساخدا الخدا صاحب طالعدن عبارتدر • ساخداه داخی لغتدر • اهون سامونا اوزاندن اوج قیراط در • ودیرلرکه بیر حق غا اما درو غا ابر بوجوق دانک یاخود ایکی دانکدر • او ساوا براده که ایکه اغوندن دوکلان خرده‌در ب سبا باء عجمیله سیرندی توزی سبا باء عربیله بر شهر و ولایت آدیدرکه یمنده حضرت بلقیسک تختکاهی ایدی • قرآن عظیمده قصه‌سی مذکوردر

بوس سبوسا باء عجمیله عبارت خواسانیدر مهره آشی ومریسه ومکرو تراش آره حصاری کدی معناسنه ده کلور دیمش • صحاح عجم صاحبی مطهره ومکروه معناسنه ده نقل ایلمش • بوسو سبوسوا مثلا جامع الفرس صاحبی بعض لغتده کیکدن اولان آشه دیرلر دیمشلر • ختو سختوا اکیپا که شردانک الجیبنی قیمه ایله طولدوررلر • ر سرا سرای لفظندن مخففدر دراو خانه معناسنه اکثر پادشاهلر ووزرا اولدوغی بیرلرده استعمال اولنور • فاضل محقق • بویله تحقیق وتدقیق • ایتمشلرکه عرب دار دیدوکنه عجم سرا دیر بیت بزاول کل پوز زنک کومیبی بیر بستان سرا کوردک • کیم اطرافنده بزم کیبی بیک دستان سرا کوردک بستان سرا دارده اولان بستانه دیرلر • نته که بو بیتده ظاهردر بیت حافظ تو جام جم مطلب جام می بخواه • کین بود قول بلبل بستان سرای جم • ولفرش بیریا کتوروب سرای داخی دیرلر بیت سپیده دم که شدم محرم سرای سروش شنیده ام آیت تو توالی الله از لب حوری • رج سرجا صدر معناسنه زرفت سرزفنا صحاح عجم صاحبی یوریکین اشکون طوار سرزفنا معناسنه دیو نقل ایلدی • رقا سرقنا مثلا • رکرد سرکردا برم ضدر ادمک باشی چکزینور عربجه سادر دیرلر • و دوام وودوار دیرلر • رم سرما صوق وقت غبیده قز وقره دیرلر • رن سرنا یوز اورمق اویونی که بعض بیرلرده سرسله اویونی دیرلر • رو سروا سراز لفظندن مخففدر باشی اجوق ویلانجی کذوب معناسنه • وافسانه وبلان بومعنایه شین معجمه ایله داخی لغتدر • وانشکارا سوز وای سرو معناسنه شمس فخری علو پایه قدرش از آن بلند ترست • که فکر همچو منی اندران کند سروا • ز سزا لایق وعوض وجزا معناسنه • صحاح عجم صاحبی وچارهٔ دق معناسنه داخی نقل ایلدی • فاضل محقق • بویله تحقیق ایتمشلرکه سزا لایق معناسنه در • ناسزانک معناسی لایق دکلدر بیت ناسزایی را چو بینی بخت یار • عاقلان تسلیم کردن اختیار مصراع ثانی جزای مخذوفک تعلیلیدر • جزانک منزلنه تنزیل اولنمشدر جزا کند ویبی تسلیم کن در حذف اولنمشدر تعلیل مذکور اکا دلالت ایتدوکندن اوتوری تمام معنا بودر تسلیم ایله که عاقللر تسلیم اختیار ایتمشلردر • قمو سقمونیا نونک کسره‌سی وسکونی جایزدر • بر مسهل دارودر طبیبلرده محمودة داخی دیرلر • طمی سمطیا آق سفید لون محبوبه دیرلر • سا ادات تشبیه در • سمن مشهور آق چچکدر • یعنی سمن کبی دیمکدر • منو سمنوا ارشته آشی اطریه معناسنه ک سکا کاف عجمیله قسبور که ایچنه اوق قورلر تیردان معناسنه •

وتره آشی سپوسا معناسنه • سایرا سآ میسی اگر الفظنده مسطوردر • ن سنا
آیدینلق روشنی و نور معناسنه عربیدر • ومشهور مسهلدر که ایو سی
مکهٔ مشرفه دن کلور سنا مکی دیرلر • سنک آسیا دکرمن طاشی • نک توتیا
سنک توتیا سرمه طاشی عربیجه حجر الکحل دیرلر • اثمد دیرلر • نو سنوا مقبره لک
کورستان و مقابر • ود سودا اصی ریح و عشق و هوس و بدننک اولان
خلط مشهور • بیت کردلم را سر سودای سلامت بودی • نشدی سلسله
پیوند خم گیسویش • الشین المکسورة • ب سپا ساج ایاق اول معروف
الت که سفرلرده اوزرینه قلیچ و ترکش و سایر حوایج اصرلر • ید سپید اکرکیده
اسبیج دیدکلری • غیری ادلری اسپید الفظنده یازلمشدر • ید ب سپیدبا
بوزجه اش دیدکلری طعام • تعریب ایدوب سفیدباج دیرلر • غیری اتنا مسی
اسپیدبا لفظنده مذکوردر • ت سنا و بالضم استا معناسنه • سایر
ادلری انده مسطوردر • واوج فات دیمکدر • وستایش معناسنه و ستودن
لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبی در • خودستا و شاهستا دیرلر •
رک سرکا سرکه خل معناسنه کنیتی ابونافع در و ابو ثقیف در • زن
سرنا طوقورجون اویونی • فید ب سفیدبا یوغورتلو اسفناخ آشی
سپیدبا معناسنه • کب سکبا اکشی اش عربیده مرق حامض دیرلر •
سکی ابا لفظندن مخففدر • تعریب ایدوب سکباج دیرلر • کنیتی ابو عاصم در
و عجمده بر مشهور طعام آدیدر • کی آب سکی ابا مثله • منو سمنوا اریشته
اشی وتره آشی سمنوا معناسنه • زب سرپا سپا معناسنه • یب
سیبا مرکب بالغی دیدکلری که اجیننک مرکب کبی لسنه چیقار • و دکز
کوپوکی بونوک کمکلرندندر دیرلر • کوز دارولرندندر زمانه متطببلری یا تنده
زبد البحر دیمکله معروفدر • حقیقتده بو زبد البحر دکلدر بونک اسمی اصلده
لسان البحر در زبد البحر بونوک غیریدر • بی سیبیا مثله • کب سکبا
اکشی اش سکبا معناسنه • یم سیما بکز و صفت و چهره نته که ملک
سیما دیرلر • یم بال سیم بالا سیبکه • یمی سیمیا اعمال حیلدن شول
که ترکی دلده انوک صاحبنه کوزباغجی دیرلر • بیت مرجع پیش تو باغ و
ایوان بود • آن همه سیمیای دیوان تو د • الشین المضمومة
ت ستا استا لفظندن مخففدر • ر سرنا اول الت معروفدر که
چلرلر عامه تحریف ایدوب ضرنا دیرلر • رو سروا سوز سخن و کلام معناسنه
ورن سورنا زیاده عظیم قونوقلق که انده عشرت و شادیلقلر اوله • و سرنا

دیدکلری

دیدکلری الت که چلرلر • وز سوزا صیغهٔ مبالغه فاعلدر زیاده یاقیجی و اجیغان معناسنه
ومعنای لازمه نظر ایدیش سوزا دیرلر یعنی غایتده سنجوسی چوق و اجیغان یاره و
کوینارمه دیدکلری مشهور چیبانلردر که ادمک بدننده چیقار • لسان عربیده
حرقه دیرلر فارسیده سوزاد دیرلر • یورغ سیورغا زحمت • نوع اولسه
الشین المفتوحة حرف شین ساکن که لفز کلمه یه لاحق اولور بیر قاچ معنایه کلور
اولا ضمیر غایبدر اخر اسمه ملحق اولور • مضاف الیه معناسن افاده ایدر • سرش
انک باشی • جانش انک جانی • دلش انک کوکلی دیمکه دیرلر • مفعولیت معناسن
افاده ایدر • دیدش کوردی انی • شنیدش اشتدی انی دیمکدر • وادوات
وروابط اخرینه اولاشن اکثر بو قبیلدندر • اکرش کبی کش کبی • بیت
برسد دلم بکویت اکرش نصیب باشد • چو دلیل بخت هستش کرم خدا عمیم است
بو شینک ماقبلی بعضیلر فتحه ایله تلفظ ایدیلر • و بعضلر کسره ایله تلفظ ایدیلر • بیت
یکی چهره داری چو تابنده مهر • خوشا مهر کش سرو باشد سپهر • کشنک برجزئی که
در شینله اتصالی اولیجاق اخرنده کی هاء غیر ملفوظه که حرف اصلی دکلدر ساقط
اولمشدر • وکاه اولور که ضرورت وزن ایچون ساکن تلفظ اولنور • بیت
تن غنده را پای باید نخست • پس انکاه خلخال بایدش جست • و حرف مد و هاء
علامتدن صکره بو نونک احکامی تاء خطاب احکامی کبیدر • اگر حرف مد
الف صورتنده اولانده ایکی وجه جایزدر • ساکن تلفظ اتمک • والفدن صکره
یاء مفتوحه زیاده اتمک • دلهاش و دلهایش کبی • واکر واو صورتنده اولا اوج
وجه جایزدر • ساکن تلفظ ایتمک و مفتوح تلفظ اتمک • و مابعدنده یاء مفتوحه
زیاده ایتمک • گیسوش گیسوش گیسویش کبی • و کر یا صورتنده اولا اینه وجه
مذکور اوزره اوج وجه جایزدر • دوستیش و دوستیش و دوستییش
کبی • اخرنده هاء علامت اولان کلمه یه اولاشین ارالرنده بر همزهٔ مجلیلیه زیاده
ایدرلر • بنده اش کبی • کاه اولور هاء علامتی تلفظدن دوشروب شینی همزه سنز
تلفظ ایدرلر ضرورت وزن ایچون • خرنیش دیرلر • و علامت اسم مصدر اولور
فجان برام مجردک اخرینه ملحق اولور یای مصدر معناسنه • دانش و بینش
و بخشایش • و کشایش کبی • و بو شینله ضمیر غایب اولان شینک فرقی بودر
که مفعولیت معناسنه اولان شینک ماقبلی مفتوح اولور • و اسم مصدر
اولان شینک ماقبلی دایما مکسور اولور • شا میوه دار اغجلردن بر اغاج در
عبرانیدر و جایر مکان معناسنه • اهو شاهوا شاهوار لفظندن مخففدر
بکشته و تازه و نازک معناسنه • و انجو صفتیدر ارباب لغت بویله نقل
ایلدیلر • فاضل محقق بویله تحقیق ایلمشلردر که شاه اولو معناسنه در • بویوک دانه یه

شاهدانه دیرلر و بویوک یوله شاه راه دیرلر و بویوک کرکدنه شاه‌رخ دیرلر
والحاصل بر نسنه‌نک ایروسنده و ایوسنده استعمال اولنور بمی شب عبا
قرا کوکیجه عربجه وحی معناسنه بیلد شب یلدا غایتده اوزون کیجه رو شروا
یلان سوز فتح سین مهمله ایله سروا معناسنه شب ششبا التی ایقلو دیمکدر که
حشرات ارضدن چهل پا و صد پا دیدکلری سایر اسامیسی چهل پا لفظنده مسطوردر
ثت ششتا التی قیللو قپوزه دیرلر ششتار لفظندن مخففدر ع شغا
تیردان اوق صاقلایجق ظرف غت شغتا مثله ق شقا مثله ک شکا مثله
سایر ادلری سکا لفظنده مذکوردر م شما بیلنج عربجه شمامه معناسنه ن
شنا صوده یوزمک معناسنه اسم مصدردر و وصف ترکیبی در بیت
بدریا شنا چون نهنک آورند به شمشیر باشیر جنک آورند و ب شوبا
جرش و خشیل وغ شوغا دوه و قیون آغیلی بیت چو در دکرک کیرد قصد شوغا
شبان اندر شبان افتد بغوغا وک شوکا مثله سایر اسامیسی انکر و الفظنده
مسطوردر هـ شها شایسته معناسنه و ای شاه دیمکدر هب شهبا
بوز قیرقر عربجه ابیددر هرو شهروا شول نقده دیرلر که کچمه‌سی یعنی رواجی شاهلر
حکمی ایله اوله اصلی الچاق و کم در امر پادشاهی اولمایجه نافذ اولماز هل شهلا
الاجه و الا کوزلو و بعضلر قره کوزلویه دیمشلر و شاشی کوزلو احول معناسنه
یب شیبا و بالکسر اشکاره و روشن معناسنه سایر ادلری آشکارا
لفظنده مسطوردر ید شیدا و بالکسر دیوانه و حیران و آشفته معناسنه
شمس فخری اکر معانی غرائش چهره بکشاید شود چو وامق و زاو وش آسمان شیدا
الشین المکسورة کنبه و شکنبه و اشکنبه اشنی کیب شکیبا
شکیبیدن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر وارمیده معناسنه شمس فخری
بی تو چه کونه باشد آرام ملک و ملت هرکز تنی بود کو از جان بود شکیبا لو شلوا
اندام عضو معناسنه و جسددن بر عضوه داخی دیرلر اصلده عربیدر دواوین
عجمده چوق کلوب کثرت استعمالی اجلیچون ایراد اولنوب بیان اولندی
شلوا داخی لغتدر ن شنا صوده یوزمک غیری ادلری شنا لفظنده حالا
ذکر اولندی نا س شناسا اکلغان و اکلایجی ذکی و فهیم معناسنه نو شنوا
اشیدیجی هنو شهنوا ارشته آشی سایر اسامیسی اکر الفظنده مذکوردر
یب شیبا آشکار او روشن و التون ید شیدا سراسیمه و حیران ن
فتحه ایله اشهردر یرب شیربا سدلو آش یربه شیربها قیزلره ویریلان
اغرلق و جهاز یرو شیروا شیربا معناسنه ین شینا صوده یوزمک
غیری اسامیسی اشنا لفظنده مسطوردر الشین المضمومة ترب شتربا

لك

لکک دیدکلری اوت که خوش رایحه‌سی وار در عربجه سعتر دیرلر خ شخا طرمق شخودن
لفظندن حاصل بالمصدر معناسنه و اسم مصدر طرملایش معناسنه و صیغه
امر و وصف ترکیبی غ شغا تیردان ف شقا مثله ک شکا مثله غیری
آدلری سکا لفظنده مسطوردر م شما سیز دیمکدر جمع ضمیر مخاطبدر عربیده انتم معناسنه
مار شمارا اسیزه دیمکدر ورب شوربا معروف اش ورو شوروا
مثله ترکیده داخی مستعملدر وغ شوغا الاجق ویل شویلا اق ایوه دنه
برنجاسف معناسنه و قوان چچکنک آغی سایر ادلری جنطیانا لفظنده
ذکر اولنمشدر هـ شها یرامز بد و ردی معناسنه دیمشلردر نوع اولده
الصاد المفتوحة حرف صادده صفت اطباق و استعلا و صغیر جمع
اولدوغی اجلدن غلظتندن خالی دکلدر قیاس بودر که بو لطافت و ملاحت
اوزرینه وضع اولنمش لسانده تهییج و جهله کلمیه پس اول که صاد ایله کلمشدر
اکثر بودر که عربی دلدن منقولدر و اولکه فارسی صحیحدر اصلده سین اولوب
صکره عربی الفاظه الفت طوتانلر تغلیظ ایدوب صاد ایله تلفظ ایلدیلر و
صاد له یازدیلر تتبع السنه مختلفه ایدنلرک شیوه زبان اولانلری بینه سینله
تلفظ ایدوب بلکه سایر دلدن منقول اولنلری داخی طایی تا اوقورلر و طا و صادی
زا اوقورلر ب صبا باد مشرق کون دوغوسندن اسن ییل ح صحرا
اوا او یازی د صدا یانقو و آوازه و صوسزلق و آواز کوف نر بعض ارباب
لغت کوف و جغد و بوم بر سه یکیست دیر و بعض اصحاب لغت کوف
اوکی دیدکلری بویوک بیرتیجی قوش که کیجه ایله اوجار لسان عربده هامه دیرلر دیو
روایت ایلر اما فاضل محقق کوف بر قوشدر که طاغلرده اسوز یرلرده اولور
ترک اکا ارقونی دیرلر و شمس فخرینک بو بیتینی استشهاد کتورر بیت
جمال ملک و دین کاندر دیارش ندارد هیچ ماوی و مقر کوف دیار نع
اسوز یر اولمامقدن کنایه در دب صدپا چیان دیدکلری بوجک که
ایاقلری چوقلغندن کنایه در عربیده شبث دیرلر سایر ادلری و تفصیلی
چهل پا لفظنده مسطوردر هب صهبا قرمزی شراب عربیدر
الصاد المکسورة د صدا پاس زنک معناسنه ل صلا اوزرنج
مسک و زعفران ازاجک طاش نوع اوله الطاء المفتوحة
حرف طاداخی صفت اطباق و استعلایی متولی در اول سببدن غلظتدن
خالی دکلدر بو سببدن فرس اهلی طایی تا اوقورلر اما کتابتده طا یازرلر حتی
غیری دلده و قرآن عظیم الشانده واقع اولان لغتلری داخی بویله ایدرلر
الطاء المکسورة ل طلا التون اکثر بودر که اماله ایدوب طلی دیرلر

واطبا فاتنمع بافي كه بانوعه درترلر و قراول طلايه معناسنه **الطاء المضمومة**
غ **طغرا** پادشاهلرك نشاني كه برانلر و احكام اوزرينه ايدرلر
نوع اولده العين المفتوحة حق بودركه لسان فارسيده عين مهمله كلمز
واوكه استعمال اولنور غيري دلدن منقولدر و يا تحريفات عوام قبيلندندر
چونكه بعض الفاظ عين مهمله ايله شايع اولمشدر لازم اولديكه نقل اولنوب
بيان اولنه **اشق** و **عاشق وا** قليه سغدي كه قرع اوزومي دوكوب جوز رومي
و بادام ايله بيشوررلر **الم عا** **عالم آرا** بر نوع كلدر بصره جانبندن كلور چوق
پپراقلري اولور وخيلي زمان طورر صولماز و دوكولمز قرود قد نصكره
اسباب الجنه قورلر غايتده لطيف رايحه‌سي اولور حجاز ولايتنده اولان
كادي كبي قخوسي چوق طورر كتم كيستي ارا داخي ديرلر ذر **عذرا** اقبرا و غلان
دوشيزه معناسنه عربيدر جمعي عذارا كلور **حافظ** ان تلخ وش كه صوفي
ام الخبائثش خواند اشهى لنا واحلى من قبلة العذارا لك **علكا** طاغ اروكي
و طاغ اراسي ان **عنا** زحمت و مشقت نق **عنقا** اسم ملك و اسم طير
سيمرغ معناسنه اسم بلا مسمى اولنلردندر و مجازاً عقابه داخي اطلاق
اولنور كه سيد الطيور در **نوع اولده الغين المفتوحة** ب **غبا** بي خبر
معناسنه رام **غراما** بر بوچق دانق و ديرلر كه ايكي دانق در رش **غرش**
خشم و تندي و ملول و ضعيف و شالغم معناسنه و كورك پاره لري كه بيابانه
اتارلر و لسان پهلويده خوشه غله ديمكدر دم **غرما** غراما لفظندن مخففدر
رو **غروا** قلم ناتراشيده عربجه براعه ديرلر ذ **غذا** قصد معناسنه ز **غزا**
جهاد معناسنه عربيدر ور **غورا** اصرپ آغري و چوقور و ديب غور معناسنه
وغ **غوغا** معروف تركيده داخي مستعملدر غلبه اصوات معناسنه **بيت**
خاست غوغايي ز قدت در ميان عاشقان در ميان مانخواهد مر كزاين غوغا نشنت
العين المكسورة ذ **غذا** يياجك طعام معناسنه **الغين المضمومة**
ز **غزا** اتراك بي باكدن بر قوم در كه سنه دن قورقمزلر بي مذهب
قان دوكيجيلردر ور ب **غوربا** قورق آشي ور و **غورا** و امثله وش **غوشا**
صحرا و بيابانلرده دوكلوب قورومش اربه و بغداي باشيدر كه فقرا و
مساكين دوشورلر تركيده بشاق ديرلر **نوع اولده الفاء المفتوحة**
لسان فارسيده فا ايله با و واو ارالرنده تواخي و تبادل واردر سفيد
و سپيد و زبر و زفر و زور كبي و كاف عجميله بار ارسنده داخي وارد ر
پارسي و فارسي و پيل و فيل كبي و كاف عجمي مطلقا تعريبا ولنسه جيمه ابدال
اولنور پركار و فرجار و جلنار و كلنار كبي نته كه جيم عجمي‌يي تعريب ايتمشلر

صاده تبديل ايدرلر چين و صين كبي و عجمي زايي داخي جيمه ابدال ايدرلر لاژورد
و لاجورد كبي و مراسم عجميتك كه اخرنده هاء علامت اوله كه فتحه يه علامت
ايچون يازرلر تعريب اولندقده اكثر بودركه جيم ساكنه تبديل اولنور املج
و بابونج كبي كه اصلده امله و بابونه ايدي و كاه اولور كه اول هادن بدل
قاف كتورلر بادق و باشق كبي كه اصلده باده و باشه در جيم
مفتوحه اولندنه مفصل ذكر اولنوبدر **فا** كير و ديمك اولور فا تعقيبيه
معناسنه اكثر واوه ابدال اولنور و باز معناسنه و يوقارو و قارشو
فرا معناسنه قارشولامق و قارشو طوتمق معناسنه اثر **فاشرا**
اوزنكل ديدكلري اوت كه صارماشق انواعندندر طبيبلر كرمة البيضا ديرلر
اواني **فاوانيا** ايي كلي و ايي قولاغي ديدكلري چيچك كه طاغلرده بتار قزل
كللري اولور طب كتابلرنده كوكي مراد در عربجه عود الصليب ديرلر خ **فخا**
بشاق بلميشي يعني صوكنه قالان چبوباتده استعمال النور و قوان الجنده كي
اريلك ار **فرا** يوقارو و كيرو و قارشو و مجازاً اوست فوق معناسنه ده
كلور صحاح عجم صاحبي ويكا طرف معناسنه ده مستعملدر ديمش و تحسين
لفظ ايچون فعللر و مصدرلر اولنه داخل اولور فاضل محقق دقايق الحقايق ده
بويله تحقيق و تدقيق ايلمشلردر كه فرا فراز لفظندن ترخيم اولنمشدر جمع معناسنه
كلان فرا هم ده كي فرانك اصلي فراز در رخ **فراخا** و با الكسر كيكلك وسعت
معناسنه **دقيقي** شادي بادچندآن كاندر جهان فراخا او در نشاط و شادي
بادردو رنج اعداء راخيز **فراخيزا** اميكلرجيا و غلان عربجه حالي ديرلر حاء مهمله
وكسر باء موحده ايله راشش **فراشا** تواو برمسي كه عربجه قشعريره ديرلر
علتلردندر و استمه يعني حمي دترمسي كه لرزه عارض اولور بدنه و مطلقا
قل او پرمك صوقدن و غيريدن اولسون و فراشيدن لفظندن صيغه مبالغه
فاعلدر رخ **فرخا** فراخا لفظندن مخففدر **بيت** بودچو چشمه سوزن بچشم
اعدايت زبس بلا و محن عالمي بدين فرخا رد **فرذا** يارين ديمكدر غند
معناسنه رس **فرسا** قوتلو و دوتيلي ديو و فرسودن لفظندن صفت و
تركيبي دره موده خد **فرموده خدا** تكري بيوروغي يعني فرض اولان اعمال
ض **فصا** صاد مهمله ايله اوزم چكردكي ض **فضا** ضاد معجمه ايله اوا يازي
صحرا معناسنه عربيدر فارسيده داخي شايعدر **الفاء المكسورة**
د **فدا** بر اولاچق و كلاجك لسنه ايچون برنسنه دن كچمك انك يرينه
اني بدل و يرمك **جامي** يا من بدا جمالك في كل ما بدا بادا هزار جان مقدس
ترافدا ر **فرا** فراز لفظندن ترخيم اولنمشدر راخ **فراخا** فتح فا ايله فراخا معناسنه

راخن فراخنا مثله وارلق سایرا سامیسی فراخا لفظنده مسطوردر • ن فنا
اوا وکی وا داطرافی بیرآمن معناسنه ٦ بید • نج فنجا گزمک که علتلردن علت
اولنور که آدم بی اختیار ایاغی اوزره قلقار واسنیوب کرینور •
الطبا یاننده مطوا دیمکله معروفدر • و فنجا کردن لفظندن اسم مصدردر • و
صیغهٔ مبالغه در **نوع اولـه القاف المفتوحه** اگرچه ارباب لغات
قافده خیلی لغات نقل اتمشلردر • اگر تفحص اولنسه یا غیری لساندن منقولدر •
یا غلط مشهور قبیلندندر • خصوصا اکثری اعلام رجالدندر • و قاف ساکن
اواخر کلمه ده علامت تعریبدر • هر اسم عجمینک که اخرنده هاء علامت اولا •
تعریب اولنسه اکثر بو درکه یرینه جیم ساکن گتوررلر • بابونه بنفشه • کبی • کاه اولور
قاف ساکن گتوررلر • بورق و مهرق کبی • و سنبوسق • فالوذق • لوزینق •
جوزینق کبی • باب جیم مفتوحه ده مفصلا ذکر اولنمشدر • ابول قابولا صوندر
و مصندره وطره و دیوار او زرنده یاغمور دن صاقلمق ایچون یاپدقلری **اماتت**
قامت قبا اوکی اچوق قفتان • ب **قبا** مثله • وکینک و قفتان هر تمق معناسنه
نته که اعجام جامه قبا کرد دیرلر • قچان اوکی طوتوق قفتان بیرته لر او کینی
احسه لر **بیت** چون کل از نکهت او جامه قبا کن حافظ • وان قبا در ره آن قامت
چالاک انداز • جامه اوکی طوتوق قفتانه دیرلر • بیط **قبیطا** با دهوا معناسنه
راسی **قراسیا** کراس الو بالو معناسنه • راصی **قراصیا** مثله • رایی
قرانیا قزلجق دیدکلری طاغ یمیشی و زغل و اوز دیدکلری میوه • ردمان **فردمانا**
کیک خراسی دیرلر برا و تدر بعضلر کیک اشیغی دردیدیلر • رفسی **قرفسا** •
کبا دیدکلری مشهوردارو • دی **قریا** مقل الجینده بولنان اغاج پاره جقلری
ژ **قرژا** سقسغان عرب نوعی آب ابلق دیرطیور حسنا سنه دندر • و با و عفونت اولان
یرلرده لقلق قوشی ایله طورمزلر قاچرلر • عفونت رفع اولنه قدر صکره کیرو
اشیانه لرینه کلورلر • سط **قسطا** لبرلوقا بعضلر قسطا و لوقا ایکی حکیمدر
یوناندن دیدیلر • بعضلر قسطا بر حکیمک ادیدر که بعلبکدن قوپدی • مامون
خلیفه زماننده لسان یونانی و لغت عربی بیلوردی نیجه حکمته متعلق کتبی
یونانیدن عربی یه نقل ایلدی • بر یسی مجسطی ایله اقلیدس • راقمنده متوسطاتدر
بو قول اصحدر • و بعضلر حضرت لوط پیغمبرک علیه السلام اوغلیدر دیرلر جائزکه
حضرت لوطک علیه السلام اوغلی ادی اولا • و مذکور حکیمک داخی ادی اولا •
و بعضلر قاف مضمومه ده ایراد ایلمشلر • ف **قفا** اگرچه عربیده و فارسیده
مشترک لغتدر • سله لموتی **قلمونیا** جام سیا قیزی • هرب **قهربا** کهربا
لفظنک معربیدر • مولی **قیمولیا** بر نوع اق طپراقدر طباشیره بکزر اما طباشیر

کلدر • بعضلر ایکی درلو طپراغک ادیدر دیدیلر • بر درلوسی اق بیر درلوسی قرلغه مایل
اولور • اندلس و ارمن ولاتیلردن کلور • میونی **قیمونیا** مثله **القاف المکسورة**
ب **قبا** شیردان و سبزندی و عود انغاجی • لیمی **قلیمیا** اقلیمیا لفظندن مخففدر •
التون و کومش طوالی که توتیالرده استعمال اولنور • الطبا قاتنده معروفدر •
القاف المضمومه ب **قبا** و سیلة المقاصد صاحبی و یجوز بالباء دیمش
چچک قلغوعی که چچک انوک ایچنده اولور عربجه وعاء طلع دیرلر سایر تفصیلی
کفرا لفظنده مذکوردر • سط **قسطا** قسطا معناسنه **شمس فخری** بدین
کتاب تر امنتست بر فضلا • که نیست بر حکماء زمانه قسطارا • ن **قنا**
خبروک اوتی **نوع اولـه الکاف المفتوحه** کاف عربی که اسمک
اخرینه لاحق اولور ادات تصغیردر • پسرک • خوبک • و پیرک دیرلر • اوغلنجق
کوزلجک • پیرجوکز • دیمکدر • و کاف مفرد مکسور ذوی العقولدن سؤال ده کیم دیمک
اولور • لفرنده هاء علامت یازرلر تلفظ اولنماز • کاه اولور ضرورت وزن ایچون
کسرهٔ اشباع ایدوب یا تلفظ ایدرلر کاه اولور که مابعدنده کی کلمه نک
اولن اسکان ایدوب بونی اوکا اولاشدروب تلفظ ایدرلر **لطیفی** که شنود
این سخن نغز پر اسرار مرا • نغمهٔ طایره را سمع سلیمان باید • و کاف عجمی نی
تعریب ایدوب جیمه ابدال ایدرلر برکار • و فرجار • و کوهر و جوهر کبی • **کا**
کمی و کمیجیلر انغاجی • ارفرم **کارفرما** ایش بیوریجی • اشش **کاشاکش**
معناسنه • اک **کاکا** کشی مردم زاده معناسنه • و بنده هندی
اضدادندندر • اکی **کاکیا** اورمجک اوی سابرا سامیسی ابرکیا لفظنده
مسطوردر • ال **کالا** قماش و اوده طوتیلان اثاث قماق داوری نی
و دوسک • و بالته و جلیز و بونلره بکزر نه وار ایسه متاع البیت معناسنه
بیت اگر خواهی که باشی قدر والا • مکن همسایه کانرا منع کالا • الی **کالیا** دولک
ان **کانا** کاف عجمیله ابله و بی عقل **فردوسی** اگر کوی سرو بالا بود
جوانی کند پیر کانا بود • اه رب **کاه ربا** معروف و مشهور رصما قابیجی
پسدر ابوسی صاری و شفاف اولور • بعضلر دیرلر که دریا کنارنده بر جنس
قواق اغاجینک پسیدر • عربچه اول اغاجه حور دیرلر حاء مهمله ایله دریایه
یقین یرلرده نما کین بسی دکزه دوشر روزکار ایله دریا صوبی دوکه دوکه
قاتیلنور طاش کبی اولور • بر مقدار ان سحق ایدوب صرچه ظرفدن اسهال اولنه
الچورسه لزنا فعدر • ب **کبا** سپرندی که او دون سپرلر بیانه اترلر و عود
اغاجی و سرچمک لفظ عربیدر • قانون ادبده کبا کسر کافله و قصر الفله سپرندی

خاك روفته معناسنه • ومدالفلكه كونه ازعود • وهرچه بدان بوي كنند دیمش
قافله داخي روايت اولنمشدر • نت كبتا اق حلواكه ناطف ديرلر وپشمين
حلوا • بوترين كبوتربنا كوكه كوكرچين • كبوتردن كبوتردنا مثله عربچه ورشان
ديرلر • بيت كبيتا وبالضم كبث معناسنه • بمتو كنمتوا فجق دغدغه
د كدا كاف عجميله يخسول فقير وسابل معناسنه • فاضل محقق دقايق الحقايق
بويله تحقيق ايتمشلردركه كدانك كافي اصلده عربيدر • تركيبده كاف عجميله
استعمال اولنور • دب كدبا نعمتي كدبانو معناسنه نقل ايلمش • دبانو
كدبانوا صحاح عجم صاحبي اغركا بنلوا ولوخاتون كدبانو معناسنه نقل ايلمش
دخد كدخدا خداوندخانه يعني صاحب خانه معناسنه قال العلامه في الشرح
القانون كد باللسان البهلوي البيت وخدا معناه الرب وكدخدا معناه
رب البيت وقد يستعملونه بمعنى المدبر في الامور • ر كرا بالتخفيف وتقونوم
معناسنه كرا بالتضعيف وتخفيفه فصاد وحجام معناسنه • راوي كراويا
تفرق ديرلر رازيانه جنسندن براوتدر دلمشلر برمشهور دار ودر • دب
كدبا نعمتي پلاوكموني دلمش بعضلر رياس جنسندن براوتدر دلمشلر • كرنا كزبا
معناسنه • ىد كردا كاف عجميله كردن يعني بويون عربچه رقبه وجيد ديرلر
ود ونيجي معناسنه صيغه مبالغه در عسجدي كسي كزخدمتت دوري كزيند
بروذشمن برد كردون كردا • ر دن كردنا صحاح عجم صاحبي بفتح الكاف العجمي والدال
وكسر ميما ديمش كباب دموري سيخ معناسنه كه بعض برلرده سفلي ديرلر
وقوپوز بورغوسي ملوه معناسنه • نعمتي وسازالتنك برينه ديرلر ديمش
وبرنوع اوتوندر • وپرلغوج واوغلانجقلره يوريمك اوكرنمك اچون ونمد كاري
چيقريغه ديرلركه عربچه حال ودراجه ديرلر • رم كرما كاف عجميله اسي وقتي فاضل
محقق • بويله تحقيق ايلمشدركه كرما يازدر مقابلي سرما دركه قيش دره نتكم بو
بيتلردن ظاهردر نظم زمين بركار وهواشكبار • نه كرمانه سرما هميشه بهار
بيت دمادم كوزلرم ياشندن ايرشماسه كرمابه • قورور دوبمزدي دريالر
بوسوز وتاب دريايه • كرما ده سرما ده الفاظ مشتقه دندر • كرمانك معناسي
بالطبع اسي يه ملابسدر • سرمانك معناسي بالطبع صووغه ملابسدر • معناي
اول يازده وار در مقتضاي طبعي هوا سي اسي اولمقدر • صوقلوق ولور سه
عارضدن كلور • معناي ثاني قيشده وار در مقتضاي طبعي هوا سي صوق و المقه
اسيلك ولورسه عارضدن كلور لفظ كلمه ده الفك زياده سي مدخولنك
مدلولنه ملابسه طبيعيه سنه دلالت ايتدوكي نوانا ايله زورمندك
فرقندن بيان اولنمشدر • دن كرنا اثنك منترندن بيرنوعدر • وبعضلر رياس

جنسندن نيرنبا تدر دلمشلر • وكربا دخي لغتدر • اخر حروف تهجيله وبعضيلر بايله كه
ثاني حروف تهجيدر مروي لغتدر دلمشلر • دي كربا كرنا معناسنه بيت
اكرزا بركفت رشحه بري درابر • بري زبرجد وپروزه بيكركزبا • زب كزبا
زاء عجميله مثل مولانا حليمي بحر الغرايبده ديركه بو لغت هم كاف وراء مهمله
وهم كاف زاء معجمه بابنده روايت اولندي • ولفرنده كي الفك ماقبلي هم بايله
كه ثاني حروف تهجيدر • وهم يا ايله كه اخر حروف تهجيدر مرويدر • كزبي دخي
لغتدر • وكزبنك داخي معنيلري واردر محلنده مذكوردر • سيل كيلا
وبالضم اق سلكجه دلمكله معروف براغاج آديدر • بعضيلر كوجله بوكن يدكلري
كه قرص الغراب دره ديديلر • صحاح عجم صاحبي براغاج آديدر قوردبا غرينه بكزر
بعضلر قورت باغيدر ديديلر • وبعضلر كوجله دره ديديلر • كجوله اوكا ديرلركه رقص
اوررکن اوجاسني اوينادر • بو يرلرده شمديكه زمانده جوجني دلمكله مشهوردر المشدر
دلمش • شيدم بال كشيدم بالا بوي چكلمش معناسنه • ف كفا محنت وشدت
كه آدمه تيشور بومنصور جهان بعدل توكشت انچنانكه ممكن نيست • كه بردلي
بود ازجور روزكار كفا • فت كفت كاف عربيله كفتن لفظندن صيغه مبالغه
فاعلدر • اصلي كافتن لفظندن مخففدر • يارمق معناسنه • ليس كليا
نصاري معبدي بيع معناسنه • صحاح عجم صاحبي رنج معناسنه داخي نقل
ايلمش لطفي ديدم اندر مسجدي خوبان چينند • چون كليساي چنان بيندآتشم
كليسيا مثله بيت كعبه خراب كردن وانكه بجاي ان • كردن كليسيا ونهادن
بنا كنشت • م كما وبالضم منتر سما روغ معناسنه • ومار ودل كه عربچه جنس
معناسنه • مر كمرا طاق خانه وچار طاق شمس فخري تو قهرمان جهاني ودير دنيا
پست زجاه وپايه تو برسر فلك كمرا • وطوار اغيلي كه انجيلده قيون
وساير حيوان ياتور • بو معنايه ساير اسميسي انكر والفظنده مسطوردر • ن كنا
قاتيلق وزحمت كنفا معناسنه • ند كندا كاف عجميله مردار فخونتن معناسنه
ومردار فخولومنتن معناسنه • وفالجي وفيلسوف ودانا معناسنه • اكثر بو
معنايه ضم كاف فله مرويدر • حليمي ضم كاف عربي وعجميله فيلسوف ودانا معناسنه در
تصحيح وتصريح ايلمشدر • الفك ماقبلي زاايله داخي كنزا مرويدر عنصري پيلان ترا
رفتن بارست ودل كوه • دندان نهنك ودل انديشه كندا • ندن كندنا
كاف عجميله كندنه ديدكلري اوت كه عرب كراث دير عنصري خصم توجون
كندنا كرچه برويد زخاك • قطع كند نسل او تيغ اجل چون سداب • نز كنزا
ايكن بيلجي فيلسوف ودانا معناسنه • والفك ماقبلي دال مهمله ايله داخي روايت
اولندي اصح زاايله در • وخود رو معناسنه كه بيابانلرده بتان اوته ديرلر

عرب کهربا کاه بالفظندن مخففدر تعریب ایدوب قهربا دیرلر همیلن کهیانا وبالکسر
آیو کلی وایو قولاغی دیدکلری اوت فا وانیا معناسنه سایر تفصیلی وادلری
انعده مذکوردر کیا کاف عربیله اول پادشاه عالیجاهه دیرلر که مملکتی تمیزیدن
حفظ ایدر شمس فخری شکوه تخت کیان وارث ممالک جم که تاج وهم کیا نرا شهنشه
است وکیا مرزبان معناسنه وطبایع یعنی عناصر اربعه معناسنه فاضل
محقق دقایق حقایقدر بویله تحقیق ایلمشلر که طبایع معناسنه اولان کیانک
اصلی کیان در نونی حذف اولنمشدر بیت جهان پناهی وشاهی که مثل او نایدت
زامهات نجوم وزامتزاج کیا الفاظ فارسیده ترجیم شاعرطبایعه نسبت
ایدیجک کیانا دیرلر بیت تو وارث کیانی برخاست از نهیبت صدتیغ که بود
در خلعت کیانا کی اولوسلطاندر نته که بو بیتدن ظاهردر بیت
باده همین خورد تا بین کی کنج همی داد بهر جام می کیه نسبت ایدیجک کیا دیرلر
نته که بو بیتدن ظاهردر بیت زاهدی بیند بگوید ای کیا همتی میدار از بهر خدا
لسان فارسیده معنای نسبت کاه اولور الف ایله افاده اولنور کاه اولور
یا ایله مثلا بساده دیرلرسی ده دیرلر نته که بو بیتلردن ظاهردر بیت
چه ناخوش بود دوستی باکسی که مایه ندارد ز دانش بسی بسا روز مندی
که افتاد سخت بس افتاده را یاوری کرد بخت صحاح عجم صاحبی کیا بالفتح
والکسر اولود قوری اوت واشی کوج معناسنه کلور وکیا نا مثله دلمش
یان کیانا عناصر اربعه خسرو همه از ادکیست همت او قهر کرد دست هر کیانارا
یف کیفا سختی ورنج کفا وکنا معناسنه یه کیهها جمع کی کیان دخی دیرلر
اولو پادشاهلر معناسنه ویوجه وجهان کیهان معناسنه الکاف المکسوره
ب کبا سیرندی وعود اغاجی کبا معناسنه به کرا اکیمه دیمکدر لسان عربیده
کرا اجرت معناسنه کلور ده دن کردنا دیراغوشاغی ومرنسنه که اکا بکزر
یومری اولا وفتح کافله کردنا معناسنه کلور ریوت کریوتا دمرکی علتی سایر
ادلری بالو الفظندم یازلمشدر م کما قنه ختنا معناسنه مهان کهیانا فتح
کافله کهیانا معناسنه ی کیا کاف عربیله مرزبان وچار طبایع و قوری اوت
وسیرندی وایش کوج معناسنه ی کیا کاف عجمیله اوت نبات معناسنه
کیاه لفظندن مخففدر پادشاد کواکبی که اصلده پادشاه وکواه ایدی
عصمت بر مهر تو تا سبزه خط سر نه برآورد نشناخت دلم خاصیت مهر کیا
یاد کیا را غم وغصه یان کیانا فتح کافله کیانا معناسنه بیت کهیا
شیردان طولمه سی ابو اسحق کیپا خوشیست و پاچه عزیزمست وسر شریف اما بهر
برهمه چیزی مقدمست سایر اسامیسی سنجتو الفظنده مسطوردر تمی آکمیشی ارنه

کاف عجمیله معنای ترکیبیسی جهان نزیجی دیمکدر وبیر نوع کلدر چوق بیراقلری اولور
بصره ولانیندن کلور غایتده لطیف رایحه سی واردر عالم ارا داخی دیرلر
سایر تفصیلی انعده مذکوردر بیتی نم کیهتی نما آیینه اسکندری تفصیلی
آیینه کیتی نما لفظنده مذکوردر یر کیرا کاف عجمی ایله طوتغان معناسنه صیعه دن
مبالغه در یمی کیمیا حیله که عقله قارتمش اوله واول فندر که اهل دنیادن حرصلرندن
بعضلرانی واقع صانوب کوزیاشی وجکر قانیله جمع ایتدکلری موجودلرینی اول
خیال اوزره اوروب یاقارلر واول خود واقع اولورسنه دکل مفلس
ومند بورقالورلر عاقبة الامر اکثری بو هوا ده قلاب ولوب بوغازندن اصلورلر
بعضلر حسرتلرندن هلاک اولورلر فاضل محقق اکسیر بلرک دوزدوکی عملی
التوندر دیر وبطریق الاستعاره هر خوف نسنه یه کیمیا دیرلر بیت
بیره جو چنک آورد با نیا هم از ابلهی باشد وکیمیا کیمیا تو ازاده بد اصل
ایجون استعاره اولنمشدر وجه تشبیه ظاهردر عملی التونکده اصلی بد در
زیرا ماده سی جواهر خسیسه دندر واول صنعتک کندوسنه کیمیا دیرلر
حافظ هنکام تنک دستی در عیش وکوش ومستی کین کیمیای هستی قارون
کند کدا را الکاف المضمومة بیت کبیتا آق وشمینه حلوا فتح
کافله کبیتا معناسنه ج کجا استفهامدر مانده دیمکدر لسان فارسیده
حرف استفهام یدیدر کی که چه چون کدام کی چند در سبیل کسیلا
کوجله دیدکلری فتح کافله داخی مرویدر وسایر تفصیلی انعده مذکوردر
شن خوم کشن خرما ارکک خرما فت کفت اصلی کفت در کاف عجمیله که
دله کلان سوزه دیرلر اخرینه الف زیاده اولنمشدر مقام جوابده استعمال
اولینور کفت مقام سوالده استعمال اولینور الفک زیاده سی جوابی
سوالدن فرق ایجوندر اما غالب بودر که سؤاله کیرمز جوابه کیرر بیت
کفتم غم تو دارم کفتا غمت سرآید کفتم که ماه من شو کفتا اکر برآید بو الفک
سایر تفصیلی صدر کتابده لغ کلمه یه لاحق اولان الف تفصیلنده مذکوردر
کفرا کاف عجمیله وفانک ضمه سی وفتحه سی جایزدر ورا مشدد در چیچک
قلفچوغی چیچک انک ایچنده اولور تلوسه معناسنه عرب وعاء طلع دیر
تعریب ایدوب جفرا دیر کاف مفتوحه ایله ده نقل ولینور اصح کاف معجمه
مضمومه ایله در سایر اسامیسی قبالفظنده مسطوردر کل رعنا فکر دیدکلری
نسنه که عورتلر یوزلرینه سوررلر قیزاردر کلکونه معناسنه کل قحبه ده دیرلر
ویر کلزاره دیرلر که دوکلی کلکلری اچلمش اوله م کما منتروماروك فتح کافله
کما معناسنه مار کمارا اغیل مرکرا مثله غیری ادلری انکرو الفظنده

مذکور در ٭ ن کن کاف عجمیله کناه لفظندن مخففدر فردوسی ملک را بیکبار
کفتند ما ٭ ز یوسف ندیدیم مرکز کنا ٭ نج کنج کاف عربیله صیغنجاق یر ملجاء
معناسنه ٭ واو لاحق مکان وکنجیدن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر ٭
ند کندا کاف عربیله وعجمیله دانا وفیلسوف معناسنه ٭ نز کنزا مثله کاف
مفتوحه بابنده تفصیلی اولنمشدر ٭ نک واو کنک اوانا سازاوازعجه
کریر دیرلر ٭ نه کنها بر کوچک اغاجدر ٭ یپراغی صافرلق اغاجی یپراغنه بکزر ٭
و کوا کاف عجمیله طانوق شاهد وبینه معناسنه کواه لفظندن مخففدر ٭
ور کورا که اورا لفظندن مخففدر ٭ ورکی کورکیا ایکی کاف عجمی ایله ایرق دیدکلری
اوت کورکیاه لفظندن مخففدر ٭ وشت رب کوشت ربا چیلاق دیدکلری
قوش عربجه حواج وحداه دیرلر ٭ وی کویا صیغه مبالغه در کفتن لفظندن سویلین
دیمک اولنور ٭ ومیم مقام تمثیلده ده استعمال اولنور دیه سن وصناسن
معناسنه ٭ فاضل محقق ٭ دقایق الحقایقده ٭ بویله تحقیق وتدقیق ایلمشلر که بر کویا وار در
که مرکبدر ٭ بویا کبی ٭ برجزی کوی در کاف عجمیله کوییدن ماخوذ اسمدر ٭ کوییدن
مصدر در معناسی اتمکدر ٭ مرجعی تقطیع صوتدر انغز ایله تلفظ حروف کرکسه ٭
بولنماسون ایرلاجی یه که ایرلادوغی وقتن تلفظ حروف اتمک لازم دکلدر ٭
کوینده دیرلر بلبلی انکله توصیف ایدرلر ٭ نته که بو بیتده واقع اولوبدر ٭
بیت اول ارد بهشت ماه جلالی ٭ بلبل کوینده بر منابر قضبان ٭ کوینک سایر
تفصیلی کفت وکوی لفظنده مذکوردر ٭ وکویانک برجزی الف مبالغه در ٭
بویانکده برجزی بوی در تحو معناسنه ٭ وبرجزی الف مبالغه در کوینک
معناسی سویلیک در ٭ نته که بینانک معناسی کورکن شنوانک معناسی اشتکن در ٭
بو صیغه لسان فارسیده مبالغه صیغه سی در صدر کتابده اخر کلمه یه لاحق اولان
الف تفصیلنده بو محله مناسب بعض تفصیل ذکر اولنمشدر ٭ بر کویا داخی
واردر که مدلولی شول معنیدر که لسان ترکیده اندن دیدک عبارتیله تعبیر ایدرلر ٭
کویانک ایکی معناسی بیله بو بیتده واقع در بیت غنچه کل که آچیلور خندو
دهانک درسنک ٭ بلبل کویا که وار کویا زنکدرسنک ٭ معنای ثانی الحوق
اولان کویا ده کاه اولور که بر زیاده ایدرلر کویا دیرلر ٭ خسروک بو بیتنده
واقعدر بیت بسا تن پیش شه اندر کل امیخت ٭ وبیفش کوبیا مهره فرو
ریخت ٭ کاه اولور که کویانک الفنی یایه تبدیل ایدوبلر کویی دیرلر نته که
خسروک بو بیتنده واقعدر بیت خمارین نرکسش در فتنه جوئی ٭ میان
خواب وبیدار یست کویی ٭ بو تبدیل لسان فارسیده شایعدر ٭ مثلا
بساده دیرلر بسی ده دیرلر ٭ نته که بو بیتده واقعدر بیت ای بسا اسب تیز رو که بماند

بس خرلنک جان بمنزل برد بیت مرا نجه میکذرد دل منه که دجله بسی ٭ پس از
خلیفه بخواهد کذشت در بغداد نوع اول للام المفتوحة ٭ لا لافات
نو وتوی معناسنه ٭ سایر اسامیسی تا لفظنده مسطوردر ٭ وبالوارمق لابه
معناسنه ٭ ابرل لا برلا کلاج دیدکلری حلوا وبعضلر جانه کی حلوادر دیدیلر ٭
وقات برقات دیمکدر ٭ تو بر تو معناسنه ٭ ال لالا کلنجک چیچکی که لاله ٭
دشتی لاله کوهی داخی دیرلر ٭ وبی مثل وبی همتا معناسنه ٭ مثلا لولو لالا
دیرلر ٭ نظیری یوق اینجو دیمک اولور ٭ وبیر کمسنه نک اتاسی قولنه دیرلر ٭
که کندوبی کوچکدن تربیه اتمش اولا ٭ بو معنی ترکیده ده شایعدر ٭ لک لالکا
باشمق کفش معناسنه بیت چو بیرون خوکه نهی لالکا ٭ لهم باشدان لالکا لالکا
بین لبینا نغمتی علم موسیقیدن مطرب ایلدوکی نوا معناسنه نقل ایلمش ٭
ک لکا سیاه کوردی دارش معناسنه ٭ وتکنه که اغاجدن ایدرلر ٭
ولوک دیدکلری قرمزی بویا ٭ ولکه که اسپابه بولاشور عیبلی ایلر کت لکنتا
بولمج اشنه دیمشلر ٭ بعضلر لک وپک معناسنه ده کلور که احمق کمسنه یه
دیرلر ٭ لک وپک الفاظ مترادفه دندر ٭ وتکا یوی معناسنه ٭ نج لنجا
بر نسنه بی یردن طشره چکمک واوبان لجام ٭ وبچاق خد معناسنه ٭
نک لنکا لنکیدن لفظندن صیغه مبالغه در ٭ ه لهما دلچک علتی که بوغازده
امجک کبی اولور ملاژه معناسنه ٭ حلیمی دالله ملاده یازمش اللام المکسورة
ق لقا صورت عربیدر فارسیده داخی شایعدر ٭ ودویت لقاسی
ک لکا ایاغه کیلان چارق که سیاهه بویانمش کوندن اولا ٭ یپ لیپا
شیردان غیری ادلری سختوا لفظنده یازلمشدر ٭ یمون لیمونا لیمون
صوبی ولیمون اللام المضمومة ویپ لوبیا بو کرلجه دیدکلری
دانه که حبوب جنسندندر ٭ وبعضلر فسکل دردیمشلر ٭ وفی لوفیا قیا قوروغی
حی عالم معناسنه ٭ دفی لوفیا مثله ویونانیلردن قسطاس حکیمک اوغلی
آدیدر مشاهیر حکمادندر لونا فیا قوروغی نوع اول المیم المفتوحة
میم مفتوح که فعللر اوایلنه ادخال اولنور علامت نهی در ٭ مدان مران کبی
میم ساکن که کلمه نک اخرنه الحاق اولنور ضمیر متکلم در ٭ کرک کلمه اسم اولسون
کرک فعل اولسون ٭ اسملر اخرنده ضمیر مجروردر ٭ مضاف الیه معناسنه ٭
جانم بنم جانم ٭ دیلم بنوم کوکلم دیمک اولور ٭ وکاه اولور که ضمیر منصوب
داخی اولور یعنی کلم مست کردی کبی ٭ بوی کل مرا تقد برنده در ٭ فعللر اخرنده ضمیر
مرفوعدر ٭ فاعلیت معناسنه ٭ دانستم بیلدم ودانم بیلورم دیمک اولور ٭
وکاه اولور مفعولیت معناسنه لاحق اولور سلمان زیر لب مهد هیچم

وعم كه كامت بدسيم؛ غالب آنست كه ما را بزبان ميدارد؛ برقچي ن بو ميم مفرد
اولسه ضمير متكلم وحدن اولور؛ قحنكم ميمك ماقبلنده يا اولسه متكلم مع الغير اولور
دانستيم كبي كه بيلدك ديمك اولور؛ ما بيز ديمك درنحن معناسنه ضمير متكلم مع
الغيردر؛ علامت مفعول ايله مركب اولمشدر؛ وبيزي معناسنه؛ ارقيتش ماقيشا
اوزرا اوني ديدكلري مشهور راوتدر؛ رانك فتحه سي ايله وكسره سي جايزدر؛ اس ماسا
ميا سا لفظندن مخففدر فردوسي برفتن شب وروز ماساي مپيچ؛ بهر منزلي
اسب ديكر بپيچ؛ استوا ماستوا مستوه ديدكلري طعام كه يوغردله
بيشورلر؛ اخولي ماخوليا الخولي ماالخوليا اليخولي ماليخوليا بو لغت اوج وجهله
مرويدر؛ بير علتك اسميدر كه سودادن حاصل اولور؛ اويخو كتورمز لغت
يونانيدر؛ ابو طهير خمار ايدر كه مالي ايله خوليا لفظندن مركبدر؛ مالي سودا ديمكدر
خوليا خلط ديمكدر؛ جون مراد ايتديلر كه خلط سودا ديالر؛ ماليخوليا ديديلر مجموعي
براسم اولدي؛ اميش ماميشا براوتدر؛ ان مانا بكزر كه ديمكدر؛ ومسمان
وسمانا وشايد؛ وپندارم معناسنه؛ بيت دي بو آن كين ملوك جهان امل شدند
ماماكه برسپهر ممالك شهاب نيست؛ ونعمتي كبرلر مذهبندن بر مذهبدر ديمش
هرا بكا ديمك اولور؛ فاضل محقق؛ بويله تحقيق وتدقيق ايلمشلر كه مرانك اصلي
من رادر رايه متصل اولدقده منك نوني حذف اولنمشدر؛ تحفيفا نونك حذفي
رايه اتصال ايله مشروطدر منفصل اولسه نون حذف اولنماز؛ مثلا منش ديمزلر
منش ديرلر بيت منش تاج دادم زمن سركشيد؛ منش تيغ دادم بمن بركشيد؛
مراده كي ميمله لفظ كلمه يه لاحق اولان ميمك مدلوللري مشتبه در؛ ايكيسيده
نفس متكلم ضميرلريدر؛ فرقلري بودر كه اول ميم كه مفتوحه در اول راده اولور
ضمير منفصلدر لسان عربيده كي انا معناسنه در؛ اول ميم كه ساكندر واخر كلمه يه
لاحق اولور؛ دانم ده كي ودانستم ده كي ميم كبي ضمير متصلدر؛ لسان عربيده كي
تاء مضمومه معناسنه در كه آخر كلمه يه متصل اولور؛ تاء علمت كبي؛ كاه اولور كه
ايكي ضميري جمع ايدرلر؛ منم ديرلر؛ نته كه بو بيتده واقع در بيت منم كه كوشه
ميخانه خانقاه منست؛ دعاي پير مغان ورد صبحگاه منست؛ اول منم دياجك
يرده آن منم ديرلر؛ نته كه بو بيتده ظاهر در بيت آن نه من باشم كه روز جنك
بيني پشت من؛ آن منم كاندر ميان خاك وخون بيني سري؛ منم اولم دياجك
يرده من انم ديرلر؛ نته كه بو بيتده واقع در بيت من آنم كه بشير بازي كنم
ميان سران سرفرازي كنم؛ رغشيث مرغشيثا لسان يونانيده بر سرطان شداد
سحق ايدوب كوزه چكرلر نوردن زياده ايدر؛ مصروع بو بيننده كتورر
نفعي واردر؛ رغو مرغوا برامر فال صحاح عجم صاحبي غين ايله وعين مهمله ايله داخي

نقل ايلمش؛ رو مروا فال نيك بيت او بمن نغرين كند من آفرين؛ من بر و مروا كنم
زو مرغوا؛ بو بيت ايكيسنده شاهددر؛ رود مرودا اكا ديمكدر؛ مرآور لفظندن
مخففدر؛ ستك منكا سرخوش ايديجي نسنه ضمله داخي نقل اولنمشدر؛
اصح فتحله در؛ غر مغرا قصد ايده جك يرو اوزنمه آرزو معناسنه؛ غوش
مغوشا نعمتي مجوسيلر مذهبندن بر معروف مذهبدر ديلمش؛ غز مغزا
اوزاتمه تطويل ايتمه معناسنه؛ نقل منقلا شول صف قتاله ديرلر كه انده
مردان جنكي چوق اولا؛ هاتفي علمها قد افراخت از منقلا؛ چو بالاي خوبان سراسر بلا
نكو منكوا اعلام رجالدندر معناي اصليسي قمارباز ديمكدر؛ ويرو مويزوا
اوزرلي اشش؛ بهرم مهرما ال يوز سيلجك نسنه عوام تحريف ايدوب چهرمه
ديرلر؛ ي ميا كلمه ديمكدر الميم المكسورة لس ملسا سركي كه اوزرنده
قورمق ايچون نسنه سررلر؛ مهر مهرا كورر و كورنجي معناسنه؛ مهركي مهركيا
محبت اوتي ديدكلري مشهور راوتدر؛ فاضل محقق بويله تحقيق ايلمشلر كه مهركيا
محبت اوتيدر لفظ مركبدر؛ بر جزئي مهردر محبت معناسنه بر جزئي كيادر اوت
معناسنه؛ اصلي كياه مهردر معناي تركيبيدن علميه يه نقل اولنجق مضاف
اليه تقديم اولنمشدر؛ بو خصوص لسان فارسينك خواصندندر مدلولي تر
تركيبيسيدر؛ مهركيانك معناي علميه سنه مطابقدر؛ معناي مذكور مراد
اولندوغي بو بيتدن ظاهردر بيت بر مهر تو با سبزه خط سر نه برآورد؛
نشناخت دلم خاصيت مهركيارا؛ نعمتي ومحبوب ومحبوبك يوزي وتنازه
وتر يمش كرا اغاجنك كمالي اوزره لذت بولمش اولادمش؛ يان بال ميان بالا
اورته بويلو ديمك اولور؛ صحاح عجم صاحبي ودبه اورتاسي معناسنه ده نقل
ايلمش؛ برز ميرزا بيك زاده ديمكدر؛ واعلام رجالدن اولمشدر؛ ين مينا
صرچه اسمانه كنبد مينا ديدكلري صرچه رنكنده اولدوغندندر؛ ونور يدر بيت
اولكه عشقكده صرمشدر يوزي ايوا كبي؛ اودينا در بو كنبد مينايي برالما كبي
مولانا حليمي ونعمتي وسائر ارباب لغت اسمان وكوك صرچه دو بوغق اول
لاجوردي نسنه كه قيو مجيلر كمش او زرينه اوررلر ديو روايت ايلمشلردر؛
الميم المضمومة حل محلا اول طعامه ديرلر كه بادنجاني بريان ايدوب
و بريان اولمش اني اوزرنده پاره پاره ايدوب واوستنه ليمون صقالر
دا نيد مدايدا تواضع واتفاقدن بر نوع عذردر عربيدر؛ لسان فارسيده ده تنا بعدر
حافظ اسايش دوكيتي تفسير اين دو حرفست؛ با دوستان تلطف با دشمنان مدارا
حت مشتما بانمقچيلر و پاپوچجيلر مشته سي وحلاج توقماغي؛ طر مطرا تازه وبردا
اولمش وجندره لنمش نسنه عربيدر؛ قيلي مقيليا بر طعامدر كه او تله وكوفته

و مومبار و قويرق و بغدادي و برنج و نخود و بقلا و چكندر و صوغان و كزر و كلم
و شلغم و كشنذ نا ايله بشوررلر مفيل داخي ديرلر كاف مكافا مكافات لفظندن
ترخيم اولنمشدر بيت نهنگي تو كاندر نكو داشتن مكافا ندانذ خواو باشتن
ومي موميا اول مشهور دارودر كه بركمسنه يوكسك يردن دوشيجك يا بر
يري صنيجاق ايچرلر باذن الله تعالى شفا بولور مهر مهرا اريو بيشمش نسنه
نوع اول النون المفتوحة فاضل محقق دقايق الحقايقده
بويله تحقيق و تدقيق ايلمشلر كه لسان فارسيده نا دكل معناسنه در عربلرده
اول معنادن ليس ايله تعبير ايدرلر مثلا ار دكلدر دياجك يرده عجم نامرد است
دير عرب ليس برجل دير خردمند دكلدر دياجك يرده ناخردمند است دير
بيت خداي خردبخش بخرد نواز همان ناخردمند را چاره ساز كاه اولور
نادن الفي حذف ايدرلر بريرينه هاء غير ملفوظه كتوررلر بيت آن نه من باشم كه
روز جنگ بيني پشت من آن نه من كاندر ميان خاك وخون بيني سري
ساير تفصيلي نه ذكرنده مسطوردر ني كه لسان فارسيده يوق معناسنه در
عربلرده اول معنادن لفظ لا ايله تعبير ايدرلر مثلا بر نسنه دن وارمي
ديو صورلدقده يوق دياجك يرده عجم ني دير عرب لا دير يوقدر دياجك يرده
نيست ديرلر باشدن و فوريدن نسنه يوقدر دياجك يرده عرب لا رطب
ولا يابس دير عجم ني ترست و ني خشك دير بيت چنان كامل كه ني كرمست و ني سرد
چنان عادل كه ني خشكست و ني تر نا ايله ني نوك فرقي واردر بيرينك استعمالي
صحيح اولدوغي يرده اخرك صحيح اولماز مثلا نامردي ديرلر ني مردي ديمزلر نيست
مرد نا ست ديمزلر ني نك ساير تفصيلي محلنده مذكوردر لسان فارسيده
با، بيلي شول معنايي افاده ايدر كه تركيده اندن سير ايله تعبير ايدرلر
مثلا تركك دلسز ديدوكي يرده عجم بي زبان دير نشانسز دياجك يرده عجم
بي نشان دير بيت كر كسي وصف او زمن پرسد بي دل از بي نشان چه كويد
باز نا ايله بي نك فرقي بورادن ظاهر اولور بيرينك استعمالي صحيح اولدوغي
يرده بيرينك استعمالي صحيح اولماز مثلا نادان ديرلر بي دان ديمزلر
بي دل ديرلر نا دل ديمزلر بعض يرده ايكي سنده استعمالي صحيح اولور
ناكسده ديرلر بي كس ده ديرلر نا زن ده ديرلر بي زن ده ديرلر اما معنيلري
مختلفدر ناكسك معناسي كيمه دكلدر بي زنك معناسي كيمسه سزدر
نا زنك معناسي عورتسزدر اما نام دمستعملدر نادن مستعمل دكلدر
اويله دياجك يرده نه نون دبرلر ار دكلدر عورت دكلدر دياجك يرده
نه زنست نه مردست درلر بي نوك ساير تفصيلي محلنده مذكوردر

ولغت فارسيده معناي نفي ايچون لسان عربيده كي لم معناسيده نون
مفتوحه وضع اولنمشدر مذكور حرف نفي نكه فعله داخل اولور اول فعلك
معناسني فاعلندن نفي ايدر متصل الاستعمال اولمياجق نداد و نديد ديرلر
اما قچان كه فعلدن منفصل و مستقل الاستعمال اولنسه اخرنه حرف يا
الحاق اولنيور ني دينور حركت اصليه سي كه فتحه ايدي كسره يه تبديل اولنيور
اما اسمه داخل اولديغي اول اسم اكر مشتق ايسه دان بينا كبي حرف نفيك
اخرنه الف زياده ايدرلر نادان و نابينا ديرلر ندان نبينا ديمزلر
اخرندن حرف ها زياده سيله استعمال اولنمز نه دان نه بينا ديمزلر واكر
مشتق دكل ايسه جامد ايسه اوچ وجهدن خالي دكلدر بيري بودر كه اول
اسمك مدلولي ذات محض ولا نسز كبي در كبي بيريدي بودر كه مدلولي وصف صرف
اولا زيب كبي شكيب كبي بيري دخي بودر كه مدلولي ذات موصوفه اولا بر وصف
زايد اسم مذكوره ضمنا دلالت اولا مردي كبي رجوليت كبي كه لسان
تركيده اندن اركك ايله تعبير ايدرلر بر وصف زايددر كه مرده در جلده
تضمنا اول وصفه دلالت واردر قسم اولدن و ثانيدن اولان اسمه حرف
نفي نه يالكوز داخل اولور نه الفله داخل اولور بلكه ها ايله داخل اولور مثلا
نه سر نه پا نه زيباي نه شكيباي ديمزلر نا سر نا پاي نا زيباي ناشكيباي ديمزلر
بلكه نه سر نه پاي نه زيباي نه شكيباي ديرلر قسم ثالثدن اولان اسمه
يالكوز داخل اولماز بلكه يا الفله يا ها ايله داخل اولور مثلا نمرد ديمزلر
يا نامرد ديرلر يا نه مرد ديرلر مذكور نون الفله ها ايله منفرد اولدوغي حالده
لسان عربيده كي لم معناسني افاده ايدر نته كه اشارت اولندي مثلا عرب
لم يضرب دير عجم نزد دير اورمادي دياجك يرده منفرد اولميوب
ها ايله بيله اولنجق لسان عربيده كي لا معناسني افاده ايدر مثلا نه اردر
نه عورتدر دياجك يرده عرب لا رجل ولا امراة دير عجم نه مرد است و
نه زن دير الفله بيله اولنجق لسان عربيده كي ليس معناسني افاده ايدر
مثلا عالم دكلدر بصير دكلدر دياجك يرده عرب ليس بعالم ليس ببصير دير
عجم نادان و نابينا دير نته كه اشارت اولندي نون ساكن كه كلمه نوك
اخرنه لاحق اولور علامت مصدردر دادن ديدن كبي استوانا استوا
خاين اولان كمسنه ابرو نابروا بر اسيمه و قورقمز و قايرمز و اسكي دكل
ديمكدر شمس پناه ملك سليمان شهنشه ايران كه اسمان زمعالي اوست نابروا
اين نابينا كورم اپيد ناپيدا بلورسز نابديد ديمكدر اخدا ناخدا
كيمنك باشي مهتر ملاحان معناسنه ارب ناربا انار اشي و ناردنك

اونا نارروا مثلا لسان فارسيده واوله باارا سنده تبادل وتواخي واردر
اشت ناشتا وبره سي نسيه معناسنه وهنوز قارني اچ اولان كمسنه
كمال محروم آن كرسنه كه برخون بادشاه عمري نشسته باشد وكويند نا
شتاشت نعمتي اچ قرننه ويا دبيكانه وقوشلق وقتي وجفت معناسنه
نقل ايلمش اشكيب ناشكيبا صبرسز ديمك اولور آشن ناشنا يا
بيكانه معناسنه وسيلة المقاصد صاحبي جفت وديره نسيه معناسنه
نقل ايلدي ام ناما ارتيجي زياده معناسنه انب نان با اكمكجي خباز معناسنه
انونا نوا مثلا اسمت ناممتا مثالسز مانندسز وضدسز معناسنده
كلور اهونا هوا مثلا نعمتي وصحاح عجم صاحبي نويله روايت ايلمشلر برده وقت
نبرده قبا صواش لباسي اسدي ببارید كفتا سپاه غزا نبرده قبا و
كلاه مرا وكد نركدا غايتده مبرم وحريص ديلنجي زنزا سد لبن حليب
معناسنه شو نشوا الوج ميثم نما ارتماق زياده اولماق معناسنه
ونوا صحاح عجم صاحبي بالفتح والضم وفي بعض الكتب كلاهما بالضم ويفهم
من بعضها كلاهما بالفتح ديمش غنا وروانق حال ويارقلولق وبهره وجكردك
وطوطي قوشي وسپاه لشكر معناسنه وبير نوع سازا ديدركه چلرلر وعلم موسيقيدن
برمشهور مقام اديدر ودستان واوج كه ايكي كشي دعوي ايدوب
اوجشرلر وطوتوكزو ورهن معناسنه فردوسي برمن فرستي برسم نوا
بدين خوب كفتار باشد نوا مغربي ان رفتن وامدن كجا شد كاري بنوا چه
بي نوا شد فردوسي فرستاد بايد براو نوا اكربي كروكان ندارد روا
عنصري ده راهوي كرچه بي حد زدم نوا در حجاز ونوا يافتم بندآر
خاطري زندان معناسنه ده كلور ديمش بيت بنوا نيست هيچ كارمرا
تادلم نزد زلف او بنواست ديكر دلم نواست بمهر نواي نو آيين بت
مكن بخيره تو جانم چو دل اسير نواست بو بيتلرده نوا زندان معناسنه در
ديو نقل ايلمش وجست نوجستا يكي ديكلمش باغ ي انب في انب
قامش او وقامشدن حصار ي نيا دده جد معناسنه انا جانبندن
اولسون وبابا جانبندن اولسون فتحه ايله وكسره ايله مرويدر نظامي
ره ورسم نياكان چون كذارم زشاهان كذشته شرم دارم يا نيايب
نيا سا نيا ديكلم سن ديمكدر فردوسي نواز هيچ كونه نياسا نيا بهر رزم
هر كار بهرش ايا النون المضمومة غوش نغوشا مجوسي مذهب
واينلردن برينك ديدر فاخري ازبس كه كبر وكافر در راه حق نكشتي
در رم وهندوار من منسوخ شد نغوشا نوا نونك فتحه سيله نوا معناسنه

كه موسيقي برده لرندن برمقام اديدر نوع اولنك النوا والمفتوحه
واو مفتوحه لسان عربده حرف عطفدر زبان فارسيده داخي حرف عطفدر
لكن فارسيده مضموم اوقنور افصح بودركه معطوف ايله معطوف عليه
مابيننده يازله او قنمايه اخر معطوف عليه ضمي ايله اكتفا اولنه الا اكر الف
وياءدن صكره واقع اولمش ولا اول وقتده واو مضموم تلفظ اولنور بيت
پارسا وصوفي ورندظريف وصفهاي من شدع درو قتها بيت
چو عنقا دان ورا دشمن چو صعوه چو شهباز ست او وخصم سارنج وكاه
اولور ضرورت وزندن اوتوري ماقبلنك اخريني اشباع ضمه تلفظ ايدرلر
همام تبريزي بر سر و چشم من كذر كن تا جويباري بكل بيارايي وكاه اولور
ضرورتدن اوتوري واو مفتوحه تلفظ ايدرلر بيت پر از زنج كردد سراسر
زمين وكيتي شود پر زشمشير وتير كسايي بكربه ده بغلبه سپر زور خيم همه
وكر يتيم بدزدد برنش وتاوان كن اكر لفظ كلمه يه ملحق اولان واو ساكنه
ماقبلنك حركتي واوجنسندن اولا خراسانيلر قاتنده ادات تصغيردر
مثلا پسرو دخترو شراب وكباب و ديرلر ولسان فارسيده واو
ايله با وفا اراسنده تبادل وتواخي واردر تاو وتاب واف واو
وآب كبي وهر واو ساكن كه كلمه نك اخرنده كلور ماقبلي مضموم اولسه اندن صكره
بربا الحاق ايتمك جايزدر اهو وآهوي ورو وروي كبي وا اسم جنسدر
جمع ايشلرده استعمال اولنور غوروا بلغوروا سماق وا كبي
وكلمه تحسردر واحسرتا كبي وآچوق واچماق معناسنه بيت درخزانه
رحمت بقفل حكمت بود زمان دولت ما در رسيد و در واشد بيت
دلبر عيار من خنده زد ودل ربود روي وفارا نهفت روي جفا وا
نمود وشادي وراحت معناسنه وكيرو باز معناسنه واكردن
كيرو ايلمك واداشتن كيرو طوتمق يعني منع ايلمك لطيفي نيست عجب كر
خصما وازنم چونكه بمردان نيم دوازنم وتخمين لفظ ايچون كلور واوات
مصاحبت ومقارنت داخي اولور بامعناسنه زيرا با ايله واو اراسنده
تواخي واردر وپيشوا معناسنه داخي كلور عربده قرية بعد اخري معناسنه
ال والا مقدارده وهمت عربده يوجه اولان بزركوار وبلندشان
فدو بت وبندكي معناسنه ووا له ديدكلري اينجه طوقنمش حرير
او واوا آيوقلر معناسنه اوه واها آشلر جمع صيغه سيدر وب وبا
طاعون ودورا صغرجق ديدكلري قوشجغز عربجه ززوور ديرلر رك
ودكا چيلاق سا برادلري كوشت ربا لفظنده مسطوردر كوكرجن

عربجه ورفقاء معناسنه بو معنایه غیری ادلری کبوتربنا لفظنده مذکوردر و
قمری داریه وبغدای قارشمش اون ویکیت برنا وشاب معناسنه
ری وربا بو یوک دمور توقماق ست وستا تفسیر صحف حضرت
ابراهیم علیه السلام سایر اسامیسی استا لفظنده مسطوردر شت
وشتا مثله ودیری زنده وحی معناسنه غ وغا کارزار وجنک
عربیدر ف وفا عهد نه دورمق عربیدر فارسیده داخی شایعدر
ن ونا بیابان کوکرجنی وایرکک قمری و ووا ایو فال مروا معناسنه ید
ویدا ینوک واکسک ضاله وناقص معناسنه شمس فخری چو نسل آدمیان
باد دولتت باقی چو شخص اهرمنان باد دشمنت ویدا یر ویرا اکا وانی دیمکدر
الواو الملکوة ید ویدا ینوک واکسک واوک فتحه سیله داخی روایت
اولندی ویر ویرا برنسنه الکمق یاد ایتمک معناسنه کلور دیمشلر
نوع اول الهاء المفتوحة حرف ها کلمه نوک آخرنده ایکی درلو اولور
بریسی هاء اصلی که جمیع حالاتده ها تلفظ اولنور کره وسمره کبی ایکنجیسی هاء
علامتدر که تلفظده دخلی یوقدر همان ماقبلنک فتحه سن حفظ ایتمکیچون الحاق
اولنمشدر بنده وافکنده ودرمانده کبی حالت توصیفده وحالت
اضافتده بینه ها صورتنده یازیلور ویا اوقینور اوزرینه بر همزه یازیلور
شهزادهٔ جوان بخت ونوباوهٔ باغ مکرمت کبی الف ونون ایله جمع اولنسه
ویاء مصدریه الحاق اولنسه کاف عجمیه توسل اولینور شهزادکان
وسمکی کبی وعرب لغتنده اخرنده هاء تانیث اولان اسملر فارسیه
نقل اولنه قد نصکره بو قبیلدن اولور غمزه وحمزه کبی ویاخود تاء
اصلی کبی تلفظ اولنور او وزن یازیلور سعادت هدایت کبی کاه اولور
که هاء علامت محاذاتنده وزن ضرورتندن اوتوری بر حرف ساکنه
احتیاج اولنور اول وقت داخی صریح ها تلفظ ایتمک قبیح در افصح
بودر که فتحه سلکرک تلفظ ایلیه لر شویله که نه صریح ها تلفظ اولنه ونه تا
لطیفی ای شاه ستمکاره وی دلبر عیاره تا که دل بیچاره باشد فراق خون
اخر کتابده باب الهاء نوع اول الهاء المفتوحة اولنده بو محله متعلق
خیلی تفصیل اولنمشدر ها ادات تنبیه در حاضر اول دیمکدر واداة
جمع در اخر اسمه لاحق اولور اول اسمک مدلولنده معنای جمعیتی زیاده
ایدر مثلا کلک لاله نوک اخرنه لاحق اولنسه کللر لالهلر معناسن
افاده ایدر بیت من هیچ آب وخاکم وتو آفتاب وابر کلها ولالها دهم
از تربیت کنی عمومی وار در حمادده استعمال اولنه وغلین نباتده دهد

وحیوانده داخی استعمال اولنور اسبها لشکرها دیرلر اعضای انسانده
بو اداة ایله جمع آیدرلر تنها دیرلر جانها دیرلر ع خوش میروی به تنها
تنها فدای جانت بیت زبان تیغهای نیزه وتیر شمع درخوان جانها چاشنیکیر
اتا اول عبارتنه که انوکله جمله دن تعبیر اولنور مذکور ادات لاحق اولمازه مثلا
شاهها مردها زنها کسها مردمها دیمزلر بلکه شاهان مردان زنان
کسان مردمان دیرلر ب هبا توزک غایت انجه سی غبار رقیق معناسنه
عربیدر رهرا سرافشان معناسنه وبو سارق وطمان تعرنجه ضباب معناسنه
اوانی زبرق سنان وزهرای تیغ زمین وزمان خورد برخود دریغ فردوسی
زهرای اسبان واواز کوس همی اسمان بر زمین داد بوس نعمتی وصحاح
عجم صاحبی سرافشان یعنی باطل وبیهوده سویلین دیمشلر بو معنایه عربیدر را و
هراوا بلبل وهر آواز دیمکدر زار او هزار آوا اوج وجهله استعمال اولنور
بری اولدر که آوا لفظی توضیح مراد ایچون الحاق اولنور همان نفس بلبل
قصد اولینور ایکنجی تشبیه ایچون الحاق اولنور یعنی بلبل صدالی اوچنجی اوا
هزار لفظنک ممیزی اولا یعنی بیک صدا شمس فخری نزد که اهل هنر چون هزار آوا نیز
برند جمله بخین او هزار آوا زار ب هزار باچنان دیدکاری که حشرات رصدندر
سایر اسامیسی جهل پا لفظنده مذکوردر ست است هست استا جادو لقلر
دیمک اولور ل هلا حرف تنبیه در عربیده الاکبی اکاه اول دیمکدر
وبلی دیمکدر وقورقو ومهله معناسنه بیت وقت عیش وموسم شادی وهنکام
شباب پنج روز ایام فرصت را غنیمت دان هلا وعربیده بیر لفظدر که دوه
وانی زجر ایله سوریکیچون دیرلر م هما فاقی یعنور باران نحنت معناسنه
مار هماره دایما معناسنه مان همانا مانا معناسنه بکزر که دیمکدر
وهمان وهمانا معناسنه کلور ولیکن همانا قریبده مستعملدر مانا عامدر
قریبه وبعیده شاملدر شمس فخری از قاف تا بقاف مامور حکم کرد د
مانا که کرد دابدون نزدیک شد همانا نعمتی وکبرو وشویله وچنان بود وهمچنین
ونعمتاسن وشویله صنورسن وهماندم معنالرینه روایت ایلمش هب همبا
فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق ایلمشلر که لسان فارسیده
همه موافق معناسنه در ایکی کشینک یورمکده ایقلری بربرینه موافق اولسه
انلره همپا دیرلر باشلری اوشسه همسر بوللاری اوشسه همتال طوغدقاری
وقت بر کسه همزاد دیرلر ونفسلری اوشسه همنفس وهمدم دیرلر بربرنک
سرینه خبردار اولسه لر واقف اولسه لر اول جهتدن موافقری اولسه اونلره همراز
دیرلر با داشک که معنای ترکیبی سیاه پا قدمشدر اصلی پای ناشدر یا حذف

اولنمشدر تا داله تبدیل اولنمشدر تا ثنک معناسی اوزنا قدر ثریک معناسنه
نته که محلنده بیان اولنوبدر معنای اصلیسی اعتباریله باداش همبادن
ابلغدر همبالق معناسنده کما لیسله مناسبتا ولنجاق باداش دیرلر کا آنه
ایا فلری بیر کمشدر وهمسرده وهمسرده و سایرلرنده داخی حال بو منوال اوزره در
مت همتا بکدشش نظیر معناسنه هو همواآ زر وهوا معناسنه نج
هنجی بنا ایلی که انوکله دیواری راست اوررلر وسیلة المقاصد صاحبی
کسی باشد راه راست بگذار دوی راهه رود دمیش وعنصه وغم ودپرنمک
جنبانیدن معناسنه و هوا عربیدر میان زمین وآسمانده عناصر اربعه دن
بیریدرکه کرهٔ مانک اوستنده در کرهٔ ناره وارنجه وآرزوی نفس وعشق معناسنه
فارسیده داخی شایعدر بیت کرفت آتش از زخم تیغش هوا مجوی ومخور
ولیکن نیدید ایخه بودشش هوا اسدی بشهری که بدبا شداب هوا مجوی ومخور رحیت
اید هوا صحاح عجم صاحبی ودپرنمک معناسنه داخی نقل ایلمش وعربیده باد نرم
وخالی معناسنه ده کلور کقوله تعالی وافئدتهم هواء ای خالیه وجو ولوح د
سکاک داخی لغتدر وید هویدا ظاهر معناسنه در آشکارا ایله فرقی واردر
آشکاراده معتبر اولان ظهوردر منظهر حیدهٔ ظهور درعقلی ظهوره ده شاملدر
کثیراً اوزننده استعمال اولنور صحاح عجم صاحبی بالفتح والمشهور بالضم وبفتح الواو
دیمش بیت کفت ان یار کزو کشت سر دار بلند جرمش آن بود که اسرار هویدا
میکرد هیج هیجا جنگ وجنگ وفتی عربیدر ین هینا نعمتی شمشیر
جوهرداره دیرلر دیمش کو بار و مینا لفظندن مخففدر یول هیولا
نقاشلر بر صورتی چکمک استدکلرده اول بر رنگ چکراندن صکره نقش ایدرلر
اول اول چکلنه هیولا دیرو هر نسنه نک اصلی صحاح عجم صاحبی بالفعل
صوردن خالی اولان معناسنه نقل ایلمش الهاء المکسورة راس هراسا
قورقو خوف معناسنه و بوک واویوق که اکنه وهیش اغاجنه اصرلر
الهاء المضمومة م هما بر مشهور مبارک قوشدر سایه سی کیمک اوزرینه
دوشرسه پادشاه اولور دیرلر خلق الجنیدن اشتهاری انوکله در بیت
عجمی اولدیسه عونی جهان سلطانلری خاقانی کرد و شدلی وستنه سایه سنک
زلفنک هماسندن کوکلهسی مرغوب ایدوکی بو بیتدن ظاهردر بیت
کس نیاید بزیر سایهٔ بوم ور هما از جهان شود معدوم عربیده بلح دیرلر
بانک ضمه سیله وحاء مهمله ایله در جوبمنهٔ داخی دیرلر وحجته معناسنه ده
استعمال اولنور سایر تفصیلی همای لفظنده مذکوردر فی المثل هو اشئم
من المیلح وامن من البلح وشش هوشا قویون باغی واوصاف کاهل

معناسنه وطالغرمش معناسنه وید هویدا سویدا اوزننه استعمال
اولنور فتح ها ایله هویدا معناسنه دیمشلر نوع اوله الیاء المفتوحة
یا حروف تهجینک اخرجیدر ولسان عربیده یا حرف ندا اولدوغی کبی
زبان فارسیده داخی استعمال اولینور وفارسیده حرف عطفدر
او معناسنه نعمتی یافتن لفظندن صیغهٔ امر ووصف ترکیبیدر
دیمش نظم یا مشو بایار ازرق پیرهن یا بکش بر خانمان انگشت نیل نا مکن
یا بیل بانان دوستی یا بنا کن خانهٔ درخورد پیل یارا ای یار معناسنه
وطاقت ومجال وزهره فاضل محقق بویله تحقیق وتدقیق ایلمشلرکه
یارا قدرتدر نته که بو بیتدن ظاهردر بیت همه کشت با نقش دیوار جفت
نه یارای جنبش نه اوای کفت یارانک اخرنده کی الف یارینک یا سندن
بدلدر لبا ایله بسی ده کی کبی یارانک معنای حقیقیسی یاردر یاری کبی
یاردمدن حاصل اولان قدرتدر مجازدر توسعاً مطلق قدرتده استعمال
اولنور نته که بیت سابقده واقع اولوبدر بولداشنه خطاب محلنده ده
عجم یارا دیر نته که بو بیتده واقعدر بیت ده روزه مهر کردون افسانه است
وافسون نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا لسان فارسیده لفظ اسماده
اولان الف خطا نیجون کلور ترکی دلده بو الف اول معناده استعمال
اولنور نته که بو بیلرده واقع در بیت یارا رضاک اول ایسه که بن بی نوا کجم
عاشق همیشه ترک رضا بیله خوش کجر بیت اوتدک جمیع وارمی یارام نفینک
بو دفعه کعبتین غمی نقد جانه ات اسن یاسا خوارزم لساننده حکم
پادشاهه دیرلر وتدبیر واحوال مملکت ده جنکیزخانک قانون نامه سی
ادیدر زیرا زیرا معناسنه ایرا لفظندن مخففدر عجم یغما کافردن ودشمندن
النان مال وحرامیلر الدوغی اسباب عربجه نهب وغارت معناسنه بیت
فغان کین لولیان شوخ شیرین کار شهرآشوب چنان بردند صبر از دل
که ترکان خوان یغمارا یکتا ترالک قفتان وبرقات دیمکدر یلدا
فصل خریفک اخرنده کی اوج متصل اوزون کیجه کا ایرتسی کون دونر
بیت اکرچه کم شب یلدا اکلور بر کیجه بر سیلدا سنک زلفینک ای دلبر
برابر ایکی یلدادر ومطلقا اوزون کیجه یه دیرلر وحضرت عیسی علیه
السلام طوغدوغی کیجه نک ادیدر دیمش صحاح عجم صاحبی اما تقویملرده حضرت
عیسی علیه السلامک ولادتلرینی کنش جدی برجنه تحویل ایتدکدنصکره اون
دوقوز دیجی کیجه سنده یازرلر که اول فصل شتادر
باب الباء نوع اولی الالف الممدودة آب صو ماء معناسنه

ع آب صافي به زجام باده مستنكرست • كنيتلري ابو الغياث • ابو الحيات
ابو العباب • ابو حيان در • وفصل صيفك ثلث اخيريدر • سريانيه ايلريندن در
روم تاريخندن اول ايك ديدركه اغوسنوس ديمكله مشهوردر • انك اون
بشنجي كوني كنش سنبله برجنه انتقال ايدر • يكرمي ايكنجي كوني اسيلر صلنوبست
اولمانحه تشلر • يكرمي بشنجي كوني جميع ميوه لركالن بولور • وآب ايي اوتوز بركوندر
قبطي تاريخندن مذكور آيه مسري ديرلر • ورونق معناسنه ده استعمال
اولنور فردوسي وراهر زمان پيش افراسياب • فزونتر بدي حشمت وجاه وآب
وبابا معناسنه ده كلور فردوسي چنين پاسخ آوردش افراسياب • كه چون نو
نزايد كس ازمام وآب • سايرا ساميسي بابا لفظنده مسطوردر • آتشنا
آتشتاب كلخن وكلخني عربچه زبال ديرلر • ذركشسپ اذركشسب بفتح الكاف
العجمي والشين المعجمة وسكون السين المهملة والباء اصح باء عجميله در • ارباب
لغت اوده طيان كافروزبانه ادنش ديمشلر • اما فاضل محقق دقايق الحقايقده
بويله تحقيق وتدقيق ايلمشلردركه اذركشسب اسم مركبدر • برجزي آذر دريانار اود
معناسنه • برجزيء كشسب دربوجزده مركب در • كش ايله اسب دن اسب
اندر • كش كافك فتحه سيله در • نته كم بو بيتدن ظاهردر بيت نبايد همي كردنت سركشي
كه از سركشي كس نه بيند كشي • لسان فارسيده مستحسن نسنه يه كش ديرلر كشسب كه
تركيبا ولندقده الفي حذف اولنوب لقب اولمشدر • آتشكده لر اصحابندن برينه
اول معنا ملقبي اعتباريله جزا اولمشدر • اذركشسبدن ادركشسب مجوسيلر
طاپدوغي اودلردن بر اودك آديدر • كه مذكور لقب ايله ملقب اولان كمسنه يه
نسبت اولنور • آتشكده سني اول بنا ايتمشدر • معناي مذكور فردوسينك بو
بو بيتلرندن ظاهردر نظم چنان ديد درخواب آتش پرست • سر آتش بردي
فروزآن بدست • چو آذركشسب و چو خرداد ومهر • فروزآن بكردار كردان
سپهر • آتشكده سني كيم بايديه او دينيي اكا نسبت ايدرلر • مثلا برزين بنا
ايتدوكي آتشكده نك اودنه آذر برزين ديرلر • برزين ده القدركشسب لقب
اولدوغي كبي • آذر برزنينك تفصيلي محلنده بيان اولنور • آذركشسب اسمي
آتشكده نك اچنده يانان اوده اطلاق ايتدكلري دخي نته كه سابقا ذكر اولنان
بيتلردن وبو بيتدن ظاهردر بيت فردوسي زپاكيزه جان فرو دو نوكشسب
همي بروزم چو اذركشسب • آتشكده نوك كندوسنه ده اطلاق ايدرلر نته كه
بو بيتدن ظاهردر بيت زده موبدش نعل زرين بر اسپ • بشرح نام آن
خانه آذركشسب • لقبيله ملقب موبدك اتنه كش ديدكلرينك وجهي بو بيتدن
ظاهر اولدي • كه اتنا غنم نعل لرني التوندن ايمش • موبد لسان فارسيده

دانشمنده دينور • نته كه بو بيتدن واقعدر بيت زعلم وخرد بندكان در تو بود درسخن
هر يكي صد چو موبد • موبدك ساير تفصيلي محلنده بيان اولنوبدر • آذركشسب
جمله سي اسمي اولوبدر • بر پهلوانه نته كه بو بيتدن ظاهر در بيت سپهبد چنين كفت
كه اذركشسب • نبد نامورتر ز جنك زرسب • سب آسب بكسر السين طرمق
وطرماملق • وطايمق ذلت معناسنه نعمتي يان باشي كلمك معناسنه نقل ايلمش
كويا اسيب لفظندن مخفف اولور • سيا آسياب دكرمن طاحونه معناسنه
بو محله مناسب آسيا لفظنده بعض تفصيل مذكوردر • فاضل محقق بويله تحقيق
وتدقيق ايلمشلركه اول دكرمنه كه صو ايله دونه زبان فارسيده اوكا اسياب
ديرلر • اصلي آس آب در زياده اولنمشدر حرف مكسوره ايله الف ممدودك
جمعنده نوع ثقالت اولدوغندن وتوري ارالرنده برياكتورلر تلفظده سهولت
مصلحتي ايچون • مثلا افرآسياب فارياب ديرلر • سي آسيب مولانا حليمي
بيربرينه ياتن باشي كلمك معناسنه اسم مصدردر بيت زدند پهلو بهم چون سپهر
وقدرت شاه كبود كشت تن اسمان ازان آسيب • صكره زحمت وشكلك
معناسنه شايع اولدي ديمش نعمتي صحاح عجميده صونك طوقنماسي معناسنه
تصحيح اولنمش • وفتنه ومحنت و ديرمثق معناسنه • وايكي كشي ملاقات ايتدكلري
دفتن كوكس كوكسه اولوب توجشدقلرينه ده آسيب ديرلر ديمش • وبونبي استشهاد
ايلمش بيت اصف اكرچه صاحب تدبير ورآي بود • با راي فطنت تو در آسيب
دان وتيب • فاضل محقق قاني طوتوب طوقنوب زحمت ويرمكدر ديمشلر
شش آشب شين معجمه ايله مثلا اشيب لفظندن مخففدر • شو آشوب محنت
داوركوكه ايل بربرينه قارشور وهرنسنه نك بربرينه قارشماسي وحركته كلمسي دريانك
جوشش وخروشي وكوسكوكه اودقارشدوررلر واشفتن لفظندن صيغه امردر •
وبعض تركيبلرده صفت دخي استعمال اولنور بيت فغان كين لوليان
شوخ وشيرين كار شهر آشوب • چنان بردند صبر از دل كه تركان خوان
يغمارا • شي آشيب سين مهمله ايله اسب معناسنه • ولرزه معناسنه
وقيا كلري افتاب پرست معناسنه • بو معنايه ساير اساميسي حربا لفظنده
مسطوردر • فتا آفتاب كنش شمس معناسنه شعدي عمر برفست
وافتاب تموز • اندكي ماند خواجه غره هنوز • برجي اسد در انشه منسوبدر
هر برجك اوتوزر كون اكلنور • فاضل محقق دقايق الحقايقده بويله تحقيق
وتدقيق ايلمشلر كه افتاب لفظ مركبدر • برجزي تاب در تافتن دن اسم
اعلدر • فردوريجي معناسنه • فا بايه تبديل اولنمشدر • اول تبديل
ايمان فارسيده شايعدر • مثلا پهلويده ديرلر • فهلويده ديرلر اسپهاني

اصفهانیده دیرلر. افتابک معنای ترکیبیسی صوقیز دوریجی در. صوباردن
بالطبع قیزمه‌سی عارضیدر. هوا اویله دکلدر طبیعتی آنک حاردر صوقلغی عا
اول سببدن صونک قیزماسی کنشه نسبت اولندی هوایه اولنمادی
افتابک کنشه اطلاقی بو بیتدن ظاهردر **بیت** عمر برفت و افتاب تموز
اندکی ماند خواجه غره میشنوز. مذکور معنای ترکیبیسی ایله اولدوغی ظاهردر
اول کمسنه نوک یاننده که اسامی فارسیه‌نک اکثری مرکب ایدوکن والفاظ
مترادفه مذکور لغتده نوادردن ایدوکی معلوم در. احتمال واردرکه
آفتابک ترکیبی افت آبدن اولوب فا اصلی اولان بادن مبدل اولمایه.
آفتابک آفت آب اولدوغی ظاهردر. زیرا تاب ایله آبی تحلیل و افنا ایدر.
اما آفت عبارتی عربیدر. اسم فارسیدن جزء اولمقده بعد واردر.
هولناک کبی دکلدر. اول معنای ترکیبیدن نقل اولنمامشدر. زیرا آ
آفتاب اعلام منقوله‌دن اولور ایکی تقدیرجه بیله. ل **آلب** لامک سکونی
و باء عجمیله لغت ترکماندر پهلوان و شجیع معناسنه در **الالف المقصورة**
س **اسب** فرس معناسنه **فردوسی** پیاده ازانم فرستاد طوس
که اسب بستانم از اشکبوس. فاضل محقق بویله بیورمشلرکه اسب اگرچه باء
عربیله ده تلفظ اولنور. اما اصلنده باء عجمیله در نته که سپهک اصلی بیانندن
ظاهردر. و اسپک القاب و اسامیسی چوق در محللرنده بیان اولنور. ن **انب**
نونک سکونیله هند ولایتنه مخصوص بر لطیف و معتبر میوه در. قادیو مقدار
اولور. پاره پاره ایدوب کابلی و املج کبی بیشوروب اطراف ولایته کیدر.
انبه داخی دیرلر. تعریب ایدوب انبج دیرلر. نبو **انبوب** عربیدر. ترجمان
اللغه ده الفک فتحه‌سی و ضمه‌سیله نبج تره یعنی اوت کوکنه دیرلر دمیش
قانون الادب صاحبی الفک ضمه‌سیله ضبط ایدوب بند نیزه و قلمه دیرلر
دمیش که ترکیده بوغون دیدکلریدر. **الالف المکسورة** س **اسب**
سینک سکونیله اوکوز غادن اشاغه بتان قیل. نعمتی دبر معناسنه ده
کلور دمیش. سپیدا **اسپیداب** ترکیده اسفیوج دیدکلری.
سفیدا **اسفیداب** مثله و اسفیداج اشنه داخی دیرلر. سایر
اسامیسی اسپیدا و اسپید بالفظنده مسطوردر. ش **المخشب**
بوکبجه دیمکدر. ندرا **اندراب** جزیره معناسنه. **الالف المضمومة**
س **اسب** اوجه باشی سر **اسرب** قورشون عربیدر.
نوع اولده الباء المفتوحة ا **باب** پدر والد معناسنه
فردوسی شبی خفته بد باز نزدیک باب. چنین دید آن یوسف تیز یاب

لسان پهلویده او داتش معناسنه عربیدر. قاپویه دیرلر. ات **باتب** لایق معناسنه
اران شتا **باران شتاب** یغا نقلی یغمور. ارو **پاروپ** اولی باء عجمیله کورک
که انوکله قار و طپراق و سایر نسنه کورررلر. الای اس **بالای اسب** باء عجمیله
یدک اتی جنیب معناسنه. بعضلر یوک آتی نه داخی دیرلر دمیشلر. الا دا اس
بالاد اسب باء عجمیله مثله. ایا **پایاب** باء عجمیله دریک حوض دیبی لفظنک
ترکیبنه مطابق معنادر. **شمس فخری** خدایگان جهان آفتاب چرخ جناب
که بحر بخشش او راندید کس پایاب. و طاقت و حوض و صکره بعد معناسنه
حافظ مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد. کز دست بخواهد شد پایاب و
شکیبایی **نعمتی** شول حوضه دیرلرکه دریک اولمایه. یوقعه جق اولان صونک
دیبی کورینه. و بیکار ایاغی و هر نسنه‌نک اخری پایان معناسنه. و کوج و قوت
معناسنه نقل ایلمش. اکو **پاکوب** رقاص. ایکو **پای کوب** مثله
پکو **پنکوب** بر نوع اکشی ریچالدر جوز رومی ایجیله و صرمانع؟ و یوغورت
ایله ایدرلر. صحاح فرسده اخی تا ایله نقل اولندی. فرنوت قافیه سنده
بندار خاطری لغتده و معیار جمالیده با ایله نقل اولندی. یعقوب و اسلوب
قافیه سنده **شمس فخری** بر دشمن بد او شد روز تیره از غم. لوزینه در غذا اش
پنکوب می نماید. را **براب** صوار یلان اکین. رتا **پرتاب** و زاغه المق
و اوزاغه اتیلان اوق و بیلدرامق شعشعه معناسنه. زغا **پزغاب** اولی
باء عجمیله صو بندی آرق که برابر ماقدن یارلر صوچقاررلر. سارو
بساروب لشاق همیشی یعنی بوستانک و باغک و ترکه نوک صو کینه
قلانن دوشورمکده استعمال اولنور. ناس **نناسب** صاقرلق اغاجی
بمیشی عربجه جنت الحضراء دیرلر ترکیده جدنه و منوش دیرلر. ناسیب
بناسیب مثله. ندا **بنداب** جزیره که ترکیده اده دیرلر و اک بری
مفصل معناسنه. یا **پایاب** لفظندن مخففدر. **الباء المضمومة** و
پوب چادراجی و او ایجنده زینت ایچون بر دوشانجک نسنه‌یه
دیرلر. **رودکی** شاه دیگر بار باغ آراست خوب. تختها بنهاد و بر گسترد پوب
اولی باء عجمیله در. باء ثانی عربی و عجمیله معا مستعملدر. وتا **بوتاب** پوته که
ترکیده اوق نشانه‌نه دیرلر. بو العج **بوالعجب** طرفه دیمکدر عربیدر.
نوع اولده التاء المفتوحة ت **تاب** وحید تبریزی مفتاح
الید آیعده دورت معنایه نقل ایدوب بو رباعی ایراد ایلمشدر. **رباعی**

ای مهر فلک زمه روی تو تاب • در زلف مده بقصد این دلشده تاب •
لطفی کن و روی مهر ازین ذره متاب • یک ذره بر مهر تو کی ارد تاب • تاب
اول روشنایی معناسنه • تاب ثانی تافتن معناسنه • تاب ثالث دوندرمک
گردانیدن معناسنه • تاب رابع طاقت معناسنه • طاقتسز قالدی دیاجک
یرده عجم بی تاب ماند دیر • طاقت بر حالدن عبارتدر که یورلدوغی حالده گشتی ده
اول حالت قالماز • و رنج • و پیچ • و حرارت • و توانایی • و استمه تب معناسنه •
و قارجشمق و بورغاشمق و تابیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبیده صحاح
عجم صاحبی و قیزدرمق و اوشومک • و اگنمک • و اورمک • صارمق و طولاشمق •
و دوکم • و کلکن معنالرینه کلور دیمش • فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق
و تدقیق ایلمشلر که تاب قوزمیدر • قوزم قوزم اولان نسنه یه برتاب دیرلر • تمام
قورلمش اولمسه نیم تاب دیرلر • خم و پیچ و تاب زلف اوصافندندر • اگرچه هر برینک
مستقل معنالری واردر • قوریلی بوزلمایوب طوران زلفه تابدار دیرلر بیت
گفتم نهی برین دلم آن تابدار زلف • گفتا که مشک ناب ندارد قرار تاب • تاب
تاییدن مراد حرارتدر • تابدار کی معنای ترکیبیسی تاب صاقلایجیدر • دار اسم فاعلدر
داشتن دن حفظ اتمک معناسنه در • و تاب اسمدر تابیدن که معناسی قورمقدر
بوکمکدن خاص معنادر • مثلا بر نسنه ایکی قات التلر بوکلدی دیر قورلدی دیمزلر
ترک بیلم بوکلدی دیر قورلدی دیمز • وضع محسوس وزرینه ایپی قوریوب بوکنه
رسن تاب دیرلر • بوم کب اسملردن جو اولان تاب تابیدندن اسم فاعلدر
تابیدن صیغه مشترکه در • لازم کلور متعدی کلور اسم اولان تاب که مقدما ذکر
اولندی لازمدن مأخوذدر • موتاب دیرلر • موتاف ده دیرلر • قیلدن حبل اشلندکندن
اوتوری تاف اصلنده تابدر • با نوک فایه تبدیلی لسان فارسیده شایعدر
نته که مراراً ذکر اولنمشدر • تافته بوندندر اسم مفعولدر طوقنمش معناسنه در
معنای اصلیسی بافته در • بافته اسم مفعولدر بافتن که طوقومق معناسنه در بافته
که ترک اکا بافته دیرا وندند • معنای اصلیسی طوقنمشدر اسم مفعولدر • فعل مذکوردن
جلهه یه ایاغیله طوقودوغندن اوتوری پای باف دیرلر بیت کشاورز
و آهنکر و پای باف • چو بیکار مانند سرشان بکاف • جلهه یه پای تاف دیمزلر
زیرا ایلکده عمل انوک دکلدر • مویه عمل موتافک اولدوغی کبی • تب استمه
حمی معناسنه • صحاح عجم صاحبی • وجرکن و قبیح معناسنه ده نقل ایلمش • تکو
تبکوب اولی فتح با ایله تبکوب معناسنه که براکنی ریجالدر • را تراب

و بالکسر صوصزندیسی و مطلقا صزندی ترشح معناسنه • ر ترب شکنجه و تیزکتمک
رنی ترنیب و بالکسر صاوولمش کل خاکستر بربادشدن • نوراشو تنور آشوب
کوسکو که اوده قارشدورر لر سایر اسامیسی اشوب لفظنده مکتوبدر • نورتا تنورتاب
تنوره ییل ایده جک نسنه منفخه معناسنه التاء المکسورة ر اتراب
تانوک فتحه سیله تراب معناسنه • ر ترب صحاح عجم صاحبی همزاد و یکدش
نظیر معناسنه نقل ایلمش • بو معنایه سایر آدلری همتا لفظنده مسطوردر •
رنی ترنیب صاورلمش کل ترنیب معناسنه • ل تلاب صوکبی دوکیلور
و صاچیلور نسنه • ی تیب باشی چورلمش مدهوش معناسنه و متحیر عقلی کتمش
کمسنه و اوتکی لجوج و یورغه معناسنه ده کلور • مولانا حلیمی متحیر معناسنه در
اما لفظ شیبدن صکره اتباع و فراوچه طریقیله ذکر اولنور دیمش • رودکی
شیب تو با فراز دو فراز تو با نشیب • فرزند آدمی بتو اندر نشیب تیب • بر برتا
تیر برتاب براقی اوقی • بر پوتا تیر پوتاب پرتاو اوقی • یزا تیز آب چلمن
دیدکلری که اکثر قیوجیلر استعمال ایدرلر زهر هلاهل نودر بیت ساغر
سر نکون سیمابی • بر بود جان ستان تیز آبی • یزقی تیز نیب اوصورق
ضراط معناسنه • تیز لفظی اماله ایله در • التاء المضمومة ر ترب معروف
شلغم کبی نسنه در که بهضم طعام ایچون بیرلر • عرب فجل دیر طبیعتده هاضم
غیر منهضم در • و حیله معناسنه دخی کلور • و توب قات تای معناسنه
غیری ادلری تا لفظنده مذکوردر نوع اوله الجیم المفتوحة ادرش
چادرشب عوام تحریف ایدوب چارشف دیدکلری که عربجه ملایه دیرلر • ارشی
چارشب مثله • ارشو چارشوب چارسو عربجه سوق معناسنه • ارو
چاروب جیم عربیله سپرکه عربجه مکنسه معناسنه • فاضل محقق بویله تحقیق
ایلمشلر که جاروب لفظ مرکبدر • برجزئی جای دریر معناسنه لسان
فارسیده اواسط و اواخر کلمه دن حروف علتک حذفی جایز اولمغین
یا حذف اولنمشدر • برجزئی روب سوپورجی معناسنه • روب اسم
فاعلدر • رفتن دن جاروبک معنای ترکیبیسی یر سپوریجیدر
اصلی روب جای ایدی اضافت ایله علمیته نقل اولنیجاق قاعده ترکیب
تغییر اولنوب مضاف الیه تقدیم اولنمشدر • سپورکه یه جاروب
دیدکلری • یر سپورنک التی اولدوغندن اوتوریدر • مجازاً الت
فعله فاعلک اسمن اطلاق ایدرلر جمیع السنه ده شایع و ذایع اولان مجازلردندر

کمالایخفی • امّا خواجامه خواب دوشك كه كیجه دوشه‌ورلر یاتورلر و مطلقا
كیجه ایله دوشایجك و رتونجك لنسنه یه دیرلر • آه تخش چاه نخشب
نخشب ماوراء النّهرده ترمد یاننده بر شهرادیدر • و روایت ایدرلر كه
مذكور شهرده بیر مشهور قویی وار دراخیننده ای و كون كبی شعله‌لنور نسنه
كورینور • و مشهوردر كه مزبور قویی‌دن مقنّع خراسانی كه الوهیت
دعواسن ایدردی سحرایله ذكر اولنان قویی‌دن برای صورتن كوستردی
شاعرلرذقن محبوبی اول چاهه نسبت ایدوب چاه نخشب دیرلر • و روایت
ایدرلر كه مذكور قویی‌دن كیجه و كوندزده دایما بیر تاباناك آی كبی شكلی
كورینور اول شكله ماه نخشب دیرلر • غایتده منوّر اولدوغندن اوتوری
محبوبلرك عارضنه تشبیه ایدرلر **بیت** سه روزان ماه درچه بود تا شب
چو ماه نخشب اندر چاه نخشب • و نخشب ییلدرایجی ای معناسنه ده كلور **زای نیسب**
جای نیسب قچاجق یر جای كریز معناسنه **چپ** جیم و باء عجمیه صول
دیمكدر • یسار معناسنه و صولاق • **رجوب** جیم و باء عجمیه یا غلو واوزلو
و سمز سمین معناسنه • و غلیظده داخی استعمال اولنور • و بر نوع صوده
دیرلر • **رجب** جیم و باء عربیه غالب معناسنه • **لا جلاب** سلقم كوپه
والكواردی یه براقمق • و تأخیر معناسنه داخی كلور • **ل جلب** باء عجمیه
روسپی عورت قحبه معناسنه **شمس فخری** كسی كه یكسر موا زهوانش بر كردد
یقین كه مادر او زینه است و زنش جلب • و زنج دید كلری الت كه طبل ایله برنا
ایله چالرلر • و لنواورده معناسنه ده كلور • **لوجو جلو جوب** چلك و یونی
نا جناب اطراف بیت پیرامن سرای معناسنه • و یكا طرف و قدر
معناسنه ده استعمال اولنور جمعی اجنبیه كلور عربیدر فارسیده ده
شایعدر • **لك جلا جنك جلاب** جلاب معناسنه كه سالقم كوپه والوار دیه
براقمق و تأخیر معناسنه در • **نو جنوب** مقابل باد شمال عربیدر •
ی جنیب ییدك ات و قانز عربیدر • **و اجو آب** اریه صویی كه
تبرید ایچون محرورلره ایچورررلر **بیت** علاج دل دردمندلرانه پرسس
از طبیبم جو آبی بیار • **ی جیب** یافه كریبان معناسنه • و جیب و خرقه
معناسنه ده استعمال اولنور • و قطع مسافه ایتمك و امین ناصح معناسنه
عربیدر • فارسیده سمان بقه معناسنه مستعملدر **الجیم المضمومه**
لا جلاب اول مشهور شربت كه لطیف و بارد اولا • **و جوب** كسلمش اغاج

و قورو اغاج فاضل محقق دقایق الحقایقده بو یله تحقیق ایلمشلر كه یونیلوب
دوزلدكدنصكره كسلمش اغاجه جوب دیر • نته كه بو بیتدن ظاهردر **بیت**
چوب خیس را اگر ش تربیت كنی • جایی رسد كه بوسه كه خسروان شود • دكنه كه
عجم چوب دیر • دكانك اوردی دیاجك یرده چوب زد دیر • **بیت**
سه یار كورا مرآید بكوب • ز سوراخ پیچان شود دستوی چوب • الده كتوردكلری
دكلرینه دسته چوب دیرلر • دسته ده اولان ها اختصاص ایچوندر نته كه
سابقا بیان اولنمشدر • اصلی چوب دست در اضافتله علم اولیجاق صورت
تركیب تغییر اولنوب مضاف الیه تقدیم اولنمشدر • چار چوبه كه تركی دلده
اوكا چرچوه دیرلر چار چوبه دن مركبدر • آخونده غی ها معنای عام تركیبیدن
معنای خاص علمی یه نقل ایچوندر دیمشلر **نوع اوله الحاء المهمله** حاء
حق بودر كه لسان فارسیده حاء مهمله اولمز • اما عربیدن الوب استعمال ایدرلر
عربی دل السنه‌نك اشرفی و افصحیدر • عجمی دللراندن تبركا الوب
استعمال ایدرلر • حتی بعضنده كندو دللری كبی تصرف ایتمشلردر زبان
فارسیده سكز حرف یوقدر • نته كه فضلادن بری نظم المشدر **قطعه**
هشت حرفست انكه اندر فارسی ناید همی تا نیاموزی نباشی اندرین معنی
معاف • بشنو اكنون ان حروف و یاد گیر ای اهل دل **ث و ح و ص و**
ض و ط و ظ و ع و ق عجمی دللردن الوب استعمال ایدرلر • و بعض عامّه تحریف
المشلردر • پس چونكه استعمال اولنور لازم اولدی كه بابنده ایراد
اولنه • **اج حاجب** نایب و پرده دار و باز دارنده و قاش ابرو معناسنه
رحوب صواشن جنك • **خس حسب** سینك فتحه سیله خاص كوهر
معناسنه • و قدر و اندازه عرب ما ادزی ما حسب حد ثینك دیر ما قدره
معناسنه • عمالك بحسب ذلك ای بقدره • و الحسب ایضا ما یعدّه الانسان
من مفاخره آبائه • قانون ادبده حسب كوهر نیك و مال و دودمان كوهری
شدن و خداوندزاد و بزرگ شدن دیمش • **حسب** نونك سكونیله قانون
ادبده بس و شمار كردن معناسنه نقل ایلمش • تركیده بترالحق دیمكدر •
و صیمق عد معناسنه **بیت** حسب حالی ننوشتیم و شد ایامی چند
محرمی كو كه فرستم بتو پیغامی چند **نوع اولیه الخاء المفتوحه**
خب الیم اولمق سكوت ایتمك معناسنه • دكر و صوق • **را خراب**
ویران عربیدر • فارسیده ده شایعدر • **ر نو خرنوب** و بالضّم كچی بوینوزی

وقوروا اغاج فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق ایلمشلرکه یونیلوب
دوزلدکدنصکره کسلمش اغاجه چوب دیرلر نته که بو بیتدن ظاهردر بیت
چوب حبیس راا کرش تربیت کنی جایی رسد که بوسه که خسرو آن شود دکنه که
عجم چوب دیر دکانک اوردی دیاجک پرده چوب زد دیر بیت
سیه مارکو راهر آید بکوب ز سوراخ پیچان شود سوی چوب الده کتورد
دکلرینه دسته چوب دیرلر دسته ده اولان ها اختصاص ایچون درنته که
سابقا بیان اولنمشدر اصلی چوب دست در اضافتله علم اولیجاق صورت
ترکیب تغییر اولنوب مضاف الیه تقدیم اولنمشدر چارچوبه که ترکی دلده
اوکاچ چوه دیرلر چارچوبه دن مرکبدر آخنده غی ها معناي عام ترکیبیدن
معناي خاص علمی یه نقل ایچوندر دیمشلر نوع اوله الحآء المهملة
حق بودر که لسان فارسیده حاء مهمله اولمز اما عربیدن الوب استعمال ایدرلر
عربی دل السنه نک اشرفی وافصحیدر غیری دللراندن تبرکا اولوب
استعمال ایدرلر حتی بعضنم کند و دللری کبی تصرف ایتمشلر در زبان
فارسیده سکز حرف یوقدر نته که فضلادن بری نظم ایتمشدر قطعه
هشت حرفست انکه اندر فارسی ناید همی تانیا موزي نباشي اندرین معنی
معاف بشنو اکنون ان حروف یاد کیراي اهل دل ث و ح و ص و
ض و ط و ظ و ع و ق غیري دللردن الوب استعمال ایدرلر و بعض عامه تحریف
المشلردر پس چونکه استعمال اولینورلازم اولدي که بابنده ایراد
اولنه اج حاجب نایب و پرده دار و باز دارنده و قاش ابرو معناسنه
رحوب صواشش جنک س حسب سینک فتحه سیله خاص کوهر
معناسنه و قدر و اندازه عرب مادري ما حسب حدیثنک دیر ماقدره
معناسنه عملک بحسب ذلک اي بقدره والحسب ایضا ما یعده الانسان
من مفاخرة آبائیه قانون ادبده حسب کوهر نیک و مال و دودمان و کوهري
شدن و خداوند نژاد و بزرک شدن دیمش حسب نونک سکونیله قانون
ادبده بس و شمار کردن معناسنه نقل ایلمش ترکیده بتراجق دیمکدر
بوصیمق عد معناسنه بیت حسب حالی ننوشتیم و شد ایامي چند
محرمي کو که فرستم بتو پیغامي چند نوع اوله الخآء المفتوحة
خب ابلم اولمق سکوت اتمک معناسنه و مکر و صوق را خراب
ویران عربیدر فارسیده ده شایعدر رنو خرنوب و بالضم کچی بوینوز

اکله و بیلدیمکدر فهم ایت معناسنه سته چو دسته چوب الده کتوردکلری
دکنک وجو الک قلبی وکستاخلق معناسنه ست یا دست یاب
ال ایرشدو رب غالب اولمق معناسنه فردوسی کراوراب دیبا برتو بردست
یاب بایران کشیدي زد افراسیاب الدّال المکسورة زخت سن
درخت سنب دار سنب معناسنه ل دلب سکون لام ایله چنار
اغاجي عربیدر اصح دالک ضمه سیله در لفري دلفریب کوکل الدایجی دیمکدر
لما دلماب چوق قاینایوب غلیظ اولان سوده دیرلر کش دکشب
دون کیجه دیمکدر دیکشب لفظندن مخففدر یکش دمکشب مثله
الدّال المضمومة رخوشا درخوشاب اینجونک غایتده لطیف
وابدار و ایرلسی ن ذنب سکون نونله قویروق که عرب ذنب دیر
میمله دم دیدکلري که اصلنده ذنب ایدي قاعده مقرره اوزرینه
نون ساکن بادن مقدم واقع اولمغین میمه قلب اولنوب کثرت استعمالله
بادو شدی کتابتده داخي اویله یازیلوب باشقه برلغت اولدي خم وسم کبی
که اصلده خمب وسمب ایدي انده وایتده وسایر جمیع حیواتده استعمال
اولنور و هر نسنه نک اوجنده و آخرنده بر سبیل استعاره مستعملدر
وشا دوشاب بکمز عرب دبس دیر طبیبلر قاتنده دبس و دوشاب
ذکر اولنسه خرما بکمزي مراد اولنور او زم بکمزنه رب العنب دیرلر بیت
چه باشد رونق عیش لئیمی که شهدش رواق دوشاب کشته و لاا دولاب
صودولابی که چرخله دونر کولک و قوغه ایله صوچیقاررلر دول ایله آبدن مرکبدر
دول قوغه و کولک دربیت مست انسان زیراین دولاب همچو عنقا و کیمیا نایاب
و پنجره دولابی نوع اوله الرّآء المفتوحة ات راتب رزق
مقسوم عربیدر با رباب افلق و قوپوز و دورت قیللو سازه
اطلاق اولنور و عربیده بولوت پاره سی که بر بولوت پاره سنه ذا وحنه
اولمش اولا سن تا رسن تاب ایپ بوکوجی الرّآء المکسورة
کا رکاب عربیدر عجمده داخي شایعدر اماله ایله رکیب دیرلر نته که
جابی حبیب الرّآء المضمومة رب هر نسنه نک عقیده
اولمش صوینه دیرلر عربیدر فت رو رفت روب سپرکه انوکله خرمن
سوپوررلر ایکیسی بر یرده استعمال اولنور نوع اوله الزّآء المفتوحة
ازاب چشم ع زاب زاب خود بشستم چهره را اکا زاکاب کاف عجمیله

مركب كه يازو يازر لر حبر معناسنه زب و بالكسر اسان سهل و رايكان
مجان معناسنه برها زبره آب صوده اولان يوصون ردا زرداب
صارو صو كه چبان ويرالرده اولور صديد معناسنه رده چو زرده چوب
صارو اغاج ديدكلري دارو رسن زرسب طوس زرينه كفشك
اوغلي ايدر وطوس عجم بادشاهلرينك مير علمي ايدي مشهور اولان درفش
كاوياني يي اول كوتورردي نوذر شهريار نژاد ندندر ايران پهلوانلرينك
سرور و سردارلرندندر فردوسي زرسب آمد و ترك بر سر نهاد دلي پر زكينه
سري پر زباد كيخسرونك قرنداشي فرود دلاورالنده هلاك اولمشدر
ركا زركاب مركب زاكاب معناسنه رن زرنب طيب مشهور در
فكا زرفكاب زاء عجميله كوزدن اقان ياشس كه چپاق صوبي ديرلر وعربجه
رمص معناسنه وچرك وسمك معناسنه كا زكاب كاف عجميله
زاكاب لفظندن مخففدر مركب معناسنه بيت حيات در ظلمات اين زمان
محقق شد كه نوك خامه او جان همي دهد ز زكاب وتوكرك براق معناسنه
وكا زوكاب زفكاب معناسنه بو معنايه غيري ادلري خيو الفظنده بيان اولنمشدر
ها زهاب وبالكسر ضرندي ترشح معناسنه سايراساميسي تراب لفظنده مسطور در
شمس فخري معيار جمالينه آن موضع باشد از چشمه كه آب از انجا بر مي جهد ديمش
بيت بنان او خضر و خامه اش حيات روان مداد او ظلمات و دوات
اوست زهاب هرا زهراب وبالضم سحر قوشي ديرلر برقوشدر وصو يوصوني
وچركي الزاء المكسورة زب آسان واوجوز زانك فتحه سيله زب
معناسنه كا زكاب مركب زكاب معناسنه ها زهاب قوشاق يري
وزهاب معناسنه اسدي همه كه دل خاره سنكش زهاب بسان
كيا رسته زوز زناب يي زيب بزك زينت معناسنه
الزاء المضمومة بان فري زبان فريب يلانجي كذوب معناسنه
زبان فريفته داخي ديرلر كا زكاب صبر ديدكلري آجي دارو دركه اعلاسي
سقطردن كلور كه عدن مقابله سنده بر جزيره در نوع اوله السين المفتوحة
برا سبزاب يوسون زبره آب معناسنه عوب طحلب دير بيت
سبزه و آب پاك از سبزاب خوش بود با نكار و باده ناب ذا سذاب
ذال معجمه ايله صوكردمه سي وبيان كموني ومعدنوس وسدف ديدكلري
بد رايحه لو اوت كه اولدوغي مكانه جادو كيرمز ديرلر نته كه شيخ نظامي خسرو

شيرينده فرماد شيرينك عشقي غلبه سندن زار و نزار اولوب نوازش
وشماتت يار و اغيار آردن فرار ايدوب صحرا و بازارده سرگردان وبي قرار
اولدوغي محلده بيورر بيت چنان در مي رميد از دوست و دشمن
كه جادو از سذاب و ديو از اهن واختري لغتنده اسماء نباتاتدن
براونك ايدر كه تركيده سدف ديرلر كريه رايحه سي وار در ديو تصريح
ايدر ومانع حبل وقاطع نسل و جماع اولدوغي بو ابياتدن فهم
اولنور عنصري كر از بهار لطف تو در قواي حيواني تاليف دهد سذاب
را با باه دكر زنند باد خلاف تو در فراج عدو قواي باه كند چون سذاب
قطع نژاع دكر پيوند شاخ نسل كند بي خواص طبع در دوده جلال تو
كيفيت سذاب را سراب اولكه باديه و صحرالرده صيف اياملرنده
اويله زماننده وصباح واخشام وقتنده پرتو افتابدن طرف
نهارده صورت بغلر صو كبي كورينور خصوصا تشنه لره عربجه آل ديرلر
تركيده الغم صلغم ديرلر كاتبي هر تشنه كو رمشرب توحيد آب يافت
سيراب كشت و هر كو جها نرا سراب يافت راچه افتا سراچه آفتاب
كنشك قرصي و باشي دونمش كمسنه رخوا سرخواب ايلك اويخو
اوال نوم معناسنه ردا سرداب زير زمين ديدكلري يرالتنده
صو صووداجق يردر زا سزاب زاي معجمه ايله سذاب معناسنه
سايراساميلري انده مذكور در علا سغلاب ادم از دوريجي ديو در
ديمشلر كا سكاب كاف عجميله قوندز ديدكلري جانور كه صوانده در نا سناب
وبالكسر صوده يوزمك ن سنب وبالضم يردن كسلمش اوكه بولكرده وكوبلرده
مسافر قونما عيجون ايدرلر لطيفي يارب از من چه جرم خاست چه ذنب كه مرا نيست
خانه جز سنب نك آسيا سنك آسياب دكرمن طاشي ني سنبب عصا
وكوندرا وجنه بركتدكلري دمره ديرلر فتح نونله سني ده ديرلر مولانا حليمي سني
سني نونله ونايله مروي لغتدر شمس فخري نقلنجه ديمش نعمتي سني فتح تايله سنه
معناسنه كلور كه رنجور وضعيفه دير ديمش يلا سيلاب سيل صوبي سيل ده
ديرلر تركيده دخي مستعملدر السين المكسورة بيدا سپيداب
تركيده اسنبج ديدكلري واسفيداج اشنه داخي ديرلر كه اطباقا تنده معروفدر
سايراساميسي سپيدا و اسپيدبا لفظنده مذكور در ردا سرداب زيرزمين
ومعدنوس ورازداش معناسنه فدا سفيداب سپيداب معناسنه

نا سناب صوده يوزمك سناب • نجا سنجاب صجان كبي برجانور درقو يرو غي
اولماز دريسندن كرك ايدرلر • كركنه داخي سنجاب ديرلر • نجدا سنجد آب
اوغلان ييناغي زهدان ورحم ديرلر • ي سيب الماتفاح معناسنه • يرا
سيراب صويه قانمش ريان معناسنه ع نكرد و تشنه سيراب ز سرابي •
صحاح عجم صاحبي طولي كه كوكدن ياغار بَرَدَه معناسنه ده نقل ايلدي • يركوب سيركوب
سارمساق دوكاجي • يما سيماب سندك ژيوه معناسنه كه تعريب ايدوب
زيبق ديرلر بومنصور اگر مهابت تو بانگ برزمانه نهد • ز بيم دردل كان منعقد
شود سيماب السين المضمومة تورا ستوراب طوبوق اغليقي ديرلر كه طوارك
اياغنده ظاهر اولور • ر سرب قورشون رانك ضمه سي وسكونيله دخي مستعملدر •
رخا سرخاب اكير آت كه ياغز داخي ديرلر • و اكثر ديدكلري قوش كه سرخابي ده
ديرلر كه عربجه نحام ديرلر • وتبريزده قيزل ايرماق ديرلر بر مشهور صو در انكا چقار • و عورتلر
يوزلرينه سوردكلري قزلجه كلگونه معناسنه • و بر شهر آديدر و اعلام رجالدندر •
رمه چوسرمه چوب كوزه سرمه چكدكلري ميل • رو سروب نعمتي ايرسبرو معناسنه
نقل ايلمش • ن سنب خانه زير زمين سنب معناسنه • و طوارك طيناغي بو
لغت فتحيله وضميله ايكي معناسنده بيله فاعنع مقرره اوزره نون ساكن بادن اول
واقع اولسه ميمه قلب ايدرلر تخفيف ايدوب باخندن بايي خذف ايدوب باشقه بر لغت
اولدي • ايكي معناده استعمال اولنديي • و اي دمري مثقب معناسنه كه نجارلر التلريندندر
وراخ سن سوراخ سنب اول نيشتر كه انوكله آت طوبناغن اورلر صاره وصو
چيقسون ديو • هرا سهراب اعلام رجالدندر نوع اوله الشين المفتوحة
اشاب مشهور شب ديدكلري معدني طاش كه قاينادرلر • دوزرلر زنكاره
كيردر • و سايريرلرده استعمال اولنور • بيرقاج درلو اولورع بيع يكيت
جوان معناسنه در • ادا شاداب سبزه تر و تازه مولانا حليمي صولر تازه
و تر اولادیش فاخري اياشهي كه بود سال وماه كلبن تخت • ز آب كوهر تيغ توتازه و
شاداب • و سخي كريم معناسنه ع جودي بنمايانی پاداش دل شاد آب • فتاحي
شبستانده حكايت معن ده پاداش دل شاداب چه يافتي ديمشدر • ادخوا
شادخواب مثلو شادمان وخوش و يخو معناسنه شب تشديد بايله
شاب ديدكلري معدني طاش تخفيف بايله ايكي معناده استعمال ايتمشلر • قول اول
اصحدر • بتا شبتاب يلدز قوردي ديدكلري بوجك كه كيجه لرده اشيلر فاخري
بيني چه كونه بود تيره چشم دشمن تو • كه روشنايي او باشد از رخ شب تاب • عربجه

براغه ديرلر • وصاري كدي • بس شبس اشكون ويورغه آت • را شراب
براچه جك نسنه وصوجي يه ديرلر • غلبه استعمالله علم مرتبه سنه وارمشدر
كنيتي ابو المهنّادر • ر شرب اينجه كتان بزي • غ شغب اواز ايله فرياد
ايتمك وحيا وادب وتشنيع معناسنه ده نقل اولنمش • هدا شهد آب
غايتده طاتلو شربت الشين المكسورة • شب بر درلو مشهور جامه در
كه اكابره مخصوص در • تا شتاب ايوكمك معناسنه اسم مصدر در شتابيدن
لفظندن وصيغه امر و وصف تركيبي ويلدز قوردي • كن شكنب قارن بطن
معناسنه • كي شكيب صبر اسم مصدر در شكيبيدن لفظندن وصيغه امر
و وصف تركيبي • لما شلماب آبكامه كه بغدايي وار بها اوننده ايدرلر صفت
آبكامه محلنده تفصيل اولنمشدر • ندا شنداب بغه دكني • ي شيب كسر
صرنجله وامالهٔ ايله داخي جايزدر • اشاغه وآلت تخت معناسنه • واينيش كه
يوقوش مقابله سنده استعمال اولنور • نشيب لفظندن مخففدر • نون حرف
خفي اولدوغيچون حذف اولنمشدر • نشين ونشمن كبي واورلمش تا زبانه رسيده
ديرلر • و باشي جكرنمش سركشته معناسنه • بومعنايه اخري تا ايله شيت داخي لغتدر
وتيب لفظي تباع وفراوجه طريقه سنجه اكا عطف ايدرلر رودكي شيب تو
فراز و فراز تو با نشيب • فرزند آدمي بتواند ز نشيب وتيب فردوسي
چنين است كيهان انسيب شيب • پس سرفرازي نهاده نشيب • شيو داخي
لغتدر • صحاح عجم صاحبي يوروكن واونكو لجوج • و باشي قتي معناسنه ده نقل
ايلمش • يدا اسپ شيداسب اعلام رجالدندر • برسي شيداسب بن
توژ بن جمشيد در كه زاولستان پادشاهي ايدي • اسدي براو زنگ بنشست
شيداسب شاد • بشادي دَرِ داد و بخشش كشاد الشين المضمومة
شبان فريب چوبان الدنجي ديدكلري مشهور قوش عربجه مكا ديرلر •
ترسن شترسنب اغاج قوردنه ديرلر • ترسي شتر سايب مثله
وبان فري شوبان فريب شبان فريب معناسنه شوراب • عنصري
بدخواه تراچو مرگ دردام شوراب خلاف تو دمادم • ي شيب نعمتي آنغ
قوردنه ديرلر ديمش نوع اوله الغين المفتوحة اغاب بيهوده
وفاسد واكشي سوز اسدي كه زين سان سخنهاي غاب وري • سمي خشم
دانش بجواب آوري • وكاسه دبنده باقي قلان طعام وبعضلر ارنوق قالو
اكشيان طعام ديمشلر • وارسلان يتاغي بيشه شير معناسنه بع غبغب

عبده وعجمده استعمال اولنور لغتدر ۰ عربيده اكثر صغرك بوغازي التنده صارقان
دري يه ديرلر ۰ عجمده محبوبلرك اكگي التنده اولان يومري كه خلقي اولا ام اضدن
اولمايه انده استعمال اولنور ۰ محبوبلرك محتنا تنذندر تركيده صقبق ديرلر ۰
رغب فتح را ايله قواق اغاجي وكوز كوشه سنده اولان ناصور علتي ۰ وكمش
صغراق كه انوكله شراب ايچرلر ۰ وشراب معناسنه ده كلور ۰ واوزوم دانه سي قبوبونده
بير علتدر كه بورننك وكوزينك قيللري دوكلور ۰ وشول صوكه قوغه كوكلكندن حوصله
قوغه ار اسنده دوكلور ۰ واول آتيلان اوق كه بولنميه بو معناده انك فتحه سي وسكونيله
جايزدر بو معنالرك هيچ بيرلسي فارسيده شايع دكلدر ۰ اما قواق اغاجي معناسنه
بعض طب كتابلرنده كلور ۰ وبعضلر اوزوم دانه سي وناصور علتي سكون را ايله دردلمشلر ۰
رغب رانك سكونيله لغت عربيده مغرب معناسنه در ۰ وشول اوق كه اتيله بولنميه
وكوزك بورندن يكا كوشه سنده اولان ناصور علتي وقليچك اغزي ومزننه نك
كناري ۰ وقوغه كولكنك غايت بيوكي ۰ فارسيده سمان مغرب معناسنه شايعدر ۰ رغا
غرغاب نعره وكرداب ۰ رغا غرقاب كرداب وصويه غرق اولمش معناسنه ۰
ري غريب دار وديارندن ايرلمش وعجب نسنه عربيدر ۰ فارسيده ده شايعدر ۰
زغرب وبالضم اوزم دانه سي وقابوغي زاء معجمه ايله شمس فخري عجب قافيه سنده
كتورمشدر نظم از دست مير شيخ سحاب رنجي برد ۰ لعل وعقيق رويد در زر بجاي غرب ۰
ور از شمايلش ببر دم شمة ۰ خلق وكرم نشاند برجاي بخل وعجب ۰ زي غريب
مثلو ساليقي عنقود عنب معناسنه ۰ وش غوشب يا النجاق وبيان اوتي عو
معناسنه نوع اولنه الفاء المفتوحه ر فرب رانك فتحه سيله
بير اولو ايرماغ در ۰ وبير صحرا ادبدر كه كيخسرو بن سياوش ابن كيكاوس باباسي
انتقاميچون افراسياب تركله انده عظيم جنك ايدوب افراسيابه غالب
اولمشدر فردوسي رسيدم به ايران بريك فرب ۰ سه جنك كران كرده شد
در بر شب ۰ رداش فرداشب يارن كيجه ديمكدر ۰ رس فرسب سينك
فتحه سي ورانك سكونيله وبالعكس فانك كسره سي وسينك فتحه سيله ده
مروي لغتدر قابونك يوقاروقاشي وبزرخانه دركي ومزن اوزرينه قودقلري
اغاج كه فروازي انوك اوزرينه قورلر ۰ بعده سقفي انوك فوقنه يا پارلر اسدي
منواز كمين كه برانداخت اسب ۰ عمودي بدبستش چو زاهن فرسب ۰ رسي فريب
مرتنك وختيل اغاجي الفاء المكسورة رس فرسب فتح فايله فرسب
معناسنه ودام طره سي ومرتنك ۰ ري فريب الدالش فريبيدن لفظندن

اسم مصدردر ۰ والدامق مصدر معناسنه ده كلور وصيغه امر ووصف تركيبي دردلفريب
كبي ۰ وبويوك اغاج واكلنجه وعشوه وسرگشته ومدهوش معناسنه دميشلر ۰ ديمشلر
نوع اولنه القاف المفتوحه اقاب ارشق كه آدم وحيوانات
اياغنده اولور ۰ لسان عربيده مقدار انداز معناسنه كلور ۰ ال قالب
لامك فتحه سيله بدن كالبد معناسنه عربيدر ۰ فارسيده دخي استعمال
اولنور ۰ وكب معناسنه كه لاف اورمقدر ۰ وآوردك ايچ يوزينه ديرلر قب
ارشق قاب لفظندن مخففدر ۰ وسيلة المقاصد صاحبي قب نزار تو يعني قرق
بار معناسنه نقل ايلمش ۰ س قسب سينك فتحه سيله نرنركمسنه ۰
صا قصاب ات صاتيجي تركيده دخي مستعملدر ۰ وناي زن معناسنه ۰
ص قصب بو ايكي لغت عربيدر لسان فارسيده صاديو قدر ۰ نته كه
سابقا ذكر اولندي ۰ قصب عربيده قامش معناسنه در ۰ فارسيده قصبه
ويد كلري كه نساء طايفه سي باشلرينه اورترلر ۰ عصبه لفظندن تحريف
اولنمشدر ۰ وبعض ارباب لغت يهودي دلبندي وقصبي قماش وابريشملي بز
وانجه كتان بيزينه ديرلر ديمشلر ۰ ضي قضيب شاخ درخت ونيزه والت
تناسلدن كنايه اولنور عربيدر ۰ ل قلب بكجرنسنه يه ديرلر نقددن اولسون
وغيريدن اولسون ۰ وكوكل دل معناسنه ومنازل قمردن بر منزل اديدر ۰ وصاچي
اقچه سي عربيدر القاف المضمومة ط قطب رجال غيبدن اول سيد
اوليايه ديرلر كه امر حق ايله جل جلاله عالمك تصرفي انك النده در ۰ وعرب بر كه
فلان قطب بني فلان اي سيد سم ديمكدر ۰ وذكر من ايكي واول ييلدزدر كه
فرقدان ايله جدي برجي اراسنده در ۰ وفلكك دوري آنوك اوزرينه در
دايما دوري انوك النده در نوع اولنه الكاف المفتوحه
اكاب كاوعاني وآوردك ايچ يوزي ولاف اورمق واوكنمك معناسنه
اسم مصدردر ۰ اسه كبا كاسه كباب بر نوع مشهور كبابدر ۰ ال كالب
لامك فتحه سي وكسره سيله قالب معناسنه ۰ اميا كامياب مرادين بولنجي
ومرادين بولمش معناسنه ع حضرت عزت ماب كاميني كامياب كب
كاب لفظندن مخففدر ۰ حركات ثلثه ايله مروي لغتدر ۰ آوردك ايچ يوزينه ديرلر
ولاف اورمق معناسنه سابرا اساميسي بو معنايه قالب لفظنده مذكوردر سمق
كند دعاي شه كامران ابو اسحاق ۰ دل خلايق درسينه ودهان دركب ۰
باكباب معروف طعامدر كه اني وطبوري سيخده وغيريده بيشورلر ۰

ت كتب نعمتي ري منج وزنبور معناسنه نقل ايلمش ٭ رس كرسب كرو
اوتي عربيده كرفس معناسنه كه معدنوس داخي انوك انواعندندر ٭ ن كرنب
كلم لهنه داخي ديرلر ٭ ري كريب اولك كه اكنجيلر تارلايي بولوك بولوك ايدرلر
و دونوم ديدكلري تعريب ايدوب جريب ديرلر ٭ واخرندن بايي حذف ايدوب
كري داخي ديرلر ٭ شا كشكاب اره صوبي جوآب معناسنه سايراساميسي
انده مسطوردر ٭ وبر اصل شربتدر ٭ لا كلاب كلوه ديدكلري كه اوزرينه
ايلك صاررلر ٭ واوزرينه صاريلان ايلكه داخي ديرلر ٭ لته جو كلنه چوب
براغاجدر كه برقوش مقداري يا داخي زياده جاوزوني اولور ٭ ن كنب
كندر اوتي كتو معناسنه كمال خجندي كرچه الشيخ كالنبي كويند ٭ كالنبي نيست
شيخ ما كنبيت ٭ و ديار تركستانده بر يير آديدر ٭ ندا كنداب كاف عجميله
بوسون بغلنمش صو كه اقميوب طورمادن حاصل اولور الحليم اسدي بكي بيشه ديدند
كنداب ني كه آن اب مستي نمودي جومي ٭ غيري ادلري زبره آب لفظنده يازلمشدر ٭
بكا كنكاب برنوع شربتدر ٭ واره صوبي جوآب معناسنه غيري اساميسي انوع
مذكوردر ٭ ومرتا كومرتاب دلبند وشول درلك كه عورتلر اني اوزرلرينه كيرلر
التنده عي قيقنالرينك اينجه لكندن رنكي معلوم اولور ٭ وبرنوع مقنعه يه ديرلر
كه اوزرنده النون ايله يازلمش علم شكلي اولور الكاف المكسورة ٭ كب
لاف بو لغت حركات ثلثه ايله مرويدر ٭ وآوردك ايچ يوزي ٭ را كراب دفتر
معناسنه كسايي اي ان فلان وقال فلان دان كه بيش من ٭ ارايش كراب
تمثال رفته ٭ ردا كرداب كاف عجميله جولك كه درياده اولور صو
بوريلور چرخ كبي دونر كمي كا اوغرا ايچاق خلاص بولماز هلاك اولور ٭ واكركن معناسنه
بيت شب تاريك وبيم موج وكردابي چنين هايل ٭ كجا دانند حال ما سبكباران
ساحلها ٭ فاضل محقق بويله تحقيق ايلمشلر كه كرد كن معناي حقيقيسي دكرميدر معناي
كرد آب حي انلنيدر لفظ مركبدر وصفله موصوفدن چركاب كبي اصلي آب كرد در ٭
علم اوليجاق قاعده تركيب تغير اولنوب وصف تقديم اولنمشدر ٭ لسان تركيده
چولك ديدكلرينه كرداب ديرلر صو اوراده چوريلوب چكز نوبت كرمبلند وكندن
اولوري كرداب داخي اوندندر ٭ ترك قصرنه ديدوكي بيايه كه چوريلي چكزني كيدر
نجم كردباد دير فردوسي درافتادناكه بروكردباد ٭ بزد كرز بر پشت ادكيقباد ٭
سايراساميسي شبتاب لفظنده مذكوردر ٭ رم شبتا كرم شبتاب بيلدز بوجكي
ديدكلري غيري ادلري شبتاب لفظنده مسطوردر ٭ دي كريب كاف عجميله

بقه عربيده حبيب معناسنه ٭ واويوزلق كري معناسنه ٭ بس كسب لاف
قالب معناسنه ٭ غيري اساميسي انده مسطوردر ٭ شتا كشتاب يا عموردة
زراعت اولنان اكين ٭ شت براكشت برآب مثلي ٭ ي كيب بايي چورلمش
سركشته ومتحير اولان تيب معناسنه ٭ وسيلة المقاصد صاحبي شرداطيع لماسي
كيبا معناسنه نقل ايلمش الكاف المضمومة ٭ كب بو لغت حركات
ثلثه ايله مرويدر لاف واوردك ايچ يوزي معناسنه ٭ ردا كرداب كاف
عجميله اعلام رجالدندر اسدي كجا كرد مهراب وكرداب شد زخون كرد آن
دشت كرداب شد ٭ رشاس كرشاسب كاف عجمي وسكون راوسينله
اعلام رجالدندر ٭ جمله دن بيري جمشيد نسلندن زاولستان پادشاهي
اترط اوغليدر اندن اول بو اسم كمسه يه قونمامشدر اسدي زكردار كرشاسب
اندر جهان ٭ يكي نامه بد يادكار از مهان ٭ شتاس كشتاسب كاف عجمي و
سكون سين وشين مهمله ايله سلاطين فرسك ايكنجي طبقه سنك لهراسب ابن
اروند اوغليدر كه دوردنجي پادشاهدر ٭ لا كلاب كل صويي ماورد معناسنه
لخن يا كلخن تاب كلخنجي اتشاب معناسنه ٭ ن كنب نعمتي فتح كافا كنب
معناسنه واندن غيري براوتدر دلمش ٭ وا كواب كاف عجمي ايله كوجك
ابكير معناسنه ٭ و كوب ضم ضرجله ابريق معناسنه عربيدر جمعي اباريق
كلور ٭ وقولپسز برداق اماله ضمله كوفتن لفظندن صيغهء امر ووصف تركيبيدر
زركوب كبي ٭ وذا كوذاب شمس فخري يكمز دوشاب معناسنه كه
عربيده دبس ديرلر ديو نقل ايلدي فاخري نكركه چون بو داحوال عيش آن
بدبخت ٭ كه شهد فايق او شد زراوق كوذاب ٭ كنيتي ابو الفرج دروبريان
اشي كه التنده دانه برنج بيشوررلر كه بعض ديارلرده زير ديرلر ٭ وتعريب
ايدوب جوزاب ديرلر ٭ ورا كوراب تركيده الغم شلغم ديدكلري سرآب
معناسنه ٭ سايراساميسي انده مذكوردر ٭ وكوچك ابكير معناسنه ٭
كوشاب شمس فخري نقلنجه يكمز دوشاب معناسنه ٭ ساير ارباب لغت
احتلام اولمق واره صويي جواب معناسنه وات صويي معناسنه كوشت
آب لفظندن مخففدر ديو نقل ايلديلر ٭ وشاس كوشاسب فكرت ليل
ونهار واحتلام اولمق ٭ وشت كوشت كوب ات دوكجك ساطور ٭
نوع الثالث اللام المفتوحة الاب يالورمق لابه معناسنه
نعمتي ومسخره كي وفسوس ولطيفه معناسنه ده نقل ايلمش لب باء عربيله

طوطق عربجه شفه معناسنه وکنار طرف معناسنه استعمال اولنور لب دریا
لب سبزه دیرلر لب باء عجمیله چنار اغاجی وکاش بالیت معناسنه و
سیلی که برکسنه یه اوررلر طبانجه معناسنه که جیم عجمیله کاج داخی لغتدر
بال لبالب سلمه طولی حافظ لب لبت زخون جگر پیالهٔ ما دم تخت جنین ئید
مکر حوالهٔ ما بلا لبلاب صارمشق سابراپ میسی فاشرا لفظنده مسطوردر
ج لجب رجب وزننه اواز صوت معناسنه اللام المضمومة
و فا لوتقاب بیوک قزغانه دیرلر مراسی لهراسب سکون ها وفتح را
وسکون الف وسینله سلاطین عجمک ایکنجی طبقه سی که کیانیلر درانلردن برپادشاه
آدیدر اول لهراسب بن ارونذ بن کیقباددر که کیکاوس بن کیقباد دک کوچک
قرنداشی ایدی کیخسرو بن سیاوش کیکاوسک اوغلی وقرنداشی اولماغین ترک
تاج وتخت ایتدکده سلطنتی مذکور لهراسبه ویردی که باباسنک عمیسی اوغلی
ایدی مشهوردر نوع اولده المیم المفتوحة اشو ماشوب
الک منخل معناسنه وغلبیر غربال معناسنه اکو ماکوب مکک که جلاه
التلرندر وقامش لوله ام وبا ماموباب انه واته والدین معناسنه
فردوسی بلنکش بدی کاش مام وباب مکر سایه کردی سرش آفتاب
اهتا ماهتاب ای ایدینی ترمترب استمه حمی معناسنه روتا
مروتاب وبالضم سر تماج روتا مروتاب وبالضم مثله
کی مکیب صیغه سی در یوز چورمه واکری کتمه دیمک اولور ومتعدی دخی
استعمال اولنور بیانه میل اتدرمه ویولدن چیقارمه معناسنه صحاح عجم
صاحبی بعضلر صارمه صاورلمه ودورمه ودورلمه معناسنه نقل ایتمشلر
دیمش ویزا مویزاب فوری اوزمدن ایتدکلری شراب مست ایلر
هتا مهتاب ماهتاب لفظندن مخففدر می مهیب صاحب هیبت
دیمکدر عربیدر المیم المکسورة هرا مهراب اعلام رجالدندر یرا
میراب صواوزره طوروب تقسیمنه حاکم اولان کمسنه یه دیرلر
نخلا منخلاب سکون یا ایله که اخر حروف تهجیدر وخاء معجمه ایله اطفالک
بشکده ایکن ذکرندن سدوکه دیرلر المیم المضمومة رغا مرغاب
اوردک عربجه بط دیرلر روتا مروتاب سر تماج فتح میمله داخی روایت
اولندی روتا مروتاب مثله مشکنا مشکناب خالص مشک
که مغشوش اولمایه صل مصلب تضعیف لامله استوردت عربلر نوعی

مصلّبٌ دیرلر اول قفتاندر که اوزرنده صلیب کبی نقشی اولور تخفیف لامله
اشورمه معناسنه طر مطرب سازنده عربیدر فارسیده داخی شایعدر
ع مطرب بزن که کار جهان شد بکام ما نجلا منجلاب مردار صو ونا موتاب
قیلدن چوال وجل اشلینه دیرلر تاب لفظنده بو محل متعلق بعض سوز بیان
اولنمشدر نوع اولده النون المفتوحة ناب خالص وصرف یعنی
نسنه قارشمامش اولا مثلا مشک ناب وشراب ناب دیرلر ومجازا
صافی معناسنه استعمال اولنور لعل ناب دیرلر وسوری ازو دیشنه
دیرلر بیوک دیش معناسنه ده استعمال اولنور پیل دشی کبی شمس فخری
همیشه تا که نکویند تاب را معشوش مدام تا که بود پیل را توان زناب
فرخی تابست هر آن چیز که الوده نباشد زین روی ترا کویم کازاده ونابی
صحاح عجم صاحبی ومرتسنه نک روشنی معناسنه نقل ایتمش ایا نایاب
بولنماز نسنه خش نخشب ولایت ماوراء النهرده ترمد قربنده برشهر
آدیدر ویلدرایجی ای معناسنه ده کلور وبو محله مناسب چاه نخشب ده
بعض تفصیل مذکوردر شی نشیب وبالکسر اینش که یوقش مقابلیدر
کاه اولور نونی حذف ایدوب شیب دیرلر رودکینک بو بیتنده ایکیسی ده
جمع اولمشدر بیت شیب تو با فراز وفراز تو با نشیب فرزند ادمی بتواندر
نشیب وتیب ف نقب اولدر که برک التنی قزرلر قلعه لره واولو سرایلره یول
ایدوب کیرورلر عربیدر فارسیده داخی شایعدر عامه تحریف ایدوب لغم دیرلر
ومطلقا دیوار دلمک معناسنه عنصری فارغ بود زنقب حوادث حصار
ملک چون حرم دوربین تو بنشست دیده بان سی نهیب وبالکسر قورقو خوف
معناسنه عربیدر فارسیده اورکمک وغصه معناسنه ده نقل اولنمش
النون المکسورة شی نشیب اینش فتح نونله نشیب معناسنه سایر
اسامیسی شیب لفظنده مسطوردر قا نقاب یوز پرده سی روی پوش
معناسنه عربیدر فارسیده داخی شایعدر کا نکاب یرتجی قوشلر
یرتماسو دیوالکچور دکلری الک وسیلة المقاصد صاحبی بو معنایه کاف
عجمیله نقل ایلمش وصبر وتوکرک براق معناسنه وسیله صاحبی بو معنایه کاف
عربیله روایت ایلمش برافک غیری ادلری خیو الفظنده مذکوردر سی
نهیب نونک فتحه سیله نهیب معناسنه یا نیاب قاب وعا
معناسنه وقین نیام معناسنه ی نیب الفاظ اتباع ومراوجه دندر سبب

لفظدن صکره کتورلر سیب و نیب دیرلر لطیفی علیلی کو بیجران کرانست
انار و سیب و نیب اوراز بانست والمه و صارمه معناسنه خود انخود آب
نخوددن بیشورد کلری مشهور لطیف طعام نوع اوّل الواو المفتوحة
ج وجب رجب وزننه قارش شبر معناسنه دي وریب اکري
ترکیده ورود دیدکلري که بر یاننه اکري اولوب یاقشمز و مرتنسنه که کوشه سي
واکرنیسی اولا وسیله صاحبي کنج ویغوله معناسنه داخي نقل ایلمش واوک
کسر سیله ده لغتدر الهاء المفتوحة س مسب بوزیخ
معناسنه نوع اول الیاء المفتوحة ایاب صورت بیکر
معناسنه اژ ایاز اب ماوراء النهر اقلیمنده بیر نوع ترشي آدیدر یاب یباب
غایتده خراب اولمش یره دیرلر کاه اولور خراب یباب دیرلر ایکیسن جمع
ایدرلر یب یعنی سمرقند یلرسا نخه یا وقلنمش نسنه ومرزیه دیرلر دیمش
یاوه معناسنه ش یشب یشم طاشي دیدکلري مشهور طاش اغي وسیاهي
ویشیلي اولور مذکور طاشک چوق خاصیتي واردر کوترن کمسنه صاعقه دن
امین اولوب خلق کوزینه عزیز و محترم کورینور وبویون وایاق ومعده اغریلرینه
ومعده ضعفنه غایتده نافع در واولدوغي یره یلدرم اینمز واودیاقمز دیرلر وسایر
منافعي دخي واردر برنده مذکور در باب التاء نوع اول الالف الممدودة
ب پش آب پشت مني و نطفه که ذول و ددوشس اندن حاصل اولور آدمك
اولسون حیوانک اولسون بخوس آب خوست دریا اورته سنده اولان
اده جزیره معناسنه واورسمیدر دست ومست قافیه سنده استعمال اولنور
عنصري بر سر باد تند و موج بلند تا بیک انجو ستشان افکند بدس آبدست
ترکیده داخي مستعملدر عربیده وضوء معناسنه وبعض ارباب لغت
ابریق معناسنه ده نقل اتمشلر لبر آب سرت پختي دیدکلري طعام که عربجه قریش
دیرلر خ آخت اوزاندي دیمکدر رس آرست سمیز و قالیک اوجه
عربجه عجز سمین معناسنه زاد درخ ازاد درخت فاین اغاجي خدنک معناسنه
وبر اغاجدر که اکیده یمشي کبي میوه سي آق اولور وکلکري قزیله مایل سپیا بیجه نقطه لري
داخي واردر سرجک داخي دیرلر طبرستانده طاحک دیرلر فتاب پرس
افتاب پرست کنیک چیچکي وقیا کلري که عربجه خربا دیرلر بو معنایه غیري ادلري
انده مسطوردر وسیله صاحبي کلنجک چیچکنه داخي دیرلر دیمش ل الت
مشهورلرسنه که اهل صنعت انوکلا اشلرن اشارلر هر صنعتک بیر درلو التی اولور

لس الست آرست معناسنه لف آلفت بلا و مشقت لفخ الفخت یعني
عود اغاجي معناسنه نقل ایلمش مخ آمخت صیغهٔ ماضیدر تیغ و خنجر و بیچاق
چکدي و قصد ایلدي معناسنه و بالجمله جسماني و روحاني بر حرکتدر فردوسي
ز زیراندر آمخت وپستش چوسنک بر آویخته پایها زیر تنک آمیخت
لفظندن مخففدر میخ امیخت مثله یف آیفت دیلک حاجت معناسنه
که برکشیدن دیلرلر الالف المقصورة ات علامت خطابدر الف
ساکنه دن صکره و هاء تانیث و هاء علامتدن صکره الغلکلور کبریا ات وغمره ات
و مژه ات کبي بونلردن غیري یرلرده الف حذف اولنور جانت سرت ابروت
کبي رد بهش ارد بهشت تاریخ جلالیده متعین اوزره کوز بهار ایدر تاریخ
فرسده کبیسه اعتبار اولنماد وغیچون ایلروکیرو دورایدر و فرس آیلرینک
اوچنجي کوني آدیدر که انجام اول کونده بیرام و زمزمه لر ایدرلر عادتلري اوزره
اي ایل کون ادي موافق کلدوکیچون زان اوس ازان اوست انوکدر زان
ازان انت سنکدر ژان خداس ازان خداست تنکرینکدر زانس ازانت
اندندر زوس ازوست مثله س است در معناسنه ادات
رابطه در کیم حکم و خبر معناسن افاده ایدر حالت وصلده و آخري ساکن
اولان کلمه یه ملحق اولسه الف دوشر سین ساکن ایله تلفظ اولینور جانست
و سرست دیرلر جاندر باشدر دیمکدر ابتداده واقع اولسه الف ساقط اولور
کتابتده و تلفظده الا اکر که کلمه نک اخرنده هاء علامت ولا اول وقت الف ثابت
اولور کاه اولور ضرورت شعر ایچون حرف سیني تحریک ایدرلر شعراء فرسده
چوق واقع اولمشدر سابقا حالا ظرافت ولطافت زیاده اولمشدر منوکدر
عمار معذورست ارباتونسار دزنت اي غر زان کنده دهان تو وزان بیني فرغند
فصیح بودر که بونوک امثالي ساکن صورتنده حرکت اختلاسیه ایله تلفظ اولنه
آخرنده هاء علامت اولان اسمه اولاشسه افصح بودر که الفي دوشمیه کمال الخجندي
ز سر تا پا کلي از سر و نازک که برکت شیوه است و میوه ات ناز شیخ سعدي
اي لعبت خندان لب لعلت که کزیده است وي باغ لطافت کل رویت که
بجیده ست مولانا سروري اخري مفتوح اولان کلمه ده لفظا است ده الف
کتابت اولنمق واجبدر اما تلفظده اثباتي و حذفي سیا و یدر آخري ساکن
اولان کلمه ده کرکسه سکوني وضعي کرکسه استعمالي اولسون نیک و موجود
کبي استک الفنک حذفي آجیدر لفظا و خطا دیمش کاه اولور اهست

معناسنه ده مجازاً استعمال اولنور نته كه بو بيتده واقع اولوبدر بيت
چمن گرچه سراسر لاله زار است برهنه پا مرو آنجا كه خار است مرادي شاعرك
يالين اياق كتمه شول يرده كه ديكندر ديمك كلدر مست لفظنده بو محله متعلق
بعض تفصيل بيان اولنمشدر نخ النخت طمع معناسنه فاخري يكانه شيخ ابو اسحق
شاهي كه انس و جان بدو دارند الجخت لخ اللخت قازنمق كسب معناسنه
شمس فخري بجز وي كيست اندر پادشاهي بعدل و داد نام نيك اللخت نخ
النخت طمع الجخت معناسنه نفس انفست اورمجك اغي بيت عنكبوت
معناسنه خسروي عنكبوت بلاش بر سر من كرد بر كرد بر تنيد انفست
سايرا ساميسي بر كافي لفظنده مذكوردر نكش انكشت كسر كاف عجميله
قاره كمور فحم معناسنه سنايي بيني بخ ديده دولب نكشت چشمي ز اتش
رخي زانكشت فاضل محقق و مولانا حليمي كاف عجميله تصحيح ايتمشلر صحاح عجم
صاحبي و نعمتي بكسر الكاف العربي ديمشلر نكش انكشت كاف عجمينك ضمه سيله
يارمق اصبع معناسنه شمس فخري ابو اسحاق شاهي كه رستم برآرد پيش
او از ترس انكشت الالف المكسوره سپس اسپست و بالضم
ياش يونجه برسيم اخضر معناسنه سس است دبر و بعضلر حلقه دبر در
ديديلر واويلوق واوجه معناسنه بيت از پي افتخار خشمت خويش
شير را داغ شه نهد بر است اصلنده عبيد زفارسيده داخي شابعدر
عربي مثلده انبت في الارض وانف في السماء ديرلر شمس فخري ضمنه جست
قافيه سنده ايراد ايلدي سفس اسفست و بالضم ياش يونجه اسپست
معناسنه وصوده بتان اوت لسان فارسيده با ايله فا ارا سنده تبادل
و تواخي واردر و اولكرندن الفي حذف ايدوب سپست و سفست داخي ديرلر
يف ايفت حاجت ايفت معناسنه ينانش اينانشت تر خون
ديدكلري سبزه كه يرلر ينانوش اينانوشت مثله الالف المضمومه
سپس اسپست يونجه اسپست معناسنه س است اوجه سرون
معناسنه فس اسفست مثله سكو اسكوت انكليج يعني بو وجهله نقل
ايليوب و بعض نسخه ده شين معجمه ايله واقع اولمش ديمش اما قره حصاري و
وسيلة المقاصد صاحبي الفدن صكره كافله بعده شين معجمه ايله يازمشلر
شش اششت شين معجمه ايله اوجا سرين معناسنه قره حصاري بويله نقل ايلمش
حليمي و ساير ارباب لغت سين ايله تصحيح ايدوب سست و جست قافيه سنده

استعمال اولنور ديمشلر شمس فخري چرخ در مهر شيخ ابو اسحق چون ميان را ببست جابك و
جست از پي افتخار خشمت خويش شير را داغ شه نهد بر است صحاح عجم
صاحبي است بالكسر دبر معناسنه است بالضم الالف اوجه باشي ديو نقل
ايلدي كشو اكشوت اسكوت معناسنه و اوت اوتر معناسنه
يعني اول سنك يا خود اول سكا ديمكدر تاتا و خطا بدر نوع اوله الباء المفتوحه
ابا باپات قوتلو ديمكدر و باباكدر معناسنه اي بابت لايق و مناسب
معناسنه بيت دردي خوردن بميكده عادت ماست رطلي كه گران است
آن بابت ماست اتا باتات برابر مساوي و مقابل معناسنه و بكدشمش
مثل و مقاومت و مشابهت معناسنه استعمال اولنور ات باتت
لايق بابت معناسنه اخوس باخوست اياغله دوكلمش و اياق التنده
قالمش نسنه صحاح عجم صاحبي اياغي بغلو معناسنه نقل ايلمش و عاجز و درمانده
معناسنه واورسميد رمست ومست قافيه سنده استعمال اولنور
ادب رو بادبروت اصلسز و متكبر و مهملات سويلين كمسنه ادف بادفت
اول اغاجلر كه بيل اسدكجه خوش رايحه لر ظاهر اولور يعني داله و زا ايله نقل
ايلدي ساير ارباب لغت زا ايله نقل اتديلر ازخاس بازخاست
قيامت كوني حافظ ترسم كه صرفه نبرد روز بازخاست نان حلال شيخ
ز آب حرام ما ازداش بازداشت منع ايدجي ازف بازفت
بادفت معناسنه بيت براز كوه و بيشه جزيري فراخ درختش همه عود و
بازفت شاخ اساخ باساخت دوزلمش مهيا و حاضر اولمش معناسنه
اسخ باسخت باساخت لفظندن مخففدر الش بالشت باصدق عربجه
مخده ديرلر اي پاس پاي پاست قره جاو اي پس پاي پسن
مثله و بنا تملي اساس معناسنه و اياغي بغلو ديمكدر تخفيف ايدوب
پاي پست داخي ديرلر اي خوس پاي خوست اياغله دپلمش پاي خوست
معناسنه و اياغله تخمين اولنمش اسدي كشاده ره پيل تا در شكست از ايشان
بكرد دسته پاي خوست و قره جاو بو معنايه ساير ادلري خوه چوب الفظنده
مسطوردر ايس پايست كرك و كرنجه ديمكدر بيت جلاه چو پيشي خشل
ديرلر ايلكه سوررلر شمس فخري جمال ديني و دين انكه در زمان مصاف ز بهر
خون عدو تار و پود او رابت يعني جلاه خانه و بزاريشي تار معناسنه
ايلمش واوردك بط معناسنه داخي كلور تا تبات ازرق عبيده زاد معناسنه

تکو بنکوت فرتوت قافیه سنده بیر نوع اکشی ریچالدر یوغوت وسارمسق
وقوز ایله ایدرلر بنکوب معناسنه. سایر تفصیلی انده مذکوردر. خ بخت
دولت وطالع وجد یعنی اتا وانا باباسی که ترکیده دده دیرلر. دخ بدبخت دولتسز
وطالع سز. دبش بدپشت توسنات وقاتر صفتلرندندر. دروش بدروشت
کافر ایله مسلمانلر اراسنده اولان دربند عربجه ثغر دیرلر. وامید معناسنه
رس پرست سین مهمله ایله وبالکسر فارسی شبر معناسنه. دشت وطشت
قافیه سنده مستعملدر. را برات پادشاهلر براتی که مناصب ویرلدکده
اول کمسنه نک ادنه یازیلور. وشعبان آینک اون بشنجی کیجه سنه لیلهٔ برات
دیرلر. رایکنج برانکیخت حواله ایلدی معناسنه. روخ پردخت تمام
اولمش پرداخت لفظندن مخففدر فردوسی بدو گفت پردخت کن دل زیاد
که بی جرم مرکز زما در نژاد. رغس برغست خیرک دیدکلری اوتک آدیدر بیانیسید
طبیبلر قثاء بری دیرلر وحمار یابیدوکی اوت شمس فخری برای دشمنان کاو طعیش
زشحم حنظل آرد وهم برغست. رکس برکشت شین معجمه ایله مثله وایلک کبی
برنبات دریر یوزنده بیربیرنه طولاشرق بتر طبیبلر سورنجان دیرلر. رهیخ برهیخت
تادیب ایتدی اوکرتدی دیمکدر بومنصور لسان منده وان ترک فلک را
بچوب کین بمالید وبه برهیخت. برهیخت لفظندن مخففدر. رهو برهوت
نعمتی برقیوادیدر که کفارک جانلرنی انده مسجون ندر دیرلر دیو روایت ایلدی
رهیخ برهیخت پرهیخت معناسنه. ریژف بریژف باء عجمی وژاء
عجمیله اوچوق دوتمش کمسنه مصروع معناسنه. ریو بریوت قورلغان
علتی که درناقدم ظاهر اولور کاه اولور درناغی دوشور عرب دوحه دیرلر و
دمرکی علتی که عربجه قوباء دیرلر غیری ادلری پالوا لفظنده مسطوردر وبرکار دخی
اصح باء عربینک کسریله در. سادس بسادست ویره سی نسیه معناسنه
سس بسیت باء عربیله بستن لفظندن صیغه ماضیدر. ودلبند وصو کسوکی
دیدکلری قسمتدر که اکنجیلر اورتاسنده استعمال اولنور که نوبت ایله صوی
زراعت اولنان یرلره صالرلر اصح ضم با ایله در. محلنده تفصیلی اولنمشدر
بو معنایه نعمتی شین عجمی ایله داخی نقل ایلدی پست باء عجمی وفتح سینک عیب
معناسنه پست باء عجمی وسینک سکونی ایله الچاق معناسنه در که عربجه
وطی دیرلر مقابل بالاده استعمال ایدرلر لازمی اعتبار ایله الچاق ویوکسک
دیاجک یرده بالا وپست دیرلر بیت خدایی که بالا وپست آفرید ز

نردست دست آفرید. بو محله مناسب بالا لفظنده بعض تفصیل مذکوردر دکوتاه
قصیر معناسنه ده کلور منجیک چوا ریش دراز آمده ست بالا پست. محال آمد بالا
چنین وریش چنین. وبخیل معناسنه ده کلور که بخیل اولان کمسنه ظاهردر
که قدر ومرتبه ده الچاق ودون اولور. ویره برابر اولمش نسنه لرده ده استعمال
ایدرلر. شس پشت نعمتی صوقسمنی بست معناسنه نقل ایلدی. شم دوا پشم دوات
مرکب لقاسی. لش پلشت چیل مردار ونجس معناسنه. دشت وطشت
قافیه سنده مستعملدر کسائی بادل پاک مرا جامه ناپاک رواست. مذبرا زا
که دل وجامه پلیدست وپلشت. کنیتی بولفرجدر. نج انکش پنج انکشت
براوتدر که صویه قویجاق پنجه کبی برمقلری اچیلور وصودن چیقنجق کیرو یومیلور و
بعضلر آید اغاجیدر دیدیلر. پخدکش پنجدکشت آید اغاجی که تخمنه حب العقر
دیرلر زیرا که ایچن کشینک نسلی کسیلوب شهوت جماع ضعیف اولسون
دیو رهبانلر ایتلرینه دوشنورلر. مولانا حلیمی بویله نقل ایدر. صحاح روم
صاحبی بو معنایی پنج انکشت لفظنده یازمش. وبیا دیدکلری کورک که انکیلر
انوکله صیمان اترلر. بجنش بخشت باء عجمیله دبندن کوکی ایله برکزدن قوپمش
اغاج. ومطلقا یرندن قوپمش معناسنه شمس فخری چنان بنیا ظلم از کشور خویش
بفرمان الهی کرده بخشت. بجندکش بجندکشت بنجدکشت معناسنه. بجنکش
بجنکشت مثله وبیا. بخوکش بنجوکشت مثله. بخیدکش بنجیدکشت مثله.
ند دس بند دست بیلک زند معناسنه. ندکشا بندکشات بوغون
انبوبه معناسنه. واکک یری محزه معناسنه. هن دش بهن دشت
کیک واسع صحرا. هش بهشت جنت. یا بیات قایغو غم وغصه
معناسنه. عربیده کیجه لمش نسنه یه دیرلر. بو لفظ ترکیبده داخی مستعملدر
اوزرندن کیجه کچمش دیمکدر. وبیات لسان ترکیده الله تعالینک جل
وعلا اسمیدر. خوس پخوست آیاغله دپلمش پخوست لفظندن مخففدر
چوب دست وتنک دست قافیه سنده مستعملدر. واورهمیدر سایر معناسی
واسامیسی پاخوست لفظنده مذکوردر الباء المکسورة دس بدست
طشت قافیه سنده فارسی شبر معناسنه غیری ادلری فتح با ایله بدست
لفظنده مذکوردر. س لبست باء عربیله فاوت یعنی قاورلمش اونه دیرلر
عربجه سویق معناسنه. مولانا حلیمی ضم با ایله تصحیح ایلمش. صحاح عجم صاحبی
بانک کسریله تصریح ایلمش. لس بلست فارسی بدست معناسنه. بجوس

بیخوست یعنی بیخشت معناسنه نقل ایلدی • لکس بیخست ایاغی باغلو و
عاجز وگرفتار اولان کمسنه تنکدست قافیه سنده مستعملدر عبیدی
شادی و بقا باد ز زین بیش نکویم • کاین قافیهٔ تنک مرا نیک بیخست •
بخش بیخشت انکشت وچرخشت وزردشت قافیه سنده بخشت معناسنه
غیری ادلری انده مذکوردر شمس فخری ابواسحاق ان شامی که رستم • برآرد پیش
او از ترس انکشت • که بهر عصر کس بر فرق انکور • نیارد زد لکد بر هیچ چرخشت
به بین تا چون توان در ملک او کرد • حدیث مذهب بر زین و زردشت •
بدکش پیدگشت باء عجمیله قرغه دوکلکی لیس بیت بیکرمی که عدد معروفدر
عربیدر عشرین معناسنه • وزیان اولمش نسنه • وایستادن لفظندن صیغهٔ
امر در طوردیمکدر • حقیقتده بو معنایه اصلی پایست در لیشادس پیشادست
نقد معناسنه لیش وس پیش دست ایلرو یوللو • بیکیس پیکیت باء
عجمیله قارغه دوکلکی پیدکیت معناسنه الباء المضمومة ۵ بت
باء عربیله اول صورت که کافرلر التون وکمش وطاش واغاجدن دوزرلر
وزیب وزیور ایله بزرلر تنکری دیو طپارلر • تعالی الله عن ذلک علواً کبیراً وبر سبیل
استعاره محبوبلره اطلاق اولنور • هاتفی زبت کمترنه آموز از وتمکین محبوبی
که پیشش سجده آرند ونکویدیک سخن باکس • ت پرس بت پرست
بته طاپیجی کافر خ بخت باء عجمیله بختن لفظندن صیغهٔ ماضیدر لازم
ومتعدی استعمال اولنور • پشدی وپیشوردی معناسنه • رو برود
بیق عربیدر شارب وسبلت دیرلر • س پت صوقسمتی فتح با ایله پیت
معناسنه • اگرچه ارباب لغت باء مفتوحه ده ایراد ایتمشلردر • اصح بانک
ضمیله در • نته که اسدی طوسینک بو بیتندن ظاهردر بیت زمین همه
زاول بوم وبست • بدو داد و بنوشت عهدی درست • ودلبند معناسنه
س بست باء عجمیله قاوت یعنی قاورلمش اون فتح با ایله پست معناسنه
بیت کشاده سفرهٔ از ماه تا بماهی پی مهمان • برو قرصی ز بست جو به پهلو
کاسهٔ سعتر • بو بیت منقبت حضرت علی ده دینمشدر کرم الله وجهه
وارقه حمالی سمری ودکرمن سبکی که اول دم درکه دکرمن انوک او زرنده دونر
سمر وسبک معناسنه شین معجمه ایله دخی لغتدر • ش پشت ارقه
ظهر معناسنه واو کورغه • وارقه حمالی سمری ودکرمن سبکی شش پشت و پیت
ارقه لق که اغ یوک کوتوریجک ارقه یه بغلرلر • لوکا بلوکات طوایف

معناسنه • لیس پلیت مردار نجس معناسنه • سایر اسامیسی پلشت
لفظنده مسطوردر • بخش بخشت باء عجمیله فتح با ایله بخشت معناسنه
غیری ادلری انده مذکوردر • وات بواتت اهل شیراز لغتیدر بیابید ترا
معناسنه ع غم این دل بواتت خورد ناچار • معنای مصراع کوکل غمنی سکا
ییمک کرکدر دیمکدر • وزه درخ پوزه درخت باو زاء عجمیله اغاجک
اوزدکی • وس پوست دری جلد معناسنه • ومرشنه نک قابنه
استعمال اولنور • پوست لوز پوست جوز دیرلر

نوع اول ـه التاء المفتوحة ابو تابوت میت قودقلری
صندوق مثالی عربیدر • فارسیده وترکیده داخی شایعدر • جمعی توابیت
کلور • اتات تاء ثانی خطا بدر تاکه ترا معناسنه • وتعلیم خانه ده اتدقلری
اوقه دیرلر • واولادی عربک شهولوسنه اطلاق اولینور • ال تالت
آلت حرب اشلینلر واغر جنک التی سلاح ثقیل معناسنه • وپاره قطعه
وزحم معناسنه • ب تبت یعنی دیرکه دکیز اورتاسنده بیر طاغدر
ایچنده برچاه واردر که اول قیودن قرق درلو اواز کلور • یا غمور یاغدقده
اواز کسیلور • یاغمور دیکدکده کیرو اواز ظاهر اولور • واول قیوده بر زمانده
او دیانار اتمادریادن صوکلور سویندرر • بس تبست ضایع بیچ وفاسد
تباه معناسنه بدست وجمست وکبست قافیه سنه • واو رمحک اوی
بو معنایه غیری ادلری ابرکا کیا لفظنده مذکوردر • مولانا حلیمی دیرکه اکثر بودرکه
تباه لفظندن صکره اتباع وفراوجه طریقه سنجه ذکر اولنور • تباه وتبست
دیرلر شمس فخری یقین سپاه کرد کار ست او • بود جای خصمش تباه وتبست
خ تخت پادشاهلر اوتوردوغی سریره دیرلر • فاضل محقق بو یله تحقیق
ایلمشلر که تخت مطلقا سریردر که اغاجدن اولاینی یونلمش اغاجه تخته
دیدکلری اندن دوزیلن تخته انتابی اعتبار ایله در • تخت سریره اطلاق
اولندوغی بو بیتدن ظاهردر بیت روان چون روان شد فرو ریخت
رخت • چه بر سخت تخته چه بر نرم تخت • معنای اصلی سنده تختک
سریر سلطانه اختصاصی یوقدر • اما غلبهٔ استعمال ایله اعلام غالبه دن
اولمشدر • اطلاق اوزرینه ذکر اولنسه مراد سریر سلطاندر • بیت
چو آهنک رفتن کند جان پاک • چه بر تخت مردن چه بر روی خاک
رت م ترت مرت وبالضم طرطغان دیمکدر یراکنده معناسنه وزیانه کلمش

بولغت ضمه ایله داخی نقل اولندی • اصح فتحه ایله در • زیرا شمس فخری فرت قافیه‌سنده
کتوروب بو بیتلری ایراد ایلمشدر بیت کسوت عمر ابو اسحاق را
هست از نخ ابدهم بود و فرت • بدسکال نیک خواهش تارمار • نیک خواه
بدسکالش ترت مرت • س تست نعمتی لکن وطاس معناسنه نقل
ایلمش • شین معجمه ایله تشت کبی • ش تشت شین معجمه ایله لکن بیت کرت
تاج خواهی وزرینه تشت • بملک عاقت بیا یدکذشت • تعریب ایدوب
طشت دیرلر کنیتی ابو مالک در شعر وقع الطشت غیره منکسر لیته لم یقع وتکسر
ف تفت حرارت معناسنه اسم مصدردر • وصیغه ماضیدر تافتن لفظندن
تخفیف اولنوب تصرف اولنمشدر راسدی زنیغش همی تشت و کردون تبفت
زبانکش همی کوه وهامون بکفت • وارمک معناسنه ده مستعملدر کانه
قزمغه ارمک لازم کلوردیو • وتیزوایتی ویلمک وصالنمق معناسنه ده کلور
اسدی خزان بدشده زابرواز باد تفت • سرکوه شاه زمن زرنفت
مجموعی حرارتک لازمیدر یعنی واورمجک اوین اورمک وسر رشته
معناسنه ده نقل ایلمش • ندرس تندرست بدنی صاغ وسلامت
اوزره اولان کیمسنه • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق ایلمشلر
تندرست لفظ مرکبدر • برجزی تن دربرجزیده درست دربوتون معناسنه
معنای ترکیبیسی تنی بوتون در • اما کنایه طریقیله صاغ وسالم معناسنه اولوب
غلبه استعمال له حقیقت منزله‌سنه وارمشدر • نکدرس تنکدست
یوخسول فقیر معناسنه • نه عنکبو ننه عنکبوت اورمجک اوی سایر ادلری
ابرکی لفظنده مسطوردر • وش توشت یرقازاجق قازمه معناسنه
میتین معناسنه التاء المکسورة • رس زرست نبرست
لفظندن مخففدر • اوچیوز عدده دیرلر • ثلثمایه معناسنه • وکلوک که اهل
عاقلک مکیالندر جمعی مکاکیک کلور • رشس ترشت قازمه وچبه
توشت معناسنه • کت نکت قاره ساقز • هی دس تهی دست
الی بوش دیمکدر • اکثر فقیره اطلاق اولنور • یرس تیرست اوچیوز
عدد ثلثمایه معناسنه • اسدی زپیش سپه پیل تیرست وشست
شدیع زیر پی شان سرکوه پست • دکر دو صد خوان زر هند خرخ وزجمست
وزالتش خرو آرتیرست وشصت • یرکدس تیرکدست بیرالدن
یعنی بیر اوغوردن اتیلان اوق • یزا تیزآب سلکن دیدکلری که اکثر قبوجیلر

استعمال

استعمال ایدرلر مهلک وقتال در • یزد تیزدست ایشنده الی تیز اولان کیمسنه
التاء المضمومة • ب تبت بانک ضمه‌سی وفتحه‌سی جایزدر
اکثریت قافیه‌سنده استعمال اولنور بر ولایت آدیدر مشکک اعلاسی
اکا نسبت اولنور • صاحب تاریخ ابی الحسن علی بن حسین بن علی المسعودی مروج
الذهب ومعادن الجوهر نام کتابنده دیرکه مسک تبتی نک مسک چینه اوزره
ایکی وجهله فضلی واردر • بیری بودرکه تبت ولایتنک آهولری سنبل وسایر
کوکجک قوقولو اوتلر اوتلرلر که مذکور ولایتنک جمیع اوتلری خوشبودر چین
ولایتنک مرعی لری تبت کبی دکلدر • بیری دخی بودرکه تبت اهلی مسکی تمام
بالغ اولوب پخته اولمایجه نافه‌سندن چیقارمزلر • اهل چین بالغ اولمادن
چیقاروب انواع حیله ایدوب بعضیسنه لر الحاق ایدرلر پخته ایله خام
وغش ایله خالصک کلی فرقی اولدوغی ظاهردر • وبیر داخی چین ولایتی بعیدر
دیار اسلامه کلنجه نیجه دریالر کچوب یاغمورلره اوغرایوب • ومختلف هوالرک
داخی کلی دخلی واردر • بو جهتلردن داخی مسک تبتی چینیدن اعلادر و
مشکک سایر تفصیلی محلنده بیان اولنور • وتبتده بی نظیر آلات کارزار
اشلرلر خود تبتی وجوشن وسپر تبتی دیرلر سلمان حدیثی از اثر مشک
آهویت جوشنید • بر بخت مشک زرشک آهوی تبت ناچار • وکاه دلوی
بر نون زیاده ایدوب تنبت دیرلر • خ تخت اونکیه دیرلرکه الثی یوز
درهمدر • بعض یرلرده داخی زیاده اولور • ووقیه معناسنه فره حصاری
حبه معناسنه روایت ایلمش بیت زمین با این همه ثقلی که دارد
بمیزان وفات نیست یک تخت • ودخت معناسنه • نر ترت قانی
پراکند • رت مر ترت مرت تارمار وزبانه کلمک وچوکاک • رشت ترشت
قازمه وچبه ترشت معناسنه • نب تنبت نبت معناسنه اسدی
یکی تنبتی جوشن اندر برش • کلاه سیه چار پر بر سرش • و نوت معروف
یمشدرکه انواعی اولور اق وسیاه ومور اولور سیاهنه عرجب
فرصاد دیرلر • نوع اول الجیم المفتوحة • ابو چاپوت
جیم وبا عجمیه اسکی پنبوق • اش چاشت جیم عجمیه قوشلق ضحی
معناسنه • پ راس چپ راست صول وصاغ دیمکدر • بغو
چبغوشت جیم عجمی وباء عربیه ذوشک ویصدوقاجی • ومرنسنه‌نک الحینه
طیقوب طولدردقلری نسنه‌یه دیرلر • ع بیده خشا معناسنه شمس فخری

درخرابات ریش خصمانش کشت در زیر فچیکان چیغوت • و غین ایله با ارا سنده
تسابق واردر چغبوت داخی دیرلر • وجیمدن صکره یا ایله که آخر حروف تهجیدر •
مرویدر • بغ چیغت چیغوت لفظندن مخففدر • خ چخت طمع وامید سایر
ادلری الجخت لفظنده مذکوردر • رب دسس چوب دست جیم وباء عجمیله
اوزاللو کمسنه که ایشی ایو ایشلر • عربجه رفیق دیرلر • و رفیق همراه معناسنه
دخی کلور • عربیده • زخش چرخشت اوتلوکن قوشی کنیتی ابو النصر در بومعنایه
جیم مفتوحه ایله در • و منکنه که عربجه معصره دیرلر • لتشت و مشت قافیه سنده
استعمال اولنور • شمس فخری اگر عصری کنی بر فوق انکور • نیارد زدلکد بر مبیح چرخشت
بومعنایه حرکات ثلثه ایله مرویدر • و فتح خاء معجمه ایله دست و مست • و زننده داخی
مستعملدر • رس چرست جیم عجمی ایله جیرلمق و چرلماق و دیش قچردامق
وضعف معناسنه • س جست جیم عربیه جستن لفظندن صیغه ماضیدر • جستن
سکرمک اختلاج و صچرمق و ثب قالقمق معناسنه • ع باز جست از مسند شش
چالاک و جست • و بیل اسمک مستقبلاتنن سینی همایه قلب ایدوب جهد و جهنده
دیرلر • غب چغبت اکین چیغت معناسنه • غین ایله با ارا سنده تسابق
واردر • غبو چغبوت مثله • ف چفت جیم عجمیله اکلمش منحنی
معناسنه • و قورلمش جفته معناسنه • مس جمست کمست لفظنک
مفربیدر جواهر قیمتمندندر • اما بها ده اکسک و دوندر • رنکی کوکرک قزللغه مایلدر •
معدنی مدینه رسولدن علیه السلام اوچ کونلک منزلده صفراکوبی دیرلر
اندهدر • اما اصلی کمست اولوب انی تعریب ایدوب جمست دیدکلری
دلالت ایدر که عجمده دخی چوق اولا • و مذکور طاشک خاصه سندندر که
کوترن کمسنه باذن الله نقرس علتی دفع اولا • و باصدوغی التنه قویوب
یاتان کمسنه احلام ردیه یعنی یرامز دوشلر کورمکدن امین اولا • اگر بر
قطعه سنی قدحه قویوب اچسه لر مست اولمیه • شست و بست قافیه سنده
مستعملدر • اسدی زز روز یاقوت و درو جمست • بروچار بت دست داده
بدست • می جمیت مثله • نکال خواس چنکال خواست رشته آشی اطریه
معناسنه • سایر اسامیسی اکرا لفظنده مسطوردر • و کلیچه و کته و کنار
و باغ جمرغی و اوماج اشی که عربجه دلیک دیرلر • ترجمان اللغه ده دلیک
چنکالی خواست • و فی الصحاح الدلیک طعام یتخذ من زبد و تمر کالثرید دمش
چنکالی داخی دیرلر • صحاح عجم صاحبی شول یمرده که یاغ ایله بشورزلر انی بیوردکلری

زاغ زاسباب ارنخوامی روآست • چینونت بکشمیر و کابل کجاست • وابنج
جوانبخت کنج باشلو وچانغلو وبخت طالعلو معناسنه • وب س جوب دست
الده کتوردکاری عصا دسته چوب معناسنه نوع اوله الخاء المفتوحة
ارلیش خارپشت کرپی عربجه قنفذ دیر • کنیتی ابو المدیج در • انواعی واوار
بعضیسنک اوزون توکلری اولور یاننه وارانه اوق کبی آتار اوراتی بر
لباسی کچوب مجروح ایدر • و بعضیسی قرمزرق اولور غیری ادلری جیز وا
لفظنده مذکوردر • ام دس خام دست الی داخی ایشه کوجه اوکرنمامش
عجمی معناسنه • رابا خرابات میخانه یه دیرلر • رتو خرتوت سیاه
توت عرب فرصاد دیر • و بوکرتلن که طبیبلر علیق دیرلر • رخس
خرخست سین مهمله ایله منکنه چرخشت معناسنه • رخش خرخشت
شین معجمه ایله مثله سایر اسامیسی چرخشت لفظنده مسطوردر • ره خرش
خره خشت کرپیچ یعنی • بش خشت کوز چشم و عین معناسنه • و کورمز
کوز اعمی معناسنه • و کوز یاشی دمع معناسنه • و منزیبنر کمسنه بومعنایه
غیری ادلری خشب لفظنده ذکر اولنمشدر • قره حصاری داشندی جمتلو
اولدی معناسنه ده نقل ایلمش • شت خش خشت خنت تا قردی حضرت
مولوی خشت خشت موش در کوشش رسید • خفت ذوق لذتش کلی
رمید • ش خش خش خشت مثله • وله قدس سره باز این سستی این ناموس
کوش • کرفر و مرد از یکی خش خشت موش • ن خنت یلدرمق و قالیک
برک معناسنه • صحاح عجم صاحبی ضم خا ایله یلدرمک و کت و کوب حرم
معناسنه نقل ایلمش • الخاء المکسوره ه خت یلدرامق معناسنه
ش خشت بی منزا ولان و حربه • اسدی زخشت و شل و ناوک سرکشان
زبرچرخ کفتی شد اختر فشان • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق
و تدقیق ایلمشلر که خشت حربه نک یالمانیدر • حربه یه زوبین دیرلر مغازلی
بو بیتدن ظاهر در • بیت سپر بر کرفتند زوبین وران • بکشتند با خشتهای
کران • کاه اولور که حربه نک کندویه داخی اطلاق اولنور مجازا نته که
بو بیتده واقع در • بیت به بالای سرو و به نیروی پیل • بآورد خشت
افکند بر دومیل • حقیقة خشت دمور یدر • نته که بیت سابقدن
اکلنمش ایدی • بو بیتدن داخی اکلنور • بیت برآمد درخشیدن تیغ و جشت
تو کفتی هوا بر زمین لاله کشت • و کرپیچ که کشیجک کرمدا ولور خشت پخته

حجره حجره يره كه هر حجره ده بيرهر ده اولور اول طعامه عربجه دليك دير لر مشهنده
نيب جنيبت بيدك كه ات وقاتر ودوه ده اولور عربيدر فارسيده داخي
شايعدر غيري ادلري جنيب لفظنده مذكوردر بيغ جيغت اكين جيغيت
معناسنه بغو چيغوت مثله ساير ادلري چيغوت لفظنده ذكر اولنمشدر
الجيم المكسوره رخش چخشت منكنه چخشت معناسنه ساير
تفصيلي انده مذكوردر ف جفت باء عربيله دوتا وجفت معناسنه
يره درس جيره دست جيم عجميله اوزالتوكمسنه واولكه هر ايشه صوقيله
وبشاره اسدي بكار شهي هركه سستي كند بر وهر كسي جيره دستي كند
يس جيست استفهام درنه درديمكدر لفظ مركبدر اصلكي چه است در
نه كم نيستنك اصلي زا است در تركيب وليجاق ها حذف اولنور الف يايه
منقلب اولور نه ديم ديجك يرده عجم چكويم دير بيت ندانم چكويم چه زنگ
آورم كه تا دست او زير سنگ آورم جيست غرز ذوي العقولدن سؤالدر
ذوي العقولدن سؤال اولندقده كيست ديرلر وحرف استفهام فارسيده
يديدر كه و چه و چون و كدام و كجا و كي الجيم المضمومه بغو
جيغوت نعتي خاصه صغر بوينيدن طولمش دوشكه ديرلر ديمش جيم
عجمي وباء عربيله رخش جخشت منكنه جخشت لفظندن تفصيلي مذكوردر
س جست جيم عربيله جستن لفظندن صيغه ماضيدر مصدر داخي استعمال اولنور
جست وجوي ديرلر استيو ارامق معناسنه كمال كرچه كم شد برسر كويت
كمال يافتم بازش بجست وجوي تو بوطريقه اكثر مصدر عادر كه ماضيسي ايله
امري تركيب ايدرلر احمد كرماني مستغرق جست وجوي كرده مستهلك
شست وشوي كشته س جبت جيم عجميله تركيبي چوك ديرلر چابك
معناسنه شمس جرخ درمهر شيخ ابو اسحاق چون ميا نرا ببست چابك وجست
ديبري اوزرينه مطبق بيغمقدر رغيدن معناسنه ذاء معجميله غراچغرات
جيم عجميله سوزمه يوغرت ياخود سوزلمامش يوغرت تعريب ايدوب صقراط
ديرلر وبير مشهور طعامك ادیدر صحاح عجم صاحبي اكشي يوغرت وچكلك ودلمه
پينره ديرلر ديمش ف جفت كسرينز تنصيف اولنان عدده ديرلر طاق
وفرد مقابلي زوج معناسنه وهر نسنه كه بر نسنه نك مقارينى اولا
هر بر نسنه آخرك جفتي ديرلر بوقبيلدندر كه ارة وعورته جفت ديرلر عربجه
زوج معناسنه نون جنونت سكالانوك كبي ديمكدر ف دوسي

برلر وكاه اولور كه پخته صقلنمه سزين خشت لفظندن كرمد مراد اولنور
شيرازي صحن حمام كه رشك رضوانست كرچه بنياد اوست ازگج وخشت
حافظ بمي عمارت دل كن كه اين جهان خراب بدان سرست كه ازخاك ما
بسازد خشت عربجه لبن ديرلر لع خلعت احسان وتشريف قفتاني
ديدر فارسيده ده شايعدر يردس خيره دست الي اوزا اولمايوب
ده كوجه يا قشميان كمسه جيره دست مقابليدر الخاء المضمومه
جنجبت قوتلو مبارك خجسته معناسنه وعلم موسقيدن بر تركيبك
ادیدر نجابي شهناز ايدر رجسته جمالينه يا صدنوب شهناز اكين فغانم
نوكچون جنجست اولور ر خوت بالته ونجاق قولاغي واكنه يوردوسي
دردس خوددست ال اويوني وحيله ويان كيجي بومعنايه خرده دستي
داخي ديرلر ر ده دس خرده دست آدمك بيلكي عربجه رسغ معناسنه
غيري ادلري بنداب لفظنده مسطوردر واك ييري كه خرده داخي ديرلر
م خمت كوب زير معناسنه ساير اسامیسي خمب لفظنده ذكر اولنمشدر
ن خنت مثله ور برس خور پرست كونيك جحكي وعجب كلر ديدكلري
خربا معناسنه معناي تركيبسي كنش طابچي ديمكدر مذكورلر قرص كنش
نه جانبه سير ايدرسه انلر داخي اول جانبه توجه ايدكلريچون خور پرست ديرلر
غيري اساميسي افتاب پرست لفظنده مذكوردر وازه كوش خواره كوشت
قصابلر باغ ياغي وباغرسق عربجه معاء ومصران معناسنه وان دس
خوان دست سفره كينتي ابوجامع وابو رجاء وبساط الرحمه ونكش
خوان كشت قصاب وياغ يغي ونكوش خون كوشت مثله
نوع اوله الدال المفتوحه ادبس دادبت آلمه وبرمه
اردوس داردوست ابن اوزومي ديدكلري اشس داشت
داشتن لفظندن صيغه ماضيدر نعمتي داشس معناسنه ده نقل اولمش
ران وق دران وقت اول وقتده واول وقت ايچنده ديمكدر
ردوخ دردوخت قوجا وغماز لق ريابس دربابت كركدر ديمكدر
نجش درغشت سبزه حضرا معناسنه روابس دروابست
كركك اولماق دربايست معناسنه واوله بار اسنده تباذل وتواخي
واردر س دست ال يد معناسنه وصدر مجلس ورونق وقدرت
وغلبه وجانب كنار وطرف ومسند معنالرينه استعمال اولنور سلمان

عهد قدیم را که برآن پای برزدی • گر باز تازه میکنی اکنون بیار دست •
ای کرده زاغ خال تو بر لاله زار جای • وی برده باغ حسن تو از نوبهار دست •
در جان آتشین من و بخته است دل • چون نیستش بران دولب آبدار دست
داد تمام خواست مه اندر چهارده • حسنت زیاده کرد و بردش سه چار دست
بر هیچ از تو چون کمرت بی که هم کمر • آخر نه در میان تو کرد دست استوار دست
بیت هر که انگشت تو در نبضش رسد یابد نجات • راستی دست از همه برد
بقا لنون اشفا • ستادس دستادست نقد جان معناسنه که نسیه
مقابلیدر • بوشکور • ستد و داد مکن مرکز و جز دستادست • که بساد ست
خلاف آرد و صحبت ببرد • ستاریس دستاریت دلبند صاریجی
لفاف معناسنه • ست بدس دست بدست نقد معناسنه وال اله
والدن اله دیلکدر • ست رس دست رس صحاح عجم صاحبی مندرو
عناصر اربعه معناسنه نقل ایلمش • ست یاف دست یافت فرصت
معناسنه • شت دشت شین معجمه ایله صوسز یر صحرای بی آب معناسنه •
فارسیده و عربیده مستعمل لغتدر • صحاح جوهریده بو وجهله مسطوردر •
الدشت الصحرا وانشد ابو عبیده للاعشی شعر قد علمت فارس و حمیر •
والاعراب بالدشت ایکم نزلا • وقال اخر اخذته من نعجات ست • سود نعاج
کنعاج الدشت • وهو فارسی او اتفاق وقع بین اللغتین انتهی • و قبرلر و یازیلر
و مقبره کور معناسنه • و سفره و منک معناسنه • کا ذکات بلوط اغاجی
اوزدکنلع بتان قاو • آخری نونیله داخی مرویدر • وا دوات دویت محبره
معناسنه • وخ دوخت قوت • ویس دویست قره حصاری ایت
اوزومنه دیرلر دیلمش • یوس سپس دیوس سپیست صحاح عجم صاحبی
بغدای ایچنده اولان قرامغه دیرلر دیلمش • هش دهشت حیا و قورقودن
اوتانمق و یا دلق بکانه کی معناسنه • قره حصاری و دفنه اغاجی که لمشنه
حب الغار دیرلر • اکا داخی دیرلر دیلمش • مش دمشت دفنه اغاجی که ذکر
اولندی الذال المکسورة • رخ درخت مولانا لامعی شرح
دیباچه گلستانده و درختان را بخلعت نوروزی قبای سبز ورق •
در بر کرده بیان تنوع بویله دیر که درختان درختک جمعی در • قاعده بودر که
ها ایله والف ایله جمع اولیدی درختها دینلیدی • اما استعاره طریقیله
شولکه لوازم انسانیدر خلعت و جامه کبی درخته اثبات ایله انسان مرتبه سنه

الحاق ایدوب الف ایله و نون ایله جمع ایلدی • و درخت شول تازه یاش
اغاجه دیرلر که هنوز کسلمامش اولا • کسلدکدن صکره چوب دیرلر •
جامی دل نهادم بر جفا چون دیدم ان قد بلند • بر درخت ان به که بیند
مرد عاقل چوب را • یعنی عاقل کشی یه اول یکدر که کسلوب کند و یه طوقونا
اغاجی هنوز بتدوکی یرده کسلمادین کوره و عاقبتن ملاحظه ایده نته که
بن انک درخت قدین کوروب جفا اغاجنک عاقبت طوقنماسن مقرر طوتدم
اما اولکه محمود پاشا روح الله روحه بو بیتده که بیت لاله خدکدن مگر
گل رنگ و بو اوغورلدی • کم درخته صاروبن کز دردیلر بازآرده • درختی چوب
یرنده استعمال اتمشدر • همان استعاره طریقیله ذکر اولنان قضیه اوزرینه
یعنی رنگ و بوی محبوبله مطراو خوشبوی و تازه و تر اولمش لاله یه مقارن
اولمغله چوب حقیر قوت نامیه استعدادن کیوب درخت مرتبه سن
بولمشدر • بیت چوب روبی همچنین مردم ز لب • گر بمرده جان دهد نبود عجب
و حکایت شاه منصورک استادی شاه اوغلان ایکن ایوه چیبوغیله
تادیب اتمشدی • پادشاه هلق سریرنه جلوس اتدوکی کبی استادینی
اوقودی یکی ایچنده برایوا کزلیوب قاتنه اوقود قدم عتاب ایله خطاب
ایدوب ایوالی چیقاروب آوکنده قودی • وایتدی که این میوه آن درخت
ایهامدر • یعنی بو ادب و بو معارف اول اغاجک یمشیدر • و هم عجم دولکرلری
ار تو اغاجنک اراسنه چکوردکلرینه درخت بند دیرلر • و مجاز مرسل
طریقه سی مشهور و متعارف یولدر • فاضل محقق بویله تحقیق اتمشلر که
اغاج که هنوز کسلمامش اولا یاش اولسون قورمش اولسون یمشلی ویا یمشسز
اولسون دیرم اولسون درخت دیرلر • درخت اغاجی ایدوکی بو بیتدن
ظاهردر بیت افتاد چو سایه درختی • ظلمت لختی و نور لختی • بلنک صفنفند
دنیمشدر • و مولانا سروری یرنده اولماق کرک که درخت دینله اکر یرندن
منقطع اولا چوب دیرلر دیمش • رخت سخ درخت سخت کوردا اغاجی
زمخ دزمخت قره حصاری قدس شریفه دیرلر دیمش • و قدس شریفک
اسامیسی • بش وجهله داخی روایت اولنور محللرنده استشهادلری ایله
کتوریلور • سس دست فارسش شبره معناسنه و سره • وی دویت
عربجه محبره دیرلر • ترکیده داخی مستعملدر • یکت بخ دیکت بخت چولمک
اثنی • یوا سپس دیوا سپست قرایونجه عربجه خند قوق دیرلر دکیک یونجه

وبوتراق دیدکلری• بواسفس دیواسفت مثلا• بوسپس دیوسپت
مثلا• یوسفس دیوسفت مثلا• بایله فارسیده تبادل و تواخی وارد
لسان فارسیده بعض کلمه‌نك اوّل واورتاسندن الفك حذفی
شایعدر• یودش دیودست ایلشی تیزاشلیان کمسنه‌یه دیرلر تیزك
معناسنه الدّال المضمومه خ دخت قیزاوغلان دوخت
لفظندن تخفیف اولنمشدر• عربجه عذرا معناسنه که جمعی عذارکلور
حافظ ان تلخ وش که صوفی ام الخبائثش خواند• اشهی لنا واحلی من قبلة
العذارا• وفوت• رس درست بوتون صاغ وسالم اولان نسنه
وطوغری سوزه• وسکه‌لنمش التون وکمش• بیت شهنشاهی که کرا اول بناش
یافتی سکه• نکشتی کم عیار از درست مهر در میزان• دکر هر درستی که دست
مهر زند بسته بر کوشهٔ ستام تو باد• وتمام بر همیان التون وکمشه
داخی دیرلر• مثلا انجام کند وایله بر کیسه التون وار ایدی دیاجك یده
درستی زر با خود همراه داشت دیرلر نظامی ملك چون بر نشان کار زشت
درست چند را بر کار شکست• رش درشت شین عجمیله دوزدکل ناهموار
معناسنه• وایری که عربجه خشن وخشب دیرلر• ودقیز معناسنه استعمال
اولنور• فاضل محقق بو نیله تحقیق المشلر که درشت قابی معناسنه درته که
بو بیتدن ظاهردر بیت چنین است رسم جهان درشت• کهی پشت برزین
کهی زین به پشت• مقابلی نرم در بیت درشتی و نرمی بهم دربهست
چو رکزن که جراح و مرهم نهست• بحر الغرایب صاحبی درشتی ایری
ایله تفسیر المشدر اصابت اتمامشدر• ایری سترکك معناسیدر که مقابلی
خرددر بیت نشست از بر زین چوکوه بزرك• که بندند بر پشت پیل
سترك• وخ دوخت قیزاوغلان بکر معناسنه وقوت• وس دوست
اماله ایله لفظ فارسیدر• ترکی دلده استعمالی شایعدر• اول معناده که
فارسیده مستعملدر• مقابلی دشمندر بیت مترس از دشمنی که او دو
دوست• حذر از دشمنی که او دوست رویست بیت دوشرمك
استرمش بنی دشمن• عنایت ایلرایسه دوست دشمن• دوست
واوك کسریله اماله سز ایکیدر دیمکدر• اثنین معناسنه کمال خجندی
دل ز زلف خال خوبان تیره وآشفته است• خانه را چون دو دست
با نوالا جرم نارفته است• ویس دویست ایکی یوزماتین معناسنه

نوع اوله الرّاء المفتوحه اح راحت دکلنمك آسایش معناسنه
عربیدر فارسیده ده شایعدر• اس راست طوغری ایمین معناسنه وصاغ
یان ال وایاق وسایر جوانبده مستعملدر• وعلم موسیقیده بر مقام آدیدر• اسخ
راسخت راستق طاشی• اسوخ راسوخت مثلا• بو ربوت هدهد
قوشی رت بوش تهی و پاك ویالنجاق عریان معناسنه• حلیمی وشمس فخری
لغت قافیه‌سنده ضم رایله تصحیح ایلدیلر• خ رخت قماش واسباب
وبوك یاب بار وبنه معناسنه در شمس بزیر سایه بان دولتا و سعادت
سر نهاد و کبر یار رخت• س رست صف معناسنه بیت همیشه تا که
باشد سرو وسوسن• به بستان بر کشیده هر یکی رست• وصر چهره اولان
بازار دکانلرینه‌ده دیرلر• وبازاره داخی دیرلر• رسته داخی لغتدر
ورستن لفظندن صیغهٔ ماضیدر رکندی معناسنه بیت جهان چون رفت
دیکر یافت نتوان• عنان زندکانی نافت نتوان• ی ربت دبرلك
حیات معناسنه الرّاء المکسوره س رست رستن لفظندن
صیغهٔ ماضیدر اکردی معناسنه• ش رشت قاغشق بیر که اسکیوب
بیقلماغه باشلر بیت چون بنا شد بناء خانه درست• بی کمانم که زیر رخ رشت
آید• وهر نسنه که اسکیوب خوابا ولماغه باشلیجاق رشت دیرلر نیزه‌ده دا
استعمال اولنور• واجی تره که بیرلر• یش ریشت مثلا قاغشق بیره قرع
حصاری تغایطا ایتدی معناسنه نقل المیش الرّاء المضمومه
رت تهی و پاك وعریان فتح رایله رست معناسنه بیت تیغ سرتاسر
کهر زآن شد• کز نکین حسود او شد رت• س رست سین مهمله ایله
رستن لفظندن صیغهٔ ماضیدر بتدی دیمکدر• مصدر معناسنه داخی کلور
ومحکم برك معناسنه• وقرارکاه سرندیب قربنده دهوم نام طاغده
حضرت آدم علیه السلامك مبارك ایاغی ایزلری وار المش که هر ایزی
یتمش خطوه المش اسدی بخرشید و دین بتان نخست• بکوروی ادم و
بوم و رست• بجون برانم کت وافسرت• برم زی سراندیب تی تن سر
سرندیب پادشاهی بهونك قسمیدر مهراج شاه حقنده ده بو تفصیلی محلنده
بیان اولنوبدر• ش رشت شین معجمه ایله قاغشق رشت معناسنه
ف رفت رفتن لفظندن صیغهٔ ماضیدر سپردی معناسنه• ش
وف روفت مثلا خسرو یجا نهامی فتاد ارحشمش اشوب• غره می روفت

دلهارا اچارو ب٭ حروف علتدن هر قنغيسي اواسط واواخر كلمه ده واقع اوله
لسان فارسيده حذفي جايزدر٭ وزبازخاس روز بازخاست قيامت
كوني حافظ ترسم كه صرفه نبرد روز بازخاست٭ نان حلال شيخ زاب حرام
نوع اولده الزاء المفتوحه ادخوس زادخوست اولكه
باشلو اولا اما بوني اوزاميه عربجه قصيع ديرلر واورسميدر٭ شست ومست
قافيه سنده مستعملدر٭ موزه كرز داجي ديرلر٭ اس زاست بر ولايت
آديدر٭ انسو زانسوت اول طرفدن سكا ديمك اولور٭ زانسو ترا لفظندن
مخففدر٭ بردس زبردست كربز زورمند معناسنه٭ زت
زاء عجميله نهي وعريان رت معناسنه٭ زاداش زاداشت حضرت
ابراهيم عليه السلام ملتندن بر اولو امامك اديدر٭ بو لغت بر قاچ وجه ايله
مرويدر٭ كاه اولور كه شعرلرده بر مقامده كلور كه سنك پشت وزنن اقتضا
ايدر٭ بعضيلر تضعيف راء مكسوره ايله زرِدشت اوقورلر ويازرلر٭
وبعضلر دالدن صكره بر هاء مضمومه زياده ايدرلر٭ زردهشت دير ويازرلر
معيار جماليده بو وجهلرده لغتدر٭ دبو نقل اولندي سايرلري داخي محللرنده
اشتها دلري ايله ايراد اولنمشدر٭ رادش زرادشت مثله ومغلرك
امام لرينه ديرلر٭ ومطلقا آتش پرست معناسنه ده كلور الطيفي بهل آيين بر
زين وزرادشت٭ بشرع احمد مختار ده پشت٭ ربف زربفت التون ايله
دوقونمش قماش زربافته لفظندن مخففدر٭ كاه اولور ضرورت وزن ايچون
تضعيف را ايله استعمال اولنور اسدي خوان بدشده زابر وازباد تفت
سركوه شاره زمين زربفت٭ رداش زرداشت زرادشت معناسنه
ردش زردشت مثله رانك تشديد وتخفيفي جايزدر٭ وبر مشهور حكيمك
داخي اديدر كه كبردينده كه آتش پرستلردر پيغامبرلك دعوا ايدوب
زند واستا نام بركتاب تاليف اتمشدر٭ وقوشلره قلاوزاولوب وكنجا وجان
قوشنه ديرلر٭ زدكوش زردكوشت منافق معناسنه٭ ردهش زردهشت
مثله دقيقي تاويل كرده موبد از مذهب نغوشا٭ كر زردهشت كفتست
استا دپيش دانا٭ ف زفت زاء عجميله بوغون ويومري واوصلنز
وكوبد معناسنه كه حدندن بويوك اولا نصلق داخي ديرلر٭ فاضل محقق
بويله تحقيق ايلمشلر كه زاء معجمه نك فتحه سيله زفت جنته بو يوكلكيدر كه لسان
عربده اوكا ضخامت ديرلر٭ نته كه بو بيتده واقع در٭ بيت

بر و بر بر ز کا جش بو [illegible]
بو وصفله واحدي توصيف ايتدكلرنلين متعدديده توصيف ايدرلر مثلا لشكر
زفت ديرلر بيت مرغ بابيل دو سه سنك افكند لشكر زفت حبش را
بشكند ژفت ايله بزرك فرقي بودركه ژفت محصوصه مخصوصدر بزرك
اول اختصاص يوقدر نشاني اولويه بزرك ديرلر ژفت ديمزلر نعمني طولك
معناسنه نقل آلمش ع بين صدع و غدار معناسنه ندوس زند وست
حضرت ابراهيم عليه السلام اينان صحف و بعضلر تفسير در ديرلر و عورت
سوكجي ديمك اولور و بلبل كه هزار دستان و عبيده عندليب ديرلر صحف
وتفسير معناسنه اولانك ساير اسامیسی اسنا لفظنده مسطور در
الزآء المضمومة س زست نعمني تند و ردشن معناسنه نقل
الملمش ف زفت زاء عجميله بدخو و بخيل ممسك معناسنه مقابلی
جوانمرددر اسدي با او چه كونه كشت زمان زفت با جواد با او چكونه زفت
فلك نرم يا درشت الزآء المكسورة ش زشت چركين قبيح
معناسنه ف زفت فراسا فرزكيده داخي مستعملدر ين زنيت
بزرك ع بيد زفار سيده داخي شا بعدر بردس زبردست رعيت
والجاق حالكوكمسنه نوع اوله السين المفتوحة ب سبيت
سبد ديدكلري كه تركيده داخي مستعملدر بل سبلت بيق شارب
معناسنه خ سخت قاني فاضل محقق بويله تحقيق ايلمشلركه سخت
محكم در مقابلي سست دركه معناسي كوشكدر سختك معناسي تركيده
بركدر بركك بوزلو ديجك ييرده سخت رود ير بركلكه قاتيلق لازم اولدوغندن
ادوتوريجي زآقاني يه ده سخت ديرلر قاني كلنك دياجك ييرده سخت
سست ديرلر بيت من عهد تو سخت سست ميدانستم بشكستن آن
درست ميدانستم قاني لغه سختي ديرلر بيت زدست چرخ بس سختي
كشيده زعالم كرمي و سردي چشيده ذكر اولان سخت اصلينك معنالريدر
سخت ساخت لفظندن مخفف اولديجاق ساختن لفظندن ماضيدرتته كي
بو بيتده واقع در بيت انكه خط افريد و روزي سخت بافضيلت همي
يا بخت مغاسي در ديدر الفي حذف اولنمشدر لسان فارسيده حروف
علتك حذفي جايزدر خصوصا وسط كلمه ده اولان الفك حذفي شايعدر
بحر الغرائب صاحبي درشتي ايري ايله و سختي قاتي ايله تفسير اتمشدر ايكي سند

اصابت اتمامشدر • ایری سترگك معناسیدر كه مقابلی خرددر • قافی درشتك
معناسیدر • شختك انده استعمالی مجازآدر • رد س سردست بیلك عربیدر
رسغ معناسنه غیری ادلری بند كفتات لفظنده مسطوردر • رر اس سررات
طوغری قطع اولنمش قلم • ر كدش سرگذشت باشدن كچن احوال • زنبش سرزنبت
باشه یا زیلان یعنی تقدیرالله كه لا محاله ظهوره بولور • ز نوش سرنوشت مثله •
روق سروقت غلوتخانه وكشینك كندو یتاجق حجره سی • ف سفت محكم
وسبق لنسنه كه مقابلی سپیركدر واوموز كاهل معناسنه • و دام اوستی
اوموز معناسنه • حلیمی ضم سینله نقل ایدوب بو بیتی ایراد ایلمش بیت یكی را
برمنه سروپای وسفت • نه ارام جفت ونه جای نهفت • قرلا سقرلات
اسكرلت دیمكدر • قلا سقلات مثله • ل سلت اپاق اوازی جامع الفرس
صاحبی واپاق طاشی وبولاف معناسنه ده نقل ایلدی • نك بش سنكپشت
قاپلوبغه عربیدر سلحفات معناسنه • وغا سوغات خوارزم لساننده
ارمغان هدیه معناسنه • وقا سوقات مثله الشین المكسورة
زخش سرخشت شیرخشك دیدكلری دار وغلط عامه قیلنندر •
سرات ولایتنده سكوت اغاجی اوزرینه یاغار طبیبلر استمه كوكمنه لره
اربه اونیله یوغوروب ویررلر هم غدا هم دوا اولور • غایتده منفعتلو دارودر
رشس سرشت طبیعت وخو ومزاج وبوغرش وعناصر اربعه • وسرشتن
لفظندن صیغهٔ ماضیدر • ه انكش سه انكشت یعنی كه انكجیلر آلتلرندندر •
سایر اسامیسی پنجكشت لفظنده مسطوردر السین المضمومة
بس سبست بونجه سایر اسامیسی اسپست لفظنده مسطوردر •
ر سرت اكر دیدكلری اوت كه یورك اغریسنه نافعدر • واكین بجلد كدن
صكره اربه وبغدایدن ترلاده باقی قلان اكین بالدورنه دیرلر • س سست
گلشك عربیده فاتر وواهن دیرلر • وضعیف ومرخی معناسنه • ف سفت
اوموز كاهل معناسنه اسدی كی تاجدار آفرین كرد وگفت • كه روز اینچنین
باید ویال وسفت • وصیق امامولانا حلیمی بو معنایه نفت وتفت قافیه سنده
فتح سینله تصحیح ایلمش • ویوردی سوفار معناسنه • وسفتن لفظندن صیغهٔ
ماضیدر مستقبلا تنده فا یرینه نون ویا كتورر لر سنبد وسنبده دیرلر •
ل سلت یولافدی بدكلری كه حبوب جنسندندر • وقاپنزاربه وبغدای
ومنا سومنات بر مشهور بت آدیدر كه هند وسند طایفه سی مذكور صنمی

پالردی • سلطان غزنوی وآروب فتح ایدوب لا یعد ولا یحصی مال وجواهر
غنایم بولدی نوع اولی الشین المفتوحة اخس شاخست
ف زاد معناسنه • اس شاست طوی قوشی عربیده حباری وشوا ظ
ناسنه • انه دس شانه دست دموطرآق كه انكله یوك وكتان طرارلر
ب برا شب برات شعبان آینك اون بشنجی كیجه سی • لبن شلبست صحاح
د صاحبی احمق اچون وق كزن طونماق شست معناسنه نقل ایلمش
لم س شلست انكی شین معجمه وبا ایله كه ثانی حروف تهجیدر كرآن جان وكینلو
لان وكیجه كوركمنه عربیده اعشی معناسنه كه روح باصره سی غلیظ اولمقدندر
خود كوزینك جمیع اعضاسی رطب اولوب بیضه سی غلیظ اولمقدندر • ویا ایله
دخی مرویدر كه آخر حروف تهجیدر • خ شخت التون نوالی • ش شست بالق
اغی واولته بوندندر كه دام قلوب ولماغین محبوبلر زلفن اكا تشبیه ایدرلر
وینشتره دیرلر • ویای گرگشن طوتد قدح باشی برمغه ده شست دیرلر • و
عدددن التمش ستون معناسنه بومنصور بعهد دولت وذر دو ظالم
بسان ماهی اندافتاده درشست • چوفصاد آن رك جان حسود ش • فلك بگشاد
ازان ازخون او شست • بدوزد در زمان براسمان تیر • بكمتر تیر كو بگشاید از شست
حساب عمر خسرو باد چندان • كه آید از كسور ش شست درشست • ص شصت
مثله • ف شفت چركین تخو • مع شمغت مثله ویرام خوی • یش شیشت
اغرجانلو • وكینه ور اولان بو معنایه با ایله ده مرویدر كه ثانی حروف تهجیدر
هنو شهنوت قره توت وایری توت معناسنه • هلا شهلات
مولی بال الشین المكسورة ب شبت باء عجمیله طوراق
اونی عربیده • رازیانج معناسنه • ویا ایله كه اخر حروف تهجیدر مرویدر
بس شبنت باء عجمیله وسین مهمله ایله كریه ومردار وقور فنج نسنه
كه كوره یجك طبیعت اندن نفرت ایدر مردار معناسنه غیری زشت لفظنده
مذكوردر • پش شپشت شین معجمیله مثله • نو شنفوت غول واهرمن
ش شكست صنقلو معناسنه وشكستن لفظندن صیغهٔ ماضیدر
وبعض تراكیبده مصدر مقامنده استعمال اولنور تواند شكست
وباید شكست كبی • واسم مفعول معناسنه داخی كلور شكسته معناسنه
حافظ یار چو قدح بدست گیرد • بازار بتان شكست گیرد • وكاه اولور
ست لفظنی اكا تابع قلوب اتباع ومزاوجه طریقه سنجه شكست وبست دیرلر

تافت • زادن زاد • تافت • شوات تواد
تافت • شوات
تافت • شكور شفت
تافت • تصت
تفت • شفت
تفت • نيفت • نویفت
تفت • تیفت

سرشت • سرنوشت
لقلات • سقلات
سنت • سلبوی • سلوی • تلبوی
سنكسرشت • لالاشیت • دبلان
وزن • ونج • وزنج • ورز • وزن
ابزن • باربایی • الراه
ابزن • باربایی

طابار

رودكي اي ازان چون چراغ پيشاني • وي ازان زلفك ر شكست ومكست •
كف شكفت سين عجميله اسم مصدر در • وشكفتن لفظندن صيغهٔ ماضيدر
وبعض تركيبلرده مصدر مقامنده داخي استعمال اولنور • بايد شكفت
كبي كرفت قافيه سنده مستعملدر • شمس فخري اي تا بادم ازيدران شاه وملك
شاهي وملك داري نبود زتو شكفت • لم درخ شلم درخت اغاج ليسي
صمغ معناسنه • ي شيت مثله ورازيانه لطيفي بنازو نعمت از دال
عفاريت • نمي بيند افاضل ماست باشيت • وعقلي كتمش وسركشته
مولانا حليمي بو معنايه اخري بايله نقل ايلدي كه ثاني حروف تهجيدر
يرج شيرنجت شير لغان ياغي ديدكلري كه سمسم دن چيقار عربيده
شيرج معناسنه عامهٔ اهل فرس شيرنجت ديرلر • برخش شيرخشت
اوغلان اشي ديدكلري دارو وقند زخايه سي ديدكلري جند بادستر معناسنه
صحاح عجم صاحبي قادن دوزلغنه ديرلر ديمش • جامع الفرس صاحبي واجي ال
وسدلو برنج وسدلوكن معناسنه ده نقل ايلمش • رمس شيرمست
توفلي كه غايتده سمز اولا • وكوكرمش ارسلان الشين المضمومة ليس
شبست قورقنج وكريه اللقا كسر سينله شبست معناسنه وتخيل بني
باء عجميله • وبادن صكره سين مهمله ايله بش شپشت باء عجمي بعده شين
معجمه ايله مثله • صحاح عجم صاحبي بالضم وبالمعجمتين • والباء الفارسي كيجه وفتي •
معناسنه نقل ايلمش • شن شت سين مهمله ايله چركين قبيح معناسنه •
وشستن لفظندن صيغهٔ ماضيدر يودي معناسنه • شن ششت
شين معجمه ايله مثله چركين قبيح معناسنه ساير اسامي سي زشت لفظنده
مسطوردر • ف شفت مردار قحو شفت معناسنه • كف شكفت
اسم مصدر در عجبلمه معناسنه وصيغهٔ ماضيدر شكفتن لفظندن صحاح عجم
صاحبي وميبت معناسنه ده نقل ايلمش • حليمي كسر شينله تصحيح ايدوب كافك
ضمه سيله آچلماق تفتح معناسنه نقل ايلمش مستقبلا تنه واوزياده ايدوب
شكوفد وشكوفند ديرلر • وا شوات توي قوشي جعاري معناسنه •
ساير ادلري شاست لفظنده مسطوردر • ه نفرين سه تفرنيت تف
وأف دينك ويوزه توكورمك وقارشش ويرمك وبيزار اولمق معناسنه
نوع اوله الصاد المفتوحة نع صنعت پيشه وايوايش
الصاد المكسورة ه ي صيت آوازه وجاه

الصاد المضمومة حب صحبت ياري وجماع • ور صورت فارسيده
پيكر معناسنه در • تركيده داخي شايع در نوع اوله الطاء المفتوحة
اق باجف طاق باجفت تكمي جفتمي ويوني • اما طامات قواعد ورسوم
س طشت لكن فارسيسي تشت در نوع اوله العين المفتوحة
ور عورت لسان عربيده اعضادن ستري واجب اولان يره ديرلر
مثلا رجالك كوبكندن ديزي التنه وارنجه نشانك يوزندن واياغي
غيريسي • وقرنق اركنيدر • الا ارقاسي وقارني عورتدر • فارسيده
وتركيده عورت ديسه لر خاتون كشي مراد اولنور العين المكسورة
شر عشرت خوش ديرلك نوع اوله الغين المفتوحة ار غارت
يغما غت ابله وبينجك كمسنه كه تركيده شلقه ديرلر • وقارينر
معناسنه • رغزت فتح را ايله اهل شيراز لغتيدر • حرف شرط در •
اكر كبي حافظ ع نغزت يك دي روشني تز امادي • دي روشني وتز
وامادي شيراز لغتيدر • معناي مصراع • اكر بر روشنلكنز يزدن
كوردك ايسه ديمكدر • بو بيتك اول مصراعي ع بي چان غرامت بسرتمين
اولما غين بي لفظنده تمام بيت معناسي بيان اولنوب • ساير لغتلرينك
معنالري داخي محللرنده مسطوردر • رغا غرغات جامع الفرس صاحبي
نعوذ وكرداب غرغاب معناسنه نقل ايلمش • غيري ادلري انده مذكوردر •
ل غلت يوالنمق غلطيدن معناسنه • م غمرات ايوه سفرجل معناسنه
نيم غنيمت دويوملق مال تاراجدر كه كفاردن واعدادن الورلر عربيدر •
فارسيده داخي شايعدر • وش غوشت وبالضم چيلاق عريان معناسنه
ساير اسامي سي رت لفظنده مزبوردر • وقباصبا ييان اوتي كه نه حيوانات
برونه منفعتي يارار • دشت وطشت قافيه سنده استعمال اولنور
الغين المضمومة ه غت غينك فتحه سيله غت معناسنه اصح
ضمله در • زيرا معيار جمالي صاحبي رت قافيه سنده ايراد ايدوب بو
ابياتي انشا ايلدي نظم مست باراي شيخ ابو اسحق • تير كردون زراي
ودانش غت • تيغ تا سر بسر كهرزان شد • كه بكين حسود او شد رت •
مولانا حليمي داخي ضمله تصحيح وتصريح ايلمشدر • وغوت مثله وبيني خفيف
اوت • وش غوت چيلق عريان معناسنه • فتحله داخي مرويدر •
نوع اوله الفاء المفتوحة خ فخت قازلمق كسب معناسنه

ر فرت دست ومست قافیه سنده بیرک ارشته دیرلر • تار معناسنه
شمس فخری کسوت عمر ابو اسحق را • هست از نخ ابد سم بود و فرت • بو لغت
اکرچه ضمه ایله داخی نقل اولندی اصح فتحه ایله در • زیرا شمس فخری معیار جمالیده
نرت مرت قافیه سنده کتورمشدر • محلنده ذکر اولنمشدر • واورمجک
اغی بو معنایه غیری اسامیسی ابرکا کی لفظنده مسطوردر • رتو فرتوت
بونامش خوف معناسنه شمس فخری شاه افاق شیخ ابو اسحق • عقل باراي او
بود فرتوت • رغس فرغست سحر وجادولق • رسح فرسخت فرسختن
لفظندن صیغهٔ ماضیدر • ادبلدي ووحشی اولان اوکرتدي معناسنه رهس
فرمست سحر وجادولق ع بیمبر راچه از نیرنک و فرمست • فرغست معناسنه
ور فورت صورت الفاء المکسورة راخ دس فراخ دست
الی کیک غنی ومالدار معناسنه • رس فرست تحفه وهدیه و فرستن
لفظندن صیغهٔ امردر که کوندر دیمک اولور • لا فلات بسدل که المادن
وغیري میوه دن یادرلر • مرس فهرست قانون وضابطهٔ اجمالیدر که
کتابلر ودفاترا اولرینه قاج باب وفصل ایدوکی معلوم اولمایچون یازرلر •
وکتاب اولینه داخی دیرلر • حقیقتده اخري تا بنز فهرسدر • تا ایله یازلدوغی
غلط عامه قبیلندندر الفاء المضمومة ر فرت فتح فا ایله فرت
معناسنه که ارش واورمجک اوینه دیرلر • روخ فروخت فروختن
لفظندن صیغهٔ ماضیدر رضاندي دیمکدر • رود اشی فرود آشت
انتهاء آوازه وبرنسنه نک یرنه دیرلر نوع اوله القاف المفتوحة
ام قامت بوي قد معناسنه ع بیدر • فارسیده داخی چوق استعمال
اولنور قت قوري بوغجه ع بیدر • فارسیده داخی • لقن قلقنت قدح
بویانک کوکی نوع اوله الکاف المفتوحة ا کات بردار و دیدبه
تبریداچون استعمال اولنور • کات منذي دیرلر • وماوراء النهرده برشهر
ادیدر شمس فخری شیخ ابو اسحق ان کزملک اوکمتر کلات • برممالک فخر دارد
خاصه بر کانج دکات • اس کاست کاستن لفظندن صیغهٔ ماضیدر
اکسلدي معناسنه • واسم در اکسک معناسنه بیت سمارا سخن کاست
بایدهمی • ره خویشتن خواست بایدهمی • فاضل محقق بو یله تحقیق ایلمشلر که کم
ایله کاستک فرقی واردر • نته که فردوسینک بو بیتندن که بنیامین
حقنده قرداشلري دلندن دیمشدر ع • بمن کناه ابن یامین بدبخت راست

کزاولاد یعقوب کم باد و کاست • اکسلمک ایله ناقص اولانه کاست دیرلر
اینه آءاکسک اولانه کاست دیمزلر بیت کل اندرنازکی از سرو کم نیست
ولیکن در وفا ثابت قدم نیست • کاستنک مقابلی افزوندر محلنده
بیان اولنوبدر • سه پش کاسه لشت قابلو باغه ع بیع سلحفات
معناسنه • غیري ادلري سنک پشت لفظنده مسطوردر • اشی
کاشت کاف عجمیله کاشتن لفظندن صیغهٔ ماضیدر • دوندردي
معناسنه اسدي چو کویند کز جنک بر کاشت پشت • از آن به که
کویند دشمنش کشت • الاکو کالاکوت هندده بر شهر ادیدر چوق لطیف
متاعلري اولور • تماشدن وبهاردن لفظ مرکبدر • کالا متاعه دیرلر •
وکوت بیغن دیمکدر • اول شهرک متاعلري بیغن بیغن اولدوغیچون کالاکوت
دیرلر ب کبت بال اروسي نحل معناسنه شمس فخری اعظم جمال دنیی ودین
شاه کامکار • کا عداي او کمند بر تبت زاهل بت • بهرولی ودشمن
درکاه دولتش • دارد مدام در دم دم نوش و کبت • وکندر دید کلري
بس کبست کاف عربیله دست ومست قافیه سنده زهر سم معناسنه شمس فخری
اکر شهد فایق خورد دشمنش • بود بر مذاقش لسان کبست • وقارغه دولکی
وخنظل که ابوجهل قارپوزي دیرلر • وابت خیارنه داخی دیرلر زیرا که بودخی
انوک بدلي در • بلکه اندن زیاده در • کوست داخی دیرلر فردوسی چو اکشتم
بلید درختی بدست • که بارش بود زهر وبیخش کبست • لغت سامیده العلقم
کوست وکوسنه درختیست بغایت تلخ الحنظل والشري بار او دیمش
صحاح عجم صاحبی زهر معناسنه باء عربی • وقارغه دولکی وحنظل معناسنه
باء عجمیله تصحیح ایدوب • وجامع الفرس صاحبی با نوک فتحه سي وضمه سي ایله جایزدر
دیمش کت هند پادشاهلري اوتوردوغی تخته دیرلر شمس فخری حدیث سلطنت
او اکر بهند برند • شهان مندیکایک در او فتند از کت • ومطلقا پادشاهلر
تختنه دیرلر هاتفی فراز کت زر نکارش نشاند • چو بخت خود اندر کنارش
نشاند • صحاح عجم صاحبی وبال اروسي وبونامش فرتوت معناسنه ده
نقل ایلمش • وجامع الفرس صاحبی وعاقبتنک خیر اولسون دیمکدر دیمش کافک
فتحه سي وضمه سي جایزدر • ژش کژپشت ارقاسي بوکري • زي کژیت
باش قراجي یعنی جبان کاف عجمینک فتحه سي وضمه سي ایله نقل اولندي اصح
ضمه ایله در • س کست کاف عربیله سست ولاهنه کلم معناسنه • س کمست

وبالضم كاف عجميله چركين قبيح معناسنه شمس فخري اگر تمثال ماني ماه گردد بنزد صورت
يوسف شود زشت بو معنايه شين معجمه ايله ده لغتدر وساير اساميسي زشت
لفظنده مذكوردر وكوك ايله قيزله مايل بر كوهردر وسيلة المقاصد صاحبي
ذي قيمت جوهرلردندر ديمش مست وشت قافيه سنده مستعملدر وش
كشت كاف عربي وشين معجمه ايله شور معناسنه وچركين وقبيح معناسنه
وبر نوع اوتدر ايلك كبي بربرينه طولاشوب اوزانور كيدر شش كشت
كاف عجميله كشتن لفظندن صيغهء ماضيدر بر حالدن بر حاله دونمكه ديرلر بر
مكاندن بر مكان آخره تحويل ده استعمال اولينور سير معناسنه كشت بوندندر
چيچك سيرنه گلگشت ديرلر ف كفت كاف عربيله كفته كبي چاتلامش معناسنه
گلور وصيغهء ماضيدر كفتن لفظندن ومصدر مقامنده داخي استعمال اولينور
فردوسي سپه را به پيش اندر افكند ورفت ز رستم همي بند جانش بكفت
لا كلات وبالضم شول بنالره ديرلر كه سراي كبي دايره سي اولا وبعضلر بازارلو
كويه ديرلر ديديلر شمس فخري شيخ ابو اسحق انكه ملك وكمتر كلات بر ممالك فخر
دارد خاصه بر گنج وكات وبيلك اوزرنده اولان قلعه يه ديرلر شين اولان
خواب اولسون بيت زيك پهلويش بيشه وابكند كلاتي دو وبرآن كوهي
بلند وبعضلر شهردن طشره اولان اولره ديرلر سواد معناسنه وطاغ باشي
وطاغ باشنده اولان يول وقزل طاشه داخي ديرلر لف كلفت
بيرنجي قوشلرك بورني منقار معناسنه وپنجه مس كمست بير طاغ آديدر
وجمست معناسنه كه بهاسي اكسك بر جنس كوهردر تفصيلي جمست لفظنده
مذكوردر جامع الفرس صاحبي وجست معناسنه ده نقل ايلمش ن كنبت
بال روسي وكندر كبت معناسنه وبال قوايي نك ز هوج كنك دز هوخت
ضحاك بن مرداس ناپاكك تختكاهي اديدر كه حالا قدس شريفدر كه ايليا داخي ديرلر
سابقا مذكور ضحاك مارينك تختكاهي انم ايدي ضحاكك ادي بيوراسب در
ضحاك لقبيدر حضرت نوح عليه السلام زماننده كلمشدر بعد زمانن حضرت داود
عليه السلام وحي اولدي كه بيت المقدسي بنا ايليه ابتدا ايدوب ناتمام ايكن فات
اولدي بعده سليمان عليه السلام اتمامه يتشدردي وضحاكك ساير تفصيلي
اژدهاك لفظنده بيان اولنوبدر وس كوست كاف عربيله زهر وحنظل
وايت خيازي كبست معناسنه التي وجه اوزره مروي لغتدر كبست لفظنده
مسطوردر وس كوهت وبالضم كاف عجميله يابان باشي كلمك اسيب

معناسنه يخ كيمخت وبالكسر ميمك ضمه سيله صغري ديدري بوذاكيوذات
نعمتي بر اولو معتبر طاغ آديدر كه طاشي جمله توتيادر اوده يا قسالر قلاي اولور ديمش
الكاف المكسوره ٥ كن كه نرا معناسنه رف كرفت
كاف عجميله كرفتن لفظندن صيغهء ماضيدر طوتدي ديمكدر ومصدر معناسنه
داخي استعمال اولنور وجرم وگناه كه خلقي انكله صوچلولر شمس فخري تو هيچو آفتابي و
بد خواه شب بزه نبود بر افتاب زخصمي او كرفت ري كزيت كاف
عجميله جزيه لفظندن تعجيم اولنمشدر خراج معناسنه مزكت كبي وباخود
لفظي بوندن تعريب اولنمشدر قول اول صحيحدر شن كشت كاف عربيله
اكين حرث معناسنه فاضل محقق بويله تحقيق ايلمشلر كه برزبانك فتحه سي
وراء مهمله نك سكونيله اكين درزرع معناسنه كشت تارله درنته كه
بو بيتده ظاهردر بيت سران همواره كشت از نيروي بخت چو كشت بر
كلوخ از مالش سخت وكشتن لفظندن صيغهء ماضيدر اكري معناسنه
اسدي مرآن نيربار آن كه آمد فرود بلارك همي كشت وجان مي درود
بحر الغرايب صاحبي ترز ايله كشتي فرق تميوب برزاكين در كشت معناسنه
ديمشدر ومصدر مقامنده داخي استعمال اولنور خواهد كشت اكسه كرك
ايدي معناسنه ويان جنب وبوكر خاصره معناسنه شت بركش كشت بر
بير نوع قزلرق اوتدر ايلك كبي بربرينه قرشمور شطولاشور بيره دوشنور
اوزانور كيدر ف كفت كاف عربيله باغون كتف معناسنه تا ايله فاده
تقديم وتاخير جايزدر وكيجرك چولمك ي كيت حيران معناسنه وبال
آزوسي بس كيست كيمدر ديمكدر لفظ مركبدر كي ايله استدن لفظندن
ذوي العقولدن سؤال اولنسه كيست ديرلر ذوي العقولدن سؤال اولنمدقده
چيست ديرلر شن كيشت يوغرده قارشمش ويان وبوكر كشت معناسنه
يخ كيمخت صاغري كه قاتر وانشك وقولان صاغريسندن اولور وخام
دري بيت فلك چند آن كه ديك خاكرا بخت زرفت از خوي او خامي
كيمخت الكاف المضمومه بس كبست قره حصاري فتح
كافله كبست معناسنه نقل ايلمش كت كلبچه وفتح كافله كت معناسنه
ج كجت كرنج طوغان طامي وكش ر اكرات گله زي كزين
باش خراجي فتح كافله كزيت معناسنه كزيد داخي لغتدر س كست
كاف عجمي وسين مهمله ايله چركين قبيح معناسنه وكلم وفتح كاف وشين معجمه ايله

داخي روايت اولنمشدر • ش گشت كاف عربيله مشت و پشت قافيه سنده
صيغهٔ ماضيدر گشتن لفظندن مقام مصدرده داخي مستعملدر • بايد گشت
اولدرمك گركدر ديرلر • و بوشش بوكر خاصه معناسنه • و يان جنب معناسنه
وارقه ظهر معناسنه • بو اوج معني ده كسر كافله داخي نقل اولنديغي • سف
كشف كشفتن لفظندن ماضي صيغه سيدر • پريشان اتدي معناسنه • مفت
وسفت قافيه سنده شمس فخري عدل اوتا غايتي باشد كه باد طرهٔ شمشاد نتوآند
كشفت • ف گفت كاف عجميله دله كلان سوز در سوز سويلنمدن سخن
ديرلر گفت دميزلر • و اسمدر گفتن لفظندن مأخوذدر • گفتن مصدر در معناسي
تلفظدر • گفت معناي مذكوره ده اطلاق اولندوغي بو بيتده ظاهردر بيت
مگر آن گفت دانايان نه برجاست • كه دل را دل بود آئينه راست •
لسان تركيده كي ديمه معناسنه ده استعمال اولنور • مثلا ديمه اشتمه دنيا جك
يرده عجم گفت و شنو دير بيت نظامر با همه گفت و شنو داشت •
ولي دل جاي ديگر در گرو داشت • فعل ماضي معناسنه داخي گلور • صيغهٔ مشتركه در
عجم سويلدي ديا جك يرده گفت دير بيت چه خوش گفت انكه او از همتش بود •
كه همت مست مغناطيس مقصود • لا كلات بيلك او زرنده اولان قلعه معمور
اولسون خراب اولسون • فتحله كلات معناسنه • ساير تفصيلي انده مذكوردر •
ل ورخ گل درخت گل سرنك معناسنه • لكش گلگشت چيچك تفرجي و عاديت
اعلي تفرجلر • و اخشام تفرجنه داخي استعمال اولنور بيت درون پرخار خار
محنت از هجر • گر آبروي گلگشت بهارست • مي كميت يليسي و فوير وغي سياه
طوري ات عربيدر فارسيده داخي شايعدر • لغت قانون اديه اسب پش
و دنبال سياه سيكي رنك ديمشدر • كميته داخي ديرلر • نش گنشت
يهوديلر كنيسه سي خواجه سنايي ز و فلك وار مسجد مؤمن • ز و گنشت
كليسيا آيمن • بعضلر نصارا معبدنه ده ديرلر ديمشلر • اما بيت مذكور يهود معبدنه
دلالت ايدر • ني گنيت بند و غل • وارش گوارشت كاف عجمي ايله فارسئ
صحيحدر • گوارش ديدكلري معجون كه معده يه قوت ويرر • تعريب ايدوب جوارش
ديرلر • مذكور معجون حكيم جالينوسه نسبت ايدوب جوارش جالينوس ديرلر
و گوت ديب و كوتر زمين و مقعد كبي • و ديه جك توده وجح معناسنه
وره ماس گوره ماست گوره مز ديدكلري يوغرت ايله سود قارشمشدر •
ذرنش گوژيشت كاف و زاء عجميله ارقاسي كزا حدب معناسنه • وس گوست

ماكاف عجميله گوست معناسنه كه يان باتني كلمكدر آسيب كبي بو شعيب نامگر نعمت
بودم باختي تا زمانه زدم ناكاه گوست • و گوس معناسنه كه پادشاهلر
لوجدوكي زمانده و جنك گونلرنده چالرلر • صحاح عجم صاحبي ديرمق خراش • و
اور گولك معناسنه نقل ايلمش • وش گوشت ات لحم معناسنه كنيتي
ابو الخصيب در • و نه درخ گونه درخت اغاجك ديبي • و ياف گويافت
حرامزاده پيچ معناسنه • وي گويت قاني سنوك ديمكدر فردوسي
كشاني بد و گفت گويت سلاح ببينم همي جز فسوك و فراح • وي باف گوي بافت
حرامزاده گويافت معناسنه نوع اول في اللام المفتوحة ا لات
زمان جاهليتده مكهٔ مكرمه و مشرفه شرفها الله تعالي حرمنده اولان
بتلردن برينك آديدر كه حق جل و علا قرآن عظيمده ذكر ايدوب بيورر افرأيتم
اللات والعزي ومنات الثالثة الاخري الكم الذكر وله الانثي قريش غايت
جهالتلرندن مذكور بتلره بنات الله ديو طپارلردي • تعالي الله عن ذلك
علوا كبيرا • مكه فتح اولندقده حضرت رسول الله صلي الله عليه وسلم ساير
بتلري قردي • اك لش لاك لشت قابلو باغه ملك آهي سبز دره افتاده
خشك و درشت • بجون كشته جون كاسهٔ لاك پشت • عرب سلحفاة ديرغيري
ادلري سنك پشت لفظنده مسطوردر • لو لبوت نعمتي اكري كز معناسنه
نقل ايلمش لبوس داخي لغتدر • لت قاپو قنادي لت ذر ديرلر مصراع
معناسنه اسم مصدردر • تصرف اولنان مصدري لت زدن • لت كردن
و چوماق و عمود معناسنه كه آلت حرب و ضربدر • بو معنايه و پاره معناسنه لخت
لفظندن مخففدر شمس فخري زتاز مانه خشمش اشارتي كافيست • برزم خصم چه حاجت
ورا به نيزه و لت • و براوجي درملو اغاجه ديرلر • تال لتا لت پاره پاره
ديمكدر • تل لت لت مثلا شمس فخري بگرمه خرمه دهد جامه كنج كنج طلا •
به بدره بدره دهد وقت جود بالت لت • خ لخت پاره و عمود معناسنه
فردوسي همه از تير باران چو برگ درخت • يكي يافت لخت و يكي يافت تخت •
و كاه اولور آخرنه هاء علامت الحاق ايدوب لخته ديرلر • و لخت بيز بعض
و بيردم و بيريچه معناسنه شمس فخري بلخني فكرت ان ايدرر اليش • كه نايد از
دو صد كو پال و از لخت • و توپوز لق و اورتلو بيره داخي ديرلر • حلج لخت لخت
پاره پاره ديمكدر • لت لت معناسنه اسدي زدي برزمين سر به پيش درخت •
همي تا به كردي سرش لخت لخت • س لست برك قوي و محكم اولان سنه

اللام المضمومة • لو لبوت آورد • عب لعبت اصلده صنعه
مبالغه معقولدر او یونجاق معناسنه • عبیدر فرس شاعرلرینک کثرت
استعمالندن لغت فارسی کبی اولمشدر • و اول بی مثل و همتا محبوبه دیرلرکه
دللرالکا مفتون اولوب لالدانور • بیت • ای فتنهٔ دلبران یغما • وی طرهٔ لعبتان
چینی • ولوت بیاجق سنه ترکی دلده شایعدر • نوع اوله المیم المفتوحة
امات • او یونده یکلمک شطرنجده بر مخصوص یکلمکک آدیدر • اس ماست
یوغورت لبن معناسنه • زک مزکت کسر کاف عجمیله مسجد لفظندن تعجیم اولنمشدر
س مست • اسرک سکران معناسنه • و کوکره مش دوه یه داخی دیرلر
مست ایله سرخوشک فرقی وار در محلنده بیان اولنور • غریش مغریشت
اوکرغه ایلیکی که مرد آرایلک دیرلر • کس مکست • صنعلو دیمک اولور تکست
نابعیدر • اتباع و مزاوجه طریقه سیله استعمال اولنور • اصح کسر میمله در • وا
موآت • شول یر که کسنک ملکی اولمیه • المیم المکسورة • کس مکست
فتح میمله مکست معناسنه • یفخ میفخت • شول تازه اوزومه دیرلر که صویی
بر مقدار چکلمش اوله • میفخته داخی لغتدر • تعریب ایدوب میفختج دیرلر • ث
المیم المضمومة • ۵ • مُت • اهل شیراز لغتیدر بنجلین دیمکدر • حافظ
که همچو مت ببوتن دل و ایره • غریق العشق فی بحر الوداد • ببوتن وایره داخی
لغت شیراز در • معنای مصراع بنجلین سنک اولوردی کوکل برا و غوردن
دیمکدر • رمت • پراکنده و زیان اولمش فاتی پراکنده اولمشه ترت
مرت دیرلر • اتباع و مزاوجه طریقه • سنجه تار مار معناسنه • زداد مرداد
او رنه بای آبی تانم مردار معناسنه • س مست • شکایت • شمس فخری
عهد و بیمان خویش سستی مکن • وز غم روزکار مُست مکن • ش مشت
شین معجمه ایله یومرق و آوج معناسنه داخی کلور • بیت • جهان رباط خرابست
در کذر که سیل • کمان مبر که بیک مشت کل شود معمور • و توقمق و مشته تراجلر
و یاشمقجیلر آلتیدر • ف مفت • اوجوز رخیص معناسنه • مهره پش مهره پشت
او کورغه سکوکی • نوع اوله النون المفتوحة • اخوس ناخوست
اول نسنه که ایاغله دلمش و طپنلنمش اوله • و اوزسمیدر • ازبوس نازپوست
انارک قابی بعضلر یوفقه قابنه دیرلر دیمشلر • نعمتی دار چینی یه درلر دیمش •
قرفه معناسنه • اغنس ناغنت • سین مهمله ایله قره حصاری نارمشک معناسنه
نقل اولمش که اطبا فاتنده معروف دارودر • بعضلر افمای زمان بردر دیدیلر • بعضلر

اجماع زمان هند بدر دیدیلر • ناغش ناغشت شین معجمه ایله فلفل سودان دلرزند بار
که بر پرده خرفی دیرلر فلفل یرینه استعمال ایدرلر • ایاف نایافت بولنماز
نسنه • ای یاف نای یافت صحاح عجم صاحبی جلهه یای یاف معناسنه دیمش
ف نفت مشهور یاغدر که شروان ولایتندن کلور • نمک نمکت
یاش معناسنه • وب نوبت وقت معناسنه و کزک • یارس نیارست
صیغه ماضیدر نفی قدرت ایچون استعمال اولنور • زمان ماضیده نیارست
کردن کبی ایده مدی دیمک اولور • یعنی قدرتی اولمادی ایتمکه • یس نی لبت
قارغولق • النون المکسورة • شس نشت • اوتورمق فعل بمعنی المصدر
وکذا کل ما یجیء من مثله • شت خاس نشت خاست طورمق اوتورمق • قم
نقمت کینه و زحمت عربیدر • وش نوشت • ترخون دیدکلری اوت سایر
اسامیسی ایناتشت لفظنده مسطوردر • یس نیست نه است تقدیرینه در
یوق و یوقدر معناسنه • بیت • مرکرا صورت نه بند دمهر عشق • صورتی دارد
ولی جانیش نیست • و دکل معناسنه ده کلور • بیت • ای که کفتی هیچ مشکل چون
فراق یار نیست • کر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست • مقابلی مست در
نیسته ده دیرلر • فاضل محقق بویله تحقیق ایتمشلر که عجم یوقدر دیاجک یرده نیست
دیدکلری دکلدر دیاجک یرده ده نیست دیر • مثلا زید فقیر دکلدر نجنیدر دیملو
اولسه زید فقیر نیست غنیست دیر • معنای ثانیدن عرب لیس ایله تعبیر ایدر
زید لیس بفقیر دیر • معنای اولدن لا ایله تعبیر ایدر • اونده شک یوقدر دیجک
یرده لاریب فیه دیر • نیست مرکبدر بر جزوی نی در نته که نا ایله نی نک فرقی
بیاننده تحقیق اولنمشدر • بر جزوی است در که لسان فارسیده رابطه در تریب
اولنجاق اولنده کی همزه حذف اولنمشدر • یک یخ نیکبخت ایو بختلو دیمک
اولور • یم بدس نیم بدست بر شبره و بو چوق قارش و سوزکو مصفی معناسنه
یم برش نیم برشت روفدان یمرده • یم بوش نیم بوشت قره حصاری
مثله دیمش • یم جاش نیم جاشت صفرا شکن دیدکلری جزوی اکلدر که
صباح وقتنده یرلر • یم سوخ نیم سوخت کوسکوکه بریانی یانمش
اودونه دیرلر غیری ادلری آشوب لفظنده مسطوردر • النون المضمومة
بش نبشت نبشتن لفظندن صیغهٔ ماضیدر • خس نخست اول دیمکدر مقابل
آخردر • ع • آخر کردی نخستم دانستم • اولدن دیاجک یرده عجم ازنخست دیر •
نکهت مطلقا قوقی رایحه یه دیرلر اوسنه و برامزینه اطلاق اولنور • ث

واخ نواخت اوخشادي ديمكدر · واوازه وسازلردن ايو نغمه لرايله بر مقدار
بونه كوسترمك · مستقبلا تنوع خازا قلب اولنور نوآزد ونوازنده ديرلر · هفت
نهفت اورتلو وكيزلو معناسنه · ونهفتن لفظندن صيغهٔ ماضيدر ومصدر
تقامنوع داخي مستعملدر · وموسيقيده بر پرده آديدر اهلنه نهفته دكلدر
مستقبلا تنوع نهيد ونهيدنده ديرلر · نته كم سفتن لفظندن سنبد وسنبنده
ديرلر نوع اوله الواو المفتوحة الخواس واخواست كيمسنه يه بيرتمك
قدح معناسنه · ورد ايتمك واورسمي الف ثابتدر · خش وخشت خمسهٔ
مسترقه نك دردنجي كوني ومشت داخي ديرلر لغتدر · رعس ورغست راوسين
مهمله ايله خيرك ديدكلري اوتك بياني سي در · طبيبلر قثاء بري دير · وجهار پايه دكي
اوت برغست داخي لغتدر · غيري ادري انوع مذكوردر · رغش ورغشت
زاوشين معجمه ايله بر اوتدر غالبا راوسين مهمله ايله ورغست معناسنه در ·
ش وشت خوب وكوزل وثغر كافران سرحد معناسنه · وايلك وسقلق
وبرمك · قيع وقيعت قيين يوناجق آلت · مش ومشت خمسهٔ مسترقه نك
دوردنجي كوني نوع اوله الهاء المفتوحة رانج هرآنجت اول
نسنه كه ستنوك ديمكدر · فردوسي چو يزدان هرانجت هو بود داد · هرانجام اين
كار فرخنده باد · رجاييس مرجابيت مكان معلومي يوق ديمك اولور
ومرقنده در · رهف مرهفت نركس ونوكر وبريدي معناسنه · س
هست وار موجود ديمكدر ووارميدر · وبوزيخ معناسنه · وياد
ديمك اولور · يعني كمسنه يه نسبتي يوق · فاضل محقق · بويله تحقيق ايتمشلر كه
كاه اولور هست مجرد رابطه معناسنه كه است در استعمال اولنور نته كه بو
بيتده واقع در بيت به بين دل من وبيكان بيحساب درو · كه هست كوه غم وچشمه هاي
آب درو · كه نك مدلولي اولنجاق استنك ولنه بر هما زياده ايدرلر هان معنانه
است معناسي اولور · است اول كلامده واقع اولنجاق ده ايله ايدرلر نته كه بو بيتده
واقع در بيت هست درين دايره لاجورد · مرتبه هر د بمقدار مرد · نيست كه
هستنك مقابلي درهم كبيدر · برخي ني دركه معناسي يوقدر · برخيزده است در
كه لسان فارسيده رابطه درنيستنك معناسي بوقدر · ابن سينا اشاراتده
آدلو كتابنده است رابطه ايدوكين تصريح ايتمشدر · اول يرده كه بويله ديمشدر
وقد يحذف ذلك اي اللفظ الثالث الدال علي معني الاجتماع بين الموضوع والمحمول
في لغات كما يحذف تارة في لغة العرب الاصلية كقولنا زيد كاتب وحقه ان يقال

زيد هو كاتب · وقد لا يمكن حذفه في بعض اللغات كما في الفارسية الاصلية
وهو است كقولنا زيد دبير است · وهذه اللفظة تسمى رابطة · افاضل محقق جلال
الدين دواني · ومير صدر الدين كه زيد هست ده رابطه مذكور دكلدر صانمشلردر
نته كه شرح تجريد اوزره يازدقلري حواشي ده تصريح ايتمشلردر · خبط فاحش
ايديدرلر · ابن سينانك است رابطه در · لغت فارسيه ده رابطه نك
حذفي جايز دكلدر · ديدوكي سوزك مقتضاسي اولدركه زيد هست ده ده رابطه
مذكور اولا · اول تقديرجه هست ده مركب اولور · هاء مفتوحه ايله استدن
مذكور هانك اصلي هاء اولور وار معناسنه تركيب اولنجاق انك آخرنده كي
همزه استنك اولنده كي همزه كبي حذف اولنمش اولور نته كه هست است يرنده
استعمال اولنور · سابقا بيان اولنديغي اوزره نته است ده هست يرنده
استعمال اولينور · نته كه بو بيتده واقع در بيت چمن گرچه سراسر لاله زارست
برهنه پا مرو انجا كه خارست · مقتضاي مقام خار هست در والله اعلم · سب
هسبت قره حصاري يادكمسنه يعني كمسنه يه منسوب اولمايه ديمش · بش
هشت سكز ثمان معناسنه · ف هفت يدي سبع معناسنه · فو
هفوت خطا وخطا ايلمك وطاينمق زلت معناسنه ده استعمال اولنور
مانس همانست انكلاينده واكق فقط معناسنه · م همت هم سكا
ديمك اولور فردوسي لت شادمان بخت بيدار باد · برين همت يزدان
نكهدار باد · مخل همخلت بمه بينه كه اسكبيلر ديكرلر · معمار جمالي صاحبي
مطلقا ادوكه وباشماغه ديكيلن كونه ديرلر ديمش شمس فخري صبا پيكست از
دركاه صيتش · اديم خاك دارندش بهلحت · مخلن همخلنت وسيله صاحبي
مثله ديمش · مينس همينست انجقدر وبوقدر اين ديمكدر · ميس همينست
مثله · نكف هنكفت ضم كاف عجميله نهفت وخفت قافيه سنده
صيق وقاليك بيز ويورغان وقاليك قفتانه داخي ديرلر ·
الهاء المكسورة ش هشت سيقلق ويرمك صفير معناسنه
يم زف هيمه زفت طومرق الهاء المضمومة ف هفت
عقلسز ابله · ودوز بيرپازي صحرا معناسنه نوع اوله الياء المفتوحة
اذرش يادرشت غيبت ومساوي · افو يافوت صاردويسي
وكوكي وآقي وقيزيلي اولور كه رماني ديرلر · جواهر انواعنده الماسدن غيري سندن
محكم در · وانده اولان شعاع ساير نوع اولماز · وجميع جوآمردن ابدار وكران

ویاید آردر. طبیعتی خار ویابسدر. معدنی جبال مشرقده در. خاصیتی کوتورمنه
طاغی وباغیدن ابن اولوب خلق کوزینه عزیز کورینور. وو با اولدوغی یروار
باذن الله ضرر ایتمز. واغزده طوتسالر صوسزلغی دفع ایدوب وقلبه قوت ویرور
لب لعل نویا قوتت یاقوتیست مرجان را. وغمی دفع ایدوب شادلق
کتورر. ومعاجینه خلط ایدوب استعمال اتسه لرخونی صافی ایدوب
حرارت غریزیه یی زیاده ایدر وسایر منافعی چوقدر. الیاء المضمومة
وزه خواس یوزه خواست یوسف حسرت زده ابن یعقوب علیهما السلام
ومطلقا حسرت چکلمش معناسنه ده کلور. التاء المفتوحة. راثی طراثیث
کبک منتری دیدکلری. باب الجیم نوع اولسه الالف الممدودة
آخر کلمه ده جیم علامت تعریبدر مراسم عجمینک که آخرنده هاء علامت اولسه
اکثر بودرکه انذن بدل جیم کتورررلر مثلا بنفسج واملج کبی اصلده بنفشه
وامله ایدی که اولورکه جیم یرینه قاف کتورررلر بادق وباشق کبی که اصلده
باده وباشه ایدی. وسایر تفصیلی آخری الف واولی جیم بابنده بیان
اولنوبدر. بلو آبلوج وبالقصر شکرنبات آج وبالقصر یلغون اغاجی آز
داخی دیرلر. عرب اثل وطرفاء دیر. خشی آخشیج وبالقصر ضد دشمن معناسنه
بواعتبار ایله عناصر اربعه بربرینک ضدی اولماغین آخشیجان دیرلر.
شمس فخری عالم از عدل ابواسحاق گشتست الجنان. گرجهان برخاست رسم گفت و
گوی آخشیج. رن آرنج الفک مد وقصری وراءنک فتح وکسری جایزدر دیر
مرفق معناسنه آرنک لفظنک معربیدر. فرخی آستین ازبرای رنج دلم.
تا بآرنج برزنی سردم. اما بعض شعرانک شعرندن اکلنورکه بیلک درسغ معناسنه
استعمال اولنه نته که بوشکورک بو بیتنده واقع در بیت کهی بیازی
بازوش رافراشته داشت. کهی برنج جهان اندرون بردآرنج.
شمس فخری معیار جمالیده قصرالفلکه نقل ایلدی. وبوبیتی انشا ایلدی.
بیت چه غم مملکت راکه در دفع ظلم. شکستست شاه استین تا آرنج.
وآرن دیرلر بیلک اکی یعنی مفصل وقولده اولان مفصللر وکوزللک معناسنه ده
نقل اولنمشدر. کن اکج بوزجیلرک بوزچکاجک قلابی که انونکله بوزخانه
بوزچکرلر ومطلقا قلاب معناسنه. شمس فخری کشتی مه از ساحل مغرب بکشد باز
حکمت زسر قدرت بی زحمت اکج. ودمرلو عصا. کن آکنج مومبر وصوجق
شمس فخری خوری برخوان کیتی مرجه خواهی. ابا وقلیه وحلوا وآکنج. کو اکوج

اکج معناسنه. کی اکیج باغ ساق رودهٔ کبی وسکر عصب معناسنه قره حصار
مومبر طوتماسی اکنج معناسنه ده نقل ایلمش. ل آلج لامله صحاح عجم صاحبی کافله
اکنج معناسنه نقل ایدوب بحرالغرایب صاحبی بویله تفسیر ایلمشدر دیمش.
لفن آلفنج نعمتی عود اغاجی در دیمش. لنجو آلنجوج مثله نعمتی قصرالفلکه نقل ایلمش
لو آلوج طاغ اروکی. ما آماج اوق نشانه سی هدف معناسنه. خیری کمند حکم
تراکردن معاند بند. خدنک قوس تراسینه غدو آماج. وباغ ییرکی که باغ جیغن
اکا باغلرلر. مل آملج امله لفظنک معربیدر. هندن کلور ریز نافع دارودر.
همن آمهنج فتیل که چراغده یانار. وجلهه جنبزی وفصد ودیش قورجلایحق حلال
معناسنه وقاج کلبتین معناسنه. وقلج وبچاق چکمک. ومطلقا چکمک
کشیدن معناسنه. شمس فخری شها کربس قوی باشد حسود. لبشغنا منج تدبیرشش
درآمهنج. الالف المقصورة. بل ابلج آچوق قشلوع ابیدر. بلو ابلوج
وبالمد شکرنبات اج وبالمد یلغون اغاجی آج آز معناسنه. خشی اخشیج
ضد مدله آخشیج معناسنه. ر ارج سکون را ایله دولت وقدر وقیمت
ومقدار وزیبایی فرج وسج وزننه استعمال اولنور. اسدی کهر داشتی
ارج نشناختی. زنادانی ازکف بینداختی بیت ازو یافت بخت شهی
فروزیب. ازو یافت تاج کیان جاه وارج بیت که چون ازکذا فش بزرگی
دهی. نه ارج تو داند نه ارج کهی. ر آرج کسر را ایله ارژن اغاجی بومعنایه
غیری اسا ملبسی دیو دار. والفظنه ذکر اولنمشدر. وچنار اغاجی. رغم
ارغنج اوزون ایلک ارغنجی داخی دیرلر. رن ارنج درسک مدله آرنج معناسنه
ژن ارژنج کوزجیغی بومعنایه یرا اسامیسی ژفکاب لفظنده مذکوردر. و
دمرکو علتی بومعنایه غیری ادلری بالو الفظنده مسطوردر. لفن الفنج لسنه
فزنمق شمس فخری هوا شیخ ابواسحاق لی زر. بحر مهر وی ازکیستی بالفنج الفخت
معناسنه لنجو النجوج عود اغاجی یلنجوج داخی لغتدر. غیری اسملری الفخت
لفظنده مسطوردر. نفو انفوج وبالضم نعمتی دیرکه بوروشق که یوزده وبدنده
طامر اولور یاپیرلکدن یامجتمع آدم ارقلدوغندن الخوخ والخوخه معناسنه
و اوج سکون واو ایله یوکسک بلند وذروه معناسنه. طاغک وبر
نسنه نک غایتده یوکسک یرینه دیرلر. بوندندرکه سربلندزک غایته هرنفع محلنه
اوج دیرلر. وکن اوکنج وبالضم جوک که یانده بتان اواجق اکشی اوزمدر. واو
جوبی بعضلر کاف یرینه لام ایله مضمومه بابنده کتورمشلر در. نعمتی مفتوحه

ومضمومه كتورمشدر · كاف ايله ولام ايله · ولن اولنج مثله · يار ايارج برمسهل
معجونك اسميدر برنيچه نوع اولور · اياره لفظنك معربيدر · مذكور معجونك مؤلفي
اولان حكيمك اسميله معروفدر · ايارج فيقرا ديرلر · سائر معاجين وترياقي
داخي بويله در الالف المكسورة سپيدا اسپيدآج استوبج ديدكلري
سپيد با اسپيدباج برنوع طعامدر · سفيدا اسفيداج اسپيداج
معناسنه · لسان فارسيده فا ايله بارا اسنده تواخي وتبادل وار ايدوكي
شايعدر · اوللرندن الفي حذف ايدوب سپيداج وسفيداج داخي ديرلر ·
سرن اسرنج شلكش ديدكلري تيزاب معناسنه · سرنخ ده ديرلر · شكن
اشكنج ساعد دست بيلك معناسنه · شكنج داخي ديرلر · غيري ادلري نبد
كشات لفظنده مذكوردر · ي اج مبج معناسنه · اسدي نيست ايج در اژد
بي نياز · كزان به دري بشش نكشا د باز الالف المضمومة سفن اسفنج
قره حصاري براوتدر كه دكز كنارنده بولينور دمش · نغوا انغوج بوروشق فتح
الف ايله انفوج معناسنه · وركان اوركانج خوارزم شهرينك ادیدر · وكن
اوكنج اوزم چوپي وچوكن فتح الف ايله اونج معناسنه · ووسيلة المقاصد
صاحبي عنقود خوده معناسنه داخي كلور دمش · ول اولج مثله ولن اولنج
مثله · وما اوماج اوق نشاني اماج كبي واوماج اشي كه تركيده ده شايعدر ·
نوع اوله الباء المفتوحة اب اباج قره حصاري كوستكلي
بوزاغوبه ديرلر دمش · ابون بابونج پاپاديه چچكي ديدكلري بابونه لفظنك
معربيدر · تركيده قيبون كوزي ديرلر · عربيده اقحوان ديرلر · وبابوك داخي ديرلر
اباج اولدر كه پادشاهلر نجارك متاعندن كلدكلري دربندلرده عشر ديوالورلر
ده يك معناسنه · ومتغلب وضع ايتدوكنه ديرلر تركيده ده شايعدر اوغي
ثاء عجميله باثر داخي ديرلر · ادبي بادبج باء ثاني عجمي وجيم عجميله صالنجق واوغلانجقلر
اوينماغيچون لنك اوكرمثوكنده اصدقلري نه ديرلر · بو لغت سابقا تاخ بيچ وزننه
اولنوردي · حالا فتح با ايله تصحيح ايلديلر شمس امن وعدل واستقامت در
هواي ملك تو · بادچون بازي كنان در بادبيچ · كرمانيلر كواجو ديرلر اصفهانيلر خنخيل
ديرلر · اداهن بادآهنج بيل كيره جك بنجره وبادهنج وبادخون واورسيمله
وبادغد وبادغر داخي ديرلر · ادرو بادروج بادروك لفظنك معربيدر ·
برنوع اوت در بوبان بالي ديرلر · وبعض يرلرده تره خراساني ديرلر بادروداخي
ديرلر لغتدر · واوغول اوتي وبادربوز · ادكن بادكنج قولنج مرضي بادكنده

دكني ده لغتدر · ودبه علتي · ادهن بادهنج بيللك بادآهنج معناسنه ·
را باراج جيم عجميله ابه ديدكلري خاتون كه آورده داخي ديرلر · عرب قابله ديرلر
رسن بارسنج پرسنك ويوكن طارنيجي بارسنجن داخي ديرلر · ازن بارنج
ترنج نارنج معناسنه · ازكن بازكنج قولنج علتي · ازلن بازلنج لنك چنبري
ازبي بازبج باء ثاني عجميله وجيم عجميله صالنجق بازام وبادبج معناسنه ·
ازي بازنج باء عجميله بعني بعني بازيره يعني ساعت وكيجه دن بزرواوغلانجقلر
بشكنده اصلان بونجق دمش · واويون بازيچه ولعب معناسنه · ازين بازينج
مثله · ازي بازنج باء عربيله مثله · اكن باكنج دبه قولنج معناسنه · بج باء عربي
جيم عجميله اوغلانجق ومرحيوانك يقيندم طوغمش ياورسي بچه داخي ديرلر · بج
باوجيم عربيله اوردك ايج يوزي واغاجي · مثلا اوردي بويوك اولانه
بزرك بج ديرلر · صحاح عجم صاحبي مكرر بج بج نقل ايلمش · ج بج نعمتي فلدي
يعني اورتلو سوز كه مخفي سويلرلر · ومعما ولغز كبي مستور اولان واول صوتدركه
چوبانلر كچي اوغشرلر چكي چكي ديرلر · با عجمي وايكي جيم عجميله نقل ايلمش · جب
بجبج وبالكسر والضم مثله · ايكي باء عجميله شمس فخري وررسته انصاف
جمال الحق والدين · مركز سخن ظلم نكوينده بجبج · ازمعدلتش كرك شبان همچو
شبانان · خواند بزكان كله راجمله بج بج · خ بخج يريوزينه دوشمش و
ياپلمش نسنه · وانيلو عريض ويصي معناسنه · اسدي ز تيغش همه لعل
شد باد كرد · ز كرزش همه بخج كشت اسب ومرد · فرخج كلخج قافنه سنده و
يوكرك ديملك اولور · وصقلمش ويوغرلمش نسنه · وتكرلنمك معناسنه و
زاج سياه قره حصاري زنكهاي سفيد معناسنه ده كلور دمش · خج بخجج
اياغله باصلوب يصيلنمش وصقلمش نسنه يه ديرلر · ربا برباج ششش سيخ
معناسنه · ر برج اوقلغي · رفج برفج اويقوده ادمي اغ بصمق عربجه كابوس
شمس فخري چنان درخواب شد ظلم ازنهيبش · كه پنداري ورا بكرفت برفنج ·
ترخفنج داخي ديرلر · رخفن برخفنج مثله · رخوا برخواج اغوشق
برخوابش داخي ديرلر · رفج برفنج اغ بصمق برخفج وبرخفنج معناسنه خا ايله
فارسنده تشابق وار در · رفن برفنج راه دشوار يعني صرب يول وترونده
نسنه كه اول ظاهر اولور · ركن بركنج اق حلوا وبضم الباء والكاف ركين
بركينج مثله · سا باج فساد معناسنه · اخي خاء معجميله داخي مرويدر · ستينا
بستيناج خلال اتدكلري اوت كه تركيده فلار ديرلر وارتوق سوز معناسنه

سی بیج باء عجمیله یراق تهیه معناسنه وعم انوری نماز شام چو کرد مر بسیج
راه سفر درآمد از در م ان سرو قد سیمین بر • وترتیب سفر معناسنه
دخی استعمال اولنور شمس فخری بخیل وعده لشکرچه حاجتست اوراکه ملک
کیری اوراخدای کرد بسیج • سعدی بسیج سخن گفتن آنگاه کن • که دانی که در
کارگیرد سخن • شکن پشنج ساعد دست بیلک معناسنه • اشکنج داخی دیرلر •
وسیله صاحبی نقلنجه شن پشنج کسر سینله یوزده چیقان چغدکه سس دیرلر •
اکثر یوکلو عورتلرک یوزلرندن ظاهر اولور • ع ب کلف دیر وصودن صچیلان
قطره لره رشاش دیرلر • پشنجه داخی لغتدر • پشنج باء عجمی وفتح سینله مرکب
یعنی نطس وشیار معناسنه • وآوکیر دیرلر • جلا حارک صو سچاک آلتاریدر و
عربجه مرشه دیرلر • وبایی تخفیف ایدوب شنج داخی پشنجه داخی لغتدر •
شی بشج باء عربیله صحاح عجم صاحبی باء عجمیله تصحیح ایلمش جفت ومرک معناسنه
پشج باء عجمیله بول چوق کثیر معناسنه • غتن بغتنج برجنس بیلاندر قزل و
یاسیاه باغ وبوستانلرده اولور کمسنه یه زیانی یوقدر • بیت
دعا ومدح اوراحرز خود ساز • که افعی برنو باشد کم ز بغتنج • ف بغج
سکون فایله لعاب • وصلیر وسویلرکن اغزندن سالیاری آقن کمسنه •
شمس فخری ستم راه عدم پرسان همی رفت • فرومشته زبیمش چون شتر بغج •
لو بلوج وبالضم ترکمانلردن برقومدر غایتده بی ولی دینلر دردایما حرامیلق
ایدرلر شمس فخری هرکه درملک شامیش نه یکتا بیند • بوداز کوری آن بد نکر بلوچ •
نارن بنارنج چوبان • نان بنانج شول ایکی عورت که برکشینک نکاحنده
اولا ترکیده اولکنه ابلجی صوکرغنه قومه دیرلر • فارسیده هر برینه بنانج
دیرلر عربیده ضره دیرلر • بنانج تا ایله داخی مرویدر شمس فخری بنفا نسازد با خصم
شیخ ابواسحق • بدان صفت که نسازد بناج پیش بناج • کولانج قافیه سنده
کتورمشدر • لابرلا دیدکلری حلوا آیه دیرلر • ن بنج باء عربیله باکوری بدکلری
اوت بنک لفظنک معربیدر • اما عوام اصطلاحنده اسرار دیدکلری درکه
عرب حشیش دیر • ن پنج باء عجمیله بش خمس معناسنه • الباء المکسورة
حی بجیج وبالضم فسلدی ومعما ولغز کبی مخفی اولان • وچوبانلرک کچی چاغردقلری
وقتنده کلری صوات وفتح کافله بجیج معناسنه • زن بزنج بورک اوینماسی
خفقان معناسنه • شی بشنج یول یراغی وعزم فتح باایله بسیج معناسنه
ن بنج باء عجمیله بورغو وبیلق بورق کمسنه • ی بج دوکوم وطولاشق وبیلق و

کمسنه وبورعی که دوکلرالتلرندندر • وحوامرادده دلمیکدر • یجالی بیجا بیج غایتده
بولاشقلقلدن عبارتدر بیت ای بساکز آتش سودای ان مشکین رسن • دود
پیچا پیچ زین ایکون چنبر کذشت • وصف ترکیبی واسم مصدر استعمال اولنور •
یج بیب پیچ پیچ ایکی باء عجمی ایله • وایکی جیم عجمیله بلا ومشقت واشکنجه •
بجی بجیج مثله الباء المضمومة • بج بربدم تمشیی ویومری ویصی کمسنه
وایوشمز ویاقشمز بی اندازه وبی ضبط اولانه دیرلر تصلق معناسنه بومعنایه
بولفظدن مخففدر زفت داخی دیرلر • زاء عجمیله وانغک لحینه دیر فتح باایله
بج معناسنه بیت درمدحت او هرکه دهن بازنکشاید • دندانش که کند
چرخ برون یک بیک ازبج • جی بجیج سخن پنهان فتح باایله بجیج معناسنه
بالفتح والکسر • ر بریج انغ باصماق کابوس معناسنه • غیری ادلری
برخفج لفظنده یازلمشدر • رک بریج صحاح عجم صاحبی مراولسنه که
اباغی انوک اوزرینه قورلر • ومراد اولسنه که اکردن اینلوا اولور دیمش •
برکن برکنج قوزلو حلوا فتح باایله برکنج وبرکینج معناسنه • رغن برغنج
دباغلرالتی • ستی بستیج براغاجدر که بادیه لرده بتر • بعض نسخه ده
یابنر بتیج واقع اولمش • غن بغنج چورک اوتی شونیز معناسنه • بوغنج لفظندن
مخففدر • لفرخ بلفرج کنسیندر شول کمسنه یه دیرلر که اندن نه صادر اولسه
جیل ومردار ونامعقول صادر اولور • لو بلوج باء عربیله ترکلردن برحرامی
قومدر • فتح باایله بلوج معناسنه بلوج باء عجمیله سست اندام عنین معناسنه
ترکیده داخی مستعملدر زلیج دیرلر • د بوج باء عجمیله اوشنمز ویاقشمز کمسنه •
ویصی بورنلو یه وبوش بج معناسنه • وفوق ویومری کمسنه یه دیرلر • ناتفی
شد از نعره سهمکین نای کوج • سر چرخ کردنده را مغز بوج • بوج بوج غایتده
اندازه دن ولطفدن خارج اولان کمسنه یه دیرلر • وزن بوزنج دیلک
شفاعت وعذر یوزلش معناسنه • وغ بوغج مثله • وغن بوغنج چورک
اوتی برنج قافیه سنده مذکوردر • ولکن بولکنج طرفه مسخره بولکنجک بوالعجب
معناسنه نوع اوله التاء المفتوحة اتاج زمان اوایلده عجم
پادشاهلری وخاتونلری التوندن انواع جواهر ایله مزین ایدوب باشلرینه
کیدکلرینه دیرلر • عربیده رفا رسیده داخی شایعدر • جمعی تیجان کلور •
عجمده خاصه اسمی افسردر • وخروس اککنده داخی استعمال اولنور • ار تاراج
یغما معناسنه • الا تالاج مثله وبانک ومشغله وغوغا وغلبه خلالوش

معناسنه • تلاج داخي ديرلر • رن ترنج اینجه و دشوار يول • زخفن ترخفنج
اویقوده اغز یاصمق کابوس معناسنه • فتح بایله که ثانی حروف تهجیدر •
برخفج برخفنج برفج داخي لغتدر • رفن ترفنج صرب واینجه انیش ویوقش یول که
انواع مشقت و زحمتله کچلور • شعر اكر خواهي كه نبود در جهانت • بدل در غم
بتن در زحمت و رنج • ره مقصد بود نزدیک و اسان • نباشد دوري سامان
و ترفنج • رف ترنج مثله • رن ترنج مثله کویا ترفنج لفظندن تخفیف
اولنمشلردر • شن تشنج ال و اياق بوزلمك عربيدر • شهنر تشهنرج
کوزلك جشمك و عینك معناسنه • بعض نسخه ده تشمنج یازلمش •
میمله • لا تلاج تالاج لفظندن مخففدر تاراج و بانك و شغاله معناسنه
شمف نیست ممکن در همایون عهد او • کر کسي در ملك برخیزد تلاج • ال تلج
نعمتي براو تدر و عقرب یواسنه دیرلر دیمش • ن تنج بیجیدن و قشردن
و فرآهم امدن معناسنه • نونك سكونيله رنج و كنج قافيه سنده شمس فخري
کهش منزن بپای کین دمیکش • کهش میکش بدست قهر وي تنج • التاء المكسورة
ما تماج سختیان • يري تيريج چابوق كه قفتا نمن استعمال اولنور •
تريز و تيريز داخي ديرلر • يما تيماج نشانه تیر اوق نشاني اماج و اوماج
و برجاس داخي ديرلر و سختیان • التاء المضمومة اجاج و لات
ختن ده بر شهر ادیدر • غایتده اعلي یایلر ایشلرلر • ابو یایلري اكا نسبت
ايدوب كمان جاجي ديرلر • بيت بجاجي كمان وبسغدي زره • كمند يلي كرده
بزرین زره • و اربه و بغداي و اکا بکزر نسنه لرک یعنی که ترکیدر بج دیرلر
و نعمتي بر استاد یا بجینك ا دیدر دیر • خ خجخ اورد ید کلري علت كه بوغازده
چیقار سلعه دیرلر • م جمج قره حصاري مویز معناسنه دیمش • المكسورة
جا جچاج نعمتي ايكي اوج طبقه لو كيسه در كه صغر يدن يا بلغاريدن ايدرلر و هر
طبقه سنه برنسنه قويارلر دیمش • و ا خواج بفتح الحاء المهملة مرغ مردارخور
لوا حلواج مثله • نوع اوله الخاء المفتوحة ۵ ج دورنمك
معناسنه • خج خجخج غايتله دونمك • سكان خشكانج قره حصاري
بو يوك كرده يه ديرلر ديمش • صحاح عجم صاحبي خشك اندام معناسنه
نقل ايلمش • فن خفنج قره جلبان قوشي اتمكي ديدكلري اوت كه طبيبلر
فاتنه توردي ديمكله معروفدر • لن خلنج بر بويوك كومي اغاجدر كه انوع
جنا قلر ايدرلر غايتده بر كدر • لوا خلواج مرغ مردارخوار و فارغه •

لي خلنج دكز قولاغي • ليوا خليواج زغن و مرغ مردارخوار • خن خنج اسدي طوسي
و منذر و شاه نخجواني روايتنجه سود و منفعت معناسنه • اسدي لبسي رانده
از كفت بي سود خنج • کنون باتنم ار سخت يا بي مرنج • ديكر رنج بردار تا بياني خنج
رنج مارست خفته بر سر كنج • شمس فخري قولنجه نار و عيش و طرب معناسنه در
و جماع حظندن ظاهر اولان اوازه خنجه كبي • و ديمك و ولايت فارسده بر قصبه
آديدر • نج خن خنج خنج غايتله جماع صفاسندن حاصل اولان اواز • نف
خنفنج و بالكسر قره جلبان قوشي اتمكي ديدكلري اوت خفنج معناسنه
نونله فارسنده تقادم و تسابق واردر • الخاء المكسورة نف خنفنج
جلباندن بر نوع در • فتح خا ايله خنفج و خفنج معناسنه و سكرك تخمي •
يفن خنفنج سكرك تخمي • بغي خيفنج مثله • الخاء المضمومة راخراج
هر كمري كه علتدن بدنده چيقار اسم عامدر بعضيلر تخصيص ايدرلر • رخرج
هيكبه عربيدر فارسيده داخي شايعدر • و خروس ايكي خرجين و خرجينه
داخي لغتدر • ف خفج بيقوش كوچ داخي لغتدر • و كورخانه • فن خفنج
مثله كورخانه مشاهد معناسنه • ن خنج بايقوش خفج • و اخواج الف رسميدر
ايك كه خروسك پسنده بتان قزل ات پاره سي در • ناج خروس ديرلر
و خوج مثله الفسز داخي مرويدر خواجه و خوجه و خوزه داخي لغتدر • بو واو
ايكي وجه جايزدر • يعني وار رسمي و لا الف ثابت و لا يا واو ثابت و لا • الفي
رسمي اولا • شمس فخري كوچ و بلوج قافيه سنده كتور مشدر • شمس فخري سرخروشي
كه سحر مدح شهنشه خواند • بامداد ان ز شرف بر فلكش سايه خوج • و رهماي
از نظر همت او دور افتد • بوم شوم و برانه نشين كردد ما ننده كوج •
نوع اوله الدال المفتوحة ۵ ا اداج قرانكو ظلمت معناسنه
عربيدر • اصلده داخي ايدي دجادن مشتقدر باج و تاج قافيه سنده مستعملدر
ر درج كاتبلر درجي و حجره معناسنه عربيدر • فارسيده داخي چوق استعمال
اولنور • ست ابرن دست ابرنج قره حصاري ال بلازكي دست برنجن
معناسنه ديمش • ست رن دست رنج بجقي كه بيوك دستره در
م اهن دم آهنج نفس چكيجي ديمك اولور • نفس كش معناسنه دم آهيج
مثله • وا دواج و بالضم تخت • بيت شاه رازيباست ترصيع دواج •
كز نكير داز ده ويران خراج • و چادر شب و فراجه • خيري فكند خسرو رومي لباس
كافوري كه شاه رنك بپوشيد عنبرينه دواج • و بعضلر يورغان ديمشلر

لحاف معناسنه. هان دهانج نعمتی ایکی اورچلو دوه یه دیرلر دیمش. هن
دهنج دهنه لفظنک معربیدر. بر نوع طاشدر. ایکی درلو اولور. طاتلی
واکشی اکشیسی باقر معدننده اولور. ودم معدننده دخی یقین اولور. وترکستانده
داخی اولور. خصوصا افراسیاب بنا ایلدوکی شهرده طتلوسنک معدنی
مغرب جانبنده اولان فرنک طاغلرنده اولور. ایوسی قبرسدن کلور. رلونی
نیجه درلو اولور. ایوسی کوکرک اولور. وبر نوعی داخی صارورق اولور.
وبر نوعنه موشی دیرلر درلو درلو رنکلری اولور. وبر نوعنه طاوسی دیرلر
قزلرق اولوب یشللکی غالب اولوب. کوزده اولان سبل وناخنه علتی وغبار
کبی علت که نور بصره حجاب اولوب دارولر ایله دفع اولمسه دهنه شیرینیدن
بیلکو اوزرینه سحق ایدوب کوزه چکسه لر باذن الله دفع ایدوب نور بصری
زیاده ایدر. ویلان وعقرب صوقدوغی یره سرکه ایله بیلکو اوزرینه سحق
ایدوب طلا ایلسه لر وجعن ساکن ایدوب ضرر زهرن دفع ایدر الدال المکسورة
یولا دیولاج اوتلی وطاشلی ودکنلی یر الدال المضمومة دا دراج
بر مشهور خوش منظر قوشجغزدر. در درج حقه وصندوقچه وخوش قخولی
نسنه بویدان معناسنه. وقبرجق. وا درداج جادرشب ویورغان
وشکله قفتان واوست قفتانی. و دوج صحاح عجم صاحبی کوچک صندوق
درج معناسنه نقل ایلمش. ول دولج زیر زمین معناسنه نقل اولنور.
نوع اوله الرآء المفتوحة اتبان راتباج جام ساقزی راتیانه
لفظنک معربیدر. راتیان داده. وراتینه ده دیرلر. ازیا رازیانج رزنه
دیدکلری اوت. رازیانه لفظنک معربیدر عرب شمر دیر. ان رانج هندوستان
قوزی نارجیل معناسنه. خ رنج چرکین وتیتیز اولان کسنه. ن رنج
امک زحمت معناسنه. وسورمک وخسته لک ورنجیدن لفظندن
صیغهٔ امر ووصف ترکیبیدر. رنجه ده دیرلر. الرآء المکسورة
یبا ریباج قوزی قولاغی دیدکلری اوت. واشخون که کلم کبی دراکثر ک
بیتور وصوتره سی وقوان چکلی وفدان دیدکلری وایرق دیدکلری اوت.
مذکورلرک چوق اسامیلینی واردر. صوکردمه سی دیدکلری داخی بو جنسندندر.
که پند وبنده وپندوری دیرلر. ع خواص نیشکراری کجاست در ریباج
ن ریخ قرن بورمق. یوا ریواج ریباج معناسنه. یوان ریواج مثله
یون ریونج مثله الرآء المضمومة وسخت روسختج راستق

طاشی راسخت کبی وکرطاشی بعض نسخه ده نونیله روسنجنج واقع اولمشدر.
نوع اوله الزآء المفتوحة ازاج شب یلمنی وزاج قبرسیی
دلحوسه عورت وخراج زاک معناسنه. وفره بویه سبره معناسنه.
زج صار واصمه دیدکلری مشهور قوشجغز. دن زدنج قویونک بغرسغنی
وجکرینی وایج یاغینی قیمه ایدوب پیشررلر. ترکیده یاغ بغر دیرلر اصفهانیلر
برمیان دیرلر. وقیمه یه داخی دیرلر. ومومبر طولمه سنه داخی دیرلر وزوج
وزویج داخی دیرلر لغتدر. فل زفلج ابتداء کاردر. ل زلج یلوه قوشی
زیلوج لفظندن مخففدر. بو معنایه غیری ادلری باراج لفظنده مسطوردر.
لن زلنج مثله. من زمنج سکسک دیدکلری قوشدر که عاجزیده دیرلر.
بو معنایه اخیی خا ایله داخی لغتدر دیمشلر. وضم زا ایله مرویدر اصح اخوی
جیمله در. وآورده عورت قابله معناسنه. بو معنایه غیری ادلری باراج لفظنده
مسطوردر. دیوالق طاشی که دوزطاملر اوزرینه یوالرلر چراغن دوزا ایدوب
محکم اتمکیچون. قره حصاری کلیک معناسنه ده کلور دیمش. زملج ده دیرلر بو
معنایه. ن زنج سیاهلر مملکتی زنک لفظنک معربیدر. صحاح عجم صاحبی
اوکذقن معناسنه ده نقل ایلمش. ون زونج وبالضم رنج ودنج قافیه سنده
زدنج معناسنه صحاح عجم صاحبی وجامع الفرس صاحبی حرکات ثلثه ایله مرویدر
دیمشلر. وی زویج مثله وبالضم الزآء المکسورة کبن زکبج بویوک چنق
ن زنج مشهور چالغی که ایام حربده وشادلق کونلرنده چالرلر. ود موربول
وزیوه ویورکت وینماسی خفقان معناسنه. یج زیج نعمتی زیج معناسنه.
وبنالرایبی وزره معناسنه نقل ایلمش. وعلم نجومده بر کتاب آدیدر.
یربا زیرباج زیره وا وزیربا دیدکلری مشهور طعامدر. یلو زیلوج
یلوه قوشی زیلج معناسنه الزآء المضمومة ٥ زج تشدید جیمله سکو
دمری. لج زلج کلیک زمنج معناسنه. من زمنج سکسک دیدکلری
قوشکش فتح زا ایله زمنج کبی. دوبرادرآن دخی دیرلر. وآورده قابله عورت
معناسنه. نا زناج زعفرانلی سنبوسه. ن زنج اغاج کوبکی صمغ الشجر معناسنه
ون زونج یاغ بغر ومومبر طولمسی فتح زا ایله زدنج وزونج معناسنه سایر
اسامیلیی انده مسطوردر. وی زویج مثله نوع اوله السین المفتوحة
سا ساج آبنوس وارزج اغاجی اسدی دروبام آن خانه از عود وساج
نکارین پیوسته باساج وعاج. که سروکوهی ده دیرلر صحاح عجم صاحبی وطیلسان

سبز دیمش • ادساج ساده لفظنك معربیدر آري اولان نسنه وغير حنبله بهم اولمامش
وقرشمامش قفتان ده وسایر نسنه لرده استعمال اولنور • ونقشلنمامش معناسنه ده
كلور • والهایه هموار و فرسوده یعنی اشنمش معناسنه ده استعمال اولنور • ونصور
ساذج دیرلر یعنی محکم ایله بهم اولمامش دیمکدر • ساذجی لغتدر • ار ساریج اوتلوکن دیدکلري
کوچك قوشجغزه دیرلر • وبعضلر برخوش آوازلو قوشجغزدر • وبعضلر هزار دستان در
دیدیلر • حق بودر که بلبل انواعندندر • فصل بهارده بلبل دیرلر بو کرتلن وقتنده
اوتلوکن دیرلر لطیفی صفای بی شکرمی نایداز وج • نباشد سارج در نغمه چو سارج
ارن سارنج مثله فتح را ایله بیت چو عنقا دان وراچو دشمن صعوه • چو شهباز
او خصم سارنج دیگر زمین بنمود در مر گنج صد گنج • هوا بر نغمهای سار و سارنج •
ویر التنده صو طورمغیچون یابدقلری موضعه دیرلر • عرب صهریج دیر • ترکیده ده
شایعدر ساریج دیرلر کسر را ایله • اری ساریج اوتلوکن قوشی ساریج و سارنج
معناسنه • ایر سابرج معرب ومتصرف من الفارسي ومعناه التفاح الصغير
وهو اسم للتفاح وهو اليبروج • خ سبخ تخمه راغو سراغوج نعمتی کلیم پاره ایست که
زنان بر سر پیچید دیمش • باش بزی و نزکب که عورتلر باشلرینه کیرلر • سراقوج و
سراغوش ده دیرلر • ویولا رافا رمعناسنه • راقو سراقوج مثله • رای خراج
سرای خراج دیوان خانه • رای سپن سرای سپنج خانه دشتیبان بیت
چه خوش گفت جمشید با تاج و گنج • که یکجو نیرزد سرای سپنج • رقو سرقوج وبالضم
باشه صوقدقلري صرغوج که ترکیده داخی مستعملدر • رام سرمج قیون سرشغی
دیدکلري تعریب ایدوب سرمق دیرلر • سرمه ده دیرلر • ف سفنج خام فاون فاریونی
که کلك دیرلر سفجه ده دیرلر • سمف ستم را سرزنش میکرد عدلش • که خور دست
از فلان بالیزیک سفج • ماه سماهج اده جزیره معناسنه • م سمج وبالضم سکون
میمله نقب که یر التندن قلعه لره اوررلر • سمف بدان رسید ابادی شیخ
ابو اسحق • که چشم ابر بود دایم از جهانش نمج • زبیم تیغ جهانگیر و فتنه سوزش ظلم
برون نیارد سر بکرنان ز کوشه سمج • م سمج فتح میمله بخیل و بطورم که یر التنده
ایدرلر زیر زمین معناسنه • ونقب که قلعه لره ایدرلر سمجه ده دیرلر • فتح تین
معجمه ایله داخی لغتدر بطورم معناسنه • مز سمرج خراج الماجق اد و اوج کره
خراج الماق • من سمنج مثله واد جیلر کملته سی که صیادلر دام اوکنده اغاجلر
چالی چرپیدن ایدوب ایچنه گیروب کیزلنوب کاثره معناسنه • می سمنج وبالکسر مثله
من سمنج برآفرخو صحاح عجم صاحبی نونی با اوزرینه تقدیم ایلمش • ف ... دوسی

و باکاه بر آیین به بستم تمامی سرای • سپنج تماگردم آن کاخ وجای • نار سنابج بر معتبر ...
ال... کاندن یوزرک قاشن ایدرلر کو توررن کمسنه باذن الله امراضدن بری اولور
... دیرلر • وصرچیه انکله نقش ایدرلر کو نقش ایده جك الت و محبت ایچون کوکرجین
... قانیله بید رسه لر اصلا مفارقته قادر اولمز دیرلر • واقع ایسه بوندن اعلی و
نقـ... نفع جوهر اولمز • ن سنج قره حصاری نارسیده دولک ودف پولنه نقل
... یلمش وجنك • السن المکسوره • ین سپنج آز دکلنجك بیرو فنا قبول
م... ایدیجی خوابه مشرف اسکی موضع • وقوریجی اوی خانه دشتیبان معناسنه •
د منزل کاه عاریتی وکاربان سرای وراه گذری • وبعضلر سه وپنج دن ترکیب اولنوب
اسم واحد قلنمشدر دیمشلر • شعرا دنیا مدتنی بش کون واوچ کون دیو تعبیر ایدرلر
برکون کلدوکك وبرکون کتدکك وبرکون داخی طوردوغك مجموع اوچ کون
اولور • وچون طوردوغکده اقامتك کونی اوچ کون اعتبار اولنه بش کون
اولور • محصل کلام بودر که بش کوندر دیین کمسنه نك دلیلی ظاهر دکل مناسب
اولدر که مدت دنیا اوچ کوندر دیین کمسنه مدت دنیا بی اعوام وشهور واسبوع
طرفیله اعتبار ایلمشدر • یعنی مذکورلرك اقل اعدادی مقصد در که یدی کوندر
زیرا مقام مقام تقلیلدر • بو تقدیرجه بونك ایکیسی کتدکدن صکره باقی بش کون
قالور بیت دلم سیر شد زین سرای سپنج • که اغاز گنجست و فرجام رنج •
بیت چو گیتی سپنج است پروای رو • کهن شد یکی دیگر آر بار نو بیت
چو گیتی سپنج است وجاوید نیست • فری برتر از فر جمشید نیست • بیدا
سپیداج ترکیده اسنوبج دیدکلري سپیداب ده دیرلر • وسپیداب
مجلنده اون بر وجه اوزره کلدوکی ذکر اولنمشدر • تی سپتبج طونغوی وبومری
اولان نسنه بو لغت اخوی خا ایله داخی مرویدر • رتن سربج سلوکن • فیدا
سفیداج سپیداج • کبا سکباج مشهور طعام آدیدر سکبا داخی دیرلر
کاراهن سکاراهنج کاف عجمی ایله فاج ونتوردن اتمك چقارجق چنگال
سکاراهنك لفظنك معربیدر • کن سکنج یلامه طوطقلی واغوی قوفار کمسنه
ضم سین ملامله داخی لغتدر • کن سکنج کاف عجمیله صحاح عجم صاحبی کاف عربیله
تصحیح ایلمش • بر باشی قزل ییلاندر که غایتده زهری شدت اوزرینه در • ترکیده
انکرك دیدکلري • کمال اثرنی دفع گزند زمر خلاف ترا • مایه تریاك ساخت
ار سکنج از لعاب • می سمیج اوجیلر کملته سی فتح کافله سمیج وسمنج معناسنه
سنج اورندی واوجه سرون معناسنه • انسانك وحیوانك اولسون

وجنك وطاريجي معناسنه٭ وصف تركيبيدر وامردر٭ ودمورپول ومشهور
چالغي زيج معناسنه٭ وقبلني بيراغي وكسر شين معجمه ايله ده مرويدر٭ بين سينج
نطس يير بعض يرلرده مرك ديرلر٭ شنج وشيار داخي ديرلر٭ وصبان
الشين المضمومة رقو سرقوج سورغوج كه باشه صوقارلر فتح سينله
سرقوج معناسنه٭ نعمتي ولك كه قرمزي رنكدر اكا داخي ديرلر دديمش٭
لن سلنج يلامه ديرلر٭ برمرضدر كه متصل يلا نوردورر فتح شين معجمه وكافله
داخي لغتدر٭ م سمج بدورم كه بيرالتنده ايدرلر٭ ونقب كه بيرالتندن
قلعه لره وسرايلره ايدرلر٭ فتح سينله سمج معناسنه٭ سمجه داخي ديرلر٭ تفصيلي
سمج محلتنده اولمشدر٭ نبار سنبارج سنباره لفظنك معربيدر٭ برنوع
محكم طاشدر سمباره ديرلر نوع اولمه الشين المفتوحة ار
شارج اوتلوكن قوشي٭ وبعضلر بلبل وبعضلر بلبله بكزر برخوش اوازلو قوشجغزدر
ديرلر٭ سين مهمله ايله ده لغتدر٭ وساير تفصيلي نده اولنمشدر٭ ارن شارنج
مثله تفصيلي سارج وسارنج محلتنده كچمشدر٭ اري شاريج مثله كذلك ذكر
اولنمشدر٭ آهبان شاهبانج شاهبانك لفظنك معربيدر برنوع برك
اغاج در٭ مصرديارنده چوق اولور برنوف ديرلر٭ بوديارلرده دخي واردر٭
بويوك انار اغاجي مقدارنده اولور٭ بوداقلري چوق اولور الوج بيراغي كبي
بيراغي اولور٭ الا بر مقدارندن بوزرق وتولورك اولور٭ وتيز قوقسي اولور
سلقم سلقم چچكلري اولور٭ چچكنك اورتاسنده فوان چچكي كبي صارو رق
رغبي ولور٭ بعضلر خموم درديرلر اصفهان طاغلرنده چوق بتر او تنك شكلي دركو
اولور٭ اولكه بيوكسك طاغلر باشنده بتر طوراقي وتي تكلنده اولور٭ واولكه
دره لرده وكوكلو برده بتر بيراغي صرمشق بيراغي كبي اولور٭ وچكرك خطمي بيراغي كبي
اولور٭ اغجه رق قرنجه رق خونچه كوزلجه چچكي اولور٭ اه تر شاه ترج شاهتره ديدكلري
مشهور اوتك معربيدر٭ اهدان شاهدانج شاهدانه لفظنك معربيدر
شاه اولو معناسنه در٭ بيوك دانه يه شاه دانه ديرلر٭ ايري الجويه ديرلر
وكندر تخمي وصنفرواق كونلك وساير بونك كبيلرده استعمال اولنور٭ وحب الملوك
ديدكلري مشهوردارويه ديرلر٭ رفن شرفنج صرب پول٭ شخن شنشبنج
كوسه كه صقالسزدر٭ وكوزي بوز وفيومجبلرك تيل چكاجك دلوكي چوق دمري
عربيده هج ديرلر٭ وشلوار ايچ طوني وجوي جوي كه قوقله ديرلر٭ واوغلنجقلر كه
چفرده قوز ايله اوينارلر نكل اوتي ديرلر لسان عربيده كجه ديرلر٭ طرن شطرنج

وبالكسر سترنك لفظنك معربيدر مشهور لعبدر٭ فتاهن شفتاهنج صرمه كشلرك
التوندن وكمشدن تل چكدكلري اواجق دلوكلي دمردن التلري كه عربجه پدره ديرلر٭
بيت شها كر بس قوي باشد حسودت٭ بشفتاهنج تدبيرش درآهنج٭ فتاهن
شفتاهنج جامع الفرس صاحبي نابكار وترك ومفسد وطعن ايدجي معناسنه
نقل ايلمش٭ فتاهن شفتاهنج مثله فادن صكره تا ايله ونون ايله مروي لغتدر٭
كمن شكنج يلامه ديدكلري علت٭ لوه شلوهج وبالضم شلوهك لفظنك
معربيدر دمر دكني ديدكلري طبيبلر فاتنه حاء مهمله حسك دملكه مشهوردر٭
م شمج خانه زير زمين فتح سين وميمله سمج معناسنه٭ وسيله صاحبي موسيقار
ديدكلري سازه ديرلر دديمش٭ ن شنج وبالضم مهره كه كاغد مهره لرلر
انواعندن در٭ عمان كنارنده بولنور درلو درلو اولور سوبلي بورمه بورمه
اولور ودكرمي وصدف قابي وضعنده بعضي اولور٭ مجموعي شنج در٭ كوز ادويه سنه ندر
ونطس معناسنه كه بعض يرلرده مرك ديرلر٭ بومعنايه شنج لفظندن
مخففدر٭ وسيله صاحبي وخانه زمين وترس واوجه سرون معناسنه ده
كلور دديمش٭ ماري شهاريج لوكن كه انكله صويوللرين دوزرلر٭ يل شيلج
دلوجه بغدايدن ازر٭ يطر شيطرج سركله ديدكلري اوت شيريخ معناسنه
الشين المكسورة ترن شترنج شطرنج فتح شين ايله كه مشهور لعبدر٭
طرن شطرنج مثله كاراهن شكاراهنج نعمتي چوبي باشد كه صيا قله بكار
دارند دديمش٭ حليمي انبروانبره قساج كلوب معناسنه ديو نقل ايلمش قانون
ادبده كلوب شكاراهنج ديو تقرير اولنمش٭ بو تقديرجه شكاراهنج قساج
معناسنه اولور٭ صحاح عجم صاحبي كوزك اوجنداغي ييل چقاجق قوقو دمور
كمن شكنج بوكلم وقورم شكن معناسنه٭ وفراهم معناسنه وقزل زنكلو
ييلان كه انكرك ديرلر شدت زهر ايله مشهوردر بومعنايه سين مهمله ايله داخي
مرويدر٭ ومرحوم مولانا سروري ديوان حافظ شرحنده سقلمش معناسنه
نقل ايلمش٭ نجغن شنج غنج ابتاع وفرا وجه طريقه سنجه مطلقا اوجه تن سرين معناسنه
انسانك اولسون حيوانك اولسون شمفس بفرمانش حيوان وانس وپري٭
همه داغ دارند برشنج وغنج كسر سين مهمله ايله داخي لغتدر٭ نعمتي مفتوح عين
بابنده كتورمش٭ قره حصاري مكسوره ده كتورمش اصح شين مكسوره ده اولمغله
كتب اولندي٭ زيرا غنج اوجا معناسنه در٭ كسر غنيله٭ ن شنج اوجه سرين
معناسنه٭ وچچك وخركه وسبرت مردم وحيوانات٭ يرين شيربرنج

سدلو برنج اشی • برین برن شیرین برنج مثله الشین المضمومة فاز شفایج بشمینه حلوا • لوه شلوبج دمر دکنی شلوهک لفظنک معربیدر فتح شینله شلوبج معناسنه • ن شنج مهره که انکله کاغد مهره لرلر • فتح شینله شنج معناسنه • واوجه سرون معناسنه الصاد المفتوحة ارو صاروج قوملی کرج و کلن و کونیمش الجی ساروج معناسنه • ن صنج وبالکسر زنج دیدکاری آلت که جنک کوننی و ایام شادیده طبل و سرنا ایله چالرلر آمی بساعت منجم بسی برد رنج • کره بود کوس و سطرلاب صنج • بهرن صهریج قاوق مثانه معناسنه • وصولوق و حوض و مشربه الطاء المفتوحة زن طرنج بر نوع خرده بالقدر قرو درلر و لاینه ایلتوب صتارلر • غایتده لذیذ بالقدر • سو طسوج لتسو لفظندن تعریب اولنمشدر تفصیلی انده مذکوردر نظم چو دینار بیست شش دانک ای برادر • و دانکی چار طسو حبت اشهر • وطسوجی دو حبه او فتاده ولی حبه دو جو گشته برابر العین المفتوحة اعاج فیل دیشی و سکوکی ل علج وبالکسر پهلوی لغتیدر طای کره اسب معناسنه • وس عوسج سنجان دکنی العین المکسورة ل علج پهلویدر طای دیمکدر فتح عینله علج معناسنه و عوج بو صوبیری کمینکاه معناسنه نوع اوله الغین المفتوحة ار غارج صباح وقتنده ایچلن شراب • و صبوحی غایتده مفرحدر لکن مداومتی جنونه مؤدیدر • نیجه یوز مشهور شاه زاده لر بو سببدن تاج تختی برباد اتمشلردر شمس فخری شهنشاهی که او را دایما بیست • بسوی عالم علوی معارج • مدامی غارجی از جام دولت • در انداز د دلش هنگام غارج • ال غالج مثله • ب غنبج چقور یر که انده صوایرکلور آب کیر معناسنه • غنبی و غنبری دخی دیرلر قره حصاری غنج یازمش نون ایله • رم غرمج وبالضم یارمه اشی که طارودن ایدرلر • بلشرلر گاه اتیله گاه یاغیله و چکندر • رب غربج مثله وبالکسر اصح کسر غینله در • قره حصاری مکسوربا بنده کتورمشدر • برنج و زننه و تنور چنکالنه دیرلر • ف غفج شمشیر ابدار یعنی ایوکسکن قلج و چقور یر که انده صوایرکیلور ابکیر معناسنه • و صوساق شمس فخری ابو اسحق بهر دفع دشمن • همی تا بر کشید ست ابکون غفج • فن غفنج اسم عامدر صوصاغه دیرلر • و بلغارتیدن دیکلمش صوکاغه دیرلر قلاچو معناسنه • و حمامرده یونما غیچون اغاجدن و باقردن ولان طاسه درلر • و جمعیت و دوکونلرده پیشوردکلری یوفقه که بوکوب انوکله شوربا و یوغرت یرلر مجموعنه الطلاق ولینور • ل غلج وبالکسر اول کره درکه اصلا اجلمغه

قابلیت اولمیه شمس فخری شاها تو یی که دامن عمر ترا نجوم • با دامن ابد به بقا علج کرد اند حلیمی کسر غینله تصحیح ایلمش • بو لغت بو معنایه کاف عجمی با بنوع داخی روایت اولندی زیرا که ایکیسنک اراسنده تبادل و تواخی واردر • و قاپو رزه سی و کلیدکه قاپو یی نغلر قفل معناسنه • بو معنایه فتح فا ایله فلج داخی لغتدر شمس فخری ایا شاهی که کر حکمت نخواهد • قرنفل را دهد خاصیت تلخ • چنان ایمن شد از عدل تو افاق • که بر کند ند از درها همه غلج • و دکیز سلوکی • و بر بوجکدر که قوریلور اچلمز اچد فجه کیر و قوریلور • و کربی خار پشت معناسنه • لف غلفج حر وجه آری که اشک اریسی دیرلر بیت ز بیم شه نیارد زد غلفجی • بیالیزی زبان هر هیچ سنجی • و قوجا قلمق • اغلی غلغلیج دغدغه اسم مصدردر • فجق معناسنه و فجقلنمق معناسنه ده کلور • غلغلیجه ده دیرلر شمس فخری دیده بدخواه ملکت دایما بر کرید تا که بی تشک طفلکان راخن م آرد غلغلیج • و فجقلنان کمسنه نک حرکتی و کولمسی سایرادلری کتمیتوا لفظنده مذکوردر • لی غلیبج مثله • لی غلبج صحاح عجم صاحبی فلیج معناسنه نقل ایلمش • لملی غلملیج مثله و فلجق شوک معناسنه • لیوا غلیواج وبالکسر زغن یعنی چیلق قوشی دولنکج کبی شمس فخری همیوسته همای ظفر و فتح نشستت • بر کنگره قصر جلالش چو غلیواج • غلیواژ غلیوازه داخی دیرلر لسان فارسیده آدی چو قدر • کوشت ربا محلنده یازلمشدر • ن غنج جوال زنکین و عصب و روده کوسفند باشد که در میم نوردند • اصفهانیلر اکا میار دیرلر • و ناز و کرشمه معناسنه • شمس فخری بو معنایه رنج و اکنج و اهنج قافیه سنده کتوروب بو بیتی ایراد ایتمشدر نظم همیشه تاکه خوب اید ز خوبان • دلال و ناز همچون شیوه و غنج • بعض ارباب لغت حرکات ثلثه ایله مرویدر دیدیلر و قره حصاری ابکیر معناسنه ده کلور دیمش • با ایله غنبج معناسنه الغین المکسورة ن غرنج یارمه که حبوباتدر • و یارمه اشنه داخی دیرلر • ل غلج کره و دوکم که اچلمغه ممکن اولمیه غلج معناسنه • لیوا غلیواج چیلق قوشی فتحله غلیواج معناسنه ن غنج ناز و کرشمه و اوجه سرن معناسنه الغین المضمومة ن غنج ناز و کرشمه و چوال • و غوج قوج که قیونک ارکگی کبش معناسنه نوع اوله الفاء المفتوحة الوذ فالوذج نعمتی پالوده لفظنک معربیدر • زیرا مر کلمه نک اخرنده هاء غیر ملفوظه اولسه قاعده بودر که تعریب اولندقده جیمه قلب اولنور بنفشه بنفسج و پابونه پابونج کبی • لکن بعض محققین پالوده نک معربی پالوذق دردیلر زیرا کاه اولور ها یرینه قاف کتوررلر • پادق و باشق دیرلر • پالودق داخی

اول قبیلندندر • تر فرج آل آله الوب رقص اورمق • ن فنج دبه اولان کمسنه
سایرا سایسی بادکنج لفظنده مسطوردر • تیل اهن فتیل اهنج منقاش که
انکله قیل یولرلر • ترکیده جنبستره دیرلر • وجواق ماشه سنه ده دیرلر تسله اهن
نسیله اهنج مثله فج ارکنلک دیدکلری که یوزده ظاهر اولور • ت فرتج
آغزجوره سی نعمتی قولنجه وسبله وقره حصاری مضمومه بانیج نونله فرنج نقل
ایلمشلر • رجن فرجنج نصیب معناسنه • رخ فرخج وبالکسر مطلقا چیلمر داره دیرلر
بلشت وپلیست وفژ وفژه معناسنه • بو معنایه فتح خا وسکون را وجیم
عجمیله در • وغایتده چرکین زشت صورت • شمس فخری رانک فتحه سی وخانک سکونیله
نخج ونجخ قافیه سنده کتوروب بو بیتلری انشا ایلمشدر نظم روز بیکار شیخ ابو اسحق
مغز دشمن بکرز نخج کند • تا کند بارکاه او جاروب • مژه خویش مهرنخج کند • دشمن
از عیب او کند چه عجب • عیب خوبان همه فرج کند • رجن فرجنج صورت زشت
وچرکن قبیح آواز • رنج فرنج صرمشق • رغن فرغنج مثله رغمان فرغمانج اوزم باغی
رمان فرمانج اغاج بیراغی • رن فرنج ال وایاق چرکی واغز چوره سی بو معنایه
فرنج داخی لغتدر • رمان فرمانج اول دکلک که باتورلر کوکلنور براکین ایکی
اولور کسرلرا بله اخیر دکرلر • عربجه عکیس دیرلر • ریان فریانج مثله رهن فرهنج
ادب وعقل وهنر شمس فخری جمال دینی ودین انکه دارد • عطا وفضل وداد ورای
وفرهنج • رمان فرمانج مثله ل فلج کلید وقپو حلقه سی بو لغت هم غین معجمه وهم
قا بانده وهم قاف بانج روایت اولندی ادائی چنان ایمن شد از عدل تو
افاق • که برکند از درها همه فلج • ت فنج نعمت وناز وکرشمه وطرب بیت
کمان همچو ابروی خوبان بفنج • کمند اژدهای سراسر شکنج • وخاتون معناسنه
عنصری شاه چو با فنج بخلوت نشست • فنج کهی چنک زد و کاه سنک • واچقور بری
جای شلوار بند معناسنه • ودبه لک مرضی • وبش خمس معناسنه زبان فارسی ده
با ایله فا ارا سنده تواخی وتبادل واردر • مثلا زبان دیرلر زفان دیرلر عنصری
شحنه احتسابش از دره حد نیافتی • زمره فنج شویه در عقد دو پیکر آمدی • جامع
الفرس صاحبی وانار دیلمش • ی فنج پیک معناسنه • یه فیهج قدح وقبرآب
القاف المکسوره رخ فرخج زشت چرکین صورت فنج کافله فرخج معناسنه
دا فراخ کنک وبجه رحب وواسع معناسنه • ن فنج خاتون معناسنه
القاف المضمومة رن فرنج اغز چوره سی فتح فا ایله ونون یرینه تا ایله
که ثالث حروف تهجیدر مرویدر • ن فنج دبه دیمکدر خایه نک صفتی واهلنک ده

صفنی ولور • وقویروغی کسک اشک وبرو لایت آدیدر • وذ فوذج ایکامه نک
مایه سی فوذه لفظنک معربیدر نوع اول القاف المفتوحه اقاج دیلم
معناسنه یعنی کسک پاره • ال قالج مثله لغن قلغنج کلید وقپو حلقه سی
علج فلج معناسنه • ن قنج نازو غنج معناسنه • ودبه که خایه سی شیشر
نو قنوج هند پادشاهنک کرسی سلطنتی اولان شهرینک آدیدر اسدی
تو یی شاه قنوج ورای برین • زهندوستان تا بدریای چین • وجاهل معناسنه
ب قبج کلکک قوشی کبک لفظنک معربیدر القاف المضمومة
و قوج ارکک قیون ترکیده ده شایعدر • غوج ده دیرلر کبش معناسنه
وجاهل ونادان اولان کمسنه • ولن قولنج مشهور مرضدر • ون قونج بلمط و
آلوج دیدکلری یمش نوع اول الکاف المفتوحة الی کالبنج
صرچه پرمق خنصر معناسنه • شمس فخری نقلنجه بیت چون باستحقاق شاهی
این ممالک زان اوست • خاتم ملک سلیمان دارد اندر کالبنج • کالوج داخی
دیرلر • اسدی ایاغک صرچه پرماغنه تخصیص ایلدی عسجدی بل بکفش اندر بکفت و
بله شد کالبنج • از بس غمها نوشته عملک باز آتیا • وبرز نبیلدر که اوک
ورتاسنه اصاقورلر تا فاخته وکوکرجین کبی انده کلوب یاوری چیقاره
واستعاره طریقیله مرقوشک یواسنه داخی دیرلر • اکاج جیم عربیله
جام اغاجی وکاشکی دیمک اولور زلیت معناسنه حافظ فتاده در سر
حافظ هوای چون تو شهی • کمینه بنده خاک ره تو بودی کاج حیری در منقبت
حضرت علی کرم الله وجهه بیت روانه کرد از نور یم وخون هزاران سال
چو زدیکر دن عفریت دست تو یک کاج کاج جیم عجمیله سکه برکمسنه نک
اککسنه اورلر عنصری مردرا کرد کردن وسر ولت • کوفته سر ببر
بکاج وبمشت • شمس فخری بو ایکی لغتی برابدن نقل ایلدی جیم عربیله وهم جیم
عجمیله براغاج آدیدر مشهور ردیدی • وبو ابیاتی انشا ایلدی نظم ز انتقام
شیخ ابو اسحق رفت • از جهان ظلم وتعدی خورده کاج • نیست ممکن
در همایون عهد او • کر کسی در ملک برخیزد تلاج • از تف محنت دل بدخواه
او • شاخ شاخ آمد بسان شاخ کاج • شهریاری ملک بخشی همچو او • کاج بودی
در همه افاق کاج • واخری شینله دخی مرویدر لغتدر • اخ کاخج کیرو باس ولکه
معناسنه • آخن کاخنج سلک علق معناسنه • اکن کاکنج فتیل اوتی
دیدکلری که ایت اوزمینک انواعندندر طبا خلر انکله آتش بویارلر • جب

کورنسون ایچون. نارنجی حجکی اولور بر داخی وار در بو جنسدن طبیبلر قنبیل طابنفی دیرلر
بوانک غیریدر. کاکنه داخی دیرلر. الو کالوج صرچه برمق کابلیج معناسنه.
کاون کاونج شین خیار بادرنک معناسنه. و تازه خیار و سایر سبزه وات
کاویجک و کاویجک داخی لغتدر. ب کبج اکاکی التی ششمش طوار و کوچک
اشک حمار صغیر معناسنه. و قویروغی کسلمش اشک. حلیمی بو معنالره سکون
با ایله تصحیح ایلمش. و باغچه و بهره و احمق متعجب معناسنه. بیک کبیلج دوکون
ببجکی دیدکلری که صاری اولور کبیکه ده دیرلر. کج بوز جیلر بوز خانه یه بوز چکدکلری
قلاب و بهره نصیب معناسنه. و احمق و معجب اون کمسنه. و کرج نوره معناسنه
و اکری کز معناسنه. چک کج کج خردمرد معناسنه. جم کج مج اکری بوکری
دیمک اولور. بیت چنین که سالک او می نهد قدم کج مج. منزل ز مرحله افزون بود
از و تا نج. خ کنج سبز که اوتی و قره بوبه نزاج معناسنه. شمس فخری بر رخ
دشمنش که چون ما ز دوست. میبت شاه کار رنجخ کند. لنج داخی دیرلر. بو لغت میم
کافله میم لامله مرویدر. و میم نونله. ر ن کرنج نعمتی سدلو برنجه دیرلر دیمش. ز ماز
کزمازج یلغون اغاجی قوزاغی کزمازک لفظنک معربیدر دیمش. ش کشنج بر نوع
اوتدر بعض یرلرده مزید دیرلر. و بو جنس خرده منتردر. شن کشنج ترکیبی کسر
کافله کشنج دیدکلری کشنیز داخی دیرلر عربجه کسبره یابسه دیروفی آواق
معناسنه. ف کنفج کبجه. ل کلج کاف عربیله کمره سیدی که حمامجیلر آنوکله کمره
طاشرلر. لطیان صد کلج پر از کوه عطا کرد بر آن ریش. گفتم که بدان ریش که
دی خواجه همی شاید. و بالان معناسنه بو معنایه کسر کافله ده مرویدر. ل کلج و بالفتح
کاف عجمیله بو کلم شکن و شکنج معناسنه. شاکر بخاری فری زان زلف مشکینش
جو زنجیر. فتاده صد هزاران کلج بر کلج. ل کلج الده و ایقده و بدنده وقفقانده
اولان کرباس فتح لام و سکون خا ایله فرجج و فنج قافیه سنده عماره کند ودی قیمت
و دون و حقیر. ریش بر از کوه و همه تن کلنج. لکلان کلکلانج برهندی معجوندر
که سدوکی طوتلانه و معده اغزسنه نافع و مفید در. لو کلوج تنوردن کله
دوشن اتمک بو معنایه ضمله ده مرویدر. و کف پاس لطیفی هر کرا خشم کرد شد
منغلوج. مانده محتاج کهنه ها و کلوج. و تورکه عورتلر بویونلرینه و باشلرینه صرنلر
و ابادنه ده ترکیب معناسنه نقل اولندی. نا کناج طانشق مشوت معناسنه
کنکاج ده دیرلر. ن کنج کاف عربیله خرطوم و کجی برماغی کسلمش ایاق و دیمک
صحاح عجم صاحبی اوغلانجقلر فوقتما غیجون دوزیلن صورت عربجه نازوع دیرلر دیمش.

ن کنج کاف عجمیله خزینه و دفینه معناسنه کنجور و کنجینه داخی لغتدر. نجکا کنجکاج
کاف ثانی عجمیدر طانشق و مشورت معناسنه. نکا کنکاج مثله. و کوج یابایا
حرامی و دزد پیاده معناسنه. و ی کویج اولجک فقیر معناسنه. هـ کهج مثله
الولمیشی و بریدم لمشی و چلک دیدکلری یمیش. هن کهنج مثله. ی کیج احمق که کندولی
اوکوب مدح ایدر خود فروش معناسنه. یک کیلج صوکردمیی. یکی کیبکج مثله
کیهج الوج و بردم و چلک دیدکلری یمشلر که طاغ میوه لرندندر. یهی کیهج مثله
ها ایله با ما بینندن تسابق وار در. الکاف المکسورة ی کیج سکون با ایله ابرو
ابرو دیمک اولور تفابق معناسنه. سکون با ایله هندوشاه نخجوانی بو وجهله تصحیح
ایلمشدر. رودکی بجمله خواهیم یک یک همه از تو بوسه شهها. به کیج کیج نخواهیم که کام من بهی
و بعض اصحاب لغت یا ایله که آخر حروف تهجیدر ریج و بیج وزننه تصحیح ایلدیلر. بیک
کبیلج صوکردمه سی کج دیمک کاف عربیله کنج معناسنه. ر کرج کاف عجمی و
کسر را ایله بر پاره که بر نسنه دن کسرلر عربجه قراره دیرلر. مثلا فاون دلیمنه کرج خربزه
دیرلر و یقه اوبندیسنه کرج کریبان دیرلر. د ده ی کردهج جوره المق معناسنه
و طولنمق معناسنه ده استعمال اولنور. و انجیلر اوتنک تخمی. ر ن کرنج کاف عجمیله
یقه اوبندیسی کرج معناسنه. و بوروشق و غضبناک معناسنه. و جورک اوتی
شونیز معناسنه. و برنج معناسنه ده کلور زیرا که کافله با ار اسنده تواخی و
تبادل وار در. بنجشک و کنجشک کبی دیمش. نعمتی بو معنایه ضم کافله تصحیح ایلمش.
ری کریج کاف عجمیله کرج و کرنج معناسنه که بر پاره بر نسنه دن کسرلر. قره حصاری
وادن بولمه کرچوک او رمیه دخی دیرلر دیمش. سنائی همه عالم سرای استانست
این کریخت تبرز زندانست. ل کلج کاف عجمیله بالان فتح کافله کلج و احمق
و معجب معناسنه. لطیفی بد خواه تو بینش همیشه محتاج و قرین کلج و عیش
بو لغت عین معجمه یا بنده داخی نقل اولندی. زیرا کاف عجمیله غین معجمه ارا سنده
تبادل و تواخی وار در. نکا کنکاج احمق و سرکشته و معجب و خود فروش معناسنه
قره حصاری قولنجه. ی کیج مثله خودبین و احمق و سرکردان. شمس فخری ای فلک با
رفعت و تعظیم تو چون خاک پست. وی خرد با دانش و تدبیر تو معتوه و کیج
و کوجک اشک. و بو غازی شیش طوار و کج معناسنه دیمش. نعمتی بو لغت
میم با ایله که ثانی حروف تهجیدر. میم یا ایله که آخر حروف تهجیدر مرویدر. یرن
کینرج غضبناک معناسنه. ذوقی ای بکو بال کران کوفته پیلان ز آپشت
چون کرنجی که فرو کوفته باشد بجواز. جواز اغاجدن سار مسق دوکاجنه دیرلر.

یکی کیبج صوکردمه سی واصرغان دکنی نحمی الکاف المضمومة ب کبج
باء عجمیله نصب و بای غنی معناسنه کج خرد و کیک درسنه ده دیرلر پوست
آهو معناسنه چک کجکج فرد مرد دیمکدر رن کرنج کاف عجمیله برنج
معناسنه و سدلی برنج و چورک اوتی ویلنامش طوغان و انبجه برنج و چورک
اوتی معناسنی بعضیلر مکسوره بابنم کتورمشلر بابله کاف عجمی ایراسنده تبال
و تواخی وار در دیمشلر نجنگ و کنجنک کبی ست کسنج آج کسنه و کرسنه
معناسنه کویا کسته لفظنک معربیدر سس کسبج زنارکه کافرلره مخصوص
برقوشاقدر اون ایکی پرده عقدسی اولور اکرانی برمسلمان قوشنسه کفرنه حکم
ایدرلر قره حصاری کستیج یازمش وسیله صاحبی کستیج یازمش سی کسنیج
مثلنه ل کلج شکن و چین معناسنه کاف عجمی و سکون لامله فتح کافله ده روایت
اولندی لو کلوج تنوردن کله دوشمش اتمک فتح کافله کلوج معناسنه و جرجه
برمق و برنوع اکمکدر که کلیجه و کتته داخی دیرلر و برکمسنه یه کوز اتمک ما
کماج بوغاجه دیدکلری اکمکدر و کمج معناسنه ع ب خبز اکمکه دیرلر بیت
کرم و خشک ست فراج نان کماج نافع مردمان رنج کش است ن کنج کاف عربیله
بوجق کوشه معناسنه و طارصوقاق معناسنه کنج کاف عجمیله کور که کوکسی
ایچره کیدر روا ازقه سی طومالو رجیقار اول ارقه نک ادیدر و اهلنک صفتی اولور
کوزلیشت معناسنه ع ب احدب دیر نج شن کنج شنج نقب و حفره و زیر
زمین و دیوار دلوکی نج لن کنج لنج خردمرد معناسنه ندرو کندروج قوان
کاری الجنوح بال جمع ایلر کندرود داخی دیرلر ندش بی کندشبج اول اغاجدر که
حلاجلر انکله کلا ایدرلر ع بجه ملقه دیرلر کندشلاش داخی دیرلر نده بی کندوبج
با و جیم عجمیله جامع الفرس صاحبی دوه جی طلبی و طولب صراجق کلوه و کدر اغاجی
نوزده معناسنه نقل ایلمش صحاح عجم صاحبی اول اغاجدر که جلاجلر انوکلا کله ایدیر
دیمش دولاب صراجق و دوه جی دولابی نکا کنکاج طانشق مشورت معناسنه
فتح کافله کنکاج کنجکاج کناج داخی روایت اولنمشدر و کوج بایقوش دیدکلری
قوش ع ب بوم دیر شامت ایله مشهوردر شمس فخری ارهما از نظر همت او
دور افتد شوم و یرانه نشین کرد مانند کوج و حرامی راه زن معناسنه
عنصری اندران ناحیت بمعدن کوج دزدکه ساختند کوج و بلوج وچولق
وچولق قوشی و اوکی قوشی و رحلت معناسنه بیت درای شتر خاست
ازکوجگاه سراهنک لشکر برآمد براه وخوارزم لغتنده مدیا و شاهه دیرلر

ج بلو کوج بلوج یابان ادملرندن برصنفدر و مطلقا حرامی معناسنه فردوسی
سپاهی ز کردان کوج بلوج سکالیده جنک و برآورده خوج و شت آهن
کوشت اهنج یخنی کشن دیدکلری دمردن چنکال که ع بجه منال دیرلر و کا ن
کوکانج ماوراء النهر ولایتنده برشهرک آدیدر کات شهرینه قریب ولا کولاج
برنوع حلوادر نشاسته دن یوفقه جک ورقلر ایدرلر انی کلاب و مسکله قات
قات دوشرلر و شکرایله بادامی دوکوب قرشدروب آراسنه بیله قورلر کولانج لابرلا
داخی دیرلر بودیارده کلاج دیرلر و لان کولانج مثلنه شمس فخری زحون نعمت
اوازجا بهلو شد زبس که خورده ابا ما و قلیه و کولانج ول جا کول جاج بیان حاجی
ول نج کولنج مثلنه و جار کانن بلمین حاجی یه دیرلر و لن کولنج قولنج زحمتی العیاذ
بالله و هج کوهج کاف عجمیله آلوج دیدکلری طاغ یمشی ع بجه زعرور دیرلر بریدم و جلک
دیدکلری فتح کافله کهج و کهنج دیرلر و هن کوهنج کاف عجمیله مثلنه وایت بورنی
اروکی و اکده یمشی هن کهنج مثلنه کوهنج لفظندن مخففدر ه کهج مثلنه کوهج لفظندن
تخفیف اولنمشدر نوع اولده اللام المفتوحة بن لبنج برنوع اغاجدر
چنار اغاجنه بکزر لبنج داخی دیرلر لغتدر جامع الفرس صاحبی لامدن صکره بایله
که ثانی حروف تهجیدر و خاء معجمه ایله روایت ایلمش لج ایاغله دیمک لکد معناسنه
شمس فخری کرکینه کشد رای وی از انجم و افلاک درهم شکند طارم افلاک
بیک لچ واغراجی و شوم معناسنه ده کلور بعضلر شوم معناسنی ضمله کتورمشلر
اوی لاویج لسان پهلویده سیل صوینه دیرلر ج لج قره قرغه زاغ سیاه معناسنه
خ لخج قره بویه و سپر که اوتی فتح کافله کج معناسنه بولغت کافله و لامله
مرویدر و زاج و قوان اوتنه داخی دیرلر ز لزج نشانسی احول معناسنه زاء
عربیله و زاء عجمیله مرویدر ضم لامله لوج داخی دیرلر ف لفج کوزچناغی و بورون
یموکی و چرکین و غلیظ طوطق و دوه طوطاغی و برکشی غضبنی اشاغه قومانه دیرلر
ن لنج اوبان لجام معناسنه و یکاف غدار کبی و برنسنه یردن طشره چکمک
لنی معناسنه و غضبه کلمک فردوسی خروشان ز زابل همی رفت زال
فروهشته لنج و برآورده بال اللام المکسورة ه لچ دیمک لکد معناسنه
واغراجی فتح کافله لج معناسنه هندوشاه نخجوانی کسر لامله تصحیح ایلدی معارج
قافیه سنده ایراد ایلدی اما معیار جمالی اسلوبندن اکلنور که کسرله اولمیه
زیرا که غارج لفظنی بونک امثالنده افراز ایلدی اللام المضمومة
لچ شوم معناسنه ن لنج اوردک طاشیانی و مطلق آورد و برنسنه بربردن

طشره چیقارمق بو معنایه فتح لامله ده مرویدر صحاح عجم صاحبی جمهور معناسنه ده نقل
ایلمش و لوج شاشی لزج معناسنه شمس فخری هر که در ملک بشاهی ش نه یکتا بیند
بود ان کوری ان بد نکر لوج بلوج صحاح عجم صاحبی بایقوش معناسنه ده نقل
ایلمش نوع اول المیم المفتوحه اماج جیم عجمیله یوته و نشان و اوماج
آشی اماج جیم عجمیله قانجق ایت سکی ماده معناسنه ماچان داخی دیرلر ال
مالج سورکی جلاهلرک اوت کوکندن ایلک صبر جقلرینه دیرلر و شمقجیلرک و غیریلرک
لیفی و مطلقا لف معناسنه و یاپوجیلرک مصریسی و ماله‌سی که انکله دیوار صوارلر
ماله لفظنک معربیدر آمی زمر مامی زمرج صغر قویروغی مامی زمر معناسنه مج
استاد الشوار و دکینک راویسی ادی شمس فخری تا مدحت آ و خواندی و کفتی شرف کو
استاد سخن رودکی و راوی او مج دن مدنج کلید دندانه‌سی مدنک معناسنه
زمرج صنوبر زمر معناسنه اقلیمده استعمال اولنور شمس فخری زمهر ش مبادا تهی
صبح دل زفرمانش خالی مباد ابچ ارج و باغ و بوستان اولکلرنده داخی
مستعملدر دم مرغزار و چمن و اوتورجق محل و موج دکز چالقاملسی نجت مینجنج
قاینامش شراب می پخته دیمک اولور یخت می فخنج مثلا می پخته لفظنک معربیدر
المیم المکسوره زا مزاج ترکیب انسانی و حیوانی هرا مهراج بالفتح
والکسر اعلام رجالدندر خصوصا بر سخاوت و شجاعت و عظمت و قدرت
ایله مشهور شام پادشاهنک ادیدر خیری درفش خیل فریدون برفت از سوی
زنک کشیده رایت جمشید شام چون مهراج المیم المضمومه ن منج
اری نحل معناسنه بیت پایداری کن بجایت پیل وار ورنه بکریزی زمنج
اجفیل وار ور مورج قارنجه نمل معناسنه غیری ادلری کبت لفظنده
مسطوردر نوع اول النون المفتوحه اناج چام اغاجی ناژ
داخی لغتدر و سرو اغاجنه ده دیرلر خیری زکوه تاکه دمد مر صباح لاله و کل
بباغ تاکه بود سایه صنوبر و ناج ادن نانج تورنج نارنک لفظنک
معربیدر اسن ناسنج التون و کمش و حریردن طوقنمش اغربهالو قوماش
و جنت حریرلرندن برقماش ده در نهر بنهرج بنهره لفظنک معربیدر رکخم افچه
و سایر متاع ناسره معناسنه بیت قلب بنهرج و زر خالص بیک بهاست
نقاد فضل راز محک خرد چه سود خ نخج ولایت فارسده بر نوع آیری اوندر
اندن سپر که ایدرلر و یا فرلر شمس فخری تا کند بارکاه اوجاروب مژه خویش
بهر نخ کند و یلغون اغاجی و زاج سیاه که اندن مرکب ایدرلر و قرع بو یالر

شمس فخری برنج دشمن اش که چون مار زوست هیبت شاه کارنج کند فرج حصاری و
رنکهای سپید دلمش زخف زخفج اویقوده اغر بصمق کابوس معناسنه
وصغردلی و طوداغی زخفن زخفنج مثلا اغر بصمق زی زنج بیدک که
پادشاهلر و بکلر و اولولرا و کنجه یدرلر جنیب معناسنه سکن سکنج بالسین
المهمله جمدک سی سنج خودبین و سرکشته و احمق ف نفج شول کمسنه‌یه دیرلر که
سویلرکن اغزندن توکرکی صاچیلور شمس فخری تبک میرفت و خون از دیده می‌بخت
چنان کاب از دهن وقت سخن نفج م نمج چه دیدکلری که صباح وقتنده کوکدن یغار
نم و شبنم ده دیرلر عوب ندی دیر شمس فخری بدان رسید ابادی شیخ ابو
اسحاق که چشم ابر بود دایم از حیا برنج و سپرکه اوتی و قوغه اوتی دیدکلری
می نمیج انموزج و نمونه معناسنه النون المکسوره یر نیرج صولمش
نسنه پژمرده معناسنه و حیله یرن نیرنج مکر و حیله و داستان و غرایم
غالبا نیرنک لفظنک معربیدر النون المضمومه و نوج چام اغاجی نوژ
معناسنه موذ نموذج انموذج لفظندن مخففدر نمونه معناسنه ۵
نوع اول الواو المفتوحه ارن وارنج درسک مرفق معناسنه
برنج قافیه‌سنده مستعملدر بعضی اورده عورت قابله معناسنه نقل ایلمش
بو معنایه سایر اسامیسی ماراج لفظنده مذکوردر اری واریج راء مهمله ایله
اوزم صاپی و اوزم چبغی کرم معناسنه و اوزومی بتمش باغ و مطلقا
باغ و قابله اوزم و بعضلر دکلده اوزوم بتن یره دیمشلر شمس فخری بنام خسرو کر
تاک رزنشاند مرد بجای خوشه همه لعل آرد از واریج بو لغت دال ایله داخی
مرویدر ازی وازیج زاء عجمیله مثلا ازین وازینج ترکی چاغمق صحاح عجم
صاحبی اوزومه بکزر بیرنسنه دیمش وج اکیر اوتی غیری ادلری نشرت لفظنده
مسطوردر و کوکنه داخی دیرلر و صابان اغاجنک بسی و دیار طایفه بر شهر
آدیدر ارن وارنج خرما ابی رتا ورتاج ابم کوجی دیدکلری اوت خبازی
معناسنه و کوینک اوتی خوره پرست معناسنه و لایت عراقده بر قوله دیرلر
شمس فخری جم قدر جمال الحق والدین که سعادت از مهر بود با او همچون خور و وتاج
جامع الفرس صاحبی و اولو اوتی و بیرا فلریا فق بیرا و تدر دیمش و اولو دیمکدر
بزرک معناسنه رتی ورنیج بلدرجین دیدکلری قوش شمامه معناسنه و بجره
بالی و اسماته خانه معناسنه رو رج فتحتینله اکر دیدکلری اوت و جیم بر بینه
زاء عجمیله داخی لغتدر را اکر معناسنه و سکون را ایله رونق و فر از یوسف زلیخا فردوسی

زیج اللهداوبدزپیغمبرآن • جهان ورج اوداشت اٰمرگران • واولاعی معناسنده
کلور لغت پهلویدر ازیوسف زلیخای فردوسی اززبان ساره خاتون بحضرت ابراٰهیم
زفرزندبودن مرانیست بهرٔ • کزاینم ترزین مرانیست زمرٔ • مکرپاک یزدان خداوند
داد • ترامایهٔ ورج ماجو نهاد • وله درحق یوسف علیه السلام • ورامعجزانیست تاییدو
فرج • نداندوراکس همی هیچ ارج • رسی وریسج اوک سقفی اسمانهٔ خانه معناسنه
وریسج ده دیرلر شمس فخری به بین که قبهٔ تعظیم اوکجا باشد • که هست کیوان صد
پایه زیرش ازوریسج • رکاکو ورکاکوج صنق بارمق • غی وغیج کوکجك
ابکیر معناسنه الواو المکسورة برت وبریج بلدرجن قوشی وبصره بالیی
برنف وبرنفج مثله الواو المضمومة لو ولوج شاشی احول معناسنه
نوع اولـه الهاء المفتوحة ٥ هج سکوکبی برنسنه طوس طوغی
دیمکه دیرلر • معیار جمالی صاحبی کج مج قافیه سنده کتوردی فتح ها ایله • اما
هندوشاه نخجوانی صحاح فرسده بکسر الهاء دیوتصحیح ایلمش • بحر الغرایب صاحبی حلیمی بعض
یرلرده ضم ها ایله تصحیح اولنمش بولدم دیونقل ایلمش • شمس فخری معیار جمالیده اکج لکج قافیه سنده
کتوروب بوبیتی انشاد ایلمشدر بیت جم قدر جمال الحق والدین که سعادت • ازنیزهٔ
اوکرده علمهای ظفرمج • ر مرج ایل وولایت حدی وصنوری • ج م مرج مرج
قارشق قالش دیمکدر • ن منج بیلاف • ود هودج محفه وتنق ورده که محمله
اولای • هیج توزقوپارمق • یلا هیلاج اوغلان طوغمق وقتی واٰنک منصابقه
یل هیلج رب البیت یعنی صاحب خانه هیل لفظنك معربیدر الهاء المکسورة
هج وبالضم سلاح دوزنمك • ی هیج نسنه دکل دیمکدر وبیل وبیادودوری
الهاء المضمومة ✿ هج سلاح دوزنمك وعلم کبی برنسنه طوغی دیمکدر
نوع اولـه الیاء المفتوحة انی یانج راز معناسنه واخری حاٰلیه
داخی لغتدر • بو یبوج آدم بیلکنه بکزر برنوع اعجدر • برو یبروج قرودن اجی
دیدکلری • ج آورد ك ایج یوزی بولغت بایله داخی روایت اولندی که ثانی
حروف تهجیدر شمس فخری بی مدحت اومرکه دها نرانکشاید • دندانش کند جوخ
برون یك بیك ازیخ • اصح اولدر • فتی یفتنج برنوع بیوك سیاه یواش
یبلاندر • محبوبلرك زلفن اکا تشبیه ایدرلر بیت مار یفتنج اکرت دی بکزند
نوبت مار افعینت امروز • وسیله صاحبی محبو العارفین ده مار سبزه دیرلر
دیو روایت ایلمش • جامع الفرس صاحبی یادن صکره غینله وفا ایله داخی ایراد
ایلمش • فت یفنج یفتنج لفظندن مخففدر • لنجو بلنجوج عود اغاجی سایرامیسی

الفخت لفظنده مسطوردر باب الخاء نوع اولـه الالف الممدودة زـ آزخ
ضم زاء عربیله بیدك که پادشاهلر وبکلر اوکنده یدیلور • جنیب معناسنه
وقوق قوزوباغ بودندیسی • ز آزخ فتح راء معجمیله دوزخ ومنفخ قافیه سنده
سکل که کوده ده چیقار • عربجه ثؤلول دیرلر • بضم الثاء المثلثة جمع ایدوب
ثاء لیل دیرلر بیت مرآن بصر که بخاك درش نشد روشن • بجای مقلهٔ نهند
اندرو فلك آژخ • ژی آژیخ چبق که کوزدن چیقار کربکلرده جمع اولور لطیفی
کویاکه اشیانهٔ بوپوست جشم تو • هموآره باپلیدی وآژیخ کنندهٔ است
زاء عجمی وزاء عربیله منقولدر • و آوخ ای وای دیمك اولور • آوه وآوخ معناسنه
مصیبت ومضایقه وقتنده دیرلر لطیفی عمر دنیا بدین بدی آوخ • کارم آخر
کشد سوی دوزخ الالف المفتوحة المقصورة فراز افرازخ
سوبك یوزلو ویکاق یومریسی • نجو انجوخ وبالضم بورو شقدر یوزده زنکی
دولوب طراونی کیتمش اولا برلکدن وبدنده داخی کذلك وسایر بوروشق جرمده
واج ادکده وسایر بونلرك امثالی وغیریده بیت چوبخت شاه جوانست وچهره اش
شاد کرآب کرفته روی نو درغایت انجوخ • مجنبی ده بوست لاغر معناسنه دلمش
ظاهر بودرکه درینك بورشمشیدر بر لکدن اولسون خسته لکدن ارقلمدن وغیریدن
اولسون انجوخه وانفوج ده دیرلر • و آوخ ای وای دیمکدر • آوخ معناسنه •
الالف المکسورة ستا استاخ قوغه دلو معناسنه • وکستاخ معناسنه
سفانا اسفاناخ عربیدر اسپنق دیدکلری • نا اناخ دوه چوکرمك معناسنه
الالف المضمومة ستا استاخ کستاخ معناسنه لطیفی زفتم استاخ
بردرش ناکاه • کرد برمن چوسك همچو رقیب • وستا اوستاخ مثله •
شکو اشکوخ سورجك وقدم سنر کشی وایاغ اوزرینه طورمق والفی حذف
ایدوب شکوخ داخی دیرلر نوع اولـه الباء المفتوحة ا باخ
براشقلق زیبایی معناسنه • وبخز التون کمش باسره معناسنه • وایلچی قاصد
معناسنه ودون ممت معناسنه • از بازخ زاء عربیله اواز • اژ بازخ
زاء عجمیله مثله • وباسخ جواب معناسنه • اس باسخ باء عجمیله جواب عجم
جواب ابتت دیاجك یرده پاسخ شنو دیر بیت پیامت شنیدم تو پاسخ
شنو • یکایك بکو وبزودی برو • جواب ویرد باجك یرده پاسخ ده دیر •
بیت سخن برسمت کرتو پاسخ دمی • شنوم شاد واکر رای فرخ نهی • سخندن
بوبیتده مراد برسمت قرینه سیله خبردر خصوص خبرك سخن لفظندن اراده سی بطریق

الفخت

بطريق المجاز اولور. ارسي پارسنج قرلغوج قوشي خطاف معناسنه قره حصارده
تعلنجه اسي باسنج مثله پالوايه پالويه داخي لغتدر پنج باء عجميله كوز چاناغي.
بيت زبس كه خون رود از چشم خصم شاه جهان. هميشه بر مژه اش خشك
چون بصورت پنج. بو معنايه سايرا سامیسي ژفکاب لفظنده يازلمشدر. وشطرنج بيدق
معناسنه نج بالباء العربي زهي وخوش ديمكدر. خب نج نج زهي زهي
نيكا نيكا خوشا خوشا ديمكدر. ر برخ باء عربيله وسكون را ايله بزر ديمك اولور. بعض
بعض معناسنه. وكوشك كاخ معناسنه. وپيرادي وبهره نصيب معناسنه.
اسدي بداز دانش اخشيجانيش برخ. هم ازكشت هفت اختر واز چرخ. ر پرخ
باء عجمي وسكون را ايله مثله. وخانمان وكنجر لسنه نا يسر وار توق معناسنه ده كلور
قره حصاري وزائل معناسنه داخي كلور ديمش. سا بساخ فساد وپرآغرلق معناسي
فريع الدهر همه را همت ماخ همه بوداخ بساخ. همه را كون فراخ وهمه را روزي تنك. ما
اجوي جيمله بساج داخي لغتدر. شي پشنج باء عجميله بيرك شيار معناسنه. ص
وجلا هلرك صوسپاجك التلري عجه مرشه ديرلر. شي بشنج باء عربيله
جفت كه يوزده اولور سس ديرلر عرب كلف ديرر. اكثر بوكلو عورتلرك يوزلرنده
ظاهر اولور. بو لغت افرى جيمله داخي مرويدر البآء المكسورة سرك بسرخ
باء عجميله ايركك اوغلان بچ كوزچيغي زوكاب معناسنه. اي پيخ باء عجميله مثله
شمس فخري زبس كه خون رود از چشم خصم شاه جهان. هميشه بر مژه اش خشك
بصورت پنج. ي بيخ باء عربيله كوك عوق معناسنه. واستعاره طريقيله نسنه نك
اصلنده استعمال اولنور البآء المضمومة و بوخ كوزچناغي زوكاب
معناسنه وچيل مردار معناسنه. غيري آدلري ژفکاب لفظنده مسطوردر.
نوع اوله التاء المفتوحة ا تاخ تتق وبراغاجدر ميوسي يوقدر يا قرلر.
بيت شهنشه ايست كه در مطبخ مكارم او. برند عوقماري بجاي ميمه وتاخ. ار
تارخ حضرت ابراهيم خليل عليه الصلوة والسلام باباسي اديدر. لسان عبريده
آزر ديرلر شلي تشلنج سنجاده شمس فخري زبيم محتسب قهر او زند زهره
بجاي چنك ودف وجام مصحف وتشلنج. ل تلخ اجي مر معناسنه طا ايله ذخي لغتدر.
وبي توبخ سرزنش وايلنج عربيدر نوع اوله الجيم المفتوحة ارشا
چارشاخ يبا سه انكشت سه شاخه معناسنه. اري جارميخ كركي وسمراغاجي
نخ جيم عجميله جخيدن لفظندن امردر. جامع الفرس صاحبي بالجيم العربي ديمش البته حق
ديمكدر. وتجيدن وكوشيدن معناسنه. مخا جخناخ بولغتده جيمله خا وميم مابيننده

تسابق وتقادم واردر اغري بوزمه بو يوك يابخق كه ايچنه قاو وچقمق واقجه وطرق
قويارلر. ر چرخ اسم مصدردر حركت دوريه معناسنه لطيفي منبرنم چرخ كاه
كه بصفا درغمت چون دمي حضور برم. وهرنسنه كه حركت دوريه ايله دور ايدر
چرخ ديرلر. مثلا فلكه ديرلر ودولابه وقاقلي يه وچقرغه ودكرمن چرخنه وقوغالر اغزنده
تولوم حلمك ايچون ايتدكلرينه. وبكره ايچنده دوننه. ويقه كريبان معناسنه وقس
على هذا. وبر نوع غايتده برك بايدركه قورلمدن حلقه كبي اولدوغيچون چرخ ديرلر
تشبيها بو بيت فتي بركلكي وصفنده دنيمشدر بيت اكر سخت تر باشد از چرخ تير.
بس اين تير من آمد از چرخ زير شمس فخري تا كل ولاله برويد از خاك. تا مه ومهر بتابد
از چرخ. ديده دوست بتو روشن باد. سينه خصم بر از ناوك چرخ.
سدره دولت واقبال ترا. باد از فتح وظفر دامن وچرخ مهتي با خلق بداوري بود
قاضي چرخ. وز علم وعمل بري بود قاضي چرخ. بر داشته اكرمي برند نيست عجب
زان روي كه مشتري بود قاضي چرخ. ما چماخ طامق. نا چناخ ايرد پنكوسي چناغ
معناسنه الجيم المكسورة نا چناخ ايكي طبقه لوكمني كيسه. نخا جنجاخ مثله
نوع اوله الخاء المفتوحة خما خماخ يا بخق كه ايچنه قاو وچقمق واقچه وطرق
قويارلر چخماخ معناسنه. بولغتده جيم ايله خا وميم مابيننده تسابق واردر.
خخ خخ ذهي ذهي خوشا خوشا ديمك اولور. نخ نخ خه خه معناسنه. و
چالش بكوش معناسنه. ل خلخ وبالضم خطا ولايتنده بر شهردر ديدر بي نظير
ودلربا محبوبلري چوق اولور بيت هر لحظه نمايي بلبا س دكرم زخ. كاه از بت
فرخار وكه از لعبت خلخ. نا نيقي قداراي سهي سروان خلخ. جمال اراي رعنايان
كلرخ. مخا خمجاخ جخماخ معناسنه. بولغتده جيم وميم وخا ارا سنده تسابق
وتقادم واردر. نو خنوخ حضرت ادريسك عليه السلام اسم شريفلريدر
لسان سريانيدر. اخنوخ داخي روايت اولنمشدر نوع اوله الدال المفتوحة
روا دارواخ وبالكسر خسته لكدن صحته هنوز متوجه اولمش كمسنه.
ودرشت معناسنه. حقيقتده بو لفظ مركبدر دار ايله واخدن واخ راستلق
معناسنه در. اكثر اشيايه صفت واقع اولور. ري دريج وبالكسر طرتمق
وتقصير معناسنه دريغ كبي. ورا دوراخ خسته لكدن هنوز قالقمش
كمسنه درواخ معناسنه. بولغتده را ايله واو ارا سنده تسابق واردر.
الدال المكسورة دوا درواخ وبالفتح ايري لنسنه وخسته لكدن هنوز
صحت بولمش آدم. ري دريخ وبالفتح طرتمق دريغ معناسنه. بولا ديولاخ

شینلکدن و آدمدن خالی اولان یرده استعمال اولنور. زیرا لاخ لفظی بر اسمك
که آخرینه اولاشور اول اسمك انچوقلغنه دلالت ایدر. مثلا طاشی چوق
اولان یره سنگلاخ و دیوی چوق اولان یره دیولاخ دیرلر محققدر که دیوی
چوق ارضده شینلك و آدم اولمز اسدی بجای دیگر دید درسنگلاخ. درخت
گشن برگ بسیار شاخ الدال المضمومة ها دخ حصیرسازی و قامش
رخ قافیه سنده مستعملدر. و دوخ مثله اسدی جزیری که مرزش بند نیم لی
جز از خار و دوخ و کرستان و نی. و ز دوزخ جهنم. و شا دوشاخ التون کم
نوع اوله الزاء المفتوحة ا زاخ تیزجك یفینه تبدیل دولان طن
و کمان دیرلر. اس راسخ عظیم طاغ رخ ناله ساز و زحمت. رخ قره حصاری
عنان باشد دیمش. و عنصرینك بو بیتنی ایراد ایلمش بیت شطرنج کمال را آتون اسی
یارخ. مراسب جمال را رکابی یارخ الراء المضمومة تشل زنشلیخ حجامت
دیمکدر. رخ یکاف خد معناسنه. و کرگدن دیدکلری جانور و ولایت جزایر
صینده برعظیم قوشك ادیدر. و روخ پهلوی لغتنده بغرسق معناسنه در
و طارکیشی یه دیرلر باشی و کتنوم ودپه سنده قیل بیتمیه اصلع و جکاد معناسنه
الراء المکسورة ی ریخ قرن بوروسی و سرکین نوع اوله الزاء المفتوحة
زخ زاء عجمیله درنده جانورلرك نزاو آزی زغند معناسنه. و غصه لو و اکلدو
و زاری و ناله معناسنه. فل زفلخ ایشك اوّلی ابتداء کار معناسنه.
رنی زرنیخ زرنه و زرنی دیدکلری. ل زلخ نعمتی یلق و یلیخ یعنی بوز اورمق
بو معنایه کسر را ایله داخی لغتدر. و بعضیلر یلوه دیدیلر. مب زمبخ سکك
دیدکلری شکاری قوش که عاجز دخی دیرلر. صحاح عجم صاحبی حرف خاده
داخی ایراد ایلمش سکك معناسنه. ن زنخ اکك ذقن معناسنه نعمتی
و قونی جاه معناسنه ده کلور دیمش. الزاء المکسورة ل زلخ بوز اورمق
که ایام شتاده صوغوجق تازه جوانلر اوزرنده اورلر. فتح کافله داخی روایت
اولنمشدر زلاق معناسنه. ی زیخ یورك اویناموق خفقان معناسنه دیمشلر.
نوع اوله السین المفتوحة ا ساخ دوزلمش و دیرلمش نسنه
کاته ساخته لفظندن مخففدر. سخ وحشی ات تعلیم ایده جك آنغ کم صحاح
عجم صاحبی بونجق و طاش و تور دیمش یولار معناسنه نقل ایلمش. رشا سرشاخ
طام دیراکی که خروج اغاجی دیرلر. نکلا سنکلاخ طاشلی یر دیمکدر.
السین المکسورة بانا سباناخ اسپنق دیدکلری مشهور سبزه. پندان

سپندان تلخ نعمتی اسپیوش دیدکلری اجی اوندر دیمش که نغیه براغنه دیرلر.
حلیمی اسپنا دیدکلری اجی اوتدر مرلنواعندر دیمش. نی سنیخ نیزه گبی
راست اولان نسنه. و بومری و بوغون اولان نسنه یه ده دیرلر. و طاغ
باشنه داخی دیرلر. یا بنر ستیخ داخی لغتدر صحاح عجم صاحبی بفتح التاء و بکسرها
دیو تصحیح ایلمش فردوسی خم اوردیشت و زدست ان ستیخ. بز دتند و برکند
مشتاد میخ شمس فخری بیعی بشنج بود قصر دین مشید از ان. که همت معدلتش
چون ستون قوی و شنبخ. بو لغت آخری غینله داخی روایت اولنمشدر.
فانا سفاناخ اسپنق لسان فارسیده با ایله فا ارا سنده تبادل واردر.
لی سلیخ یلامه دیدکلری علت شکنج معناسنه. هشا سهشاخ بیاکه
گنجیلر التلر ندندرسه انکشت و سه شاخه ده دیرلر. می سمیخ امزك و کباب
دمری و نطس یره و بالاندوز دمری و جوال و غرار اغزنه سنجد قلری اوجی
سوری انجع السین المضمومة پو سپوخ توقاج و درلمك. ر سرخ
مطلقا قزل معناسنه. و مطلقا ذکر اولنسه قزل مرکب و یلیسی و قویرغی
قزل ات مراد اولنور. زخی سر سرخی سرخ اکین قیتی قزل دیمك اولور. رخه سر
سرخه سرخ مثله. و را سوراخ دلك. و لا سولاخ مثله نوع اوله
الشین المفتوحة ا شاخ بودق بودق. و دلم دلم و یارق یارق
و یرتق یرتیق معناسنه. و بلبل اوازنه داخی دیرلر. اما شماخ کاوس
خطایی درشر و آن دیار نامع برکوی ادیدر. و بعضیلر میانه بر شهردر دیدیلر.
اهرشاه رخ بیوك کرکدانه دیرلر. شخ خانك تخفیفی و تشدیدی جایزدر.
بایر اولان یرو شورستان و اولو بالجق و طاغ دبندم قتی یره و طاغ دیه سی
و مطلقا قتی سخت نسنه. و بداق شاخ معناسنه. و یاقه قورسی ملخ و دنخ
و زنخ قافیه سنده استعمال اولنور فردوسی سپاهش بکردار مور و ملخ.
نه بد دشت پیدا نه کوه و نه شخ اسدی کل اوطبان جون دل تافته. شخش
جون لب تشنکان کافته فردوسی رسیدند جایی که شیر و پلنگ. بدآن
شخ بی آب نهاد جنك و له بجوشید گفتی همی ریك و شخ. بیابان سراسر
کشیدند نخ ادابی سپه گربود همچو مور و ملخ. نیاید برون یك تن از زنك
و شخ انوری میوها در سرکشند از شدت گرما بشاخ. ماهیان بیرون فتند
از جوشش دریا به شخ بیت گر از یدن گور و آهو بشخ. کشیدند بر سبزه
مرجای نخ. خش شخ شنخ غایتده سخت بیر و طاغ دیه سی. لی شلیخ و بالکسر

سجاده السين المكسورة لى شلنج و بالفتح سجاده ي شيخ درياكناري
ي شيذخ ياوزات اسب تند وسركش معناسنه بعض نسخه ده و بوزآت اولدي
ديرلر ديمشلر ي رب شبرخ هند جانبندن كلور بركوكدر طاشي و اچي
قرارق اولور صاري بلغمه مايل بلغمي وسودايي سورر بعض اطبا خربق هندي
ديرلر و بعضيلر شيطرنخ هندي ديرلر شير بخشير داخي ديرلر الشين المضمومة
شنخ اوزلو بالجق و قاني يير كه انده اوت بتمز و براغجدر كه ميوه سي اولمز اكرچه
اصحاب لغت بو لغتي مضمومه بابنده ايراد ايلمشلر لكن اصح بودر كه فتح شين ايله
اوله زيرا ونخ و ملخ و زنخ قافيه سنده استعمال اولنوب مفتوحه بابنده
استشهادي ايراد اولنمشدر كوشكوخ اول كمسه دركه اياغي برنسنه يه
ايلشه و دوشملي اوله و برماغيله اياغني صاقليه دوشمه يه و سورجك و قدمنز كشي يه
داخي ديرلر و اياغ اوزرينه طورماغه ده اطلاق اولنور و شوخ شيرين
حركات و غايتده محرك و خرم اولان كمسنه يه ديرلر اكثر محبوبلره اطلاق اولنور
كه تركيده اكا اسيجاق قانلو ديرلر و جور وجفا عادت و آيين لري اولمغله
شاطر بي شرم و ظالم بي رحم معناسنه ده كلور و قولاق چركي و مطلقا چرك
و ونخ معناسنه استعمال اولنور و م شومخ بفتح الميم شوم معناسنه و م
شومخ بكسر الجيم قوآن چكي الطاء المفتوحة ر طرخ صو ايركيلن چوقور
طاغ دبنده الچاق يرلرده و دره لرده اولور عربجه ماحل ديرلر ل طلخ اچي تلخ
و مر معناسنه نوع اولي الفاء المفتوحة ا فاخ بوداق شاخ
معناسنه فخ دوزاق كه انوكله صيد ايدرلر و تروه ر فرخ قوتلو و بختلو
خجسته معناسنه ر س فرسخ فرسنك معناسنه غيري تفصيلي انده
مذكوردر ل فلخ ابتداء كار معناسنه فتح لام ايله معيار جمالي صاحبي قولنجه و سكون
لام ايله ده مرويدر بيت مرا زندكاني بدين جاي تلخ همي زندكاني كذارم ز فلخ
نجيد فنجنيذخ برنوع مرضدر كه كرينور الفاء المكسورة ر ا فراخ
بول و واسع معناسنه الفاء المضمومة فخ آغز كم كه انكله تيركش آت
و قانرلري رام ايدرلر نوع اولي الكاف المفتوحة ا كاخ
كوشك و چارطاق كه اطراف و جوانبي تماشا ايلمكيچون يپارلر فردوسي
بفرمود بس تا رود سوي كاخ خرامد بكاخ و نشيند فراخ ا سني تل
كاسني تلخ قره قواق ديدكلري اوت اش كاشخ كينزلو دشمن بدكوي
و صحبت بري ن كنخ اول قور قونج صورتدر كه اوغلنجقلر قورقتمغيچون دوزرلر

ت كنج كشك پينو معناسنه دختر كاعدال كويد بيت كرمش بكرم نوبهچون تنجي
زرين قلمي نه سركين زنخي كنج اوغلانجقلر قورقتمغيچون ايتدكلري قور قنج صورت
عربجه اكا فازوغ ديرلر كخ كخ و بالكسر مبالغه ايله اغلامق د و كدوخ
حمام ر كرخ معروف و مشهور مملكت آديدر كه قطب الاوليا معروف كرخي
قدس سره حضرتلري اكا منسوبدر ظن ايدرم كه اصل لغتده شول سره ديرلر كه
جميع زينت و آرايش ايله آراسته اوله و بو روايت بحر الغرايب صاحبي
بيمي تكدر اما قاضي ابوبكر محمد الباقلاني المعروف بابن الخلكان وفيات الاعيان
م تاريخنده حضرت معروف كرخي قدس الله تعالى اسراره مناقبنده بو وجهله
ذكر كه بعينه نقل اولندي الكرخي بفتح الكاف و سكون الراء و بعدها خاء
معجمة هذه النسبة الى الكرخ وهو اسم لتسعة مواضع ذكرها ياقوت الحموي
في كتابها واشهرها كرخ بغداد والصحيح ان معروفا الكرخي قدس سره منه
و قيل انه من كرخ جدان وهي بليد بالعراق تفصل بين ولاية خانقين و شهرزور
والله اعلم فرخي مر روز شادي تو و بنيا دراستي ز ين باغ جنت آيين و زين
كاخ كرخ وار جامع الفرس صاحبي و كوشك و بير زينتلو ير ديمش فردوسي
نجز نيك سيرت نبود اكه جرخ و را داده بد از همه چيز كرخ و له ز بغداد كرد
ان جنك اوران كه بودند نازنانه شاوران كزيده سپاهي ز كردان كرخ
بفرمود تا با كمانهاي جرخ و له ز بغدان كردان فرازان كرخ همه در پيش
با كمانهاي جرخ سني ل كسني تلخ قره قواق اوتي و كوينك كاسني تلخ
لفظندن مخففدر ش كشنخ برنوع اواق منتاردر بعضلر مريد ديرلر جامع
الفرس صاحبي خامحلنده كتورمش لا كلاخ دلبند بوركي ل كلخ و شق
ديدكلري لبس كه طبيبلر و عطارلر دكانلرنده مشهوردر الكاف المكسورة
لسر كل سرخ آتشي طپراغي لسر كل سرخ كاف عجميله آشو ديدكلري قزل
بالچق لش كل شخ اوزلي بالچق خك كخ كنج غايتده اغلايجي ي كنخ قبيح
چركين صورت كه انكله اوغلانجقلر قورقودرلر الكاف المضمومة
كخ بهوج كه اوغلانجقلر قورقتمغيچون در و اكا بوعجه داخي ديرلر كوخ داخي لغتدر
عربجه اكا فازوغ ديرلر و بكرنجي مردار سنه يه ده ديرلر و فرج حصاري كخ
عود معناسنه ده كلور ديمش شتا كشتاخ كاف عجميله بي تكلف يعني
اوتميه مرايشده جرات ايده ادبسز معناسنه لمي كلمخ پنجره لرده و قاپولرده
ياشي مدور قلاني منخره ديرلر لو كلوخ كسك قانون ادبده مدر كلوخ معناسنه

دیمش که کشک مراد اولور • اما بعض اصحاب لغت خشت کرمه معناسنه نقل
ایلمشلر • ن کنخ کش وکشک معناسنه • و کوخ قامشدن یاپلمش وکه قپوسی
اولمیه • ویکرنجی مردار کمسنه کخ معناسنه • واوغلان قورقوداجق • و لا
کولاخ براصل حلوادر نوع اوله اللام المفتوحة ا لاخ بو لفظ
مراسمک اخیه اولاشور اول نسنه انک چوق اولدوغنه دلالت ایدر منلاخ
سنکلاخ • و دیولاخ دیرلر سنکلاخ طاشلق دیمک اولور • دیولاخ دیوی
چوق اولان یره دیرلر اسدی بجای دکر دید درسنکلاخ • درخت کشن
برک بسیار شاخ اللام المضمومة لخ برنوع اوتدر که اندن حصیر
ایدرلر • ولوخ مثله نوع اوله المیم المفتوحة اج ماخ جخیدن معناسنه
که دوشمک کوشیدن معناسنه • وطنه بو کالنمک وطوکمق افسردن
معناسنه • وبوکلم بوکلم اولمق وطولامق وکرم اولمق معناسنه داخی کلور
ا ماخ علتو التون وکمش که کچز اولا ناسره و باخ معناسنه • بو سبیدن دون
همت وایکی یوزلو ومنافق کمسنه لره اطلاق اولنور • ومطلقا براغزاولنلره دیرلر
بیت همه را همت ماخ وهمه را بود بساخ • همه را کون فراخ وهمه را روی فراخ
تنک مخ وبالضم اغ کملو اویان که باشی برک آت وقاترلره اوررلر • جامع
الفرس صاحبی وچاکر که دیمش • ر مرخ ولایت عربده برجنس اغاجدر بربرینه
محکم سورسه لر چقمق کبی اود پیدا اولور • صحاح عجم صاحبی وجام اغاجی و بید
دشتی معناسنه ده نقل ایلدی • ل ملخ چرکر که جوآدم معناسنه که معروفدر
المیم المکسورة یا میخ اکسری وقازق وعرقیه قالبی • ید میدوخ
یاوزات المیم المضمومة مخ اغ کملو اویان که باشی برک اتلره اوررلر
بیت مخ برسراسب سرکش نهاد • جهان آفرین را بسی کرد یاد • وایلک که کمکدن
اولور و بینی دماغ معناسنه ده کلور • ر مرخ بر مطلسم ایکی بت وار ایدی •
دیرلر که کون طوغنجق کولرلردی وکون باتنجق اغلارلردی برینک ادی ختل
ایدی • و برینک ادی مرخ ایدی • و موخ سنجاق علم معناسنه •
نوع اوله النون المفتوحة اج ناخ نجاق تبر معناسنه
وایکی جتل سکی وحربه • نخ ایلک نلی تار ریسمان وارغانک برقاتنه ده دیرلر
وکتان وابریشم حریر معناسنه • واینجه ابریشمه داخی دیر • وقالی که ایکی یوزلی
بیله دوشنه زیلوی رومی داخی دیرلر • بو معنایه اولی یا ایله که اخوه وقنجیدر
مروید رطوسی چنان کشت کز باد بفسرد نخ • همه دشت و که برف کسترد نخ

سلیمی بی سر زلف تو شد رشتهٔ جانم نخ نخ • که رود از مژه ها اشک روانم نخ نخ
جز رک و پی زتنم هیچ نمانده وان هم • شده از حسرت تن ای سرو روانم نخ نخ •
ریسمان بهر بلاس سکت ارمی بندی • از رک دیده بپایی برسانم نخ نخ •
نوع اوله الواو المفتوحة ا واخ شول تنک و کمانه دیرلر که
یقینه یقین اوله شمس فخری کمان برم که بدو ملک تا ابد باقیست • بصد دلیل
مبرهن کمان من شد واخ • و بعض نسخه ده دیر که بر تنک در که هیچ یقینه کلمز
دراستلق و درستلک مرنسنه یه صفت اولور رودکی چونکه مالیده
بدو کستاخ شد • کار مالیده بدو درواخ شد • و صباح یری بلور دوکی در
وارنکاه معناسنه • و مرتک و منقب یالی • ا را واراخ مرتک و کرته کله
ر ورخ بالراء المهملة کوزاوتنه دیرلر • ز وزخ زاء معجمه مثله کوز اوتی
وقارش بدست معناسنه • واکراوتی وزق داخی لغتدر • س وسخ
چوک که بدنده واسپابره حاصل اولور عربیدر نوع اوله الهاء المفتوحة
ید هیدخ اسدی طوسی غایتده اغلاآیه دیرلر دیدی • شمس فخری وحلیمی توسن
یاوزانه دیرلر دیو نقل ایلدی شمس فخری کدام باره تا زد کرابماند تاب • بوقت
انکه شود شهسوار برهیدخ • مجتبی صاحبی الکام اسب توسن دیمش •
نوع اوله الیاء المفتوحة ا یانخ کیز لو مستور معناسنه • بو لغت
اخوی جیمله وخا ایله ده روایت اولندی • یخ بوز عربیدر جمد معناسنه •
فتح میمله و زیلوکه اویوزنه دوشرلر نخ معناسنه باب الدال نوع اوله الالف
الممدودة ذمانه فصحاسی حالا دال مهمله ایله ذال معجمه فرق اتمزلر بلکه جمیعنی
دال مهمله ایله تلفظ ایدرلر • زیرا زبان فارسی لطافت و ملاحتی اوزره
موضوع بر لساندر • ذال معجمه ده نوعا ثقلت وار دیو کلیا ترک ایدوب
دال مهمله ایله استعمال ایدرلر و یازرلر • مکر که ما دراشعراء ملیح بیان
و بلغای فصیح لسان لذیذ و التذاذ قافیه سنده بعض غزل دیه لر • اول
وقتن دال مهمله دن فرق ایدوب • ذال معجمه باشقه یازه لر کیرو دال مهمله ایله
تلفظ ایدرلر • بلکه بعض اکابر فانی بسیار دان لفظ خدادن غیری فارسی
زبانده ذال معجمه واقع اولمامشدر دیو تصریح اتمشلردر • لکن فضلای متقدمیندن
قدوة المتکلمین اسوة المحققین مولانا میر محمود ابن یمین بو بابده بر قطعه که مانند
در ثمین درسلک بیانه کتورمشلردر • واول قطعه بو دربودر • قطعه
در زبان فارسی فرق میان دال و ذال • یاد کیر از من که این نزد افاضل مبهم است

پیش ازو در لفظ مفرد کر صحیح ساکن است • دال خوان انرا و باقی جمله ذال معجم است •
وبو منوال اوزره سابق مضمار البلاغه • مبارز میدان الفصاحه • حسان البیان
سحبان الزمان • جامع کمالات فارسی و عربی • یعنی ظهیر الدین خواجه ظهیر فاریابی •
بو قطعه عربیه بیو رمشدر شعر احفظوا الفرق بین دال و ذال • فهو رکن فی الفارسیة
معظم • کل ما قبله سکون بلا واو • فذاک دال و ما سواه معجم • و فاضلین مذکورینک
شهادتلرینه ترکیبه ایچون صاحب النظم البلیغ • والنثر البدیع دن بری بو قطعه
ابدار • ونظم چون در شهوار سلک بیانه کتورمشدر نظم درمیان فارسی
فرق میان دال و ذال • بشنو و کیفیت او را برین منوال دان • هرکجا ماقبل
جز حرف علت ساکن است • همچو مرد و کرد و جز دوم دال انرا دال خوان • دال
ساکن فعلک اخرنده ضمیر غایبدر • صیغه حال و صیغه استقبال مخصوصدر •
اکر صیغه نک اولنده می یا همی لفظی کلسه صیغه حال اولور می داند و همی
شناسد کبی • واکر اولنده حرف ب کلسه صیغه مستقبل اولور براند و بشناسد
کبی جمعنده ماقبلنده بر نون ساکن کتوررلر دانند و شناسند کبی • با
اباد صحاح عجم صاحبی و بالمعجمه دیمش شین معمور معناسنه واووه و صحرا
و یازی مثلا فلان اباد دیرلر فلانستان دیمک اولور • و کلمه تحسین در
افرین معناسنه شمس فخری زکرد کاربدین پادشاه باد اباد • که کرد ملک
جهانرا بعدل و داد آباد • و همیشه دایما معناسنه ده کلور • بخور آبخورد
صو ایچجک بر صواد معناسنه واور سمیدر اسدی بدان چشمه کز من برافشاند
کرد • نیارد ژیان شیراز و ابخورد دیکر درایام بود دشمنوز ابخورد •
نشد کشته در جنک روز نبرد • بز آبزد صار و صو • ابسر آب سرد بخنی که
عربجه قریش دیرلر • آب سرت معناسنه • وصوق صویه دیرلر • بشخور •
ابشخورد صو ایچجک یر آبخورد معناسنه • بکن آب کند سیل اوغراغی
که سیل اوغرایوب بوزمش اولا شمس فخری از سیل خیز حادثه اعدای شاه را
شد خانمان خراب بکردار آب کند • و کولجک ایکر معناسنه بهرامی هرکه باشد
تشنه و چشمه نیابد هیچ جای • بی کمان راضی نماید کر بیابد آب کند • ر آرد
سکون را ایله اون دقیق معناسنه ارد فتح را ایله صیغه مستقبل آوردن
لفظندن کثرت استعمال ایله واوی حذف ایدوب آرد دیرلر • واصل
اوزرینه آورد دیمک داخی جایزدر • زرومن آرزومند آرزولو یعنی
دلکلو محتاج و مشتاق معناسنه • ذا ازاد لسان عربده معتق حر معناسنه

نعمتی

نعمتی قصرله داخی مرویدر دیمش و قورتلمش معناسنه داخی استعمال اولنور •
سرو اغاجنه و قایین اغاجنه داخی دیرلر • روایت اولنور که مجنون قیس عامری
بر کون کورر که باغده بر باغبان بر سرو اغاجن کسر باغبانک یانینه دوشوب
بونک قد یاره نوعا مناسبتی وار دریغ قدر کسمه دیو تضرع و نیاز ایله
باغباندن صاتون الور • اول سرو اغاجی کسلمکدن خلاص اولدوغیچون سرو
نامیله معروف و مشهور اولمشدر • بعده بر سرو غایتده موزون اولسه اول سروه
تشبیه ایدوب سروازاد دیرلر ایدی • کیده رک تشبیه ایده ایده کثرت
استعمالدن دن بردرجه یه وارد یکه بر سرو سروازاد دیرلر اولدی •
اشعارده شعرا چوق استعمال ایدرلر • زمن آزمند طمعکار و حریص
معناسنه • زن آژند ذاء عربیله سواف نعمتی قصرله داخی مرویدر دیمش •
آژند ذاء عجمیله بنانی یا بر کن ایکی کرپیج اراسنه قودقلری بالچق و مطلقا
یا بو بالچغی و دیوار ههلکی • حلیمی دیر که اکثر اهل لغت ههلک ایله نقل ایلدیلر حق
بودر که کرج ایله کلی بر برینه قارشدروب اورواراسنه دوکرلر اکا آژند
دیرلر ملاط معناسنه • بلکه مطلقا اوروبالچغنه دیرلر • و نعمتی خلل کلمش
لسنه صارمق و بو کلم معناسنه ده کلور دیمش • جامع الفرس صاحبی
وزبان ویو کلو و پشیمان معناسنه ده نقل ایلمش • آژنده داخی لغتدر •
سیاپا اسیاباد سیل دکرمنی • ف آفد و بالضم والقصر عجب شکفت
معناسنه • و برادرزاده و خواهرزاده یه داخی دیرلر • آفد رافوی راء
مهمله ایله ده لغتدر • ور آورد و بالقصر جنک و جنکده چالشمق و جنک
یری ناورد معناسنه بیت مرآن مردی که حاضر شد باورد • کند ظاهر که از ما در
آورد • و آوردن لفظندن صیغه ماضیدر • ور دناور آوردناورد و بالقصر
ایکیسی بر معنایه در جنک و مبارزت معناسنه دیمش • و بو بیتی استشهاد
کتورمش بیت دلیرانش که ناورد ند برخاک • کشد از کینه با بهرام ناورد
لکن مذکور بیتده آوردناورد ایکیسی بر معنایه اولدوغنه دلالت یوقدر •
و کر آوکرد ماله • ون آوند جنک یری آورد معناسنه • و صولجان یعنی
چوکان و قاب قجق • هنو اهنود و بالقصر خمه مسترقه نک اول کونی
آهنوز افوی معجمیله دخی لغتدر راصح فتح الفله در نوع اوله الالف المقصورة
رجمن ارجمند خ منلو عزیز بزرک قدر معناسنه زیرا لفظ مندادات
نسبتدر مثلا دردمند دردلو آرزومند آرزولو و خردمند عقللو دیمک اولور

وبولنماز نسنه وبولنمش نسنه ۰ وکچی بوینوزي وارغوان چچکنه داخي دیرلر ۰ زجن ازجند
برشهر آدیدر ۰ راد ارد فرس ایلرینک یکرمی بشنجی کونی ۰ زور ازرود نعمتی اسم ماوراء
النهر دیمش ۰ زغن ارغند ایشه حریص اولان کمسنه ۰ وقاقمش اشفته ویاوزلنمش
یرتیجی جانوره دیرلر ۰ رفن ارفند نعمتی دجله ارماغنه دیرلر دیمش ارونه معناسنه
رون اروند دجله ارماغنه دیرلر که نهر بغداددر فردوسی اگر پهلوانی ندانی زبان
بتازی تو اروند را دجله خوان ۰ و بها و یرا شقلق اورند معناسنه ۰ را ایله واوک
تقدم وتاخری جایزدر ۰ ویوجه لک واکاهلق واحتیاط وتجربه معناسنه کلور
فردوسی شود ماه برمایه پیوند تو ۰ درفشان شود فر واروند تو ۰ عربیده ضمله اروند
کلمشدر ۰ اکثر بودر که لفظ ارمان برله اتباع ومزاوجه طریقیله استعمال اولنور
اسدی بارمان واروند مردمنز ۰ فراز آورد کنج زر وکهر ۰ وشهر همدان نام برطاغ
آدیدر الوند دیرلر ۰ اشعار عربیده کوه اروند کلمشدر شعر فارقت اروند لاطابت
مراتعها ۰ بعدي کما لم یطب لي بعدها جبل ۰ اني ترکت بها الامال مثمرة ۰ لاارتجی بعدما
ان یثمر الامل ۰ مبتني اطلعت علی اروند ثانیة ۰ هل للشباب الذي ضیعته بدل ۰
وذره معناسنه ده کلور ۰ زاد ازاد نعمتی مدله آزاد معناسنه دردیمش ۰ زن
ازند نعمتی مد الفله آزند معناسنه دردیمش ۰ شنو اشنود حلیمی نا ایله یازمش
اصح نونلیدر خمسهٔ مسترقه نک ایکنجی کونی ۰ شتاد اشتاد وبالکسر حلیمی تا ایله یازمش
فرس ایلرینک یکرمی التنجی کونی ۰ فد افد عجب طلسق معناسنه ۰ مدله داخی
مرویدر ۰ بان کبو البان کبود سورقون سوکت اغاجی ۰ لون الوند دیار عجمده
برطاغ آدیدر که شهر همدان انک دامننده واقع اولویدر ۰ وغایتده بلند لکندن
ارتفاعده علم اولمشدر ۰ واعلام رجالدندر ۰ رو امرود مشهور میوه درکه ترکیده
داخی مستعملدر ۰ کمثری معناسنه ۰ برو ابرود مثله ابرو داخی لغتدر ۰ ند
اند امید معناسنه شمس فخری قیض جودش زسنک خانهٔ یاس کل امید
بشکفاند اند ۰ ونیجه معناسنه اسم کلور که عدد مجهولدن عبارتدر شمس
فیض جودش زسنک خارایش ۰ کل امید بشکفاند اند ۰ بد یاد آمد آن چهره
نورمند ۰ بکونز خورشید صد بار واند ۰ عربیده نیف ونیف کبی اسدی
زرکاسه خوار هفتاد واند ۰ زسیمینه الت که داند که چند ۰ وضمیر جمع
غایبدر ۰ یعنی رابطهٔ است جمعیدر بیکانه اندر رفته اند یاددر رلر ۰ وکتمشلر دیکدر
واخرنده الف ویا واو اولان اسمدر اولاشسه الف حذف ولنور ۰ مثلا جانند
وخانمانند وجو بندکبی ۰ وکاه اولور که است رابطهسی طورر کن کتوررلر خواجه

خواجه سنایی این کرومی که نور سید ستند ۰ عشوهٔ جان وزر خرید ستند ۰ ندر خور
اندرخورد لایق دیمک اولور اندرخور معناسنه لطیفی زینت از بهر زن بود که بمرد
جوقرا کند نمود اندر خورد ۰ ندو اندود صواه ۰ نکژ انکژد کاف وزاء عجمیله فاصنی که جاب
جوت ودنه چادر داخي دیرلر ابجد انک بتیسی دراغو رایحهسي وار دراطبا حلیتت دیرلر ۰
نکوژ انکوژد مثله مسک بازرکانلري قطاع طریقدن خوف ایتسه مسکه فاصنی خلط ایدرلر ۰
مسک رایحهسنه غلبه ایدر ۰ مکانلرینه کلدکده نطع اوزرینه دوشیوب برزمان
طوریحق فاصنی رایحهسی کیدوب مسک رایحهسی کبی باقی قالور ۰ ور اورد نعمتی مدله
آورد معناسنه دردیمش ۰ وردنا ور ا وردناورد نعمتی جنک ومبارزت ایکیسی بر
معنایهدر ۰ ومد وقصرله مروي لغتدر دیمش ۰ ورن اورند بها وزیبایي اروند معناسنه
وتخت وتاج وعقل وعزت وشوکت وهیبتلو معناسنه شمس فخری خسرو بحر وبر ابو اسحق
زیب شاهی وزینت اورند فردوسی کر اید ون که آید ز مینو سروش ۰ بناشد بدآن فر
اورند هوش ۰ ودیرلک معیشت معناسنه ده استعمال اولنور ۰ ودستور ماني
ومطلقا نقاشلرک نقشلر جمع ایتدکلري کتابدری ۰ وژن اوژند براق اوژنک معناسنه
منو اسنود خمسهٔ مسترقه نک اول کونی مد وقصرله واخري زاء عجمیله امنوز داخي لغتدر ۰
یم ایمد جفت وصبان دمري صحاح عجم صاحبي بالکسر والفتح دیو تصحیح ایلدی ۰ ۰
الالف المکسورة نمی انمبد بالکسر صحاح عجم صاحبي صبان لمبار معناسنه
نقل ایلدي ۰ دن اوند صغش که مجهول اوله معین اولمایه ۰ ودنک عدل معناسنه
که یوکک برجانبي در ودرهمک برجانبنه داخي دیرلر ۰ رد ارد فرس ایلرینک یکرمی
بشنجی کونی ۰ سبر اسبرد باء عجمیله باغرتلاق دیدکلري قوش عربجه قطاة دیرلر وبجني
سبرو اسبرود مثله اسبرد بونلردن مخففدر ۰ سبن اسپند بوزرلک حرمل
معناسنه اکثر الف سز استعمال اولنور ۰ سبی اسپید اق سپید معناسنه
که لسان فارسیده کلمه نک اولنده واوسطنده واقع اولان الفک حذفی شایعدر ۰
سپهب اسپهبد سرلشکر ۰ صهب اصبهبد مثله ۰ سغر اسغرد باغرتلاق قوشی
اسپرد معناسنه ۰ لسان فارسیده فا ایله بار اسغنده نواخي ونبادل ایدر ۰
سفرو اسفرود مثله عربیده هود ده وقطاة دیرلر ۰ قال فان جرح قطاة امراة فما
قال النفس بالنفس اذ افاتت ۰ فراکوکیجه ده اندن راهبر زبرجانورا ولمز غایتده
استادوز برک اولان راهبره اهدي من القطاة دیو مثل ایدرلر ۰ سفی اسفند
خمسهٔ مسترقه نک اوچنجی کوني ویوزرلک اسپند معناسنه ۰ سفندم اسفندمد
مثله سفندارم اسفندارمد تاریخ جلالیده صوک قیش آیی تاریخ فرسده

کبیسه اعتبار اولمادوغندن اوتوری ایلرو کیری دورایدر ۰ وهم فرس ایلرینک سیجی
کونی که اسفندارمذ آینک بیرام ایدرلر ایله کون دی متفق کلدوکیچون ۰ سکن اسکند
باش اوزره تاقلهاو یونی عربجه جعل دیرلر ۰ شنون اشنوند نعمتی خمسه مسترقه نک
ایکنجی کونی فتح الفله اشنود معناسنه در دیمش ۰ شنو اشنود مثلثه تلی اقلید
عوبید رمطلقا کلید معناسنه در دمردن اولسون اغاجدن اولسون ۰ ومفتاح معناسنه ده
کلور ۰ یز ایزد اصحاب لغت زاء عربیله یازوب وفتح وکسر ایله اولدوغنه مقید
اولمامشلر ۰ فاضل محقق بویله تحقیق ایلمشلر که ایزد لسان فارسیده باری تعالینک علم
خاص یدر عز شانه ۰ لسان عربیده کی لفظه الله کبی ۰ لسان ترکیده کی تنکری لفظی کبی ۰ زاء
معجمه نک فتحه سیله در ۰ نته که بو بیتده ظاهردر بیت بجای آمدان وعده ایزدی ۰
نزادان پسر پاک ودور از بدی ۰ یزدان لسان فارسیده برادجی معناسنه در ۰
لسان عربیده اوکا خالق درلر ۰ نته که بو بیتده واقعدر بیت سبک داد سوکند آن پاک
دین ۰ بیزدان هفت اسمان وزمین ۰ مجوس اصطلاحنده یزد آن خالق خیر مخصوص در ۰
خالق شره اوندرامن دیرلر ۰ بحر الغرایب صاحبی ایزد ایله یزدانی فرق ایتمیوب ایکیسنی ده
لفظ تنکری ایله تفسیر ایدیدر ۰ صحاح عجم صاحبی ایزد کسر الف وزاء عربیله قوی معناسنه ده
نقل ایلدی ۰ یم ایمد اوکندره وصبان دهری وجفت حق بو در که جفت معناسنه در
ایکنجی دلنده صبان دمرنده استعمال اولنور ۰ واوکوزنده دخی استعمال اولنور ۰
بوخصوصدندر که ارباب لغت بونک تفسیرنده مضطربلردر ۰ نعمتی مفتوحه یا بنده داخی
کتوریدرلمی ۰ امید ایمید مثلثه الالف المضمومه جن اجند نعمتی مطیع معناسنه
دیو نقل ایلمش ۰ رمز ارمزد مشتری یلدزینک آدیدر که التنجی فلکده در ۰ وبرجلردن
قوس ایله حوت برجنه اختصاصی واردر ۰ وقوس برجی آتشه وحوت برجی آبه منسوبدر ۰
وفرس ایلرینک اول کونی اسدی دکر کفت این نامه دلفروز فرستاد آمد بارمزد روز ۰
لطیفی مرانکوزاد دُرّی دزد باشد ۰ اکرچه دایه اش ارمزد باشد ۰ ستا استاد
معلم ومامر وحاذق معناسنه ۰ ستخوان رن استخوان رند قرنال دیدکلری درننی
قوشدر ۰ عقاب معناسنه که سیّد الطیوردر ۰ ولوری قوشی ۰ ف افد نعمتی عجیب
شکفت معناسنه که مد وقصر الفله روایت اولندی ۰ می امید اومو تخفیف
وتشدید ایله مرویدر ۰ لغتدر ع دارم امید انکه با امیدها رسم ۰ توقع خبره لسان عربیده رجا
دیرلر ۰ زبان عجمده امید ۰ ترکیده لنده اومو دیرلر ۰ امیدوار کمسنه یه اوموسی
واردیرلر ۰ نومید اولانه اوموسی یوق دیرلر ۰ ورمز اورمزد مشتری یلدزینک
آدی اسدی دوصد کونه کل بدمیان فرزد ۰ درفشان جو درشب زحج اورمزد ۰

فردوسی دی اورمزد خجسته بواد ۰ درمهر دی برنو بسته بواد ۰ وفرس ایلرینک اول
کونی ارمزد معناسنه ۰ وبر شهر ادیدر ۰ ومی اومید امید معناسنه فردوسی
که اندر شب تیره چون شید بود ۰ جهان را از ودل پر اومید بود ۰ انوری در دام حریف
تو فتاده است ۰ اومید همه بدانه تو ۰ باب الباء نوع اوله الباء المفتوحه
ابن پابند طوشق که آت قاترایاغنه اورورلر باغلمق ایچون ۰ وایاقده اولان
بارمق سکری ۰ اتی پاتید باء عجمیله حلواجی قزانی ۰ اباذ باء عربیله بودن لفظندن
صیغه امر غایبدر ۰ اولسون دیمکدر ۰ اصلده بواد ایدی ۰ وفرس ایلرینک بیکرمی
ایکنجی کونی ۰ وییل که اسریح معناسنه ۰ باد باء عجمیله دفع ضرر واصلاح فساد ایدن
نسنه یه دیرلر ۰ یاد زهراندر شول دانشک ادیدر که زهرک مضرتن دفع ایدر ۰
ادابا باد آباد نه اولورسه اولسون دیمکدر ۰ اداور باد آورد برد کنلو اوتدر که
خریف فصلنده ییل اوکنجه یوالدوغی ایچون باد آورد دیرلر ۰ بتدوکی محلده ایکی ارشون
مقداری بالدوری اولور ۰ اجی بوشش ورنکی اغراق نولورک یپراغی اولور ۰ باشی
دکنلو واوجنده قزلجه کوچجک چچکی اولور تخمی اسپر تخمی کبی اولور ۰ اما بونک تخمی دکرمیجه
اولور قابض ومجففدر رنکاغی دیدکلرینه بکزر ۰ کما مشابهتندن بعض طبیبلر رنکاغی وباد آورد
ایکیسی بردر دیرلر ۰ وهم فعلده ایکیسی بیله قابض ومجففدر ۰ بعضیلر بوغادکنی وچاقردکنی
دیرلر ۰ واول کنج آدیدر که ممالک رومده قیاصره انی نیجه بیک ییلده جمع ایتمشلردی ۰
بربردن بریره دریا ایله الوب کیدرکن انی الوب مداینه کتوردی ۰ وانی خسرو پرویز
بن هرمز بن انوشروان تصرف ایلدی دیرلر که اون بیک دوه یوکی التون وکمش
وجواهر ونفایس ایدی ۰ واکا کنج باد آورد دیدیلر ۰ ادغ باد غرد بنجره سی چوقی اوی که
الچنده کف کف بیلّر اسر بوشکور بساکان وکاشانه وباذغرد ۰ بدو اندرون
شادی ونوش خورد ۰ باذغرداجی دیرلر ۰ ادفر باد فرد برلغوج واوردی یللو کشی که
متصل اسر صاورر سویلر الندن نسنه کلمز ۰ ادکر باذکرد کسر کاف عجمیله قاصرغه که جرخ
اورن ییلدرنه وبعه معناسنه ۰ ادکن باد کنند قولنج مرضی ودبه علتی صحاح
رومده بفتح الکاف العجمی وکاف العربی وفتح النون دبه خایه دیو تصحیح ایلمش ۰ ادی باد ید
اشکاره دیمکدر ۰ پدید معناسنه ۰ ارب باربد خسرو پرویزک مطربی آدیدر ۰
شمس فخری ای شهنشاه جهان خسرو شیرین حرکات ۰ مجلس بزم ترا زهره کند باربدی ۰
ومطلقا چالجی معناسنه ۰ ارن بارند مثله باء عجمیله چالجی معناسنه ۰ ار پارد
صاقرغه وکنه ۰ ار بارد باء عربیله صحاح عجم صاحبی برج بارد معناسنه نقل ایلدی ۰
ارز بارزد قاضی که عربجه قنه دیرلر ۰ وبعضلر دانه جادر وجارجوت در دیدیلر ۰

اردو پارود باغ مرگی ❊ ازخور بازخورد ناگاه صناقمق دوچار معناسنه اسدي
دمان نوتسیار ازمیان نبرد ❊ بناکه بانبارستي بازخورد ❊ دیگر دو صید افکن بیلی باز
خوردند ❊ بصید یکدگر پرواز کردند ❊ ارسغی بازسفید چاقر دیدکلري قوش که
ترکیده اکا تویغون دیرلر ❊ ارز بارزد قاضیني بارزد معناسنه ❊ راء مهملهنك تقدیمي
و تأخري جایزدر ❊ ازن بازند حضرت ابراهیم علیه السلام نازل اولان اون صحفك
آخرنجیدر که نصایح و حکمت و اسرار سوزلرن متضمندر لبیبي بیندی که نخستین بود
ازنامهٔ بازند ❊ النست که بامردم بی اصل میپیوند ❊ اما شمس فخري بازند ابراهیم پیغامبر
علیه السلام نازل اولان صحفك تفسیري صاحبنك اسمیدر دیر ❊ ازدین بازوبند
هیکل که قوله نعلدیلر ❊ اشن باشد اوله دیمکدر ❊ اغو باغود یایی اوی که ایچینه
کف کف بیلکلر اسر باذغو معناسنه ❊ اغن باغند باء عجمیله اولدر که حلاجلر پنبه‌یی
اندقدن صکره دگرمیجه ایلرلر کلّه دیرلر ❊ و مطلقا اتلمش پنبه‌یه داخی دیرلر ❊
شمس فخري چه لاد بر تیغ سیاهیش چه پولاد ❊ چه کوه برگرز غلامانش چه باغند ❊
باغنم داخی لغتدر ❊ افن بافند جلهه بافندم معناسنه ❊ اکن باکند فتح
و ضم کاف عجمیله یاقوت دیدکلري معتبر طاشدر بیت تا بود نو بهار در بستان ❊
لاله و گل بگونه باکند ❊ جمست راچه خطر مرکجا بود باکند ❊ صاروسي و کوکی و قرمزیسي
اولور ❊ سایر تفصیلي یاقوت لفظنده اولمشدر ❊ و باکند ختن شهرینه قریب بر شهر
آدیدر ❊ الا بالاد بنت مُطیهٔ معناسنه بیت من رهي پرست بای شدم
تو آن راه بردبي بالاد ❊ و بیوك چکن آتلر و بیدکه پادشاه و اکابر اوکنده بیدکلورلر
جنیب و جنیبه معناسنه ❊ و پیشکش معناسنه ده کلور ❊ بالاده داخي لغتدر ❊
الو پالود و بالباء العربي قوزي دریسندن کرك ❊ الوا پالواد ابابیل قوشی ❊
امدا بامداد ایرته‌یه قریب و صباح فجر معناسنه ❊ فاضل محقق دقایق الحقایقده
بویله تحقیق ایتمشلردر که بام صبح وقتیدر ❊ سلاطین و حکامك اول وقت دیوانی زماني
اولدوغي اعتباریله اکا بامداد دیرلر ❊ اصلي میمك کسریله درعلمیه‌یه نقل
اولنجاق قاعدهٔ ترکیب بوزیلوب میم ساکن اولمشدر بیت اختر سبز نکر بامداد
کفت زمین را که سرت سبز باد ❊ ام بامرد نصیب و شول کمسنه‌یه دیرلر که استکه
قادر اولمیان ایچون استه‌یلی دیره ❊ و دیلمکه قادر اولمیان ایچون دیلیچي دیره ❊ امز
بامزد اباق کراسي جعل معناسنه ❊ انص بانصد بشیوز خمسمایه معناسنه
انی بانید شکر بنیر بعضلر اولدر که شکري قوامه کتوررلر جگرلر منخلره اوررلر تاکه
بیل یوده ب حقیفا ولا تعریبا ید ب فانید دیرلر ❊ ای بن بای بند مطلقا اباق

باغي

باغي وات ایاغنه باغلمق ایچون اورد قلري ❊ اب باید باء عربیله بایستن لفظندن فعل
مضارع درکرك معناسنه ❊ اي باید باء عجمیله پاییدن لفظندن فعل مضارعدر
کوبر معناسنه ❊ و قایم اولمق لطیفي چو مرم که بخویشتن پایم ❊ عرضي که بدیگري پاي
و بر برده کوپمك معناسنه ده استعمال اولنور اسدي مرا ایزد از بهر جنگ
آفرید ❊ چه پایم که جنگ آمد اکنون بدید ❊ و محکم طومق معناسنه وله ز بانزا بپاي
از بداندیش دوست ❊ که نزدیکتر دشمن سیرت اوست ❊ و باصمق معناسنه
لطیفي بپاید که باي مرا ناکهان ❊ برونی که درپي بپاي نهان ❊ و ایاغله دیمك
معناسنه وله مرکه درپیش آیدش برمي جهد دندان زند ❊ مرکه درپی میرود مي
پاید و دندآن کند ❊ ایم پایمرد نصیب و برکمسنه ایچون لسنه دیلمك و اقچه جر
ایدیویرمك پامرد معناسنه اسدي بنزدیك او پایمردم تو باش ❊ بدین کار
درمان دردم تو باش ❊ ایمز پایمزد کراو ایق دري پامزد معناسنه ❊ ایون
پایوند پابند معناسنه ❊ خارن بخارند زنمك ❊ خج بخجد دمر بوغقي
زیم آهن معناسنه که دمر قیزرکن چیقان مهلاندر ❊ خز بخزد اوصلو و تدبیرلو دیمکدر
عاقل معناسنه کسریله داخي مرویدر ❊ خودي خو بخودي خود کند و لکي ایله و باشقه
کند و دیمکدر ❊ بد باء عربیله یاوز شریر معناسنه ❊ و یرامزردي معناسنه ❊
بد باء عجمیله اقچه قواق ❊ درو بدرود سلام و اسنلك و وداع معناسنه ❊
فاضل محقق ❊ دقایق الحقایقده بویله تحقیق ایتمشلر که بدرود اسندر ❊ اصلي
بادرود در ❊ متکلمك بخز دك اصلي باخرد در ❊ عجم اسنلدي دیجك یرده بدرود کرد دیر
بیت بکفت این و زاب مژه رود کرد ❊ بیوسیدش از مهر و بدرود کرد فردوسي
سیاوش بدو کفت بدرود باش ❊ زمین تار و تو جاود آن بود باش ❊ دکن
بدکند رشوت معناسنه ❊ دنژا بدنژاد ژاء عجمیله بي مایه و بي اصل
و اناسي عربي و اناسي ترکي آت ❊ دي بدید بللو آشکار امعناسنه نعمتي باء
عجمیله تصحیح ایلمش ❊ رالکن پرالکند بعضلر ضم ایله یازدیلر رشوت معناسنه
رافرو برافرود اشاغه یوقارو دیمکدر ❊ زیر و بالا معناسنه برفرود داخي
لغتدر ❊ رلمن بربلند غایتده یوکسك نسنه و چارطاق ❊ رین بربند
کملدرك که آت کوکسنه بغلرلر ❊ رنا برناد فرفیون دیدکلري دارو ❊ برزد
جنك وقتنده استعمال اولنور بر لفظدر اراغ اول وصاول دیمك اولور
بیت ابو اسحق کافلاك اختر انرا ❊ همي کویند هان کز راه او برد اسدي
سپهبد براشفت و کفت از نبرد ❊ مرا جرخ کرد آن نکوید که برد ❊ و غارتله النمش قول

و قراوشه داخی دیرلر • برده معناسنه باء عربیه ومیبت و یکلیج و بیلیجه مثله داخی
دیرلر • ضم باء عجمیله بژد معناسنه • رفرد برفرود اشاغه یوقارو دیمکدر • برافرود
معناسنه • رفن برفند بیهوده سوز بو معنایه زاء عجمیله پژفند داخی لغتدر •
ومکر وحیله و دریک چقور معناسنه ده کلور • رکن برکند رشوت •
بادن صکره دال ایله و را ایله مروي لغتدر • رمخن برمخند اتا و اناسنه عاق
اولان فرزند • ومطلقا عاصی معناسنه برمخیدن داخی لغتدر • رمن برمند
قوتلو و یمشلو برومند لفظندن مخففدر • رن پرند باء عجمیله کمند و نمند
و زنینه پادشاه علمی و امید طوتدي دیمکدر • و پیک که عربجه برید و ساعی دیرلر و بر
جنس ابریشیم قماشدر ایچنده تصویرلر اولور خطا ولایتنده طوقورلر بو معنایه
حلمی بیله تصحیح ایلمش • لکن قانون اوزره فرند و زنینه کلمشدر فتحتینله وسایر ارباب لغت
کسرتین وفتحتین ایله جایزدر دیمشلر • وحریر ساده بو معنایه دخی کسرتین وفتحتین ایله
مرویدر • وخیرک دیدکلري اوتک بیانیسی که طبیبلر قثاء بری دیرلر برغست
معناسنه • وفتیل اوتی دیدکلری که ایت اوزومینک انواعندندر طبا حلر
انکله آش بویرلر یا غلو کورنسون ایچون • نارنجی چچکی اولور کاکنج و کاکنه داخی دیرلر
اسدي درفشان درفشی بنفش از برند • زکوهر جو اختر سپهر بلند بیت
برندي نیلکونی درمیان زده • بشد درآب و آتش درجهان زد بیت ای برتیغ تو
تیر تو یکسان • سنک و سندان و پرنیان و برند فردوسی برانداخت
تیغ برند آورش • همی خواست از تن کسستن سرش اسدي بداورایکی
بورنامش سرند • که زخمش ز پولاد کردي برند • رند آور برند آورد قلیجی و
کوهری • رنیام برنیامد چوق زمان کچمدي دیمکدر • رنیای برنیاید حقندن
کلمز دیمکدر • رو برود احمد بن اسمعیل شانه درخش کنند میکویند • رومن
برومند صحاح عجم صاحبی باء عجمیله تصحیح ایلمش نصیبلو کشی و یمشلو و حاصللو
باغ و بوستان و اوتلو صولو و اکنلو یر • وقوتلو و اصللو بازرکان بیت
که جاوید بادا چنین شهریار • برومند بادا چنین روزکار • زون پروند
پرونک معناسنه دیدکلري که نشا و ورد یمکله کنایت اولنور • پژوند
داخی لغتدر • رهو برهود بیهوده معناسنه • ری برید اون ایکی میل
یره دیرلر • اوچ میل بر فرسخدر • بر برید درت فرسخدر • زا بزاد صحاح عجم
صاحبی باء عجمیله تصحیح ایلدي یاشلو اولو قوجه بزآد برآمد داخی دیرلر •
زامن پزامند کازرلر توقماغی وقابو طرفوزي که مندل داخی دیرلر

ژاون

ژاون پژاوند مثله ژاون دخی لغتدر بیت درهم شکند ارچه بود حصن عدو را
ار تیغ سکندر رو از قاف ژاوند • ژفن پژفند اوکي لجوج معناسنه ومحال
سوز راء مهمله برفند معناسنه بیت نبود در کلام تو جز عدل • نرود در زبان
تو برفند • زماور پژماورد باء عجمیله وبالضم قاضی لقمه سي وخلیفه لقمه سي داخی
دیرلر بر طعامدر که اهل خراسان نواله دیر • عرب زماورد دمیشر و نرجس لمائده دیرلر
ژن پژند غمکین و پژمرده و صولمش معناسنه • و سورکی که اکنجیلر تخمی سپره جاق قدن
صکره انوکله بیري دوزه درلر بزن داخی دیرلر • وقنبل چچکینک تمشی که اطبا قثاء بري
دیرلر بو معنایه حلیمی راء مهمله تصحیح ایلمش • و میم کسرتین وفتحتین ایله مرویدر دمیش
و ایت خیاری و اشک خیاری که طبیبلر قثاء الحمار دیرلر بغایت آجیدر و مسهلدر
و بعضیلر ایت اوزومنه داخی دیرلر دمیش بیت بوي خلقت بهر زمین که کذشت
نی شکر اوردبجای پژند • جامع الفرس صاحبی دقزل بویا اغاجنه ده دیرلر دمیش
و یمشی کچرک معناسنه ده کلور دمیش • وفاضل محقق دقایق • الحقایق ده نژند
ودژم تفسیرنده نژند معنی سنی و استعمالاتنی تحقیقدن صکره نونله اولیجاق
معناسي ذکر اولنا ندر • اما پژند که با ایله باسي ده زاسي ده عجمیدر قزل بویه اغاجیدر
دمیش و بو بیتی ایراد ایلمش بیت نه کر باسس باشد بسان پژند • نه همرنک کلنار
باشد پژند • ژون پژوند داري قوشي که دارجان و سرچه داخی دیرلر • صحاح
عجم صاحبی جواقز پژاوند معناسنه نقل ایلدی • زه من بزهمند کناهلو دیمک
اولور • ساون بساوند قافیهٔ شعر معناسنه • سخور بسخورد ارتق تسور معناسنه
بس خورد داخی دیرلر • سن بسند و بالکسر قانع و خشنود و برکزیده و پسندیده
معناسنه • و پسندیدن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبیدر خود پسند
کبي • پسنده داخی لغتدر • شماکن بشماکند باء عجمیله تکلتی وایرم که ایرک
کند و یه متصل تکلتی سیدر • بردعه معناسنه و کرتن • غدا بغداد عراق
عربک تختکاهي ایدیدر • عربله عجم سرحدینک مابیننده واقع اولمشدر •
خلقی غایتده زکی اولور • آل عباسک ایکنجی خلیفه سي ابو جعفر منصور دوانقی بنا
ایتمشدر • غایتده عظیم شهر ایمش حتی مبالغه ایدوب دیرلر که التمش بیک حمامي
وار ایمش • و سایر قرن و دکاکینی اکا کوره • غن بغند جست وجو • لا بلاد باء
عجمیله نیاک انی جنب معناسنه • لی پلید باء عجمیله مردار نجس معناسنه
باء عربیه کوکلي کوزي کور دیمکدر کور دل معناسنه • نامیز بنامیزد زهي طوبي له
معناسنه • وفدا و قربان اولایم دیمکدر بیت بنامیزد سهي سرو لیست از آد •

هواي دل سرکش را داده برباد **حافظ** بنا میزد نبی سیمین تنم هست • که در بتخانه آزر نباشد • ن **بند** باء عربیله باغ قید معناسنه • و اعضانک اک برلری مفاصل معناسنه • و دوکم و بوقاغو و بوغون و بندبازی که اوینوع و کورشمکده ایدرلر • و صوبندی و حیله و ریو معناسنه استعمال اولنور • و بندیدن لفظندن صیغهٔ امر در و وصف ترکیبیدر • دلبند و کیسوبند و نقشبند کبی • ن **پند** باء عجمیله اوکوت نصیحت و موعظه معناسنه • و چایلاق دیدکلری مشهور قوش بو معنایه کسرله ده لغتدر • ند کشا **بند کشاد** بوغوج اک یری سایر ادلری بندآب لفظنده ذکر اولنمشدر **شمس فخری** نور رای توکی دهد خورشید • کار عنقا کجا تواند بید • نن **بنند** باء عجمیله بلورسز صاغش عدد مجهول معناسنه • صحاح عجم صاحبی و کور دیمکدر • و امید طوتمق معناسنه ده نقل ایلدی • نه شو **بنه شود** کتمز دیمکدر • وار **بوارد** بر نوع طعامدر سرکه و یوفقه اکمکی و بکمزی بر برینه خلط ایدوب یرلر • هره من **بهره مند** نصیبلو دیمک اولور • یکن **پیکند** سمرقند شهرینه دیرلر • یون **پیوند** اولاشق معناسنه • و اقربا و تعلقات معناسنه استعمال اولنور • و قول و ایاق باغی و بند کشه • یهو **بیهود** و بالکسر او داستندن بانمغه قریب اولوب • واو داستندن صرمش نسنه یه دیرلر **شمس فخری** کفتند بلا راکه تن و جان عدو سوز • کفتند چه وقتست هنوز الخ نه بیهوده **الباء المکسوره** ترکی **بترکید** چاتلادی دیمکدر **فردوسی** تو کفتی دل اسمان بترکید • ز خورشید خون بر زمین برچکید • خرد **بخرد** عاقل و زیرک اصلده باء الصاقیه خرد لفظنه داخل اولوب بخرد ایدی کسر خا ایله بعد کثرت استعمال ایله خا ساکن قیلنوب باشقه بر لغت اولدی • حتی باء الصاقیه مقامنده اولنه برباء داخی ادخال ایدرلر **لطیفی** چو شد چارساله و را روز و شب • به بخرد سپردش برای ادب • فتح با ایله داخی روایت اولنمشدر • راز **براژد** بر اشور دیمکدر • و نیکو معناسنه • رن **برند** نقش سز ساده حریر مند و سند و زننه **اسدی طوسی** بدو داد پیوسته نامه رسند • نوشت این همه عهدها بر پرند **فردوسی** سوی نیمروز اندرون تا بسند • جهان شد بکردار رومی پرند **وله** بدر بود درنا زجز و برند • مر آبرده سیمرغ بر کوه مند • وفلج جومز مهراي **بسر اید** ارته زیاده قاله دیمکدر • سرخوان **بسر خواند** او قومش و اوقنمش **پسند** برکزیده و پسندیدن فتح را ایله داخی لغتدر • و پسندیدن لفظندن اسم مصدر در بکنمه دیمکدر • و صیغهٔ امر و وصف ترکیبیدر خود پسند کبی • شکلی **بشکلید** رخنه ایلدی و درنا غله نشان ایلدی دیمکدر **بیت** خسرو رستم چلا

زبدهٔ محمود شاه • انکه به پیکان تیر روی قمر شکلید • ن **بیند** چیلاف قوشنی و صوکرده مع نداز **بنداز** د بیندازد لفظندن تخفیف اولنمشدر **فردوسی** چو ادراکه بنداز د بر بدر • تو خواهی که کبری مرو را ببر • یجا **بیجاد** باء عربی و جیم عربیله جواهر انواعندن بر معروف و مشهور طاشدر • غایتده اعلاسی قرمزی یاقوت رنکنده اولور • اکثر بودر که یاقوته مشابه اولور • یاقوتدن آتش ایله فرق اولنور • یاقوت یانمز اول یانر کاه اولور غایتده اعلاسی آتش داخی فرق المیوب تغیر و یرمز بونکله فرق اولنور که یاقوت عطشی دفع ایدر او ل ایتمز • و بعض ارباب لغت ایلکه دیرلمش خرده بیجاده بونجقدر دیو نقل ایلدی • بو سببدن شعرا تازه جه محبوبلرک لبلری اوزرنده ظاهر اولان خطه تشبیه ایدرلر • و سیاه اولدوغی جهت ایله **شمس فخری** دشمن یوزینه تشبیه ایدر • و بعضلر قیمتی لعل و یاقوتدر • و بعضیلر کهربایه داخی دیرلر دیو نقل ایلدی • بیجاده و بیجان داخی مروی لغتدر **بیت** شمول معدلت و بغایتی بر بید • که از تعرض او مختر زبو د بیجاد • صحاح عجم صاحبی یولسز معناسنه نقل ایلدی • یچن **بیچند** باش باغی • بخش **بخشد** وسیله صاحبی بردن کوکیله برکزدن قومش اغاجه دیرلر • بخشت و بخشت معناسنه دیمش • ی **بید** باء عربیله سوکت اغاجی • قره حصاری الجبر اغاجنه ده دیرلر دیمش • و اوله معناسنه • و دیو سپید پهلوانلرندن بر دیودر که رستم الناع هلاک اولمشدر **فردوسی** سپهبد چو کولاد و ارژنک و بید • همه پهلوانان دیو سپید • ی **پید** باء عجمیله اچ یاغی و بیشه معناسنه • بیدا **بیداد** ظالم و ظلم ظالم معناسنه • برا **براد** یاشلو قوجه • برزا **برزاد** مثله و رستمک باباسنه دیرلر که انادن طوغدقده ساچی و قاشی و کرپکی اق طوغمشدی • برژ **برژد** با و ثاء عجمیله قاصنی که چادر خوت و دانه چادر داخی دیرلر بارزد لفظندن اماله اولمشدر • برزد **برزرد** مثله • یروز **پیروزد** مثله بو معنایه سایر اسامیسی بارزد لفظنده مسطوردر • و قدیجه که عورتلر یوزینه سورلر کلکونه معناسنه • پشانی بن **پیشانی بند** کچیمن دیدکلری که زمان سابقده عورتلر باشلرینه کیرلرامش • یش خور **بیش خورد** او تمه بغدای و اریه عجاله معناسنه • پیش خورد داخی دیرلر • یش مز **بیش مزد** سفته دیدکلری بازارلشمقدن اول و یربلن بهادن و اجرتدن عبارتدر • بنن **بیننند** چاقلدق بیند و معناسنه • یمن **بیمیند** چاقلدق بمیند معناسنه • بنن **ببینند** دیدن لفظندن غیر فیا سیجه صیغهٔ جمع مضارعدر کوره لر دیمک اولور • و امید طوتمق معناسنه اسم مصدر در • و نیجه معناسنه عدد مجهولدن عبارتدر اند معناسنه

که عربیده نیف نیف معناسنه شمس فخری چون تو صاحب قرآن نه بیند چرخ
دین سخن فاش کفته ام بیسنند • بهو بیهود باء عجمیله آتش استیسندن یانغنه
قریب اولوب صرمش اولان لفنه یه دیرلر • فتحیله دخی روایت اولنمشدر •
البآء المضمومة • تلا بتلاد باء عجمیله قابو دایغی و ترشی بد بو دلفظندن مخففدر •
اسدی درختی کلی بدکه چون افتاب • بدیدی شکفتی بهم اندر شتاب • و بت صنم
معناسنه • و عربیده لابد یعنی کرکلو معناسنه • دن بدند نعمتی یا ریزه دیرلر دیمش •
و اول براوتدر نعناعیه بکزر • اکثر صولو یرلرده بتر • و یلان اندن غایتده متنفردر •
راز برازد براشق و براشور و برآر معناسنه شمس فخری یقین تاج شاهی ازو
زیب کیرد • حقیقت و راتاج شاهی برازد • ربرد باء عربیله الاجه قفتان و اکی تکلو
قفتاندن بر نوعدر • و بردن لفظندن صیغه ماضیدر ایلتدی معناسنه • و اسم
امر در جنک و حرب وقتنده سویلرلر ایراق اول و صاوول یمک اولور • دپرد
باء عجمیله مثلدر که عورتلر و اوغلانجقلر بربریله صوریشورلر عربیده مغالطه معناسنه
بونک خلاصه سیدر که شعرا و ظرفا لسانندکی لغز که نظمله سؤال ایدرلر • ترکیده بلمجه مثل
دیرلر • پرده داخی لغتدر • ردابر بردابرد چاوشلرک های و هوی • رن پرند
یولومک • پژد مثله راء مهمله و معجمله مرویدر • زخی بزخمید دتیشی کجی • زخو
بزخود مثله دیمش • رزک امی بزرک امید بر حکیم فاضلک آدیدر • بعضیلر
بزرجمهرک باباسیدر دیدیلر • بیت بزرجمهره اوک تلمیذ اولمش • صوک
استاد بزرک امید اولمش • زغن بزغند سماق بیراغی و بو لغت باء مفتوحه
بابنده که آخر حروف تهجیدر • مرویدر و بر بیراقدر که انکله سختیان بویارلر • وبلمت
قره حصاری لبلاب کبی براوتدر اغاجه محکم طولاشور قورودر دیمش • نعمتی و قنز
اوآزیدر دیدیلر دیمش • ژماور بژماورد خلیفه لقمه سی و قاضی لقمه سی دیدکلری مشهور
طعام فتحیله باء ایله ده روایت اولنمشدر • و بر سفره لق طعام • بس بسند فتح سین مشدده ایله
خرده انجو و بعضلر انجونک ایرسنه واو و اوغنه دیرلر دیدیلر • و مرجان دیدکلری
مشهور قزل طاش که مغرب دکزندن چیقار تفصیلی مرجان لفظنده ان شاء الله
تعالی اولنور • و بعضلر مرجان دبید دیدیلر که دلوک دلوک اولور • و ضمه و کسره ایله
داخی لغتدر کسره ایله افصحدر دیدیلر عنصری چو بسد بیخ رو آبی کر آخغ دنکه داری
که مر یاقوت را عارض ز سیر آبیت رمانی • سفن بسفند مهیا معناسنه •
لا بلاد یرام اشلو مفسد معناسنه • لن بلند یوجه عالی معناسنه • بو اینلی •
لو بلود کهنه یعنی اسکی و لمق و مقیم و لمق معناسنه ده کلور • نجه بن بنجه بن

قصبه که عورتلر اماسیه طرفنده النه بغلنورلر • ن بند صحاح عجم صاحبی و بالقاجی
دیمش جیلاق خاد معناسنه • و کنه که طوآره یاپشور قراذ معناسنه • نلا بنلاد
بنا املی اساس معناسنه شمس فخری پناه ملک سلیمان جمال دینی و دین • که هست
لاد سپهر را وجود او بنلاد • نیا بنیاد مثله و قاعده معناسنه استعمال اولنور •
بنلاد داخی لغتدر • نوتله بار اراسنده تقدم و تأخر واردر • وا بواد بودن
لفظندن صیغه امر غائبدر • اولسون یمک اولور باد معناسنه • باد بواد لفظندن
تخفیف اولنمشدر فردوسی دی واورمزدت خجسته بواد • در مهر بدی بر تو بسته بواد •
و بود باء عربیله و سکون واو ایله وجود معناسنه بیت همه بود را هست
ازو ناگزیر • نه بود کس او نیست حاجت پذیر • و بودن لفظندن صیغه ماضیدر
کینونت معناسنه • مضارعنده واوی مفتوح اوقورلر • بود دیرلر امر غائبنده
باد دیرلر • اصلده بواد ایدی کثرت استعماله واوی حذف اولندی نظامی
ای جهان دیده بود خویش از تو • هیچ بودی نبود پیش از تو • اکثر بودر که ایدی
معناسنه ماضیدن حکایت اولورلر رابطه استعمال اولنور • نه کیم جان بود
جان ایدی • پادشاه بود پادشاه ایدی • وقرار کاه معناسنه • فاضل محقق بو بله
تحقیق و تدقیق ایلمشلر که لسان عربیده وجودک کونک تامه سی ناقصه سی
اولدوغی کبی لسان فارسیده داخی بودک تامه سی ناقصه سی واردر • مثلا
زید بود ده دیر عجم زید کاتب بود ده دیر عبارت بودی کان تامه محلنده
استعمال ایدر کان ناقصه محلنده ده استعمال ایدر • صار معناسن ایراد
اتسه شد ایراد ایدر • مثلا عرب زید کان فقیرا صار غنیا دیر • عجم زید فقیر بود
غنی شد دیر • اما لسان ترکیده بو فرق یوقدر • کان معناسندن اولدی ایله
تعبیر ایدکلری کبی صار معناسنده اولدی ایله تعبیر ایدرلر • مثلا زید فقیر اولدی
غنی اولدی دیرلر • و بود باء عجمیله و ضمه نک اماله سی ایله ارغاج معناسنه که
هر دو قماش بز و قماشک ارقوری مکک ایله اتلان ایپلک و ابریشمه دیرلر • و اماله سز
ضمه صریحه ایله و که چقمق چاقوبی انکله اودیا قورلر بیت شک نیست که آتش زنه سنک بلارا
جز جان و دل دشمن ملکش نبود پود • وجلاهلر بز طوقدقلری اغاجه دیرلر • وزن
پوز پند باء عجمیله اغز باغی و بوکلمش نسنه یه دیرلر • و د نا بو بود نا بود اولمز
اولمدی و ایدی دکل ایدی معناسنه • و رزا پورزاد اوغل اوغلی • وزن
پوزیند باء عجمیله بوزاغو بورنه اناسن امتسون دیو باغلادقلری نسنه
و بوکلمش و بکل معناسنه • وغن بوغند بر نوع صمغ که مشدد و غی اغاجی

قورودر. ولا پولاد جوهردار دم و چلك كه ابو محكم دمره دیرلر. ولكن بولكند
رشوت بولكند رمعناسنه. بعض نسخه ده بولكغند واقع اولمش غيري ادلري
بدكند لفظنده مذكور دكلدر. بهو بهود باء عجميله او داستندن صر روب
يا نمغه قريب اولان نسنه بهود معناسنه. وي بويد اولوك معناسنه
اسدي شدم من باند رزمن بكرويد. زمن پاك بدرود وخشند بويد.
نوع اوله التاء المفتوحة ٥ ارتارد كنه كه حيوانه يا پشوربند
وقراد معناسنه. ازي كاناز كارد برنوع بيجاقدر عربجه مدريه ديرلر.
برزتبرزد اول محكم نسكركه بالته ايله اوادرلر. طبرزد معناسنه. رتن ترزند
باطل وبيهوده. زرترزد قاضي بتسي قباله وسجل معناسنه. ترزده داخي ديرلر
لغتدر. نعمتي وبيهوده كوي يعني عبث وباطل سويلين كمسنه داخي ديرلر ديمش.
رغني ترغند شول مفصل يعني اك يري كه حركتدن قالمش اوله. فن ترفند
صحرا خياري وصنوبر سرحد معناسنه. وابله وبي باك وجميع خصوصله محال
ويلان سوز ووعد فردوسي كنون نام كندز به بيكند كشت. زمانه بر از بند و
ترفند كشت اسدي بسي چاره نغز ترفند كرد. سر انجام نهان يكي بند كرد.
رس نداد ترس نداد قورقوسي يوق. رن ترند وبالكسر قرجان ديرلر سرچه دن
كوچك برصاروجه قوشجغزدر باغلرده وچمنلرده اولور اصفهان لغتيدر.
رون ترونده محال ويلان اولان سوز ووعد ترفند معناسنه. زترزد برنوع
سياه چكركه دراكثرا اوزره اولور. وترخانه اثني عوي تعويذ سيكل عربيدر. لاتلاد
چين شهرينه قريب برشهر معظم در. ن تنند چاتوق قشلي وقتي پراكنده. ندخون
تندخوند تارمار وطارطغان ديمكدر. ترت مرت معناسنه وبالضم بيت
از صرصر فنا همه كشتند تارمار. وز تندباد قهر اجل جمله تندخوند. ندرو تنه درود
تره باغي ندرو تندرود مثله. نومن تنومند ارباب لغت تندرست
وشاد وخرم دل اولان كمسنه ديمشلر. اما فاضل محقق دقايق الحقايق ده
بويله تحقيق ايلمشلر كه تنومند لفظ مركبدر. تنا وركبي برجزي تنودر. و برجزي منددر
كه آلت توصيفدر. شول وصف ايله كه عارضي اوله دردمند كبي نيازمنده
كبي منده تفصيلي محلنده بيان اولنوبدر. تنونك اصلي تن در آخر نوع كي واو
بالنوده كي واو كبيدر. اول واو اولسان فارسيده برنوع نسبت مخصوصه يه
دلالت ايچوندر نته كه برزن تحقيق اولنمشدر. زياده كوده لو اولان كمسنه يه
تنومند ديرلر. تناوردن ابلغدر. اول واوك زياده سيله نوع من المبالغه

اصل اولمشدر بحر الغرايب صاحبنك جملهٔ غرايبندر بومقامده كي كلامي عبارتي بودر
بعينها ذكر اولنور. تنومند تندرست وخوش كوكلي سنايي اي دوات همه
تنومند آن آنز روبخشي رز ومند آن. تفسير نوع غلط ايتمشدر واستشهاده نوع
الصابت ايتمامشدر. بيت مذكورده اول وديده كي معنايه دلالت يوقدر مراد
شاعر بزديده وكمز معناسيله تمام اولور. نون تنوند قاتي پراكنده ديمكدر التاء المكسورة
رن ترند قارجان ديدكلري قوشجغز فتحه داخي روايت اولنمشدر التاء المضمومة
ل تلند بومري ديمكدر. ون تند ضرب ووزنوق معناسنه. ندبا تندباد
قصرغه كردباد معناسنه. ندخون تندخوند تارمار معناسنه. ول تولد انكو
لجوج معناسنه. واژغون نوع اوله الجيم المفتوحة انش ورآي
جانش ورآيد جاني چيقه ديمكدر. جانش برآيد معناسنه. اور جاورد باندق اوتي
ديدكلري كه بردكلوجه اوتدر تازه ايكن ترشي بسن ايدرلر. خار سپيد وخارچه داخي
ديرلر. اوي جاويد ابد معناسنه اسم مصدر ووصف داخي استعمال اولنور.
جاويدان داخي ديرلر. داغ كز چراغ كرد كاف عجميله پروانه ديدكلري كلبك. رجود
جيم عجمي وراء مهمله ايله اوتلوكن قوشي ابو النصر معناسنه. وضم ايله داخي مرويدر
بومعنايه صحاح عجم صاحبي وصقلق صنقر معناسنه ده نقل ايلدي. وچرتي بغه وچنبلق
وچنگك دراجكركه بازكونلر نوع صباحه دك اوتر صرار الليل معناسنه. ونوي
ديدكلري قوش خباري معناسنه. رغ چوغد قرا چكركه دركه يازكيجه لرنده صباحه دك
اوتر چود معناسنه. رغن چرغند مثله. رن چوند كيرك واوتلر جيوانلر اوتلادكلري
چونده داخي لغتدر. زچز جيم وزاء عجميله قره چكركه كه تخته دوشر وچولاق و
چاغرغان توي دكودن چكركه واوتلوكن قوشي وصقلق صنقر معناسنه. وانجاواز
دكربي قنفذ معناسنه كرپينك سايرا بايسي چيزوا لفظنده مسطوردر. سوچسود
نعمتي طوغوا غاجه ديرلر دلمش. جيسو داخي لغتدر. ش جغد نعمتي بيرام وعروسي
وبزم جشن معناسنه دوملمش. ع جعد قورجق ساچ عبيدر. شعر فارسيده
داخي استعمال اولنور. شم بن جشم بند كوز باغي وچه كه عورتلر يوزينه بغلرلر وعورتلر
باشماغي وبردرلو واله در. كا چكاد جيم عجميله اكسه والين اوستي ووبه آدم وطاغ
استعمال اولنور واول كمسنه دركه النده باشي اوزر باشسنه دكين ساچي اولميه
ذوح جكاد ديرلر اصلع معناسنه. چكاره داخي لغتدر. طلام فضل كرخيو برآسمان فكنم
بي كانم كه برچكاد آيد. وچل قوشي تهو معناسنه. ل جلد جست وچالاك وچابك
اولان. لوجلو جلدكوي وشهر. لوي جلويد نعمتي مفسد وغماز آقوي راه مجد ايله جلور معناسنه

دیمش مثنی جمشید نام پادشاه • فاضل محقق • دقایق الحقایقده • دیر که نوروزگ
اول واضعی اولانك آدی دیدر • جمشیدك اصلی جام شید در بیت جهان را ازو دل تبرس
و امید • تو کفتی مکر زنده شد جام شید • شید کنشدر کاته مذکور پادشاهك
جام جهان نماسن کنشه تشبیه ایتدیلر • اول اعتبار ایله کندوسنه جام شید
دیدیلر • صکره الفنی تخفیف ایدوب جمشید دیدیلر • بعضیلر جمشیدی حضرت سلیمانی
علیه السلام صنمشلر نته که بو بیتدن ظاهر و باهردر بیت چو جمشید بر باد بنشست و راند
بدان سان که زو باد خود خیره ماند • من بن چمن بند نگنت و بکار • ن چند نیجه
معناسنه • عددن سؤال در کم معناسنه قطعه ای زده لاف خرد چند بشهوت کیری
کیسوی شاهد و زنجیر جنون جنبانی • چه جنون باشد ازین بیش که پیش زنگی بنشینی
بسر زانو و کون جنبانی • وقاج مقدار معناسنه داخی استعمال اولنور • چند آ
داخی لغتدر • هب جهبد چنبر • یو جبود طوغری اغاج جبود معناسنه
الجیم المکسورة • دن چدند دیر دیلر دیمکدر چیدن لفظندن محققدر
فردوسی • همی کل چدند از لب رودبار • رخان در کلستان و کل در کنار • کر اکن
جکراکند باغ بغر جکر آکنده داخی دیرلر • کر بن جکربند سواد البطن • هب
جهبد خزینه دار و شمار و بها حاضر ایدوب نقد ایدجی ناقد الثمن معناسنه
کهبد لفظنك معربیدر • الجیم المضمومة • ر جرد راء مهمله ایله اولکن
قوشی ابو النصر معناسنه فتح جیمله جرد داخی روایت اولنمشدر • و جونه بوغه
زجزد زاء معجمه ایله چرلیق بوجکی وآدی قوشی که اوراق قوشی داخی دیرلر • یای اتیجی لرنده
اوراق وقتنده اوتر • و دیرلر که اونه او ده ایکی یا ریلور • عربجه اکا صراد دیرلر
و بعض یرلرده زیز دیرلر • وسقلق صفیر معناسنه فتح جیمله داخی روایت اولنمشدر
غ جغد جیم عجمیله ارباب لغت بایقوش داوکی و کوف دیدکلری قوشنه دیرلر
دیمشلر اما فاضل محقق • دقایق الحقایقده • بو وجه اوزره تحقیق ایتمشلر که جغد
اول قوشدر که ترکی دلده اکا اوکی دیرلر • کوندز کیزلنوب کیجه ظاهر اولوب خالی
یرلر اختیار ایتمکین شو ملغله مشهور اولمدن بایقوشه مشابه در • اما جثه ده
تفاوتلری فاحشدر • ایکیسی بر دکل ایدوکی خسروکن بو بیتندن که قران السعدینده
مذکور و ظاهردر بیت باغ خراب از قدم بوم شوم • جغد قدم شوم شده یار بو
لستان فارسیده بایقوشه کوچ و عربیده بوم دیرلر • و جغد بیالق معناسنه ده
کلور بیت بمو بدچنین کفت دهقان سغد • که برناید از خانه باز جغد • و کوف
داخی بر قوشدر که طاغلرده استوز یرلرده اولور • ترك اکار قوشی در بیت

جمال ملك و دین کاندر دیارش • ندارد هیچ ماوی و مقر کوف • دیارندن اثر
براولمقدن کنایتدر • نب جنبد کنبد لفظنك معربیدر • ندقن جنبد قند
نعمتی بیم و ترس معناسنه در دلیمش • وب نور چوپ نورد کذدر که جلاه
آلتلرندندر • و چود جیم عربیله صحاح عجم صاحبی بایقوش جغد معناسنه نقل
ایلدی • وانم جوانمرد یکیت کشی و انسانیتلو کریم و خلوق معناسنه استعمال
اولنور • وام جوامرد مثله • ومر جومرد سخی معناسنه • هو جهود معروف اسمدر
نوع اولده الخاء المفتوحة ٥ اخاد چایلق دیدکلری قوش
زغن معناسنه • ومر دار خوار دیدکلری لوری قوشنه داخی دیرلر • وخام
وچاقردکنی • سایرا سامیسی خلیواج لفظندم یازلمشدر بیت چون در و خذلان
و عصیان ای شه من رار یافت • کاخها شد جای کوف و خانه ها شد جای خاد
شمس مماوشی که لکر در هوا آی و نبرد • همای رآند هر روز کاربه زبیت خاد
ارزر خار زرد چاقردکنی دیدکلری • ارسی خار سپید باندق دیدکلری کنلوجه
اوت که تازه ایکن ترشیسن یدرلر چاور و خارجه داخی دیرلر • اکلی خاك بید
قره حصاری طپراق الایجك خاك بیز معناسنه دیمش • زخرد اوزلو بالچق که
ایاغه یابشور سرد و فرد قافیه سنده استعمال اولنور شمس بشیراز آنقدر کن
بهشتی • در ورستش همه پر نرکس وورد • همه راو ربود کوه و زمینش
نباشد دیولاخ و شوره و خرد • ولخیم که آنوکله دمری و بافری بر برینه یابشدورلر
وبستان افروز معناسنه خانه زاد اوده طوغمش قول و قراواش اولادی
رن خرمه راء مهمله اشنان یعنی جوغان بکزر براوتدر که اندن کوللك
حاصل اولور • بلخ ولایتنده اکا خلخان دیرلر • بو معنایه زاء معجمه ایله
داخی مروی لغتدر • قره حصاری و سرکن و چایلاق زغن معناسنه ده کلور
دلیمش • زن خزند زاء معجمه ایله مثاله شمس هرکجا تیغ تو بود قصار • بنود حاجت
شنحار و خزند • زن خزند زاء عربیله حشرات ارض معناسنه • شم آلو خشم آلود
غضبله مملو اولمش کمسنه کسر خا ایله مشهوردر • اما اصح و افصح فتحه در • شو خشنود
باغبان طواری یعنی طرمق دیدکلری که بستانجیلر آلتیدر • و اوزامش بدآق
شاخ بالیده معناسنه • و طرناق برهسی شمس در مزرعه ملك همه تخم دعا
کاشت • شاخ ستم و ظلم و تعدی همه بخشود • واوجی کسلمش اغاج دالنه
دیرلر • طرمق برهسی معناسنه • شخود داخی لغتدر • فز خفرد طکوزلان قوردی
لی خلیفه صاچدی و دردی و صوقدی و اکر و کیردی دیمك اولور • نجو خنجود

برکمسنه یه استهزا ایدوب مسخره یه المق • ن خند صحاح عجم صاحبی حاصل
وکلیجه معناسنه نقل ایلدی • نو خنود مذکور تنبلك معناسنه دیمیش • ون خوند
قتی پراکنده معناسنه • واب آلو خواب آلود اویخولو کوزدیمك اولور • و
امزغنمق • وي خوید قصیل که بیجرلرآته ییدورلر • ارباب لغت بو لغتده اختلاف
ایتمشلر • بعضیلر واو رسمیدر بیکذ وچید وزننه دردیمشلر • نته که اکابرك بو ابیاتنده
واقعدر فردوسي جهان سربسر سبز کردد زخوید • بهامون سرا پرده باید کشید •
وله هوا پر زابر وزمان پر زخوید • جهانی پر از لاله وسنبلید • عماره
رویش میان حلهٔ سبز اندرون بدید • چون لاله برك تازه شکفته میان خوید
شمس فخري بهر قضیم فرس سایس تعظیم او • آورد از باغ چرخ هرسحر وشام خوید اسدي
چه نرگس چه نوا زعوان کز خوید • چه شب بوی ونیلوفر وسنبلید فردوسي هوازي جواندر
میان خوید • باندازه نسرین وسوسن دمید • وعوام واو اصلیله تلفظ ایدوب ترك
قاتنده غلط مشهور قبیلندن اولدي • اما مولانا لامعي دیباجه کلستان حضرت
شیخ سعدي یه یازدوغي شرحنده شیخ حضرتلرینك بو بیتي مت هرکه مزروع خود
بخورد بخوید • وقت خرمنش خوشه باید چید • شرحنده دیرکه مقامات حمید
بیتندن فهم اولنان بودرکه فتح خاء معجمه ایله وکسر واو ایله اوله قدید وسفید
وزنی وزرینه بیت نو که در بند سبزه وخوید • چند پرسی ز عقد مروارید •
بو تقدیرجه واو رسمي اولماز • ومصراع شیخ داخي بویله اولور ع هرکه مزروع خود
بخورد خوید • نته که بعض کلستانده داخي عبارت بویله دوشمشدر • وبعض ارباب
لغت دخي بویله تصحیح اتمشدر • درست درکه اول بیت غلط مشهور اوزرینه دنیلمش اولا
وبعض ارباب لغتك یازدقلري دخي اصله واقف اولمادین استعماله تابع اولمش
اولالر اکابرك بو ابیاتندن فهم اولنورکه ایکی وجهله داخي جایز اوله • خوید وکشت زار
واولك معناسنه داخي استعمال اولنور الخاء المکسورة ر خرد
فتح را ایله جمهور ارباب لغت عقل معناسنه دردیمشلر • اما فاضل محقق دقایق
الحقایقده خرد عین بصیرت دیدکلریدر دیر • وبیاننده بو وجهله تحقیق ایدر •
بیت سپهر اول کند چشم فلك کور • پس آنگه بر خردمند افکند روز • اول
وصفله موصوف اولان کمسنه یه خردمند دیرلر • مقابلی بی خرد درکه ترکیده اکا
ابله دیرلر رباعي اي چرخ ز کردشن تو خرسند نیم • آزادم کن که لایق بند نیم •
کر میل تو با بی خرد ونادانست • من نیز چنان اهل وخردمند نیم • سعي ایله چشم بصیر
احلیه وار در اول اعتبار ایله خردك ذات توصیفی مند در • ر دمن خردمند

صاحب بصیرت اولان کمسنه • ر ون خرّوند بر نوع دکشدر در زیلر قاتنده معروف
ومشهوردر • شاون خشاوند بر مملکت آدیدر و قوم وخصم وخویشاوند
لفظندن مخففدر • نجي خنجید انزروت • نج خنجد مثله • وي خوید قصیل که
بیجرلرآته ییدررلر بید وزننه شمس فخري بهر قضیم فرس سایس تعظیم او •
آورد از باغ چرخ هر سحر وشام خوید • تفصیلي خوید لفظنده اولمشدر • ونشاون
خوبشاوند قوم وخصم خشاوند معناسنه • واو رسمیدر میدانند ومیازند
وزننه الخاء المضمومة جن خجند ولایت عجمده بر مشهور شهر
آدیدر • ونعمتی خجسته معناسنه ده کلور دیمیش صحاح عجم صاحبی وابه کوهجي خبیر
معناسنه ده نقل ایلدي • داون خداوند اسن صاحب معناسنه خداوند
علم • خداوند مال خداوند ملك کبي علم ومال وملك اسني دیمك اولور • کاه اولور
مضاف الیه سز براولوکشي یه تعظیم مراد ایدوب خداوند دیرلر • لیذهب السامع
کل مذهب ممکن جمیع متعلقاته • شمولني اشعار وایهام قصد ایدرلر • بو اعتبار ایله
صاحب دولت وعزیزلره وعلم وکمال اهللرینه اطلاقي شولقدر شایع وذایع اولمشدر
که عوام الناس تحریف وتخفیف ایدوب خواند وخوندکار دیرلر • ر خرد بسکون
دال ایله اواق دیمکدر • ردا خرداد تاریخ جلالیده صوکت بهاراني آدیدر • که
اولي فروردین • ایکنجیسي اردیبهشت • اوچنجیسي خرداددر • وفرس ایلرینك
اوچنجي کوني در • تاریخ فرسده کبیسه اعتبار اولنمدوغندن اوتري ایلرو
کیرو دورایدر عنصري همیشه تا که دود از مسیر خنك فلك • زبیش ساقه بهمن طلیعهٔ
خرداد ولـه بروج نامیه نقش بهار مي بندد • نسیم خلق تو در کارخانهٔ
خرداد • ر سن خرسند قانع وقناعت معناسنه • ر شي خرشید
کنش شمس معناسنه • کنیتي ابو قابوس در • فاضل محقق • دقایق الحقایقده
بویله تحقیق اتمشلر که خرشید لفظ مرکبدر • بر جزئي شید در کنش معناسنه •
تفصیلي جمشید لفظنده مذکوردر • بر جزئیده خر در اصلي خره در عند الترکیب
ساقط اولمشدر • خره لغت پهلویده نور در • حکمة الاشراق شرحنده علامهٔ
شیرازي کیان خره بیاننده بویله دیمشدر • مذکور خره یه خوره ده دیرلر •
شرح مذکورده اول وجهله مسطوردر • خورشید واو ایله داخي استعمال اولنور
لسان فارسیده کنشك کندوسنه خور دیرلر نته که بو بیتده ظاهردر بیت
چون زجهان تابش خور شد نهان • کشت پر از قیر رخ آسمان • اما خورشیددن
جزء اولان خور اول معنایه اولیحاق خورشید کنشك ایکی اسمندن مرکب اولمق لازم کلور

برسنه نک ایکی اسمی ترکیب ایدوب بینه اول السنه یه اسم ایتمک بعدن خالی دکلدر •
نک ازخشک ارد اول المکه دیرلر که ایری اوکنمش النمدک اوندن اوله • شن
خشند لغت پهلویده راضی خشنود لفظندن مخففدر اسدی شدم من بدز زمین
بکرویده • زمین پاک وبد رود و خشنود بوید • شنو خشنود مثله • شو خشود
اوزالمش بوداق وطرناق بره سی وبستانجی الیتی فتح خا ایله داخی روایت اولنمشدر •
نوخنود نعمتی تبشلیت • وخود کند و دیمکدر • دد و بد قافیه سنده استعمال
اولنور • واو رسمیدر واداتدر براسمک آخرنه اولاشور حکم مرتبه ده خصوص
حالنه دلالت ایدر لطیفی من خودنمی رسم که پای سکت ببوسم • یارب رقیب
ناپاک ازچه ورا ببوسید خود جود و بود و عود قافیه سنده استعمال اولنور •
وجنک کوننده مبارزلر باشه کید کلری اشق که تولغه داخی دیرلر واو ثابتدر مثلا
رومی چند در آتش نشستی همچو عود • چند پیش تیغ رفتی همچو خود • ور خورد طعام
واو رسمیدر • فرد و سرد قافیه سنده مستعملدر • وخوردن لفظندن صیغهٔ
ماضیدر • واسم مصدر داخی استعمال اولنور اسدی دویدند و دیو واز مامردو
ربودند و بردند وکشتند وخورد • ورخورد وصتا شدی وبولشدی معناسنه
داخی کلور • خواجه عطار منطق الطیرایلنده بیورر بیت خورد عیاری بدان
دلخسته باز • باوثاقش برد و دستش بسته باز • باز خورد معنا بنه • ورشی •
خورشید کنش شمس وآفتاب معناسنه • واو رسمیدر • سایر تفصیلی خرشید
لفظنده مذکوردر • وش ام خوش آمد طبعه موافق وملایم سویلمک واو رسمیدر •
وهه خوهد وادن صکره الفسز خواهد لفظندن مخففدر عنصری کلک تو طایریست
که باز آرد ازخوهد • سیمرغ اشیان عدم را بدام خویش • وله چون در تو کودری
کربصد آی صریر • سایل اکرسه خوهد باز دهد بی جواب • وی خور خوی خورد
بلموط معناسنه

نوع اولـ لدال المفتوحة ۵

اداد عدل •
اسدی شه از داد و بخشش بود نیکبخت • که با بخشش و داد نیکوست تخت •
وکله شکایت معناسنه نجاتی سرکشیلک ظلمنه سلطان اولانلر داد ایدر • باکه
بکم داد ایده که ایدن دادی سلطاندر بکا • وداد ن لفظندن ماضی صیغه سیدر و مصدر
معناسنه داخی کلور • می باید دادکبی • فردوسی که از شاه داد ست و بیداد نیست •
به بیداد شاه جهان داد نیست ع داد از جفای چرخ ستمکر هزار داد • ادست
دادستد انتقام المق اسدی به بیداد بد چیز مستان زکس • به داد ستد راستی
جوی بس • ادرا دادراد یا یحیی بنا واستاد معناسنه • ارا دارا ز نام ایزد تعالی

غرو علا • ار دارد الف سز الفله داراد معناسنه • ووار در دیمکدر • اروبر
دار و برد جنک کوننده استعمال اولنور بر لفظدر اسدی برابر کشیدند
صف نبرد • برآمد زجنک آوران دار و برد فردوسی بپوشید رستم سلیح نبود •
باورد که رفت با دار و برد اسدی ده وکیر برخاست با دار و برد • مو چون
بیابان شد از تیره کرد • واداد داخی لغتدر • دال ایله را اراسنده تقدم و
تاخر واردر • اشا واشاد بخشش وعطا ودانش معناسنه • اما دامد
کوبکوختن معناسنه • انشمن دانشمند بیلکلو دیمک اولور • زیرا مند لفظی
ادات نسبتدر صاحب علم معناسنه • انشومن دانشومند مثله فردوسی
بکاخ اندرون انجمن کرد کرد • کجا بد یکی دانشومند مرد • بی دبید وبالضم
طبیبلر اصطلاحنده دوا دیمک اولور • وبعضلر معجون دیمک اولور دیدیلر •
دد چارپا جنسندن یرتجی اولان جانوره دیرلر سبع معناسنه • قوش جنسندن
اولان یرتجی یه دیمزلر بیت شب قیرکون ماه پنهان شده • بخواب اندرون مرغ
و دام و دده • ربن دربند طوتساق معناسنه • واول یرکه اندن زحمت
وخوفله کچرلر ثغر معناسنه که ترکیده دروند دیرلر • وهرنسنه که انکله قاپو بغلنور
اچلمغه مانع اولور اچمقده مفتاح سز اچیلور معلاق معناسنه عین مهمله •
رخور درخورد لایق معناسنه • واو رسمیدر درخور داخی لغتدر •
لطیفی هرکه صاحب نظر بود دم دست • مرمرا آن کند که درخور دست • ردرد
حزی و بوری واغری وجع معناسنه • ردکن دردکند حمدک سایرا شاسی
لنکنج لفظنده یازلمشدر • رد من دردمند دردلو و بکلو دیمکدر • ریابن
دریابند کمی لیمانی مرسه معناسنه • ژن دژند بدخو وقفغان اولان
کمسنه که لسان ترکیده اکا خوریاد دیرلر لطیفی مکن هیچ صحبت بمرد دژنده
که بر طبع پاکت نیارد نژنده • بعضا رباب لغت مکسوره باینه کتورمشلردر •
ستا دستاد نعمتی لبسیار معناسنه کلور دیمش • ستاکرد دستادکرد
بیچاق صاپی • ست بر دست برد خصومتده حصمنه یکین کلمک ظفر معناسنه •
وهنرده غلبه ایلمک نظامی بکوه انداختن بازوت بکشای • برون شو دست برد
خویش بنمای • ست بن دست بند اول اویندر که عورتلری بربرینک اللرین
طوتوب اوینارلر رقص طریقیله ترکیده خودس دیمک دیرلر • ستب دستبد
مجوس طایفه سنه مخصوص بر نوع اویوندر • شب دشبد سکوک صندقدن صکره
چوک بتن بیره دیرلر • ماون دماوند بربلند داغ آدیدر که فریدن فرخ ضحاک ناپاکی

طوندقده اول طاغه ایلدوب انده هلاک اتمشدر و دیرلر که بر شهر آدیدر ن دند وبالضم ابله واحمق وبی باک وکند ومرادیجه یوریجی خودکام معناسنه بند وپرند قافیه سنه اسدی سپهبد زشبروی شد دل نژند برآشفت وگفت ای بداندیش دند و دفنه اغاجی وحب السلاطین دیدکلری دارودر که اغولرددر ومسهلدر که غایتده قبضدن بوغازی طوترمازوکبی وانار رقابی کبی وبوغاز طوتان طعام وگکره معناسنه هن بن دهن بند یاشمق عربجه لثام دیرلر واغز باغی الدال المکسوره خت بن درخت بند اورتو اغاجنک اراسنه کچورد کلری نه دیرلر ر درد یاره وبرتق ژن دژند بدخواه کمسنه فتح دال ایله داخی روایت اولنمشدر لا دلاخ کویکو داماد معناسنه لشا دلشاد غصه سز کوکلی شین معناسنه هی دهید ویرکل دیمک اولور امر حاضرک جمعیدر یرن دیرند دیر روزکار معناسنه رودکی یافتی شو ببال غوته مشو چون تو بس دید وبیند این دیرند لطیفی کجا یک دانه پرورد دیرند که زیر بانگرد آند سیاری یک بن دیک بند چلمکچی وا با دیوا باد دیولک دیمک اولور یعنی دیولر مکانی یو با دیو باد غایتده بوکرک آته دیرلر ویل دوه سی وقاصرغه کردباد معناسنه یو سپی دیو سپید زاهد عابدلری ضلالته ایدوب ازدورجی دیو لعینه دیرلر الدال المضمومه بی دبید طبیبلر اصطلاحنده دوا و بعضلر معجون دلمک اولور دیدیلر فتح دال ایله داخی روایت اولنمشدر ار درد جرک وجوکک ومرنسنه ثقلی لسان عربده دردی دیرلر وچرغه وقره کنک کبی قویونسنه ر و درود آشنلمک سلام معناسنه بیت دلش پر سلام وزبان پر درود ولیکن زداغ توچشمش دو رود وبچین معناسنه ده کلور بیت بیاراست آیین کشت ودرود ازآن که که یوسف برود آده بود وفعل ماضی معناسنه ده استعمال اولنور بیت مرآن تیر بارآن که آمد فرود بلا رکز همی کشت وجان می درود ز دزد اوغری حرامی معناسنه شنا دشناد چوق کثیر و بسیار معناسنه وفتح دال وسین مهمله و تا ایله که ثالثی حاء و فدر روایت اولنمشدر لغتدر غ دغد کلین عروسه معناسنه بیت مرآن تیر باران که آمد فرود سحر شمامه کافور ز دجنان آندم که زمرکشت جو دغدا زعم رباب حزین لبن دلبند دستار که باشه صارینورلر ترکیبده داخی مستعملدر نباور دنباورد قویرقلی دیمک اولور ن دند ابله واحمق لبیبی اندر شهر بسی ناکسی برخاسته اند همه خرطبع وهمه احمق وبی دانش ودند

واطبا حب السلاطین دیدکلری زهرلو دانه در که ترکیده دفنه یمیشی دیرلر اما اسهالی مرنسنه که غایتده قبضدن بوغاز طوتان انار رقابی ومازو کبی اکا دیرلر دیدی ومنجنیک بوبیتی استشهاد کتوردی بیت قند جدا کن ازو دور شواز زهر دند هرچه بآخر بهست جان ترا آن پسند بو معنا حب السلاطین ده اولمق ذهی بخاریدر بو لغت ضمه داخی روایت اولندی اما اصحی فتحه در زیرا پسند ونژند قافیه سنده استعمال اولنمشدر وبو دو بود نعمتی ایکی علملو قفتانه دیرلر دیمش و ب دو بد مثله دو بود لفظندن مخففدر وخ جکا دوخ جکاد طازلق باشی شمس فخری عجب مدار که فرق سپهر بی مو نیست که شد زسیلی تادیب شاه دوخ جکاد ود دود دوتون دخان معناسنه و آلو دودآلود دوتونلی واسلی وپاسلی دیمک اولور وتوتکی زنک وهندستانده برا برامق آدیدر ودکن دودکند دونکلک دیمک اولور ودوتونی معناسنه وژ دوژد زاء معجمه ایله قره حصاری بوترا قه دیرلر دیمش که قفتانه یا پشور دوژه معناسنه وکار دوکار صندی درزیلر وکلاه دوز واکا بکزر اهل صنعتک النلریدر وجفته بیچاق معناسنه داخی اولور و باد دوله باد قصرغه کردباد معناسنه دیمشلر نوع اول الراء المفتوحه ا راد جومرد کریم وسخی معناسنه عنصری دارای بحر وبر سر اشراف انکه همست بحر دلاور از کف راد ش در اضطراب ودانا وخردمند وحکیم فیلسوف معناسنه وحولی دیوار وانبار که غله قویارلر اسدی زدانش رای رادی برست زمین حلم ودریا دل وابر دست اف رافد فرات ایرماغنه دیرلر رافدان دجله وفرات ایرماغنک اکیسنه دیرلر امنا رامناد نعمتی رام معناسنه در دیمش امیا رامیاد وسیله المقاصد صاحبی ونعمتی فرس ایلر نیک یکرمی سکزنجی کوننه دیرلر دیمشلر سیم راء مهمله وسیم راء معجمه بابنده کتورمشلر سایر ارباب لغت راء معجمه بابنده نقل ایلمشلر انبا رانباد دبیدیجی آه سرو راه سرود ایرتو لی او راود اول یره دیرلر که منفذ پشته اولوب ودرلو درلو چیچکلر وسبزه لر بتمش اوله وقیر ویر یردباغی جایدن راوند بر معروف کوکک آدیدر صفراوی امراضه نافعدر وبرقان علتی یرکیه حرارت جکردن حاصل اولور مهلک مرضدر غایتده نافعدر زیرا اندکور دارو لریبا تازه لرا ایکی درلو اولور هندی ورومی ابو سینانک ایچی قزلرق اولور آور رآه آورد یول ارمغانی اه کرد راه کرد یول اوغراغی رد راد لفظندن مخففدر کریم وجوانمرد وحکیم فیلسوف وخردمند معناسنه دالک تشدیدی

وتخفیفی جایز در فردوسی یکی انجمن ساخت با بخردان ٭ هشیار و کار آزموده ردان
اسدی ردی دانش آرای رادی پرست ٭ زمین حلم و دریا دل و ابر دست ٭
صحاح عجم صاحبی وشبلی بر دیمش ٭ ژ رژد و بالکسر بکن کشی اکول معناسنه
زاء معجمه ایله بوشکور ز دیدار خیزد مرا آرزو ٭ ز چشمت کوبند رژدی خلق ٭
ارژده داخی لغتدر ٭ ز رزد زاء عربیله قاقمق غضب معناسنه ٭ ز و رو ٭
رزو رود ماوراء النهر آدی شمس فخری یکموی مباد از سر او کم که جهانرا
آن موبه که از جمله سمرقند و رزو رود ٭ شا رشاد اجی تره که بیرلر عربیدر ٭
ع رعد کوک کورلمک ٭ عن رغند یرنجیلر آوازی اکثر پارس آوازی نوع
استعمال اولنور ٭ بو لغت راء معجمه ایله بنوع داخی روایت اولندی ٭ ک بن
رک بند فصادلرک قول باغلیاجق قیشی ٭ ن رند درفنه اغاجی که طب کتابلرنده
بمشنه حب الغار دیرلر ٭ ولغت کتابلرینه عود اغاجنه دیرلر دیو روایت
اولندی ٭ ولسان پهلویده اولو بزرک معناسنه ٭ وا رواد یوکسک یر
بیلک معناسنه ٭ راود داخی لغتدر ٭ الراء المکسورة ٭ ن رند
طاغ کچیسی که رنک داخی دیرلر ٭ وعیار و خراباتی معناسنه ٭ بیت
چون پیر شدی حافظ از میکده بیرون آی ٭ رندی و هوسناکی در عهد شباب اولی
الراء المضمومة ٭ بی ربید معجون معناسنه ٭ ن رند مرکلدک دیدکلری
قوش که اکثر حلقلک یرلرنده اولور ٭ و براوت دیدر زنده داخی لغتدر ٭ و بن
روبند یاشمق و نقاب ٭ وخ چکا روخ چکاد النک اوزرنده و دپه سنده
قیل بیتمین کشی یه دیرلر اصلع معناسنه که ترکیده طازلق دیرلر ٭ و رود
ایرماق جوی ایله رود ارا سنده فرق بودر که حقیقتده جوی ایرماغک برینه
دیرلر ٭ رود روان اولان صویه دیر اسدی ز دنبال او دشت مرجای جوی ٭
بهر جوی در رودی از مهر اوی ولـه چو بشکفته کرد گلستان و رود ٭ نبود
با بزم و رود و سرود ٭ ایرماق و عشرت معناسنه مثال در ٭ بر آزدری
وصف ایدر مجاز مرسل طریقه پنجه بر برینک بیر نوع استعمال اولنور ٭ و ساز
و سازلرک کرشی که چالرلر بیت ترنم سرایان بربط سرود ٭ رک زمره بستند
در تار عود ٭ و بغارسق معناسنه ده کلور ٭ و سبب عشرت اولدوغندن اوتری
عشرت معناسنه ده کلور اسدی سپهبد چو آمد در انجا فرود ٭ شد از زخمه
زی بزم شادی و رود ٭ و سرود معناسنه حافظ معاشر خوش و رودی بساز
که شرح عشق بکویم بنغمه بم و زیر ٭ و کوزل اوغلان امرد معناسنه ٭ خواجه حافظ

صحبت رود کس مکن پیشه ٭ تا نریزی ز دیده خونین رود ولـه خواهی که برنخیزد از ین
دیده رود خون ٭ دل در وفای صحبت رود کسان مبند ٭ و د آورد رود آورد
سیلنیدی ٭ وغن کنج روغن کنجد شیر روغن یاغی سیرج معناسنه ٭ ون رونه
نعمتی سوق معناسنه دیمش ٭ وی بن روی بند برقع و یاشمق روبند معناسنه
نوع اولـه الزاء المفتوحة ٭ ا زاد یاش سن معناسنه
یاشلو اولانه بزاد بر آمده دیرلر ٭ و زادن لفظندن صیغه ماضیدر که اولور
مصدر مقامنده استعمال اولنور ٭ توانست زاد میتوان زاد کبی ٭ ولغت
عربیده زیاده لفظندن صیغه ماضیدر دعا معناسنه ده استعمال اولنور ٭
زاد الله تعالی نعمائکم دیرلر ٭ و آزق توشه معناسنه ٭ ادم زادمرد ارا اوغلی
اصل زاده دیمکدر اسدی فزون زان ستم نیست بر زادمرد ٭ که بایدش برد
بزد فرومایه درد دیکر اگر زادمردی کند پهلوان ٭ بماند بمانی کنا همان روان
یا زامیاد فرس ایلرینک یکرمنجی کونی ٭ با زباد مشهور خوش رایحه در که
بیر تنجی جانورک فرج کبی فرج محلنده عرقدن حاصل اولور ٭ ماداکه حرکتی زیاده
اولا زبادی زیاده اولور ٭ ب زبد عطا و بخشش شمس فخری ایا شهریاری که
برنام تو ٭ توان برگرفت از سراب زبد ٭ چو طومار صیت ملصق کنند ٭ دهد از لزاق
قمر چرخ کبد ٭ برج زبرجد زمرد جنسندن بر یشیل طاشدر تفصیلی انده اولنمشدر ٭
بن زبند دکرن که اوکوزه بجیلرینک آلتیدر ٭ زبند داخی لغتدر ٭ بایله
نون ارا سنده تقدم و تأخر وارد ٭ راندو زراندود آلتون یالدزلنمش
نسنه ٭ ربیا زربیاد نعمتی قالمش کمسنه دیرلر دیمش ٭ ر زرد صاری عارضه
و معرضه اطلاق اولنور ٭ و عصفور اصفر معناسنه ٭ ر د آلو زرد آلو مشهور
میوه که زرد آلو دیرلر ٭ ر دی زر زردی زرد قانی صاری دیمک اولور
ر سا زرسا داشلمدک آلتون زرساده لفظندن مخففدر ٭ زن زرند
غایتده برک برکومی اغاجدر مثنی اولمز اودون ایدرلر ٭ لجة العجده طا موجهنم
معناسنه ده کلور دیمش ٭ ز زنک داخی لغتدر ٭ غن زغند یرنجی
جانورلرک تیز آوازی ٭ بعضیلر خاصه پارس آوازیدر دیمشلر ٭ اصح بودر که جمیع
یرنجیلر آوازندن استعمال اولنور ٭ راء مهمله ایله داخی روایت اولنمشدر ٭
بی زکید زاء عجمیله زکیدن لفظندن صیغه ماضیدر بوشدی دیمک اولور
ملال معناسنه فردوسی همه ره زدانا همی لب مکید ٭ فرود آمد از اسب و
بیدی زکید ٭ حلیمی ضمله تصحیح ایلمش ٭ بن زبند دکرن زبند معناسنه ٭ نونله با

صحبت

ارا سنده تقدم وتأخر واردر. ن زند حضرت ابراهيم عليه الصلوة والسلام
كوكدن نازل اولان اون صحفك آديدر. وبعضيلر تفسير در اصل كتابك آدي با زندي
ديمشلر. وجاقمق وبيلك وكليا وبت وكتاب مغان عنصري مر سقطي نعهد تو لاف و
سري زند ولي. زند مغان كجا رسد در ورق سپاره. واير كك فيل اسدي همه شنك و
خرطوم پيلان زند. زخشت وليرآن خم كمند وله در وصف آتش مبني نزار مند وي مغ
كرد كرد او. آواز بركشيده همه سقط و زند خواند. وا زواد ازق زواده معناسنه
هزا زه زاد دول ودوش نسل معناسنه الزاء المكسورة راون
زراوند قرغه دكلكي ديدكلري. شتا زشتاد عنبت يعني بركشينك ارجنه
يرامز سوز سويلمك مساوي معناسنه. شتيا زشتياد مثله بعض نسخه ده
زشتا ديا د دوشمش رودكي بتو باز كردد غم عاشقي. نكارا مكن اين همه زشت ياد
نده رو زنده رود بويوك دره. وعراق عجم اصفهانده مشهور برايرماق آديدر
اسدي فرستاده ازدين بكشور درود. كذا ريده بي كشور او زنده رود ه.
حافظ خرد در زنده رود انداز و مي نوش. بكلبانك جوانان عراقي صاحب عباد
يا اصفهان سقيت الغيث من بلد. يا زنده رود سقيت الغيث من واد. هبين
زهبند عورتلر قلاده سندن بر نوعدر. ه لخا زه لخاد بنزركه تشمقجيلر وادجيلر
وسراجلر بيولر ده ديكرلر. عربجه زنج ديرلر. زه لخا دخي روايت اولنمشدر. يب
زيبد يرا شور ولايق معناسنه حافظ بدم كفتي وخرسندم عفاك
الله نكو كفتي. جواب تلخ مي زيبد لب لعل شكر خارا. وبرير آديدر فردوسي
جوكو درز نزديك زيبد رسيد. سرا نزا زلشكر همه بركزيد. كودرز ضم
كاف عجمي وفتح دال وسكون راو زا ايله در الزآ المضمومة بان بن
زبان بند دل باغي ودل باغلايجي. د زرد قوش وبكرلجه ديدكلري جبد
بر نوعدر. مرد زمرد مشهور يشل طاشدر. زبرجد ايله ايكيسي برجنسدر. علامتي
اولدركه زبرجد تيز سياه اولور. واكه بايشور واتشه متحمل اولماز طبيعتي
بارد رطبدر. غينبنده اختلاف ايلمشلردر. بعضيلر التون نجاريدر كه معدندن
صعود ايدر. زياده لكندن حجر اولور ديمشلر. بعضيلر سائر معادن كبي اولي
داخي باشقه بر معدندر ديديلر. كتورمسي صرعه نافعدر. وصرع اولمامش كشني اني
كوتريسه بر كز اكا صرع مرضي عارض اولميه. ومعاجينه قاتسه لر مفرحدر. اكر ب
كمنه اغولو جانورا ورسه ويا زهر و يرلمش اولسه ايكي اريه وزني سحق ايدوب
ايجورسه لر شفا بوله. وحيان وعقارب اندن قجارلر. ومذكورلر صوقدوغ

يبركه او زرينه زيت ياغي ايله سحق ايدوب طلي ايليه لر زهريني جذب ايدوب
چيقارر. وحامله عورتك اويلغنه باغليه لر اسان طوغوره. وافعي كا نظر
التسه اعمي اولور. نته كم شيخي نظمنده كتورمشدر. ع زمرد در كوزينه طاق كسري
و زود تيز سريع معناسنه. تحقيف ايچون كاه اولوراخرنده دالي حذف ايدرلر
نعمتي ودره رود معناسنه ده كلور ديمش. و رمن زورمند قوتلو معناسنه
نوع اوللسين المفتوحة اساد اري پاك اولان نسنه
وغيرجنسله قرشمامش ساده معناسنه. قفقانده وسائر نسنه ده استعمال
اولنور. ونقش اولنمش معناسنه داخي كلور كه تركيده سايه ديرلر شمس فخري
براي كسوت خدام دركهش خورشيد. زجوخ كاه منقش طراز دوكه ساد.
وتعريب ايدوب ساذج ديرلر. نته كه محلنده ذكر اولنمشدر. وسايه هموار وشنمش فرسوده
معناسنه همسر يعني ياشدش. وهموار يعني برابر ودوز معناسنه ده كلور. ال خورد
سال خورد جوق ياشامش سال خورده معناسنه واورسميدر. اون ساوند
قافيه شعر. ب سپد اول معروف نسنه كه ايچنه محتاج اولاني قورلر. تركيده داخي
مستعمل در قوصره معناسنه. تابن ستابند وبالكسر ستاوند معناسنه ارباب
لغت اكرچه بو لغتي مفتوحه ومكسوره ومضمومه بابنده كتورمشلردر. اصح كسرله در.
معناي تركيبيسي اوج ديرك او زره يابلمش مكان ديمكدر. تافن ستافند مثله
تاون ستاوند وبالكسر ديركلر او زرينه يابلمش بوجه صفه وچارداق سد يوز
ماننه معناسنه. اكرچه صاد ايله يازرلر تغليطات عوام قبيلندندر. لسان فارسيده
صاد يوقدر. وبكات كه صوده استعمال اولنور. رام سرآمد بر صنعتك
اعلا مرتبه سنده اولان كمسنه يه ديرلر. ربن سربند دلبند وباش باغي وكجمين
كه عورتلر باشلرينه بغلرلرمش سابقا. ربلن سربلند مثله كجمين. رح سرحد
صنور سرحد معناسنه. ر سرد صوق برد معناسنه. رداو سرداود
قره حصاري جار داق ديمش سرداوه معناسنه. ردي سرديي سرد قاتي صوق
معناسنه. رما سرما سرد يايلاق. رن سرند وبالكسر كرنجيلرك ملاغندن
بغدع ديدكلري كه عربجه سغر بنه ديرلر رانك فتحه سي وكسره سي جايزدر. واعلام رجالدندر
روا سرداد وبالضم شعر شمس زهي بعدل تو مرهون عمارت ديني. زهي بمدح نو مشحون
رسائل سرواد. وبوش خالي معناسنه. ز سزد يرار لايق وسزاوار معناسنه
ف سفد سرمه دان وسپيد معناسنه. مغن سمغند بالفعل حيض ولمش عورت
ان سمند حلبي صارو زنكلوآت وديرلر كلكون تكاوآت ديمش. سائر ارباب لغت

زرد و یاغز و قوله وان رنکی که خاکستر باشد دیو نقل ایلمشلر • فاضل محقق دقایق
الحقایقك کل رنکنه اولان اته سمند دیرلر • مقدمة الادب صاحبی اویله تفسیر
ایتمشدر • عبارتی بودر • سمند انکه رنک رماد دارد • لسان عربده رماد کله دیرلر
عجم خاکستر دیر دیو تحقیق ایتمشلر بیت نشست ازبر اسب تازی سمند
همی تاخت ترسان زبیم گزند • می سمید مشهور راق سمید چورك کبی دلده کسر
سین ایله مستعملدر • ن سند قوش بورنی نغمتی وصوغلجان و خرافزاده هیچ
معناسنه ده کلور دیمش • اخری معنایه کسر سینله مرویدر • وکن سوکند آند
یمین معناسنه • بیلکل که یمین اوج درلودر • بیرنه یمین غموسی صاحبنی دنیاده کنّاه
وعقباده آتشه ادخال ایتدوکیچون • مثالی والله فلان نسنه یی اشلمدم دیسه
مع هذا اشلمشدر • یا والله ایشلرم دیسه مع هذا ایشلمامشدر • ایکنجی یمین لغودر
کیرچك صانوب یالان یره اندلجك کبی بونك کبی یمین امیددر که عند الله
معفو اوله • ادچنجی یمین منعقده در والله فلان نسنه یی ایشلیایم یا ایشلمیایم
دیدی • پس خلافن ایشلدی • کفارت یمین بو یمینه لازم کرك ایسه یمینی کندو
اختیاری ایله بوزسون کرك جبر ایله بوزسون • بونلرك تفصیلن استیان کتب
فقهه مراجعت ایتمك کرك • دی سوید دوه طبانی که عوجه فرسن دیرلر سایر
جانورلرده دخی استعمال اولور • یلاب کن سیلاب کند سیل بچوکی معناسنه
السین المکسورة • پن سپند باء عجمیله یوزرلك حرمل معناسنه که
یرامز کوز ایچون بخور ایدرلر بیت دفع عین الکمال ملك ترا • سوخته چرخ از مجمره
سپند • سایر اسامیسی اسپند لفظنده مسطوردر • پندان خرسپندان خرد
خردل • پندان کرسپندان کرد مثله • پـه ان سپنه اند صحاح عجم صاحبی
پادشه معناسنه نقل ایلدی • پهبد سپهبد چری باشی و چری بکی اسپهبد
لفظندن مخففدر • سایر اسامیسی اسپهبد لفظنده ذکر اولنمشدر • بی
سپید آق عارضه و معروضه اطلاق اولنور مرد سپید روی • واسب سپید
کبی • صحاح عجم صاحبی وقواق اغاجنه نقل ایلدی • یوی سپیدی سپید
غایتده اقلق معناسنه • تابن سنابند وبالفتح یوکسك دیرك اوزرنده
یاپلمش عالی صفه و چارداق • تافن سنافند مثله • تاوستاوند مثله لسان
فارسیده بایله که ثانی حروف تهجیدر • و فا ایله و واو ایله تبادل وتواجی وارد
مثلا زبان زفان روان دیرلر • مرار آبیان اولنمشدر • سایر اسامیسی فتح
سینله ستاوند لفظنده مسطوردر • رن سرند صارمشق جنسندن الکلمه

دیدکاری

89

دیدکاری اوت که یراغی وکوکی اولماز بچمی اولور اغاجلره طولاشمسه قوریدیر
طبیبلر قاتنده اکشوت دیمکله معروفدر • عربیده کشوث وعلیقی ایدرلر وکور سچکلر
اویونینه بغعه دیدکلری • بو معنایه فتح سینله داخی روایت اولنمشدر • نعمتی
طبیبلر کوست و دینار دیرلر برابر قدر افیتموندن فرق اولنمز • وبغده اوزمق
معناسنه دیمش • مذکور وسیلة المقاصد صاحبی بو معنیلرده نعمتی ایله متفقدر
فالو سفالود طپراق دن اولان قاب قاجق • فن سفند یوزرلك سپند معناسنه
فندارم سفندارمد اسفندارمذ لفظندن مخففدر که تاریخ جلالینه صوکت قیش
آییدر • فردوسی سفندارمذ پاسبان تو باد • خرد جای روشن روان تو باد •
فی سفید آق سپید معناسنه • صحاح عجم صاحبی وبر مجلسه کلوب دوشن
کمسنه یه ده دیرلر دیمش • کن سکند اسکند معناسنه • نج سنجد اکده دیدکاری
میوه بیت کنجدی درعشق درکنجدی • عاشق انجا سنجدی کم سنجدی •
واغاجنه داخی دیرلر عبیرآء معناسنه اکثریلرشنه اطلاق اولنور • ن سند
صوغلجان و خرافزاده هیچ معناسنه • وقوش بورنی وبر مشهور ولایت آدیدر
نداسنداد برابر آماق آدیدر • یلاب کن سیلاب کند سیل بچوکی
نعمتی ووسیلة المقاصد صاحبی بولغتی مکسوره یابننده کتورمشلر • اصح وافصح
فتحله در • ینه بن سینه بند کملدرك دیدکلری دکوکس باغی دیمکدر • بربند
معناسنه داخی کلور السین المضمومة • تاون ستاوند درکه
اوزره یاپلمش بیوك صفه و چارداق ارباب لغت بولغتی حرکات ثالثه ایله
روایت ایتمشلردر • اما افصح واصح کسرله در • خولن سخولند نعمتی سفره
دوشیجی یه دیرلر دیمش • رخ باسرخ باد یالانجق علتی که اصرعی داخی دیرلر طبیبلر
قاتنده خمره وزبیبه دیمکله معروفدر • رخ بی سرخ بید صورغون چچکی که عرقن
چیقاررلر • مشك بید معناسنه • ادانی زابر بهاری سمن روسپیدی •
بخون شسته رخساره را سرخ بید • بیت خدا نك فدای ای نا اعتمید •
زخون دلیران شیع سرخ بید • روا سرواد شعر و بوش خالی معناسنه فتح
سینله داخی روایت اولنمشدر • رو سرود ایرکه صوتیله ایرلامقدر • خنیاد
وغنا معناسنه • کنیتی ابو شابقدر • ع سعد عین مهمله تو بلاق دیدکاری که
ادویه لردندر • غ سغد غین معجمه بخارنواحیندن سمرقند قربنده آب و
هواسی لطیف ومرغزاری وسبزه زاری بسیار بریرکه دیدر • در رای و تدبیر
بیرلرکه نسبت اولنور • بر سغدی دیرلر نته کم دیار عربده نجدا هلنه نسبت اولنوب

بر نجدي ديرلر و نجد طايف دندر • يمن ولايتنه قريب سغد كبي لطافت آب
و هوا ايله معروف بر يردر • و سغد حاضر و مهيا • و منحني يرلره ده ديرلر • و اول
ولايتين غايتده اعلى زره اشلرلر بيت بجاچي كمان و به سغدي زره
كمنديليكرده بزرين كره • جامع الفرس صاحبي و بر ذرلو دكندر يا باني دلمش •
فالو د سفالود فندق و فوزقابي • فزو سفرود باغ تالاق ديدكلري
سا سنبا د اعلام رجالدندر فتحله داخي مرويدر • ن سند حرامزاده • نعمتي
حركات ثلاثه ايله نقل ايلدي • و سود اصتي ربح معناسنه • و سودن لفظندن
صيغهٔ ماضيدر • و كاه اولور كه مصدر مقامنده استعمال اولنور ميتواند
سود مي بايد سود كبي • و دمن سودمند اصلو ديمك اولور

نوع اول الشين المعجمة المفتوحة ه اشاد سونوب

فرح اولان كمسنه • ادور شادورد آي وكون آغلي لطفي دل كشت از علامت
خطت اميد وار • چون بزر كركه ميشود از شادورد شاد • اسدي طوسي
چو ترکي مه و كردوي شادورد • جوناوركاه و يلي درنبرد • ادي شاديد
سونمك • شاديدن معناسنه • اكر شاكرد كاف عجمي ايله صنعت اوكرنيجي و
غلام و خدمتكار و اشا و غلاني معناسنه استعمال اولنور • آنه بي شانه بهيد
بياكه انكليلر التلرندندر • سايرآدلري سه انكشت لغتنده تحرير اولنمشدر •
اه شاهد مجلس و صحبته وارن محبوب و محبوبه ديرلر • خواجه حافظ
هستي بچشم شاهد دلبند ما خوشست • زان روسپرده اند بمستي زمام ما •
اهر شاهور بر عظيم ايرماق آديدر • و بر نوع معتبر چالغودر • ايد شايد
يرارلايق معناسنه • شايستن لفظندن فعل مضارعدر • مستقبلاتنده سين
حذف اولنور • تركي دلده يرشو ديرلر • و احتمال وار ديمجك يرده عجم شايد
ديراوله كه ديمكدر • شيخ سعدي مر بيشه كمان مبر كه خاليست • شايد كه پلنگ خفته
باشد • ايرا شايراد آي دايره سي • ايو د شايورد آي وكون اغيلي ساير
آدي شادرود لفظنده اولمشدر • پيروز مشرقي بخط آن لب دندانش بنكر • كه همواره
مرآد ارند درباب • يكي همچو برتن در اوج خورشيد • يكي چون شابور در كرد مهتاب •
ب كرشب كرد كنجه ايله سيرآن يديجي • ج شجد قاني صوق كه اغاجلري
قورودر • و صوق زحمتي • خ شخد منتله • خو شخود طرمق كه طرنا غله اولور
فا شفتا د اولولق و حرامزاده و حلال مباح معناسنه • فالو شفتالود
شفتالو ديدكلري مشهور ميوه كه عربجه خوخ ديرلر سعدي كر خوبتر از روي تو باغي بودي

پايم همه روز زراه آن بنمودي • چندان كرمت نيست كه خشنود كني • درويش را
از آن باغ بشفتالودي • فو شفود حرام ديمكدر • كر خن شكرخند طاتلو و لطيف
سوزلو شيرين كار • لو ازين شلوار بند اوچقور ديدكلري • مغن شمغند
چركين خويلو كمسنه بدخلق معناسنه • و لنور سنزلو و مردار • و چركن و بنج كبي •
و چيل آدم كه مردار رايحه سي اولور • و شول عورت كه مردار لغندن او ديري قوقار
اولا • مي شميد شميدن لفظندن صيغهٔ ماضيدر و وصف تركيبي عشقدن
و خوفدن و صوسزلقدن بيهوش اولمش كمسنه • و مطلقا بيهوش معناسنه •
فردوسي چو كيخسرو آن كفتا يشان شنيد • زماني براشفت و اندر شميد •
صحاح عجم صاحبي لسوپس يعني كجر كد چر آنغ • و برادفه شمبن دمش • نبلي شنبليد
صار و لاله و اكده خجكي و سورنجان چچكي ديدكلري بر نبچه درلودر • و ديرلر كه
چكدم داخي انوك انواعندندر • و بوي حلبه معناسنه كه حبو باتندندر •
از هفت پيكر نظامي شنبليد سرشك درديده • زعفران خورده باز خنديده •
و برادفه شنبليده • و بو لغت اكثر لامله استعمال اولنور • شنبليل و شنبليله
ديرلر • خو شخود باتشلو باره و يرالو معناسنه در دلمش • و بعض نسخه ده
آخري راء مهمله ايله شنخور واقع اولمش ديو نقل ايلمش • و نوندن صكره چا ايله
داخي لغتدر • ن شند و بالكسر ارباب لغت قوش بورني منقار معناسنه
دلمشلر • نعمتي قوشش چنكالنه داخي ديرلرديمش • شبنك فتحه سيله شند بعده
عوا غاجنك باغنه ديرلر • وا شواد و بالضم توي ديدكلري قوش حباري
معناسنه • ساير آدي شوات لغتنده مشروحدر • هي شهيد باء عجميله
چري باشي سپهبد معناسنه • و سيلة المقاصد صاحبي و نعمتي بويله
روايت ايتمشلر • ه شهد سكون ها ايله كوچ بال و شكر عربده و عجمده
مستعمل لغتدر • عربده شينك ضمي داخي جايزدر • عجمده فتح شينله مشهوردر
كنيتي ابو منصوردر • ها شهاد حرام معناسنه • مربن شهربند حصار
و يوكسك حولي و سور • مر من شهرمند نعمتي حريص و طمعكار معناسنه
نقل ايلمش • ي شيد بوكي و سفاهت و مكر و حيله و عار و ناموس معناسنه
بيت حافظ بحق قرآن كز زرق و شيد باز آي • باشد كه كوي دولت در اين
ميان تو آن زد • الشين المكسورة مث شمشاد حركات ثلثه ايله
مستعملدر • اول اغاجدر كه عامه تحريف جمشير ديرلر • كمال اصفهاني
زلف را تاب ميدهد سنبل • جعد را شانه ميدهد شمشاد • بركل و لاله

داده اند مگر لعل شيرين وسينه فرهاد * اسدي طوسي برقاني اغاجدر اندن الت
دوزرلر * كازرلر تقماغي كبي ديو نقل ايلدي * واول معنيده بيتلرا يرآد ايلدي اخوي
را ايله شمشار داخي لغتدر * وساقزلق اغاجنه داخي ديرلر * فا شفاد جامع الفرس
صاحبي حلال مباح معناسنه نقل ايلمش * كم بن شكم بند قارن بندي * كم در شكم درد
قارن اغريسي * ن شند قوش بورني فتح شينله داخي لغتدر * روايت اولنمشدر
وي شويد طوراق وتي * سايرآدلري شبت لفظنده محرردر * ي شيد كنش
شمس وافتاب معناسنه فردوسي چنين تا بديد آمد از تيغ شيد * در و دشت شد
چون بلور سفيد * وكنشك براسمي داخي خوردر بيت چون زجهان تابش
خورشيد نهان * كشت پرازقير رخ اسمان * حليمي ايكيسني براسم قيلوب كنشه اطلاق
ايدرلر خورشيد ديرلر * يالكز خور ويالكز شيد اطلاقدن لفظ مركب اطلاقي
اكثردر ديمش * بو تقديرجه خورشيد كنشك ايكي اسمندن مركب اولمق لازم كلور *
برنسنه يه ايكي اسمي تركيب ايدوب بيته اول نسنه يه اسم ايتمك بعدن خالي دكلدر
ونعمتي بوكي معناسنه كلور كه فتحله روايت اولندي * وبربرلغتنده يعني اول قومك
اصطلاحنده افتاب معناسنه درديمش * ب شبراد جوال قولبي وكوشه سي
يم وشيمرود ولايت كيلانده برايرماق آديدر التين المضمومه
تر باشتزباد بيل دوه سي * خو شخود جراحت ولمش ودرناغله قازيوب
چزمك * خور شخورد مثله * خنو شخنود مثله سايراساميسي شخود لفظنده مسطوردر
شد اولدي دلمكدر بيت بوسفم ازبرادران گم شد * افتاب از ميان انجم شد *
اولكي شد عوبينده كي صار معناسنه در * ايكنجي شد زال معناسنه در * شد اولدي
يعني فوت اولدي معناسنه ده كلور بيت مگر كه لاله بدانست بيوفايي دهر *
كه تا بزاد وبشد جام مي زكف ننهاد * شدنك اولمك معناسنه استعمالي كنايت
طريقيله در * اولمك زايل اولمق لوازمندندر * مث شمشاد حركات ثلثه ايله
هرويدر * وا شواد توي ديدكلري مشهور قوشدر * سايراساميسي شوات لفظنده
مسطوردر * صحاح عجم صاحبي كسر ايله تصحيح ايلمش * وشود شد معناسنه شمس فخري
باهمت بخشايش او دركرم داد * خون ازدل كان آب ز رخساره يم شود *
هره بن شهره بند سمان ظاهره مقيد اولوب باطندن بي خبر اولان كمسنه يه ديرلر
اصطلاحات صوفيه ده نوع اوله الصاد المفتوحه ٥ اصاد با فتح
صد يوزكه اعداد ونددر مائه معناسنه اصلده سين ايله در * صاد ايله يلفظ ودخي
تغليطات عوام قبيلندندر * نته كه سد لفظنده بيان اولنوبدر * ~ ~ ~

نوع اوله الطا المفتوحه ٥ برز طبرزد اول قاني شكره ديرلركه
بالنه ايله اووآديلور * اصلي تبرزد در تا ايله اندن تفخيم اولنمشدر * حيز لفظي كبي
كه اصلي هيز در عنصري از تلخي كامي كه بد انديش ترا بود * در شربت او زهر كياشت
طبرزد نوع اوله العين المفتوحه م عمد صويه بيراغيلين صال ميمك
فتحي وسكوني جايزدر * مو عمود چوماق ودبرك ودايق * نكبو عنكبود
اورمجك عنكبوت معناسنه نقل ايدوب بو مطلعي شاهد ايراد ايتمشلردر *
بيت كشتنم چنان ضعيف كه در چشم عنكبود * صد بار خانه كردم واو را خبر نبود
بعض فضلاي عجمدن استفسار اولنوب ذكر اولان بيت دال ايله ولايت
عجمده مشهور والسنه افاضلده مذكوردر * ومجموعه لرنده ذكر اولان بيت دال ايله
مسطوردر ديو روايت ايلديلر العين المضمومه ٥ وعود معروف
بويدآراغاجدركه يا قيجاق رايحه سي ظاهر اولور * ومشهور سازدركه بربط داخي
ديرلر * راغب اصفهاني محاضراتنده كتورركه * قالت الفرس نغمات العود
ماخوذة من صرير باب الجنة ولهذا سماه بربط معناه باب الجنة ~ ~ ~
نوع اوله الغين المفتوحه ٥ رغد باي اولري كه عالي يرلرده بيالر
اكينده كف كف بيللر اسربادغد ديرلر * يالكز غرد ديرلر لطيفي اين طاق رواق
وصفه وغد * سودي نكند بزاري وودرد * ز زاغرزاد روسبي وعلي دد
اولور * رق غرقد وبالكسر صيجان دكني واورمان معناسنه * ري غريد
يالنوق زي غژيد زاء معجمه ايله اول عورت كه قيز دردواره وبره لر عورت
چيقار * نعمتي بولغت راء مهمله وزاء معجمه ايله روايت اولندي دبر شمس فخري
دختر افكار من در مدح شاه * هست عذرا نيست بي شبهت غژيد * من غمند غصه لو
وخشمناك * ن غمند كثرت ايله جمع اولمش نسنه * وباغ بوداياق تهره شمس فخري
فتح وظفر ونصرت فيروزي ودولت * باشند هميشه بدر شاه جهان غمند *
الغين المكسوره رق غرقد صيجان دكني كه فتحله روايت اولنمشدر *
رزاغرزاد روسبيدن طوغمش غرزاد معناسنه الغين المضمومه
دغد ضم دال ايله جدد وزننه پارسي لغتدر * بز معناسنه كه غليظ خلط اتله
دري اراسنده يمشاق اولان محللرده منعقد اولور * عوبجه غدع ديرلر فتح
دال ايله اولنيجق عربي لغتدر رغدع نك جمعيدر * سمان كنه بز غدع معناسنه نته كم
سن جمعنده سدد ديرلر * بو اجلدندركه كاه ضمه ايله شد ودد قافيه سنده مستعملدر
كاه فتح دال ايله دد وزد قافيه سنده استعمال اولنور * بعضيلر اوردد كلري

علت درکه بدنده یوم یلنوب قاصقنی اولور ۰ آدمده واتده اولور قریشه
معناسنه ۰ و بیوک معناسنه ۰ رغزد مثال بزغم معناسنه ۰ ن غند
غلبه وجمعیت فتح غینله داخی روایت اولنمشدر ۰ وش غوشاد بهایم وحیوان
یناجق بیراغیل اولسون اخور اولسون ۰ سایر آدلری شوغا لفظنده مذکوردر ۰
نوع اولده الفاء المفتوحه ۰ الا فالاد بی عقل کمسنه و سخن
بیهوده ۰ انی فانید پانید لفظنک معربیدر قوامه کلمش بال و شکر ۰
صحاح عجم صاحبی اغاج چیوی و شول اغاج که قاپو اوکنه قورلر دیمش ۰ خمی فخمید
بنبوق چکدی ۰ زد فردد قره حصاری طرفه معناسنه در دیمش ۰ رز فرزد
نعمتی طرفه معناسنه نقل ایلمش ۰ و صولو یرده شول یشل چمن که دایما تر و تازه
طورر صولمز ۰ بو معنایه فتح را و سکون زاء عربی ایله در اسدی نستدازان
بس میان فرزد ۰ بمی نو کرفتند کار از میزد ۰ بو معنایه ضمه داخی مرویدر ۰
رزن فرزند اوغول و قیز معناسنه در اصلده اما اکثر استعمالده
اوغول مراد اولور ۰ رس فرسد وسیلة المقاصد صاحبی کیج تبان و زدوم
فرشنک معناسنه دیمش ۰ فرساید معناسنه سپهبد و موبد و کهبد قافیه
مستعملدر شمس فخری چنان تا حشر لبس بقایت ۰ که دست بقا دامنش را نفرسد ۰
رشن فرشند وسیلة المقاصد صاحبی دخی کج تبان او زم فرشنک معناسنه
دیمش ۰ رشید ور فرشید ورد کیانیلردن عجم پادشاهلرندن کشتاسب بن
لهراسبک برا وغلی آدیدر ۰ رغان فرغاند اغشته معناسنه ۰ رغن
فرغند مردار فخولو یر و مطلقا قوقمش نسنه ۰ و صارمشق نوا عندن لبلاب
که اغاجه طولاشور قوریدر ۰ اکرچه ارباب لغت صارمشق معناسنه راء مهمله
و زاء معجمه ایله نقل ایلدیلر اما اصح بودر که صارمشق معناسنه زاء معجمه ایله در ۰
رق فرقد قطب شمالی یا ننده بر ستاره ییلدزدر ۰ عربیدر و فارسیده دخی
مستعملدر ۰ و فرقدان ایکی ییلدزدر که بر برینک یاننده قطب شمالیه
حوالیسنده بنات النعش صغری یاقننده اولور ۰ دو برادران دخی دیرلر ۰
رکن فرکند حلیمی صو یولی کرک آدم قازسون کرک سیل قازسون ۰
و فرکندن لفظندن صیغهٔ ماضی ۰ و فرکند بدن لفظندن صیغهٔ امر و وصف
ترکیبی دردیمش ۰ و بو معنیده وسیلة المقاصد صاحبی متفق وارد ایلمک
و بر کمسنه یول بریره و بر زحمته اولاشدرمق که هرکز کورلمامشدر دیمش ۰ و نعمتی
صوا زغی و یکی ایرماق فرکن معناسنه دیمش ۰ رهمن فرهمند عاقل و فضلا و

کمال

کمال اهلی ۰ بو لغت دورت وجهله نقل اولنمشدر ۰ حلیمی دیمش که اصل بودر که رامکسوره
ها ساکن تلفظ اولنه لطیفی هر انکه هست دانا و فرهمند ۰ بکر دد فتنهٔ این بر دیربند ۰
کاه اولور که رایی تضعیف ایدرلر وله فرد انش باش و فرهمند باش ۰ داده
داوار را خرسند باش ۰ کاه اولور رایی ساکن هایی مفتوح تلفظ ایدرلر ۰
وله فرهمند آن عالم معنی ۰ بکنند التفات بر دینی ۰ اما اسدی طوسی
فره مند رایی هایی علامت ایله یازوب بو بیتی انشاد ایلمش بیت
خدیو زمانه کی فرهمند ۰ کشاینده کیتی و ضحاک بند ۰ رهمن فرهمند مثله ۰
ریا فریاد مدد دیمک اولور ۰ و شیون معناسنه ۰ ری فرید بر نوعه لعبدر
و یالکز معناسنه در عربیدر ۰ مثلا بر کمسنه نک علم و فضلده نظیری اولماسه
فرید عالم دیرلر ۰ و صدفده یالکز واقع اولان انجو که غایتده اعلا اولور دریکانه
معناسنه فرید عالم دیرلر و وحید دیرلر ۰ زغن فرغند سرند دیدکلری
اوت که طبیبلر قاننده اکسوت دیمکله معروفدر صارمشق کبی براوتدر ۰ هرنه اغاجه
طولاشسه قورودر ۰ راء مهمله ایله داخی نقل اولنمشدر ۰ اصح زاء معجمه ایله در ۰
سو فسود اول کمسنه در که دایما عالیلک و برترلک استر ۰ غن ففند
صچرامق معناسنه اسم مصدردر ۰ لا فلاد سخن بیهوده فالاد معناسنه ۰ لخ
فلخد ضم خا ایله فلخود لفظندن مخففدر بنبوق چکدنه دیرلر ۰ لخو فلخود مثله ۰
صیغهٔ ماضیدر مصدر مقامنده داخی استعمال اولنور شمس فخری
خصمش بغنود دست بدین زخرف دینی ۰ خرسند شود کاو بکنجاره و فلخود ۰
لخی فلخید مثله ۰ لغن فلغند دیوار پرچینی یعنی چالیسی و بو کلمش نسنه ۰
بیت چون نکردی خاک را با آب تر ۰ چون نهی فلغند بر دیوار بر ۰ و مطلقا
پرچین معناسنه که اکری و میخ اوجونی قامامقدر ۰ شمس فخری جنبش شیب
تا زیانه جو وید ۰ بجهد از سرو رصد فلغند ۰ ن فند یلان کذب معناسنه
شمس فخری چه کند با تو حیله بدخواه ۰ پیش معجز چه قدر دارد فند ۰ و سخن بیهوده
و دریک چوقور ۰ نو فنود و بالضم آرام و موافقت ایلمش و الدنمش و مغرور
معناسنه کلور الفاء المکسوره ۰ رصا فرصاد توت لفظی
عربیدر فارسیده داخی شایعدر ۰ رن فرند نقشسز ساده حریر و فلج جوهری
پرند لفظنک معربیدر ۰ نعمتی و فلج بلجغی و اوبان دیمش ۰ سر فرد بالق بغتسی و
یا خود باشی و اباغی قاینادوب صو و درلر یخنی اولور ۰ ثا فناد زیاد جامع
الفرس صاحبی زبان و آواره لق معناسنه نقل ایلمش ۰

الفاء المضمومة ۵ رز فرزد صولو یرده بتشل چمن که دایما تر و
تازه طورر صولمز • ومشتری بیلدوزی که ستاره لردندر • التنجی فلکده در •
سعد اکبردر اسدی دو صد گونه گل بر میان فرزد • درفشان چو در شب
زحرج او رمزد • رو فرود اشاغه یه دیرلر بیت فرود آمد نیشت باره چون باد
چو سبزه بوسه زد بر پای شمشاد نوع اوله القاف المفتوحة
اص قاصد پیک ومکتوب ایلتیجی • ما قت آد کون دیدکلری دکنلو او
لغت عربیدر • اما فارسیده داخی استعمال اولنور قد بوی قامت
معناسنه • نعمتی وقفقان بجکت و آوزون یر لمج ودی بوزمک معناسنه داخی
کلور دیمش • زاکن قراکند بالزاء العربی • وقال بعضهم بالزاء العجمی جقال دیدکلری
قفقان کبی بنبه وابریشمله طولمشدر مبارزلر ایام حربده کیرلر • و یورغان وقفتان
معناسنه ده کلور اسدی بسان سنان نیشتر داشتند • همی از قراکند بکند اشتند
وات چو قالی وجوشن • ژکن قزکند مثله لغن قلغند برجبن • لقن
قلقند قره بویانک کوکی • ن قند شکر لغت مشترکه در عرب وعجم ده
استعمال اولنور القاف المضمومة ۵ قنو د قنود هند و ینک
نهایتنده برطاغدر • ظلمات یقین در اندن بر بیکار جیقار مرکبم انجریسه جوق
لشار دیرلر • آب حیاته قریبدر دیرلر نوع اوله الکاف المفتوحة
ار پرور کار پرورد ایو اشلو ایو فکرلو • ار کارد بجاق سکین معناسنه
ادکر کارکرد ایش کوج • اسه بن کاسه بند چناق صنوغنی مرمت ایدیجی
عوبچه شعاب دیرلر • وچناقجی یه داخی دیرلر • کاسه کر معناسنه • اسرد کاسرود
برشهور ابرماق آدیدر • اغ کاغد معروف وستنه یازدقلری • الب
کالبد قالب نعمتی وکبد معناسنه دیمش • فاضل محقق • بویله تحقیق ایلمشلرکه
کالبد جسددرکه تمام اعضایی مشتملدر • روح حیوانینک که اکا انسان فارسیده
جان دیرلر قالبیدر • قالب کالبدک معربیدر • کالبد جسددن عبارت اولدوغی
بو بیتلردن ظاهردر نظم او چو جهانست و جهان چون کالبد • کالبد از جان پذیرد
نیک و بد • تا جان من از کال بدم کردد فرد • هرکار که خوشتر است ان خواهم کرد
صحاح عجم صاحبی کالبد بالذال المعجمه صرچه بارمق دیمش • الی کالبد کبنه
ب کبد الجیم و توتقال که انوکا نسنه یاپشدررلر • ابرشیم معناسنه • بود
کبود کوک رنک سور قون اغاجی • بودی کبو کبودی کبود کی قاتی کوک کد کاف
عربیه مطلقا محل قرار • درکرکسه اوزرنده بنا اولسون میکده بشکده کبی

کرکسه

کرکسه اولماسون وادی کده کبی بیت آن دز بصدمه های ایام • وادی کده شد
سرانجام • فاضل محقق بویله تحقیق ایلمشلرکه کدمرکبک جزو اولی ولپ آخرنده
ها اولمز کد خدا دیرلر • کد بانو دیرلر کدای دیرلر • کده خداکده بانوکده ای دیمزلر
کدایه دیلنور کن اولر قپو سنه کلدوکندن اوتوری کدآی دیمشلردر • بونده کی
ای خدای ده کی آی کبیدر • کدانک کافی اصلده کاف عربیدر • ترکیده کاف عجمیله
استعمال اولنور • نعمتی پهلوی لساننده خانه معناسنه دردیمش • علامه قانون
شرحنده کد خدا معناسنده بویله دیرلرکه بعینه نقل اولنور • کد بالسان
الفهلوی معناه البیت • وخدا معناه الرب البیت • وقد یستعملونه بمعنا المدبر
فی الامور والکد خائنه معرب منه • دابا کدا باد جابر داق التنده غی اوه درلر
دازا کدازاد جاریه ولدی • رکرد کاف عجمیله توز غبار معناسنه • فاضل
محقق بویله تحقیق • ایلمشلرکه کاف عجمیله کرد اسم جامد اولیجاق توزدر • بیت
نبرد کوک بوزینه جقدی کردی • بوطاق لاجورده پرده کردی • مشتق اولیجاق
اسم فاعلدر • کرد دیدندن اصلی کردنده در ترخیم اولنمشدر • تیزدونجی اته اسب تیزکرد
دیرلر بیت روی هامون تیره کشت از کرد اسب تیزکرد • منغ کردون عطسه داد
خلق دریا سرفه کرد کرد • و بالکسر کاف عربیله ایش کوج معناسنه در •
شعرلرده استعمال اولنور شعر بلبل اندر قفس هجر ازان می نالد • که یکی کرد ندارد
همکی کفتارست • باز بردست شهان پای ازان میکوید • که یکی کفت ندارد
همکی کردارست • وفعل ماضی در کردن دن ایلمک معناسنه ایلدی دیجک یرده
عجم چه کرد دیر بیت دانی که چه کرد اشرف خر • او مظلمه بردو جانب زر • کردار
لفظندن مخففدر • حلیمی بویله نقل ایلمشدر • کردار لفظندن مخفف اولیجاق کاف
مکسور اولمق کرکدر • نته کم مولانا لامعی شرح دیباجه گلستان حضرت شیخ سعدی
رحمة الله کردکسر کاف عربیله ایش کوج دیمکدر کردار لفظندن تخفیف اولنمشدر
دیو تصحیح ایدوب مذکور بیتی ایراد ایلمشدر • فاضل محقق کرد لفظنده بعض
تحقیق بیان اولنوبدر • ردن بن کردن بند بوغمق قلاده معناسنه و بوبون باغی
ر دالو کرد آلود توزلو و توز زنکلو دیمکدر • رمن کرمند ایوبجی عجول معناسنه
لطیفی مکن بروعده از وصل تو معبون • لمی بینی چه کرمند ست کردون • زازا
کزازاد اوده طوغمش قول و قراواش • زاغن کزاغند زاء عربیله
و عجمیله مروی لغتدر • جقال که جنک کوننده کیرلر • ویورغان وقفتان
صواش معناسنه ده کلور • قره حصاری بوزدغان معناسنه ده نقل ایلمش •

زاکن گزاکند مثله • في گفید چاتلمش معناسنه شمس فخري وقت خوان تاباغ
سیب و انار رست و به • با دل دشمنش ممچو انار کفیده • لاجو گلاجو دصغراق قوباجق
طبق وطاپو صاغراغي که مجلس شرابده کرم اولوب الچلن طلویه دیرلر • لن گلند
باغبان چپاسي که بوستانجیلر انکله نبه نکته صوغانک اوتن آیرتلار • و گلنک
معناسنه • و رمیکل یعني سلک کاخنج معناسنه • بو معنایه غیري ادلري انده مسطوردر
جلال الدین رومي قدس الله سره • آن کهی کو داشت از کان نقد چند • گشت پاره
پاره از زخم گلند • لوبن گلوبند کاف عجمیله افصح ضمله در • بوغاز باغي • لون گلوند
بر بردن بربره ارمغان کوندردکلري جوز کبي و غیري نسنه • بعضیلر ایه دردیمش
انجیر و عناب کبي مرسله یه دیرلردي بو تخصیص ایلدي • لوو گلووند مثله • من
کمند مشهور اوجي ایلمکلي ایپدر که آتلر وار راول ایلمک ادمک یاطوارک
بوینینه و بیلینه کجر کندو یه چکر لرکتوررلر • ناب کنابد ترکستان قربنده بر عظیم
طاغ آدیدر که پادشاه توران افراسیاب ترک اول طاغک دامننده عسکرن
صف ایدوب ایرانیلرله محکم جنک اتمشدر • فردوسي بیامد چو پیش کنابد رسید
بدان دامن کوه لشکر کشید • بخ باد آور گنج باد آور شول دفینه و خزینه یه دیرلرکه
بی زحمت و مشقت اله کله • و اول خزینه در که خسرو پرویز بن هرمز بن نوشیروانک
الینه کیردي • تفصیلي باد آور لفظنده گچمشدر • و علم موسیقي پرده لرندن بر پرده آدیدر
ن کند کاف عجمیله مردار قوقو و مردار قوقولونسنه یه داخي دیرلر • یعني عارضه و معروض
اطلاق اولنور • ن کند کاف عربیله کندر و قوآن سیدي کوي و آلت تناسل
یعني ذکر معناسنه • نگرژ گمنگرژد کاف ثاني عجمیدر گنگر صاقزي • نن گنند
چبا و بر نوع بیلدراوجي ایکي جناح اولور چفتچیلر انوکله یري پاره پاره قوپاررلر
وژ کوژد کاف و زاء عجمیله و بالضم طوکوزلان قوردي که طوقنیجق مردار رایحه سي
ظاهر اولور خنفسا معناسنه • سایر اسامیسي خفزد لفظنده اولمشدر • وزي گوزید
مثله • هب گهبد سپهبد و موبد قافیه سنه سالار دهقان و اولو کیشي
و سمبار و تعریب ایدوب جهبد دیرلر • و مال سلطاني جمع ایدن کمسنه قره حصاري
و شمس فخري خزینه دار راگوینده • که جواهر زر و سیم بدو سپارند دیمشلر شمس فخري
توان پادشاهي که در ملک تو • عطارد دبیر است و برجیس گهبد • کسرله داخي مرویدر
اصح کسرله در • زیرا تعریبي جهبد گلور کسر جیمله ترجمان اللغه و قانون الادب صاحبلري
مکسوره بابنده گتوروب و تفسیرنده انکه مال سلطان بستاند و بخزینه سپارد دیمشلر
اسدي خداوند زرتنگ و ناپاک بود • بده گهبد و خویش ضحاک بود •

الکاف المکسورة ٥ ژای گزاید بچیدن معناسینه بیت
شهنشاها توان شاهي که گردون • نیارد گز جنابت سر گراید • ر گرد کاف عربیله
ایلش کوچ فتح کاف عربیله کرد معناسینه گرد کاف عجمیله دکرمي دیمک اولور
مدور معناسنه • و دایره چوره و جمع معناسنه • و دو کوم معناسینه داخي
استعمال اولنور • فاضل محقق دقایق الحقایقده • بو یله تحقیق و تدقیق ایلمشلر که
کاف عجمینک کسریله گرد معناي حقیقیسي دکرمیدر • گرده که لسان ترکیده
اوکا گرده دیرلر اوندندر • کاف عجمینک کسره سیله در • آخرندکي ها معناي اصلیدن
معناي خاص علمي یه نقل اولنوندر • معناي جمعیت گرد اولمانک لازمیدر • آول
اعتباریله مجازا جمع اتمکه گرد کردن دیرلر معناي گرداب داخي اندندر
لفظ مرکبدر و صفله موصوفدن چرکاب کبي • اصلي آب گرد در علم اولتجاق قاعده
ترکیب تغییر اولنوب وصف تقدیم اولنمشدر • لسان ترکیده چولک دیدکلرینه
گرداب دیرلر صو اوراده چوریلوب چوکنوب دکرمي لنددکندن اوتوري
ر دبا گرد باد دخي اوندندر • ترک قاصرغه دیدوکي ییل که چوریلي چوکني گیدر
عجم گرد باد دیر • نته که بوبیتده ظاهر در فردوسي در افتاد تا که برو گرد باد
برد گوز بر پشت او کیقباد • دکرمي اولدوغندن اوتوري دائره یه گرد دیرلر
اورتاسنده غي الفلک معناسي دایره سن داگزینود دیاجک یرده عجم
بگردش میکردد دیر • ایکي قات دائره یه گرد اگرد دیرلر • اورتاسنده غي
الفلک معناسي سراسر لفظنده بیان اولنمشدر بیت همه در جلوه گرد اگرد خرد
کواکب وار بر گرد مه نو • کاف عربینک کسریله گرد ایش فعل معناسنه در
بیت بلبل اندر قفس بجا از ان مي نالد • که یکي گرد ندارد همگي گفتارست
باز بر دست شهان باي ازان میکوبد • که یکي گفت ندارد همگي کردارست •
گرد آر اوندن مرکبدر • برجزي آر درکه اسم فاعلدر اوردندن بو جنس ترکیبک اصلي
دیدارک معناسي بیان اولندوغي یرده بیان اولنوبدر • بحر الغرایب صاحبي
اول ترکیبک اصلنه واقف اولمادوغیچون گردار لفظندن تخفیف
اولنمشدر دیمشدر • ر گرد کاف عجمي و فتح را ایله گیرد لفظندن مخففدر
اسدي ره دین گر دمرکه دانا بود • بدمرآن گراید که انا بود • ر داگر گرد اگرد ایکي
کاف عجمیدر چپ چوره و ایکي قات دیمک اولور • ر دبا گرد باد قاصرغه سایر
اسامیسي باد گرد لفظنده مسطوردر • ریون گریوند دمر کوعلتي یعني کابستن
باشد شمس فخري بدست معدلت انصاف و عدلت • تن ظلم و ستم رامي گزآید •

ري گريد كاف عجميله گريد لفظندن تخفيف اولنمشدر اسدي سپهدار باو نرگان
گفت همين • گريد از بيم گرز و شمشير كين • نواكشواد كاف عجميله اعلام رجالدندر
مشهور لردن گودرزك باباسيدر كه منوچهرك نامدار پهلوانلرندن ايدي كه
سام بن نريمان يارانلرندندر • اصح كسر كافله درلي كليد وبفتح الكاف اغاج
حلقه ومفتاح اگرچه تركيده قفل معناسنه در جامع الفرس صاحبي وحفت حلقه سي
دو ولنمز و بد بخت معناسنه ده نقل المش • هب كهبد فتح كافله كهبد
معناسنه • ليسون كيوبند كاف عجميله صاج باغي • صحاح عجم صاحبي وگوزل
طوفان معناسنه ده نقل ايلدي الكاف المضمومه باكباد
جكر اغريسي • داكداد مرشنه كه ايبله ويا ايلك ايله بربرينه باغلرلر واسكي
قفتانلر كه يامانمش ولا تعريبا يدوب جدا دو برلر • وبول واسع قفتانه دخي
ديرلر • ربه بي گربه بيد سورعون چچكي مشك بيد معناسنه بيت پر از گربه
بيد صحن چمن • همه گربه بيد مشك ختن • ر گرد كاف عجميله بهادر و دلاور معناسنه
گرد كاف عربيله بر مشهور طائفه در • وبهادر وقوي معناسنه ده گلور • رازي
گرازيد كاف عجميله صالندي وجولان ايتدي ديمكدر اولور فردوسي لبان زبيش
تخنش گرازيد سام • ببش پهلوانان نهاد ند كام • زون گزوند دمركي عاني دخي
قرلغان علتي • ساير آدلري بربوت لفظنده يازلمشدر • رن گزند ضرر و زيان •
زو گزود طوكوزلان قوردي گوزد معناسنه • زي گزيد سكون نا وفتح يا ايله
جزيه خراج معناسنه • واول نسنه دركه متغلب اولنلر مغلوب ولنلر اوزرينه
قور • وصيغه ماضيدر گزيد كاف عجمي وكسر زاد و سكون يا ايله اوزند و مرشنه خيانه
ديرلر • نقاده معناسنه • وگزيده لفظندن صيغه ماضيدر • وباش خراجي يعني
جبان معناسنه ده گلور • لاه كر كلاه كرد ايكنجي كاف عجمينك كسره سيله بر نوع
دكرمي تاقيه درو بورك • نب گنبد كاف عجميله قبه وتقله او رمق وصنجمق
بيت سه منزل پذيره شد شش با سپاه • ز داد ين گنبد و دنيا زر آه • شه
خسرو دهلوي براق وصفنده دير بيت گنبد كنان بر افش چون گرد غرم بالاه
منجوق گشته لعلش نه گنبد علا را • هاتفي در وصف براق بيت بيك گنبد
آهوي سيرت ملك • برون جست از گنبد نه فلك • نوايي زهي جولانگهنك
افلاك اوزاميدان اوادني • براقينك كا توقوز گنبد بو توقوز گنبد حضرا •
نجا گنجا د فره حصاري كسبه كه صو ساكت وساير باغلو جبو بانك صيقوب باغين
الدقدن صكره باقي قالان ثقلنه وكيكنه ديرلر • نجا گنجباد نغمتي علم موسيقيده برده لرندن

95

بر برده نك آديدر دلمش • نج گنجد كاف عجميله سوسم سمسم معناسنه • نجي
گنجيد مثله شيرغن ياغي اندن حاصل اولور • وصقندي معناسنه ده
گلور دلمش • ن گند اوجه معناسنه در مطلقا • واول اغاج كه طوتسا قلرك
اللرينه وايا قلرينه اوررلر فرخي روز رزم او در دست و در پاي عدو • گندها
گردد ركاب واژدها گردد عنان • وچونكه معناسنه كه قلج وبچاق وبالته
ونجاغك كسمزينه ديرلر • وبرسبيل استعاره گودن طبيعت اولان لره
اطلاق ولنور • وزايج اولميان نسنه يه لسان تركيده مجازا اخرز ديدكلري كبي لسان
فارسيده گند دير بيت فرومانده وخير دركار خويش • كه بينم همي گند باز ازخويش
قره حصاري پهلوان دلاور معناسنه ده گلور دلمش • وبو معنايه كافك فتحي
داخي جايز در دلمش • ندرو گندرود قوان كه آري الجنده بال ايدر گندروج
داخي ديرلر • وژ گوژد طوكوزلان قوردي خنفسا معناسنه • وسبن
گوسبند كاف عجميله قويون وكجي جنسي مر قنقيسي گركسه اولسون گوسفند دخي ديرلر
غنم معناسنه • واكثر بودركه خصوصله قيون مراد اولور بيت شنيده ام كه بقصاب
گوسفندي گفت • در آن زمانكه بخنجر سرش زدن ببريد • جزاي هر بن خاري كه
خورده ام ديدم • كسي كه پهلوي جز بنم خورد چه خواهد ديد • وسفن گوسفند
مثله باء عجميله فارسنده نبادل و تواخي وار در • وشا گوشاد حبطيانه ديدكلري
اوت كه معتبر ادويه دندر • وكر گوكرد كات شهرينه قريب بر شهر آديدر • وگود
كاف عجمي وفتح واو ايله گويد معناسنه • وعامه گلرث ديدوكي گفتن لفظندن صيغه
مضارع وزني اوزرينه گلور نوع اولـ اللام المفتوحه اجور
لاجورد ولازود لازورد لفظنك معربيدر • اول مشهور طاشدر اندن
رنك معروف حاصل اولور • معدني كوه بدخشانده در غايت اعلا سنك صاري
نقطه لري اولور وخوش رنك اولور • مرض اسهال وماليخوليايه كه سودادن حاصل
اولور • صاحبني ويوتمز وجكر علتنه داخي نافع در • بر مقداريه لر وآت بوينينه بغلسه لر
كلي نفعي وار در • الاد ديوار مهره سي ودیوار قوروسي عنصري بپاي پست گند
بر گشيده كردن شير • بدست رخنه كند لاد آهنين بنياد • ووالد ديدكلري يوفقه
مشهور قماش كه غايتده اينجه اولا • شمس رموز غيب بر آراي تو چنان باشد كه نقشهاي
صور از درون پرده لاد • وقوقلو اوته داخي ديرلر • وجومرد سخي معناسنه • نغمتي
بعض نسخه ده ديوار معناسنه ده گلور ديو نقل المشلر دلمش • وبر نوع ربابدر كه نرم
چالنور • وبر نوع اغاجدر صحاح عجم صاحبي وجوهر • وقزل يشاق كمخا واس كه كلنجك

ديدكلري جانور جكه ديرلر ديمش • ازور لازورد زاء معجمه ايله لاجورد معناسنه
ن لكد فتح كاف عجميله دپمك وشنبله طپنجه معناسنه • ن لند آلت تناسل
ذكر معناسنه شمس فخري از پى قطع نسل اوايام • دشمنت را نه خصيه هست نه لند
دن لوند فتح واو ايله اولكه نفس ارزوسنه تابع اولوب كزه يوريه • لوند كسر
واو ايله بويوك قزغان نظامي بيت چون تنور خشت پزان • دهني چون
لوند رنك رزان • بعض نسخه ده لويد يازلمش يا ايله كه آخر حروف تهجيدر • لد
ضم لام ايله صحاح عجم صاحبي اذنكو وازغون معناسنه ديدي • مي لهيد
مثل لوند معناسنه نوع اوله الميم المفتوحة ٥ ادرزا مادرزاد
برانادن طوغمش اوغلانه ديرلر آنه برفرد آتش كه بابادن اولميه • ارا اسفن
مار اسفند سنده قرس ايلرينك يكرمي طقوزنجي كوني • الون مالوند كوه الوند مقابله
برطاغدر قوام الدين كلناري بويله نقل ايتمش وبو بيتي ايراد ايلمش • بيت
صحرا خوش است ودامن الوند مالوند • ساقي بيار باده وبرريش زهد خند •
انن ماننند يكديگر نظير معناسنه ساير اسامي سالفظدم يازلمشدر • اني مانيد
نرد وسطرنج وساير بونلره بكزر اويونلرده يكلوب مغلوب اولسه لر مانيد ديرلر مات
اولدي معناسنه شمس فخري خود سطرنج دانش باخت با شاه ولي حاصل
نختبين دست مانيد • ومانيدن لفظندن صيغه ماضيدر لطيفي چند انكه بيارا
مه تام جمالش • در جلوه بخورشيد جمال تو نمانيد • آمي خ ماهي خوار اواق چورا
بالق • المي كر ماهي كرد چپاق بالق • بينا مبيناد كوسترمسون ديمكدر •
خي مخيد خاء عجميله دپرنش وحركت وسرعتله كتمك معناسنه صحاح عجم
صاحبي جانوردن اوشانوب آت قاني يورمك معناسنه تخصيص ايلمش مد
مطلقا تيلدم مردن وبقردن وغيريدن اولسون • رمرد ارادم لسان عربيده كي
رجل معناسنه حذبا لوغه دا رميخه مرده ديمزلر • ومجازا بجيع وبها در معناسنه
كلور • زي مزيد صراتمانه اويوني • سرا مرآد حلال زنسنه • سن مسند
نعمتي جوافزاده معناسنه در • فتح ميمله بويوك بصدق معناسنه • مر مفرد نعمتي
خليفه وشيخ وبيوك كمسنه • واشقلر اصطلاحاتنده بر لرينك التي باننده اولان
پوستنده اوتوران اشغه ديرلر ديمش • قلمو مقلمود حضرت عزرائيل عليه السلام
وبعضلر حضرت جبرائيل عليه السلام در ديمشلر • ن منند ادات نسبتدر
اخر كلمه يه لاحق اولور بو ديمك كبي اولور عربيده ذو معناسنه مثلا دانشمند
بيلكلو ومستمند نكاتيلو واندوه مند غصه لو كبي • لفظ مند ربط معناسنه افاده ايدر

ارباب

ارباب لغت بويله نقل ايتمشلر • اما فاضل محقق • دقايق الحقايقده • بو وجهله
تحقيق ايتمشلردر كه حالت عارضيده ادات توصيف منددر نيازمند دردمند
كبي • نيازده درده امور عارضيه دندر • اما اول حالت كه خلقي اولا انك اداتي
آخر كلمه ده كبي الفدر • بينا ده بالاده توانا ده اولان الف كبي • مهد فتح ميم ايله
جنند جنند وزنه مثقب ديدكلري الت سكون ها ايله عربيده بشك معناسنه در
كه اوغلانجقلري ياتورلر الميم المكسورة داد مداد مركب حبر معناسنه
عربيدر فارسيده داخي شايعدر • دي مديد مثل مداد لفظنك امالهسيدر
حساب حسيب كبي • شو مشو عمامه دستار معناسنه • يان بن ميان بند
قوشاق واوچقور • يانق ميانه قد اورته بويلو ديمك اولور • ردا ميرداد ديوان
خانه كبي سلاملغه ديرلر صحاح عجم صاحبي ديوان ويكي سلاملق ودونمك
معناسنه نقل ايلمش • يرزا ميرزا بك زاده ديمكدر ميرزا معناسنه
يرب ميربد راء مهمله قاضي جهودان • يزميزد زاء عربيله شول مجلس كه انده
شوق وعشرت ونشاط وسلوت اولا • اسدي طوسي وهند وشاه نخجواني
نقلنده فتح با وسكون زاء معجمه اسدي نشستند از آن پس ميان فرزد
لمي نوكر فتستند كار ازميزد فردوسي زبين منزدي شد هوا نيلكون • برآمد هيمي موج
درياي خون • ومعيار جماليده يانك سكونيله زدن لفظندن صيغه حاليه موافق
نقل اولنمش • وسيلة المقاصد صاحبي وحليمي بويله روايت ايلمشلر • نعمتي مجلس
مهماني • وعشرت ومهمان خانه ديمش ميزد زاء معجميله نعمتي معشوقه يعني اويناش
معناسنه كلور ديمش • يكند ميكند كاف عجميله قوقاريير معناسنه • ه • ه
الميم المضمومة ٥ مدا اوزانده بشونزدرهمه ديرلر • را مراد كوكل
ودلكي عربيدر فارسيده داخي شايعدر • رمرد سكون راء ايله مردن لفظندن
صيغه ماضيدر اولدي ديمكدر • وكلمه اتباعدندر خرد ومرد كبي • وخرد مغناسنه
نعمتي انجولو لو معناسنه ده كلور ديمش مرد فتح را ايله مرسين اغاجي آس
معناسنه مورد لفظندن تخفيف اولنمشدر • رداد مرداد فرس قديم ايلرينك
بشنجي كوني كه اول آيده اول كوني بيرام ايدرلر • وهم تاريخ فربوردن • وتاريخ جلاليدن
ايك آيدر • تاريخ جلاليده اورته ياي آيدر • منعين تاريخ فرسده كبيسه
اعتبار اولمادوغي اجلدن ايلر وكيرو دورايدر • فردوسي زخرداد باش از بر و
شاد • تن جاربابانت مرد آداباد • مذكور فصل صيفك اولي تيراه سطي كه مرداد
اولندي • اخرينك ادي شهريور در • رواي مرواريد انجو لولو معناسنه

حاصیتی مفرحات و معاجینده قلبه قوت ویرر و هم و غمی کوکلدن کیدررو بوغازدن
کلان تاقانی دفع ایدر و مالخولیایی منع ایدوب وکوز نورن ارتورر وتکحیلی کوزی جعدن و
صاقلر رو مرود امرود معناسنه مزد کری اجرت وثواب و مشتری یلدزی
ستمن مستمند غملو وشکایتلو نعمتی صحاح ده محتاجلو و باغملو وجفالو و امکلو
مبتلالو معناسنه دکلوردیو نقل ایلمش لسان فارسیده مستشکایت معناسنه
ذکر اولان جمیع اموره شاملدر شک بی مشک بید صورغون چچکی که عرقن
چیقارلر غایتده نافع در کربه بید داخی دیرلر فردوسی همه در قصبهای سرخ و سفید
همه چون کل و لاله و مشک بید لن ملند سوزکلجی واف آمه دیمکدر وب
موبد بعض ارباب لغت حکیم و دانا و حاکم افتاب پرست و وزیر معناسنه شمس فخری
عالم باشد و انکس که روایت حکایتها ازو کنند دیمش در میدانی رواتیده
آتش پرستلرک اولو دانشمندلری که جمیع مشکللرنی اندن صورارلر دیمش طبری داخی
تاریخنده بویله نقل ایلمش اما حلیمی فرس شاعرلرینک شعرلرنده استعمال اولنان دن
اکلانورکه هر ملتک اولو دانشمندلرینه اطلاق اولنه کلمش بو قولی موید فاضل
محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق ایدرکه لسان فارسیده موید دانشمنده دینور
نته که بوبیتدن ظاهردر شمس فخری زعلم و خرد بندکان درتو بود در سخن هریکی صد
چو موبد دانشمندلرک اولوسنه موبد موبدان درلر مجوسده دانشمندلرینه اختصاصی
یوقدر وبدان موب موبدان موبد مذکور طایفه نک اولوسنه دیرلر موبد
موبدان معناسنه ور مورد فتح را ایله مرسین اغاجی که طبیبلر فاتنده آتش دیمکله
مشهوردر اسدی در آن مرز بد بیشه بید غرو میانشان بنی مورد افزون سرو
وسیلة المقاصد صاحبی ویجوز بسکون الراء دیمش و بعض ارباب لغت کل ورد
و کل رنک و صوا و رتاسنده بتن سبزه یه دیرلر دیمش

نوع اول لسه النون المفتوحة ابدی نابدید بلورسز معناسنه
ابر نابرد جنک و حرب اجو ناجود قدح و ساغر که انوکله شراب ایچرلر ار نارد
الف و را و دال اوج حرفک سکونیله کنه قرار معناسنه نعمتی و ناکس
معناسنه ده کلوردیمش اکهی ناکهید نه اکهید معناسنه فردوسی
کو آمی بچیزی چنین مید هید کز اغاز و انجام آن ناکهید اکوار ناکوارد
کاف عجمیله یمک سکمک آمتلا و تخمه علتی ناکوار معناسنه شمس فخری هر که آید معده دار
ناکوارد کالشکر دارد زیانش خاصه آرد امدا نامداو قره حصاری آدی چقمش
نامدار معناسنه در دیمش ام نامرد ارلکسز وکشی لکسز بی مروت اولان امز انامزاد

نشانلو

نشانلو قیز و اول کشی یه دیرلرکه آنوک آدنه سوز سویلنمش اوله امز نامزد مثلا نامزاد لفظندن
مخففدر وآداورد یعنی نشان قودی دیمک اولور اوز ناورد داوردی
و مبارزت و جنک و محبوب العارفین ده جولان اسب معناسنه ده کلوردیمش
بیت دلیرانش که ناوردند برخاک کنداز کینه با بهرام ناورد **اسدی**
جهان کشت بر کرد آورد جوی زخون کشت درجای ناورد جوی صحاح عجم
صاحبی وشنلک ایلمک معناسنه ده نقل ایلمش وله بناورد مرجای خرکوش و
سک ستوران بجوی در نهفته زتنک اهد ناهد نعمتی و جامع الفرس صاحبی
بوستان ازجا خاسته یعنی دو شورلمش بوستان دیلشار و نعمتی زن نارپستان
معناسنه ده کلوردیمش زن نارپستان معناسنه اولان ناهد عربیده رنته که
قانون الادبده و سایر لغاتده مصرح و مذکوردر آهی ناهید زهره یلدزی که
اوچنجی فلکده در ناهیده داخی لغتدر برجلری ثور و میزاندر هوایه منسوبدر و ناهید
هر برجده بکرمی درت کون اکلنور و دخی ع سعد و ماده است و سرد و تر زهره
بر نبرد جنک و حرب نابرد لفظندن تخفیف اولنمشدر بی نبید عربیده
خرمادن اولان شرابه دیرلر فارسیده مطلقا شراب معناسنه در
عربی لغتدر فارسیده داخی شایع و ذایع در بلا نبلاد بنیاد اساس معناسنه
بنلاد داخی لغتدر نونله با ارا سنده تقدم و تاخر و آردر خج نخجد
دموربوتی ریم آهن خبث الحدید معناسنه شمس فخری کر آهنکران شکر جود
توکویند بکوره درون زرشود جمله نخجد اورد آور ناورد آورد صحاح عجم
صاحبی جنک و بهادر معناسنه نقل ایلمش و کفکه و ایاق طاشی کبی ایری طاشلرکه
برنسنه یه سورسه لرد و رپیلر و استعاره طریقیله نیچه کوندن قالمش بایت قاصقنی
طاری اتمکنه دیرلر خرا نخراد ایرج نهاز معناسنه ند بوی خوش عنبرینه ر نرد
بر معروف و مشهوراویوندر ملوک عجمدن ساسانیلردن اول پادشاه اولان اردشیر
بن بابک زماننده بر حکیم وضع ایلمش لردر و اغاجک و زدکنه داخی دیرلر
و بوداق و برنوع اغاجه داخی دیرلر ز نزد قیت عربیده عنق معناسنه مثلا
فلانک قیتنده دنیانک قدری یوقدر دیرلر و نزد من بنوم یانومده و نزداونک
یانی دیرلر ژی نژید و بالکسر مطلقا حالی متغیر اولمشه دیرلر کرکسه غصه دن
لطیفی کنونم زقهر زمانه نژند مرا خرمی نا یدازلهو خند کرکسه صولمق غلبه **اسدی**
کنون سوسنت دردمندی کرفت کلت بجت لاله نژندی کرفت کرکسه
اول حالت غضبله که صاحب مهیب اولور وله همی مور بد مهنراز کوسفند

كه برم د جستي چو شير نژند • كر كسنه اموزنده عادم قدرتندن عاجز قالما مغلا اولا •
ولـه خود نيز دارم كه چون ل نژند • نماند كند در دم اسان به بند • شخود
نشخو يد دكوشش كه طوا ريم بيرو بيند وكندن صكره اغري جيسنار نشخود معناسنه
شوا نشوا دا علام رجالدندر • تغي تشيد يتوك ارامق وشعرا وفيمق معناسنه
عنصري زعشق لوح ثناي تو طفل در مكتب • تشيد مدح برون آرد از هجوف
علبن نعلبند معروف نعليجي ديمكدر ولو ربيطار معناسنه • غبو نغبود
نعمتي اولوا غاج معناسنه در ديمش • غو نغود مثله ديمش • فري نفريدم انكس كه
بد پيش دركاه تو • بنفريد بر جان بد خواه تو • مي نميد كينك وكيجه بازبابدا
نماز بامداد صباح نمازي • نكسو نكسود باصدرمه ديدكلري طوزايله
باصدو رب قوريلان ات بيت اتش تو محرم اين دود نيست • اين نمك
تازه نمكسود نيست • مي نميد نوميد لفظندن تخفيف اولنمشدر • بيت
نباشد نميد از خداي بزرك • بجز كافر تيره راي سترك • ونود طفسان تسعين
معناسنه • ورنورد فتح واو وسكون را ايله فخر ولايق ديسنديع معناسنه
بو معنالره ضمامه دخي مرويدر • وبر نوع جزمه در كه تركلر كيرلر • وجلاهلرك سلمن ديدكلري
اوكلرنده اولان لتلري كه بزي طوقدقجه اكاصارلرد نورد يدن لفظندن صيغه
امر ووصف تركيبيدر • راه نورد يورين اتارك وصفنع دينلمشدر بيت
اسپكي دآنت شاهراه نورد • كه بعيوق ميرساند كرد • ونبرد جنك معناسنه
كه بانك داوه تبديلي لسان فارسيده شايعدر بيت مركي در نود چون شيري
قايم كشوري بشمشيري • و در زيلرك برمعروف دكشينك ديدركه تركيده شايعدر
ودورم وبكلم ديومري لفنه يه داخي ديرلر • وعي نوميد اميدسز ديمك
اولور • ون نوند بيك تيز رو خبر ايلتيجي اسدي بهر جه اكهي زو نبسو دو كزند •
بدآن هم رسان زود نردم نوند • دمطلقا ايلديجي واستيجي طالب معناسنه
حليمي نوند ضم نون وفتح واو ايله بو رغوات ويو ركات وپيك ديمش • سايرارباب
لغت مفتوحا بنده كتورمشلر • وفرينده معناسنه اسدي برافكند سرپيك
نويدي براه • يكي نامه باكشتكان نزد شاه • بعض ارباب لغت نوند اتك
اسامسندندر ديمشلر • فاضل محقق دقايق الحقايقده آته نوند اطلاقي حركتده سرعتي
اعتبار يله در حقيقتده اوصافندندر ديو تحقيق ايتمشلر • نته كه فردوسينك
بو بيتنده واقعدر ديمشلر بيت سمند رنوندش همي راند نرم • برو بر بهمي
آفرين خواند كرم ديكر زلعل نوندآن پولاد ميخ • زمين را زجنبش برافتاد زيخ •

دنوند برمكان آديدركه رستم انده پهلوانلر ايله عشرت ايدردي واول بيره
آذر برزين داخي ديرلر برزين نام كمسنه انده آتش كده ايتدو كيچون •
وي نويد نواله معناسنه امير مغزي ز وضعيفانرا اميد وز فقيرانرا نويد
زواسيرانرا عطا وز يتيمانرا منال • ومژده بشارت معناسنه •
حافظ بيا كه رايت سلطان پادشاه رسيد • نويد فتح وبشارت بمهر وماه
رسيد • وبشارت ايديجي معناسنه داخي مرويدر • ودتريجي وارغانيجي
لرزان ونوان معناسنه ع تن عدوي تو باد ازغا چونال نويد • ونويدن
لفظندن صيغه ماضيدر مصدر مقامنده داخي استعمال ولنور • ووسيله
المقاصد صاحبي ونعمتي نويد ضيافته ودعوت ايلمك معناسنه ده كتورمش
وقوت وتوان • وعدل وعوض وامتيد واميد ويرمك صحاح عجم صاحبي وطوبيمش
واو يا نق معنالرينه داخي استعمال ولنور ديمش • نماري نهاري
قورقدي خوف ايلدي ديمك اولور شمس فخري رخ مريخ زرد از چبيت كويي •
مكر كز انتقام شه نهاريد • نماوي نهاويد مثله واو ايله وراء مهمله ايله مرويدر
لغتدر • ياري نيارد صيغه فعل مضارعدر نفي قدرت ايچون استعمال ولنور
زمان حالده وزمان استقبالده هر فعل كه اندن نفي ولنور انك
اوزرينه • وبا قايم مقام مصدر رينك اوزرينه ادخال اولنور • نيارد
ونيارد جرد اليمايه وايلتميه يعني الماغه وايلتمكه قدرتي يوقدر ديمك اولور •
النون المكسورة • ژا نژاد اصل ونسب زاء معجمه ايله محبوب
ومجتبي نام كتبده نسب فيد بن المحبوب اصل ايله كفايت ايتمشلر •
احمد بن اسمعيل بو لغتي مكسوره بابنده كتورمش • وبعض اصحاب لغت مفتوحده
كتورمشلر • ژن نژند مطلقا حالي متغير اولمش كرك صولمادن كرك غصه دن
كرك ازنده عاجز قالمقدن كرك اول حالت غضبله ميبابلو اولمقدن • تفصيل
ايله استشهادي مفتوحه بابنده كتورلمشدر • واولو خواجه واينانجق كمسنه
ژ نژاد نعمتي مثله نژند معناسنه در دنقل ايلمش • ژمن نژمند غصه لو
نژدمن نژده مند نعمتي بو ايكي وجه اوزره روايت ايلمش • نها نهاد اصل
بنياد بدن كه تركيب وبنيه ديرلر ورسم وآيين واصل ونسب نژاد كبي ونهادن
لفظندن صيغه ماضيدر مصدر مقامنده داخي استعمال اولنور • نعمتي وترس
وبجس معناسنه ده كتورديمش • نماري نهاريد قورقدي ديمكدر فتح نون ايله
داخي روايت اولنمشدر • ناون نهاوند علم موسيقيده بر برده آديدر •

ناوي نهاوند مثله كذلك فتحله داخي مرديدر • يازمن نيازمند حاجتلو
ديمك اولور • يرومن نيرومند قوتلو ديمك اولور • نژن نيژند صحاح
عجم صاحبي بولائق وجبركين يوزلو ديمش • نشخور نشخورد كوش كه بعض حيوانات
يم ييدكدن صكره تكرار كوشرجيندر ويم صوكي فتح نون ايله نشخورد معناسنه •
وسايرا سآميسي انج تحريرا ولنمشدر • نخور نخورد مثله كاتبي قضا كه خلق جهان
صيد نيم خورد ويند • جو يازت ازبي نخجير دست برورباد • واونمه بغدآي كه عرجه
فريك ديرلر • نمرو نيمرود ولايت بابلده حاكم اولنلركن اوتوردوغي شهرك
اديدر • وزماندا وايلده رستمك وباباسي زالك اگا عن جد حكم ايتدكلري ولايت
ايدي زاولستان داخي ديرلر • اخي دال ايله وزاء عربي ايله مروي لغتدر •
يوم نيومرد بهادر وكربز ومردانه وعاقل وطاقت وآلت معناسنه بالكوز
نيو داخي لغتدر النون المضمومة خو نخود معروف حبوباتدندر •
كه تركيده داخي نخود ديرلر بيت اشي كه درو نخود نباشد • مانند عروس بي جهيزست
ونود نوا آله وسيلة المقاصد صاحبي وفرزند گرامي نوده ونود دره معناسنه •
ديمش • ور نورد لائق وپسنديده وجلاهلرك سلمن ديدكلري اوكلرنه طوران
اغاج كه بيزي طوقودقجه اكا صاررلر • ويومريجه بيرو بوكلم بو معنا از فتح نونله داخي
روايت اولنمشدر • صحاح عجم صاحبي واعلام رجالدندر ديمش • واسم مصدردر
دورمه معناسنه • وفي نوفيد يانقولندي وكوملدي ديمكدر • نوفيدن
لفظندن صيغه ماضيدر فردوسي ازاواز كردان بنوفيد كوه • زمين آمد
از نعل اسبان ستوه • ون نوند مشتيجي وايلدجي وتيزيوريجي وجبه
ايلدجي وبورنعات وپيك معناسنه • نعمتي ومقيم ومحكم ودوديت وقلج
كناري • وبرقلج آديدر ديو نقل ايلمش • هوص نه صد طغوز يوز تسعمايه معناسنه
ديمشلر نوع اوله الواو المفتوحة اش واشاد فره حصاري
عطا معناسنه نقل ايلمش • الا والاد بنياد اساس معناسنه بو معنايه
سايرا سآميسي بنلاد لفظنده يازلمشدر • وقوركه بنانك برصراسنه ديرلر •
بنالر دلنده مستعملدر • برقوراكي قور ديرلر بوه داخي ديرلر عرب عرق دير
ارو وارارود ماوراء النهر ولايتنك اديدر • راستا وراستاد
رزق مقسوم ووظيفه معناسنه استعمال اولنور • دبن ودبند كوتلدرك
بربند وسينه بند معناسنه • لسان فارسيده بايله واوار استاده تواخي
دنيا دل واردر • رزرو ورزرود ماوراء النهر اقليمي ورارود معناسنه •

بيت

بيت يك موي بنود از سر اوكم كه جهان را • آن موي به از جمله بسمرقند وورزرود •
رستا ورستاد وراستاد لفظندن مخففدر وظيفه معناسنه • زن وزند
اورمجك اوي بيت عنكبوت معناسنه • واورمجك كند وسنه داخي
ديرلر • ستا وستاد سين مهمله وتا ايله كه ثالث حروف تهجيدر بسيار
كثير معناسنه • وطولو بر معناسنه • سنا وسناد نونله مثله وار قاسي
اوستنه يانوب اويومش كمسنه وستان معناسنه • سفا وسفاد فا ايله مثله
شتا وشتاد شين معجمه ايله ونونله چوق وطولو وستاد معناسنه بو لغت
هم سين مهمله وتا ايله هم فا ايله وسين مهمله ونونله وهم شين معجمه ونونله مرويدي
لغتدر • ن وند صنامق تجربه معناسنه • وايش وزحمت چكمك معناسنه •
الواو المكسورة ستا وستاد چوق وطولو سين مهمله وتا ايله
مفتوحه بابنامع داخي اوج وجهله روايت اولنمشدر • ي ويد بيتوك كم معناسنه
ويدا داخي لغتدر فتح واو ايله شمس فخري مراد اين شع از مين دولت حاصل
اميد او شع چون نام او ز عالم ويد نوع اوله الهاء المفتوحة
هر تارد وسيله صاحبي ونعمتي فرس ايلرنيك يكرمي بشنجي كوننه ديرلر •
ديمشلر • رب هربد آتش پرستلر دينندن باب علم ودينلرنه برمرتبه در
اول مرتبه ده اولانلرك اولوسنه تربد هربدان ديرلر • موبد موبدان كبي
هيربد داخي ديرلر لغتدر • رد وهردود برمشهور جزيره نك آديدر •
ريد ويري هريد ويريد كيكاوسك خواتين وسرايسي ساكن اولدوغي برتبخانه نك
آديدر • زار سفن مزار سفند برمشهور دارود رخ دار ديرلر • شتا
هشتاد عدد ده سكسان ثمانين معناسنه • فتا هفتاد يتمش سبعين معناسنه
ل هبلد نعمتي قومق معناسنه در ديمش • مانن همانند بكدش مانند •
مثل ونظير معناسنه اسدي همي كفت كين ماه فرزند اوست • از وزاد
زيرا همانند اوست ديكر كه از چهره وبالا وفر وشكوه • همانند او كس نبد
زان كروه • سايرا سآميسي الفظنده يازلمشدر • مآور هماورد مثله اسدي
هماورد سوي هم آوردشد • درو دشت برچرخ ناوردشد • مجن همچند
اونقدر ديمك اولور • مدام همدآماد بجناق عورتك همشيره سي الاديرلر
فره حصاري ينجوق معناسنه ديمش • مزا همزاد ايكيز توام همشكم معناسنه وبله
طوغان قرنداشدا اش معناسنه • مسو همسود ايت بورني ديدكلري ايلمش وقرلجه
الكدم • بسوكن همسوكند بيرآندلو • معم همعهد يانشدآش وقرداش

اوقشمش مي همید نعمتی ابله وتهمت معناسنه نقل اولنمش موود هموود صافیز
اغاجی بعض نسخه ده همورد دوشمش وي هوید دوه هویدي که اکینی دلوق
ایله طولدروب دوه ارقاسنه قورلر لسان عربده حویه دیرلر ي همید
وبالکسر بیل دیبا ودوري یغیري ادلري پنجکشت لفظنده مسطوردر صحاح
عجم صاحبی کسر ایله تصحیح ایلدی الهاء المکسورة رب هربد اول که
آتش پرستلرک آتش خانه لرنده لیل ونهار خدمت ایدرلر قمو مجوسیلر انک
سوزنه وامرونهیینه اطاعت ایدرلر مابینلرنده قطع نزاع وفصل خصومت
وقاضیلق اول ایدر تعریب ایدوب هربذ دیرلر جمع ایتدکلرنده هرابذ دیرلر
وهربور جماعتنک اولولرینه میربد میربدان دیرلر یرب میربد مثله هربد لفظی
بوندن تخفیف اولنمشدر نعمتی جهودلر قاضیسنه داخی دیردیمش ودر اصل محتشم
والتش افروز باشد درکنبد آتش پرستان دیو نقل ایلمش وسیلة المقاصد
صاحبی محبوب العارفینده مطلقا کفره فجره نک قاضیلرینه دیرلر دیو نقل ایلمش
شمس فخري قاضی جهودان دیمش وبیتی انشا ایلمش بیت قاضی محکمه جوخ زنومصوب دل سست
ورنه درحکم نبود دیش ره میربدي جامع الفرس صاحبی یورته یوره یعنی کافرلرک
کتخداسی دیمش صحاح عجم صاحبی بالفتح دیمش ن هیند معروف ومشهور اقلیمدر
که اندن کلان تحف واصناف بهاریج برو لایتدن کلمز ي هیبد وبالفتح
بیاکه اکنجیلر التلرندندر که انکله دانه ایرتلما غیچون صمانی صاورلر سایرادلري
پنجکشت لفظنده تفصیل اولنمشدر ن برمن هیرمند ولایت سیستانده بر
مشهور ایرماق آدیدر اسدي بزد خیمه کرد لب هیرمند برآسود با خرمي روز چند
نعمتی روستیان دیمش الهاء المضمومة د هد هد
ایبک قوشی عبدر فارسیده داخی شایع در ومشهوردر که آشیانه سنی قاذورات
وسایر بدرایحه نجاسات ایله طپطلودر وبرادي بو بودر لطیفینک استشهاد ایچون کتوردوکی
بو بیتده مضحر حدر بیت کویا که آشیانه پوپوست چشم تو همواره با پلیدي
وازنج کنده است سایرادلري ربوت لفظنده یازلمشدر زمز هرمزد وسیلة
المقاصد صاحبی دنعمتی فرس ایلرینک اول کوننه دیرلر دیو روایت ایتمشدر اما مشهور
اولان اورمزد در الف ایله زمن هنرمند هنرلو دیمک اولور هنربند مثله
هوشمند اوصلی دیمکدر نوع اوله الیاء المفتوحة ا یاد
از بر حفظ معناسنه والکتق معناسنه اسم مصدر در عوبجه تذکر دیرلر صحاح عجم
صاحبی وحاضر اولان وکمسه ني غیبت ایتمک معناسنه ده کلور دیمش ا یارد

الدن کله معناسنه صیغه فعل مضارع در اثباتا ونفیا مستعملدر اثباتی اثبات
قدرت ایچون کلور زمان حالده یا زمان استقبالده فردوسي خیدار جانزا که
یارد ستود وکرمن بستایم که یارد شنود دقیقي که یارد داشت
با او خویشتن راست نیارد بود مرد مرا مزاکا ار من یارمند یاوري ناصر
ومعین معناسنه اسدي بیزدان کرآیید تا اوکزند بود تا نبرد وجهان یارمند
اکن یاکند یاقوت دیدکلري معتبر طاشدر بو لغت باء عجمی ایله داخی مرویدر ارن
یارند نفرین معناسنه ز یزد مشهور شهر آدیدر که اندن لطیف قماشلر کلور
یزدجرد سلاطین عجم آدلرندندر خصوصیله ملوک عجمدن دردنجی طبقه سی که ساسانیلردن
اکاسره داخی دیرلر انلردن بهرام کورک باباسی آدیدر که غایتده ظالم بی باک وسفاک
ناپاک اولمغین یزدجرد اثیم دیرلر ایدي واندن اول بو اسمله مسمی کمسنه یوغیدي
واول طبقه نک مدت سلطنتلرینی بعض اهل تاریخ درت یوز یکرمي یدي ییل
وبعضیلر بش یوز اوتوز بر ییل وقاضی بیضاوي درت یوز اوتوز ییل دیر واک
صکره پادشاه اولان یزدجرد بن شهریار بن خسرو پرویز ابن هرمز بن انوشروان
که حضرت فاروق اعظم عمر بن خطابک رضي الله عنه زمانندة ملکی الدن الدروب
اسلام لواسی سرافراز وکفر علمي سرنکون اولوب آخر عثمان بن عفان رضي الله عنه
حضرتلرینک زماننده مرو دیارنده قالوب قاچوب بر دکرمنده کزلندي وذکر منجی
اسبابنه طمع ایدوب کندوني بلمدین هلاک ایلدي تاریخ هجرتک اوتوز برنده
حالا تقویملرده یازیلان تاریخ فرسک اولی مذکور یزدجردک عجم تختنه اوتوردوغي
کوندندر که ربیع الاول آینک ایکنجي کوني که تاریخ هجرتک اون برنده ایدي و
مذکور پادشاهلغی زماني یکرمي ییل اولدي ز غن یزغند تتري دیدکلري
اوت که اچي سماق اولور نعمتی پارس وتازي اوازنه داخی دیرلر دیمش وبو
لغت باء عجمی ایله داخی روایت اولندي یحن یکچند برز وقت وبر قاچ کون دیمکدر
لام ایله آمد اشاغه کلدي معناسنه الیاء المضمومة وزغن
یوزغند پارس وتازي وآدم اوازنه داخی دیرلر
باب الراء نوع اول الالف الممدودة ا ابا ابار قورشون
رصاص معناسنه نعمتی ارمش قورشون معناسنه نقل ایتمش اجو آجور
صحاح عجم صاحبی وبالقصر دیمش قاعده مقرره اوزره صفتدر صولانجي وصوایجي
دیمک اولور صکره صوایچک یره صوآد معناسنه شایع وذایع اولدي لطیفي
زین الجوز کس نکشت الجوزرد که آخر بجاکش نشد تیر تر اولکي الجوز مشربدر صوآد

معناسنه وصکراغی آلجور وصف ترکیبدر صولانجی وصوالجیجی معناسنه واوزمیدر
سرو ترقافیه سنده استعمال ولنور مولانا سروری که شارح شبستان خیال
دو آن خواجه حافظ ومثنوی مولوی در آلجور وصف ترکیبی اولیجاق خورننک آب
دیمک اولور مفرد اولیجاق صواد دیمکدر دیمش آبشخور داخی بو نخلین در واخر
دال کتوروب آلجور د داخی دیرلر محلنده تفصیل اولنوب تمایرا اسامیسی آخی
آلجور دلفظنده تحریر اولنمشد وسیله المقاصد صاحبی ونعمتی آلجور قاوی فارنور
معناسنه دخی کلور دیمشلر بدا آبدار صولونسنه که تازه وترا ولافوا کهانع
اولسون غیرین اولسون بزا ابزار هویج یعنی طعامه قودقلری اوت بام
پس آبر نختی که غنچه قرنیس دیرلر آبسرد معناسنه لشخو آبشخو آلجور معناسنه
نرد بر قافیه سنده استعمال اولنور کمال اصفهانی مرکجا بازمیر آیت توسایه
فکند کنبک وشاهین بهم آیند سوی آبشخور بکذا آبکذار جیار اولاق معناسنه
یکی ابکیر اول چقور یر که اندن صو جمع اولور کولجک واکرک دیرلر وسیله المقاصد
صاحبی ولیف جولاه دیمش وقفلق بیت بهر کوشه زترین یکی ابکیر کلاب اتش و
ریکت مشک وعبیر بیا آبیار صوصوارجی باغ واکین کبی کمال اصفهانی تاکشت تخم
مهر تو یکدم جدا نشد ز از جیمه سار خون جکر ابیار چشم تش با آتش بار حقیق که
انکلطا شدن او دچقارلر زند وانش زنه معناسنه دیرلر جا اچار وبالقصر
نعمتی مرلنسنه تاکسطر آوتی وصوغان ترشیسی دیمش وبعضیلر بر کلو صوغان و سرکلو
اشن وریچال معناسنه نقل ایلمشلر اما اصلده مطلقا ترشی به اطلاق اولنور سرندن
سرنه دن اولور به اولشون خا اخار سقط اولوب بیانه اتیلن لسنه آخال
داخی دیرلر خ آخر ضم خا ایله قورنه وحوض واصطبل معناسنه اخور لفظندن
تخفیف اولنمشدر که طوار یاتوب طوره جق ویم ییجک یره دیرلر آخ کسر خا ایله
صحیح فارسیدر تعریض وتعجب وتنبیه مقامنده استعمال اولنور نته کم شیخ
سعدی بیورر ع عشق بازی نه من آخ بجهان آوردم یعنی عشق بازلیغی من
جهانه کتورمدم آخر دیمکدر یعنی بسن داخی بیلورسن که حال بو منوال اوزره در
وترکیده داخی مستعملدر واراخی کلاخ دیرلر لطیفی رامیم زدی ولطف نمود
بدلبری آلفرچه شد که ازسر من بازکشته عربی اولیجاق ضد اول معناسنه اولور
دوار لغنده بوقلق کلمز دیمکدر خو آلفر کار اتشک آلفری دیمکدر خو آخو
طوار طوروب یتاجق یر ویم ییجک محله دیرلر وقوزنه وحوض معناسنه در کاه
دواوی حذف ایدوب اخو داخی دیرلر خیزک اخیزکر کرنجی دیمک اولور کاف عجمی

زیر

151

زیرا اخیزا کا دیرلر که بالجغی قالب قالب کسرلر ویاخود قالب الجنه دوکوب قوریدوب
چقاروب انکله بنالر ایدرلر اکاترکی ده کرپیج دیرلر نعمتی آخیزی زا معجمه ایله تصحیح ایلمش
ذا آذار وسیلة المقاصد صاحبی وحلیمی ونعمتی برایک آدیدر که روم ایلرندن
اکا مارت دیرلر دیمشلر بو تقدیرجه اول بهار اولور خواجه حافظ ابر آذاری
برآمد باد نوروزی وزید وجه می خواهم ومطرب که میکوید رسید اما
هندوی نخجوانی اسامی شهور وفصول اربعه فرسی ترتیب ایله دیدوکی بو قطعه
مضموننده خریفک صوک فصلی اولور واول قطعه بودر قطعه بعد فروردین بود
اردیبهشت وپس آن بی کمان خرداد وتیر بازمرداست وشهریور دکر
مهر وآبانست واذار ای فقیر وزدی وبهمن چو بکذشتی بود ماه اسفندارمذ
این یادکیر ودبر فاضل داخی بو قطعه ده دیمش قطعه زفروردین چو بکذشتی مه
اردیبهشت آید بمان خرداد وتیر انکه چو مرداد ت همی باید پس از شهریور دوار
مهر وآبان آذر ودی دان که بر بهمن چو اسفندارمذ ماهی بیفزاید ونعمتی فرس
ایلرینک طقوزنجی کوننه داخی دیرلر دیمش قطعه سنین عمر ترا باد روز نوروزی
لیال آن همه قدر شهور اذاری منازا کرچه لبت همچو غنچه خندانست که هست
دیده منظلوم ابر آذاری ذ آذر اود واتش معناسنه جمیع اصحاب لغت
بویله نقل ایلمشلر امافاضل محقق دقایق الحقایق اخکر وآتش وآذر تفصیلنده
بویله تحقیق ایتمشلر که آتش اوددر که عناصر اربعه نک بیریسیدر محسوس اولسون
غیر محسوس اولسون مرکباتدن جزو اولان نسنه یه ده آتش دیرلر اما آذر دیمز
آذر اول قیزرن محسوس اوده اسمیدر هیمه ده آذر تش دیدکلری اود والجنده معینیت
ایتدوکندن اوتوریدر وخطمی حجکینه آذرکون دیدکلری اود زکمنده اولدوغیچون
وتاریخ فرس قدیمدن برایکا دیدر وتاریخ جلالیده آخی کوز آیدر تاریخ
فرسده کبیسه اعتبار اولنمدوغندن اوتری ایلرو کیرو دورایدر وهم فرس
ایلرینک طقوزنجی کونی که آذر آییده برام ایدرلر وانوری که بو بیتنده آذر
مقامنده استعمال اتمشدر تسامح قبیلندندر انوری اکرنه کلک وشد
ناف آهو وکرنه طبع اوشد ابر آذر چرا بار دنبطق این در دریا چرا بزد بنوک
این مشک اذفر ودخی بر قصیده ده دیدی بیت همیشه تابود دی پیش
از امروز همیشه تا بوددی پیش از آذر نعمتی وبعض لغتده زمستانک
آخر آیی دیمشلر دیو نقل ایلمش ویزدان معناسنه که حق تعالینک اسماسندندر
وصاعقه ودرفش آتش اسمانی معناسنه ده داخی کلور دیو روایت ایلمش

آرکتور دیمکدر بیار معناسنه • رامکا آرامکاه دولک ایشلو کمسنه تا نیله اکلیجی معناسنه
زا آزار آزردن لفظندن مشتقدر اسم مصدر استعمال اولنور • آزارلنق معناسنه
خواجه حافظ مباش دربی آزار و هرچه خواهی کن • که در شریعت ما غیر ازین گناهی نیست
و هم صیغهٔ امردر • بعض ترکیبلرده صفت داخی استعمال اولنور • دل آزار • استاد
آزار کبی • مستقبلا تنده زا ایله را آراسنده الف زیاده ایدرلر • آزارد آزارنده
دیرلر • و حرمتسز معناسنه ده کلور • زا آزر ابراهیم علیه السلامک باباسی
لقبیدر • آدی تارخ در زبان عبریده خزینه داره آزر دیرلر • نمرودک تبارینک
خزینه داری اولمغین مذکوره آزر دیرلردی • بعضیلر لغت قبطیده شیخ فانیه آزر
دیرلر • تارخ غایتده پیر ایدی اول سببدن آزر دیرلردی • و او دانش معناسنه
و آرقه و شوکمک و قوت و بهادر معناسنه • ژو آژور زیرک و چست و دانا
و پرهنر و بکر معناسنه اسدی بحزی فریبد دل آژور • که باشد نیارش بدان بیشتر
آژور زاء عربیله حریص معناسنه • ژی آژیر زاء معجمه ایله مثلثه و بالقصر اسدی
بگفت این و ترکش پر از تیر کرد • بپوشید خفتان دل آژیر کرد فردوسی سپه را بیاراست
و آژیر باش • شب و روز با ترکش و تیر باش • ست آستر قفتان استری لسان
عربده بطانه معناسنه • ترکیده قصر الفله استعمال اولنور • هاتفی فکنده گر بالش
زیر پا شه • که بود ز ابره خورشید استرمه • شکا اشکار بالملفوظ هر
معناسنه • اشکارا و انکاره داخی دیرلر • سایر تفصیلی اشکارا لفظنده مذکوردر
غا آغار اصلمه و اصلنمق هم متعدی هم لازم استعمال اولنور • و اسم مصدردر
و هم امر صیغه سیدر • و بعض ترکیبده صفت داخی استعمال اولنور
دیوغرمق تخمیر معناسنه ده نقل اولندی شمس فخری دران زمانکه زهیری تیغ و تند
گرز • خمیر خاک بخوان یلان شود اغار • صحاح عجم صاحبی داوکجه اغاجی ونعلین صرصی
معناسنه ده نقل ایلمش • غازکا آغازکار ابتلک اولی • فد افدر برادرزاده
و خواهرزاده آفد معناسنه • سایر اسامیسی افد لفظنده تفصیل اولنمشدر • اکثر قصر
الفله استعمال اولنور • فریدکا افریدکار کاف عجمیله یرادیجی خالق معناسنه •
ل آلرا وجه مرون معناسنه ابو المثل بیکی کرم طنبجه بران آلر تو • بزم جنگ
چه سازی چه کنی بانگ و زغار طیان • بینی آن خزین اندام تو و آلرتو • جان من باد
فدای پدر و مادر تو • صحاح عجم صاحبی وکل ناصر دیلمش • ما آمار با غمور طلب ایتمک
استقصا معناسنه • اسم مصدردر وصوددر و تتبع استقصا معناسنه شمس فخری
حسود جاه تو لی آب درنمو زفتن • مباد جز به بیابان فتاده امار • مرزکا آمرزکار

یارلغایجی غفور معناسنه و اسرکیجی رحیم معناسنه • موزکا آموزکار اوکرنجی دیمکدر
می آمیر چوق ییجی بسیار خورو کاهل معناسنه • ن با آن بار اول کره دیمکدر
وا اوار ظلم و ستم شمس فخری شکوه شاه کیان شاه ابو اسحق • که از ممالک شد اواره
گشته است اوار • واواره معناسنه اسدی سوار انش را یک سر اواره کرد
درفشش به نیزه نگونسار کرد وله گرفته شد و لشکر او ارکشت • همه شهر با خاک
هموار گشت وله چو گرشاسب آن رزم و پیکار دید • جهان پر سوار صف او اورید
و آور یقین معناسنه که بی شبهه بیلمکدر رکنا ئی هرچه کردی نیک و بد
فردا به پیشت آورند • بی شک ای مسکین اگر در دل نداری اوری شمس فخری
بنده او بود فلک لاشک • چاکر او بود جهان آور • و سخت زشت قبیح چرکین
معناسنه • و اوردن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبدر • و بهادر دلیر
معناسنه • وزا آوزار آبزار معناسنه که آتشه قویدقلری اوت و یاهمه
دیرلر • لسان فارسیده با ایله واو اوراسنده تواخی وارایدوکی مرارا
ذکر اولنمشدر • ما آمار تنجق و خشل که جلاهلر انوکل چشل لرلرو چرش
فردوسی درخشید تیغ الماس گون • سنانهای آمار داده بخون وله
زمین سربسر زیر پای اندرون • چو گرپاس آمار داده بخون • غبری دلری
بت لفظنده مسطوردر • هن شیا آهن شیار صبان دموری • هنک
آهنگر دمورجی حداد معناسنه • هن آهن تر بولاد دم که چلکی دیرلر
ترکیبدر • هو آهوبر مغاره • ی آیر قورداشنی دیدکلری علت
بی آیر مثله نوع اوله الالف المقصوره ب آبر بولوت
سحاب معناسنه • و سونکر ابرک معناسنه لطیفی دلیلت جوابرلیت
بوشای حق • بستیت همچون ابرکا کیا • بزا ابزار اول اوتلر که دوکرلر
طعاملر و زرینه اکرلر اصلده عربی لغتدر • اما فارسیده داخی شایع
و ذایع اولمشدر • فارسی کبی تصرف اولنور • جمعی ابازیر کلور • عرب لغتی
اوزره • و بایرینه فا و واو کتوررلر • بو اسلوب فارسی یه مخصوصدر
افزار و اوزار دیرلر • پرب آبرسبز بر مملکت دیدر • جا اجار
مطلقا ترشی یه دیرلر نه اولورسه اولسون • مدا الفله دخی روایت اولنمشدر
جدا جدر بویوک یلان ادم و حیوانی یوتر عبیدراژدر معناسنه • خت
اختر یلدز ستاره و نجم معناسنه • و طالع و فال معناسنه ده کلور شمس فخری
ملک و دین را بقدرت کرکر • گشت مسعود عاقبت اختر • خک اخگر کاف عجمیله

قزل قوره دیرلر بیت یکبک بر د بجلق فرو اخکر نجوم • از منقل سپهر شتر مرغ و
اخکري تفته ایله تقیید ده ایدرلر بیت هوا شش آتش و اخکر تفته بود م • کیا شش همه
زمر و باد شس سموم • مجازا احتمالی د فیعجون سویند کد نصکره قوره اخکر دیسه لر •
مجازا جایزدر • نخکو انکور کاف عجمیله صحاح عجم صاحبی قورق معنا سنه د یمش •
دبا ادبار قره حصاری چیزی بکلو فرو بردن باشد دیمش • ذف اذفر برادر زاده
قرداش اوغلی معناسنه • ار حرف شرط در اکر لفظندن تخفیف اولنمشدر • واره
لفظندن دخي مخففدر • قاجي ار مل ار مل اشکار امیکند • ار همی باد کشیدن بر
بر سر شس • لکن بو معنا یه اولان ار لفظنک راسی مخفف و مشددا ولور •
ر د بوا ارد بور یعنی فستقی رنکه دیرلر دیمش • ر بنی ار پنیر ترخون دیدکلری
اوت • ر د شي اردشیر ملوک عجمدن دورد نجی طبقه که ساسانیلردر اکا
اکاسره داخي دیرلر • اول طبقه یه اول پادشاه اولانک اسمیدر •
واندن اول بو اسمله برکسنه تسمیه اولنمامشدر • و اول اردشیر بن بابک در که ساسان
بن بهمن نبیره سیدر • و بهمن اسفندیار بن کشتاسب بن لهراسب بن اروند رکه
کیکاوس بن کیقباد ک کوچک قرنداشي ایدي • و اردشیر بدلو بو لچ اشنه
داخي دیرلر • زا ازار در هم • ر زیرک ارزیر کر قلاجی • زید ازید • فردوسي
یکی جشن کامست ازید رنه دوکر • بدو روزه راه اندر اید بتور • زب ازبر حفظ
ترکیده داخي مستعملدر • زب ازبر زاء عربی و باء عجمیله بالعکس • ژب
اژبر صحاح عجم صاحبی زیرک و عالم و برکار معناسنه نقل ایلدي • سایر
اسامیسی اژدر لفظنده مذکوردر • و زاء عربي و عجمي بعض یا ایله که آخر حروف تهجیدر
مرویدر • ژدا اژدر بیوک ییلان که آدمي و حیواني یودر اژدر معناسنه •
سایر ادلری اژدها لفظنده اولمشدر • لطیفی چون اژدر جار باست دنیا
کو صفت سر دمنده دارد • زي ازیر زاء عربیله زیرک و دانا بیت
کجاست در همه ایوان کنون چو تو شاهي • کریم و فاضل و دانا و عالمي و ازیر •
وجست و بی نیاز یعنی و بعض لغتده قزان و چولمک قاینمق و تهوع شورلدیه
داخي نقل اولنمش و بو نقل ایلمش • اژیر زاء عجمیله پرهیزکار و بکر قیز معناسنه •
سس اسپر سدکی طوتلان کمسنه • اسد شیر فلکده اسد برجي که کنشه
منسوبدر طبعي آتشي در • سر اسرار زوزک عرب حشیش دیر • ست اشتر
قاتر یغل معناسنه کنیتي ابو المختار در • شي اشپر حاویردید یکلري اشبل
معناسنه • فد افدر برادرزاده و خواهرزاده تد الفله داخي روایت اولنمشدر

شمس در مظالم نثر دمعد لتش • چه غریب و چه خویش وچه افدر • ف افر بکسر الفاء
یعنی دیار عجمده و یا هندده برکوي ادیدر دیمش افر بفتح الفاء نشاطی شدن
و فربه شدن از لاغري دیو نقل • فزا افزار اهل صنعتک التلري الت پیشه
کران معناسنه • و ابزار لفظندن تعجیم اولنمشدر که طعام اوزرینه اکدکلري
اوتلره دیرلر • اوزار داخي دیرلر • بابرینه که ثاني حروف تهجیدر • فاو واو
کتورمک لسان عجمه مخصوصدر • فسا افسار یولار که حیوان باشنه اورلر •
فس افسر سلاطین و خواتین و بنات سلاطین باشلرینه کیدکلري تاج
و اسامي زنانه در • و بو آثار کمال اصفهاني افسر و تخت سراپاي ممالک کشتند
خود تو بودي زجهان لایق تخت و افسر • فوس ک افسوس کر مسخره یه الچي • فسو نک
افسون کر افسونجي سحار معناسنه • فن افشار جلاه چقوري • فشر ک افشر کر
عصار یعني اوتلردن و تخملردن یاغ چیقار یجي • فکا افکار کاف عجمي ایله کوترم
زمین معناسنه • و بو کلو و یورلمش و یرالو کاتبي انکه با تیرت نباشد را است
دل درد و رنج • سینه کج فکرش از بیکان کین افکار باد • کاف عربیله جلهه چقور
و بوزیمش کاف عربیله اولیجاق لفظ عربیدر • فکرک جمعیدر • ک اگر کاف عجمیله
حرف شرطدر • ترکیبده داخي استعمال اولنور • اکر شویله اکر بویله دیرلر اکر
کاف عربیله جلهه چقوري • ما امار حشیل و چر شدر که جلا هلر بیزي وایلکي انو کله چشلر
امار معناسنه • می امیر بک عربي لغتدر فارسیده داخي شایعدر • حتي
تخفیف اید و ب میر داخي دیرلر • نا انار معروف میوه عربیده رمان دیرلر • نب
انبار مشهور غلال طولدوروب صقلیاجق یرک آدیدر • و کلار حلیمي نباشتن
و انباریدن لفظندن صیغه امردر • و بعض ترکیبلرده صفت داخي استعمال
اولنور • او لکي معنا یه داخي بونلردن نقل اولنمشدردیر • لکن اصلي صیغه اسم مکان
نقلک اصلي بوقدر • نب انبر کلبتین و قسپاج کمال اصفهاني آتش از سینه فشانند
چو کوره کرمي • تیغ کیرند بدندان کرمي چون انبر • کاوب معناسنه • نبو انبور مثله
نجي انجیر معروف میوه که ترکیبده کسر الفله مستعملدر • عربجه تین دیرلر انجام کار
ایشک آخری • ند اندر حرف ظرفي معنا سنه • در کیبي اندر فلان فلانه دمکدر دلوسي
ایچرو و اوک معناسنه استعمال اولنور • اما اندر لفظنه تعمق و توغل معناسي
موارد استعمالاتنه زیاده فهم اولنور • بعید دکلدر که زیاده حرف زیاده معنا یه
دلالت ایدر • اولا بعضیلر ایتدیلر در درون • و اندر اندرون لفظندن ترخیم
و تخفیف اولنمشدر • و صحاح فرسده اندرا ر قرداشي و قیز قرداش اوغلنه داخي دیرلر

دبدي وسايرارباب لغت دخي اناواوكي انا قرداشندن استعمال اولنور ديمشلردر
اما تراكيبده زياده استعمالني تعجيب ايدرلر گاه اولور كه بركلمهء آخر ايله تركيب
اولنور اندرخور واندرخور دكبي لايق ديمك اولور وگاه اولور تحسين لفظ ايچون
بعض افعال ومصادره وايلنه ادخال اولنور مثلا اندر نگر در نگر ديرلر بهمان
نظر ايت ديمك اولور واگر اندرو در لفظيله تحسين لفظ ايچون گلان بايي بركلمه ده
جمع ايدراولسه لر بايي دردن تقديم ايدرلر برنج درنشت ديرلر درنخست
معناسنه ونشكر اندرش وبدريا منافع كبي شعراء متقدمين چوق استعمال
ايتمشلر اما متأخرين ايكيسنك جمعي تكلفدن خالي اولمدوغيچون ترك ايتمشلردر
شعرلرنده ايراد اتمزلر ندرخوا اندرخور لايق ديمك اولور واو رميد زخواجه سنايي
مرزبانت جامه اندرخور حيدر روم مرد جوشن اندربر ندودك اندودگر
صواچي نكر انكژر قاصني انكوژر لفظندن مخففدر سايرادلري انكژد لفظنده
ذكر اولنمشدر نكا انكار كاف عجميله حساب دفتر وصانو وافسانه وسرگذشت
وخشل كه جلاهلر استعمال ايدرلر وانكاريدن لفظندن صيغهء امر در ايله صان
ديمكدر ونقل معناسنه نكشت انكشتر كاف عجميله باش برمق فاضل
محقق بويله تحقيق ايتمشلركه انكشترك اصلي انكشت تردر تاءنك بري حذف اولنمشدر
لفظ مركبدر برجزي انكشت دركه معناسي برمقدر برجزي تردر معناسي تفضيلدر
باش برمغه انكشتر ديرلر سايربارمقلرك اوزرينه فضلي اولدوغندن اولور
يوزكه انكشترين ديدكلري اول بارمغه نسبتي اولدوغندن اوتوريدر نكشت سر
انكشت سر مثله نكو انكور كاف عجميله اوزم عنب معناسنه نكوژ انكوژ در
قاصني كه عربچه حلتيت ديرلر انكژر معناسنه وبا اوبار بوكلواوكار معناسنه
وبرلسنه ضايع ايلمك واوباريدن واوباشتن لفظندن كه يوتمق معناسنه در
صيغهء امردر وبعض تركيبلرده صفت داخي استعمال اولنور اژدر مردم اوبار
وماهي كشتي اوباركبي وودا اودر برادرزاده وخواهرزاده افدر معناسنه
وزا اوزار طعامه قويدقلري اوت يام ابراز معناسنه لسان فارسيده واو
بالا ايسنده نواحي واراويدوكي مراد آبيان اولنوبدر وكا اوكار كاف عجميله بوكلو
ديمكدر اوبار معناسنه صحاح عجم صاحبي وبورشمش وكوترم معناسنه ده نقل
ايلمش وك اوكز فتح كاف عجميله جلاه چقورينه درلر وك اوكز كسر كاف عجميله جرما
لفندن دوزلمش چوال جامع الفرس جلهه لريفي وخرما چوبندن دوزيلان ليف
معناسنه نقل ايلمش صحاح عجم صاحبي جلهه جقوري دمش آونك گرفتار اصلش اونگي

يا آيار تاريخ رومدن لفرنهاريمينك اديدركه گنشك انك اورتاسنده جوزا
برجنه انتقال ايدر نعمتي وعجب معناسنه ده گلور ديمش الالف المكسورة
زا ازار اچ طوني عربي در زغا ازغار بخيل سپيه كاسه يعني ناكس معناسنه
سپ اسپر قلقان سپر معناسنه سپه بردا اسپه بردار سپهبد
وسردار معناسنه سفندبا اسفنديار اعلام رجالدندر سفنداه
اسفندار صوگن قيشلي ايي اسفندارمذ معناسنه سفيد اسفيدار اقچه قواق
اغاجي سكند اسكندر حجي جعل ويني سكندر معناسنه تفصيلي انده ونمشدر
واعلام رجالدندر ولسان يونانيده شديد البأس معناسنه در واسكندرك
سايرتفصيلي ذوالقرنين ثاني لفظنده مذكوردر است استبر بوغون و
قالينك غليظ معناسنه اسطير مثله زيرا كه اهل فرسك عادتندن در
طاء تاء اوقمق بس اصل لغت بواولمش اولدي ستا استار التي بوچق
درهم ستير استير استار لفظنك اماله سيدر دگير وشبگير قافيه سنده
استعمال اولنوب بوداخي برمعين لغت عد اولندي شك اشكر
تشديد الراء صحاح عجم صاحبي اوجي ديمش صطب اصطبر بوغون استبر معناسنه
لغا الغار تاراج معناسنه يد ايدر دال مهمله ايله پياده وروزكار دشمني
وبوبكا وبوراده ديمكدر اينجا معناسنه ودايم هميشه معناسنه ابدي
درنگ وراي برزي بي نياز بودكايد آن بخت برگشته باز فردوسي
ابران گذاريم ازايد رشناه نمانيم تخت ونه تاج ونه شاه يدو ايدور
درودگر دلگر معناسنه فره حصاري ودايمي روزگار معناسنه ده گلور
ديمش ين با اين بار بوكره ديمك اولور الالف المضمومة
ستا استاد التي بجق درهم كسر الفلّه استار معناسنه ستخوان خوا
استخوان خوار لوري قوشي ستوا استوار بركن محكم معناسنه
واينانق كشي امين وامان معناسنه كه مقابلي خايندر ثنايي حق ملكي گويد كه
ده تا ده مكافات دهيم ان بحق ندهي ولبس اسان بباشي در شمار
اين نه شرط مؤمني باشد كه در ايمان تو حق همي خاين نمايد خاك وسركين استوار
ستو استور ستور معناسنه سفو اسفور بورنتق ديدكلري
كوچك جانور سين مهمله وشين معجمه ايله داخي مروي لغتدر صحاح عجم
صاحبي ويوزصوبي ديمش سكدا اسكدار چاپار اولاق وبيك
زمانلرده سلاطين سرمنزلده اتلرو بكلر صافلردي تا برخبري ومهر لو مكتوبي

على التعجيل بر مراد اولان يېره اولاشدرملو اولېجاق بر بر ينه اولاشدررلر دي
هر بري كوجي تيدكجه سكردرلردي يورلدوغي يرده انده حاضر اولانه وير رلردي
اشبو وجهله نامه على التعجيل مقصود اولان يېره واصل ولوردي عنصري
تو كويي كز اخبار ايشان همي ٭ فرستد بدو آفتاب اسكدار ديكر از براي
اشتهار صيت تو ٭ خسرو اجرام باشد استوار ٭ وايلجي معناسنه داخي
استعمال ولنور ٭ وقوغالق ديرلر براوتدرحضراف يرلرده بتر ودياررومده
قسطنطنيه مقابله سنده بر شهرك آديدر ٭ سكوا اسكوار صحاح عجم
صاحبي مثله اولاق دېمش ٭ شترغا اشترغار دوه دكني ودوه بياجاغنه
اودت ٭ شت اشتر دوه جمل معناسنه ٭ شكا اشكار كو ساكو
سايرا دلري آشوب لفظنده مسطوردر ٭ شتروا اشتروار دوه يوكي
ديمكدر ٭ شغا اشغار پورسق ديدكلري جانور جك اسفور معناسنه ٭ شغ
اشغ مثله ٭ شغو اشغور مثله بو لغت سين مهمله وشين معجمه ايله مروي
لغتدر ٭ صط اصطر ترازو ميزان معناسنه ٭ صطو اصطور مثله
اميدوار اوموجي ٭ وبا اوبار نعمتي يوكلو ويوديجي فتح الف ايله اوبار
معناسنه نقل ايلمش ٭ ودا اودر طرف سو معناسنه ودره معناسنه
واور كف آزوغ معناسنه ٭ وزا اوزر صواب معناسنه ٭ هنوب
اهنوبر اوزوم جوبي نوع اول في الباء المفتوحة
اجدا باجدار باج آلنجي ٭ اخت باختر بو لغتده اختلاف وار در بعضلر
مشرق در ديديلر ٭ وقدما وفصحا بيتلرن استشهاد كتوردېلر ٭ وبعضلر مغربدر
ديديلر ونيجه اكابر ابياتن اول بابده ايراد ايلديلر ٭ ارباب لغتك اكمل وافخرندن
ابو منصور معيار جمالي صاحبي شمس فخري شويله نقل ايدركه باختر مشرق باشد
وپيش اغلب شعرا وغيرهم چون خاور كويند غرضشان مشرق باشد ٭ وچون باختر
كويند مرادشان مغرب باشد ٭ واين نوع از كلام قدما ونسخ متفاوت تفحص
بليغ كرد ٭ قضيه برعكس است ٭ ومشكلات فرس نام لغتدن بو بيتي ايراد ايدر
بيت خورشيد وار رايت صيت صداي تو بكرفت تا بخاور از حد باختر
بو نوع داخي كلمات اكابر فضلا وشعرايي تتبع ايدوب مشرق ولماسنده ومغرب
اولماسنده نيجه ابيات بولوب جمع وتحرير ايتدم ٭ بو شواهددن شويله فهم اولنور
مشرقده ومغربده اطلاق جايز اوله ٭ واول ابيات بونلردر كه هر كيمك ايسه
اسملري ايله ذكر اولنور ٭ اسدي طوسي اشراط ساعات بياننده ديمشدر بيت

سوي خاور آيد بديد آفتاب ٭ هم آتش كند جوش طوفان چو آب فردوسي سپيده چو از باختر
بر دميد ٭ طلايه سپه را بهامون نديد وله چو از باختر سر بر آورد مهر ٭ زليخا دگر باره
اراست چهر ٭ بخاور فرو شد جهانتاب خور ٭ بر آمد شب از جانب باختر ٭ ويوسف و
زليخا پسنده حضرت يوسف عليه السلام دلوله چاهدن چقدوغي زمانده بويله ذكر ايدر
نظم چو آمد بتر دلب چاه سار ٭ فروزنده شد عالم از هر كنار ٭ تو پنداشتي كز كه باختر
همي بر زدش قرص خورشيد سر اسدي چو شاه جشن سوي خاور كريخت ٭ همه زهن ودينار
وكوهر بريخت شمس فخري كوكب ظلم فتنه وبيداد كشت پوشيده تا حد خاور سلمان ساوجي
زردولرزان آفتاب خاوري زان رزمكه ٭ رخ بتابيد وعنان اكرد سوي باختر عنصري
اي بنفاذ آنكه كر حكم تو ميل داشتي ٭ صبح بباختر شدي شام بخاور آمدي ٭ وصف اجلده
اسدي طوسينك در بيت چو در باختر راند تير از كمين ٭ زند بر نشانه بخاور زمين
خسروي تيغ تو از نيام برون كشت كو بيا ٭ بنمود چهره در تتق خاور آفتاب بيت
مرد ره رو كرتك جاست طوفش بر سماست ٭ بسير خور در باختر بيني وسوي خاورست
شيخ آذري نماز شام كه از كردش قضا وقدر ٭ ز بام چرخ در آفتاد خسرو خاور
اد آو باداور بلكه يېر ويلنزه ويالاق وبردكنلو اوتدر ٭ باد آورده وباد آور معناسنه
ساير تفصيلي انده بيان اولنمشدر ٭ ادبا بادبا بلنزه مروحه معناسنه ٭ ادبر بادبر
آوردي بيللو كمسنه كه الندن ايش كلمز ايتمدوكي نسنه سويلر ابر صاووررلاف
اورر باد بروت معناسنه ٭ وبر لغوج كه اوغلانجقلر لعب ايدرلر فرفر دونر اوازي
چيقار ٭ نعمتي وباد صبا ويو نقه تراشه معناسنه ٭ وخفيف اولان نسنه يه داخي
ديرلر ديمش بادپر بر لغوج ٭ ادخوا بادخوار دبه خايه كه قاولج داخي ديرلر
بادخايه معناسنه ٭ وبنجره ومطلقا بقاجق يېر ديمكدر شي ٭ وسياقة المقاصد صاحبي
بادخوري الفسنرياز وب واو رسميدر سر بر ترقافيه سنده استعمال اولنور
ويل كيچك بنجره ٭ وكذر كاه آب بادخون معناسنه ده كلور ديمش ٭ اد بادر
فرس ايلرينك نثرمي طقوزنجي كوني ٭ ادزه بادزهر ايكي معنايه كلور بري اولدر كه
هر داروكه روحك قوتني حفظ ايلر زهرلردن صاقلر اكا بادزهر ديرلر ٭ ايكنجي
بر معين طاشدر كه بو خاصيتي ايدر ايچك ايله كوتورمك ايله لوني صاري وبوز زرق
اولور ٭ اما صاروسي يكركدر ٭ ارسطاليس ايتدي معدني ولايت چيننده ومشرق
جانبنده اولور ٭ نيجه اكا مشابه طاشلر وار اما اول دكلدر ٭ فرقي اولدر كه بادزهر
يومشاق ولور ٭ رنكي كوكچه اولور كونشه قارشو درلر بلكه حرارت شمس زياده اولېجاق
زير ٭ زهرلو طعام لرك وشرابلرك اوزرينه طوتسه لر درلر ٭ اكر درلمزسه ظاهر دركه بادزهر

دکلدر • بونک حقیقتنده چوق اختلاف واردر • بعضلر دیدیلر که زهرلو جانور اصردوغی
یره قوسالر یاپشور زهری صورار طویجاق دوشر سلک کبی التنده صو قومق کرکدر
تا صویه دوشه زهری دوکله بنه اوزرینه قویه لر تا شوکه دکین که یاپشمز اوله • بعضلر
ذکر اولندوغی اوزره معدنیدر دیدیلر • بعضیلر طاش کبی ییلان بوینوزیدر • اما
حقیقتده طاش دکلدر دیدیلر • بعضیلر بیوک افعیلرده بولنیور دیدیلر • بوبله نقل
ایدنلر داخی کیمیسی باشنده کیمیسی اودنده یعنی مرارهسنده بولنیور • کیمیسی افعی
اولسه برنیجه مدتدن صکره اندن متولد اولوب باشی قاننده بولنیور دیدی • کیمیسی بعضلر
کیک یورکنده بولنیور • وبعضلر کوزنده دردیدیلر • اشبو سببدن که کیک ییلانی
یودر زهرینک حرارتی بدننه یایلور • بو سببدن وارور صویه کیرور یاتور باشنی
یوقارو طوتر کوده سنده حاصل اولان زهرک بخاری کوزندن یکا متوجه اولور
کوزینک طرفنده رطوبت جمع اولوب کوندن کونه قات اندر قات بیغلور منجمد اولور
کوزه درلر دوشجک الورلر • بادزهر اودر دیدیلر • والله اعلم قره حصاری منجنیق
معناسنه ده کلور دیمشدر • ادسا بادسار باشی بیللو یعنی وقارسوز خفیف اولان
اسدی کس از بادساری دلاور مباد • که بدسر از بادساری بباد دوله فکندی بمردی
فن اندر هلاک • نه مردیست کان بادساریست پاک معزی از شراب تیغ بودی بادساران
بادساران را شراب • وز طعان رمح بودی خاک آن را طعام • ادس بادسر
مثله • ادغ بادغر بای اوی که ایچنده کف کف ییلرا سرا ولا لطیفی بهر مجلسی کوفت
ای زشت غر چو در باغ خانه شد بادغر • بادغد معناسنه • ادف بادفر برلغوج بادبر
معناسنه • و آوردمی بیللوکمسنه بادسار معناسنه • ادفو بادفور دیدوکن
طوتمز کیشی • ادک بادکر قصرغه که چرخ اور آن بیله دیرلر کرد باد معناسنه • سایر اسامیسی
بادکرد محلنده تفصیل اولنمشدر اسدی بره بادکرد کشت و آشوب خاست •
همه برده روز کشتی چو خواست • ادکی بادکیر سیل کیرمکیچون بوجه یا یلان بره دیرلر
بادسنج معناسنه • وبیالی بازاوی بادغر معناسنه • ادبا بادیار نعمتی وکرمش
طوغان وراز یانه معناسنه نقل ایلمش • ادی بادیر خشل اغاجی داونکودرک که یقلمغه
طورآن دیواره وصنمش اغاجه دوشمون ایچون طیارلر شمس فخری نیست دیوار حصن
دولت را • به زنا بیداو دکر بادیر • بار باء عربیله اینجه معناسنه • باریک اینجلمش دیمکدر
ویوک حمل معناسنه • واولو بزرک معناسنه نته کم ای بار خدا دیرلر خدای بزرک
معناسنه • وکز دیمکدر مره وشوط معناسنه • که یکبار ردوبار دیرلر • برکز ایکی
کز دیمک اولور • و اغاجدن بتن یمیشه دیرلر • اویمیشی که کرسه آدم یمکه قابل اولسون

کرکه اولماسون • اوزرنده یمش اولان اغاجه درخت باردار دیرلر • ویمیشلو اغاجه
شاخ پربار دیرلر • آدم یدوکی شاخ بلوط کبی که اکا ترکیده کستانه دیرلر • یمیدوکی
بلوط کبی که ترکیده پلید دیرلر • بیت چو باشد بر دولت برتو پربار • فروتر باش
همچون شاخ پربار • بار اولی باریدندن اسم فاعلدر صاحبجی معناسنه • بار ثانی
اغاج یمیشیدر • وباریدندن اسم فاعلدر • نته کم ذکر اولان بیتدن ظاهردر •
وچچک معناسنه ده نقل ایلمشلر • واجازت معناسنه داخی کلور • رفتم انجا بار
ندادند دیرلر بیت نداد ندی برش چو باد را بار • نبودی افتاب سایه را کار •
ودیوان کونی خواجه عطار از قضا آن روز روز بار بود • پادشه در حکم کیرودار بود •
خواجه اصی فلک که دوخته در خرقه تنکهای نجوم بر آستان نو در روز بار کهنه کداست •
صفه بار دیرلر • دیوان خانه • وسلاملق معناسنه خواجه ظهیر فاریابی سپیده دمکه
زند بر خیمه در کلزار • که از سراچه خلوت رود بصفه بار • وباریدن لفظندن صیغه امردر
یاغ دیمک اولور • وبعض ترکیبلرده صفت داخی استعمال اولنور مشکبار وکهربار
کبی • صحاح عجم صاحبی ویول طریق ومجال معناسنه ده کلور دیمش • پار باء عجمیله ییلدر
یعنی کیچن ییل دیمکدر • عام اول معناسنه • صحاح عجم صاحبی وقاپو اوکی دیمش •
اران ب باران بر فایده لی یغمور • اران کی بارانکیر الاجق که یاغموردن
قاچوب اکا صغینورلر • ادرد باربردا یوک کوتورجی • ادبا باربار کرره معناسنه
دیمش • ویوک وحصار وچچک • بارکیر وچیقمز صوقاق • ادب باربر یوک چکیجی حمول
معناسنه • اردا باردار یوکلو عورت حامله معناسنه • ادکی بارکیر نعمتی یوک
طوآری ویوک طوتیجی یعنی یوکلو دیمک اولور • بارکی معناسنه دیمش • وسیلة المقاصد
صاحبی حلیمی برنوع اندر بدوی یه وعربی یه مقابل ایولو و یاوزلو اولور دیمشلر • اره پاره
پاره پاره • پاره پاره لفظندن تخفیف اولنمشدر فردوسی بشمشیر کردش همه پاره پاره
تهی ماندان کشور از شهریار • ازا بازار الش ویرش اولان یره دیرلر • ترکیده داخی
شایعدر • وصاتو یعنی بیعه داخی بازار دیرلر • ازا پازار باء عجمیله چارق که ایاغه
کیرلر • وطولاق که بالدره طولارلر • پاتاوه معناسنه • پاوزار لفظندن مخففدر •
وهرنکه انوکله اوا اورترلر • اژب باژبر ژاء عجمیله آغوطاشی • اژدا باژدار
زاء عربیله طوغانجی معناسنه • بازی دار مثله • باژدار باء عجمیله وزاء عجمیله
خواج الیجی دیمکدر • ارکدا باژکدار موافق وکینه کلیجی نعمتی زاء عربی وعجمیله
اخی معروی لغتدر دیمش • اژکی باژکیر باء وزاء عجمیله اژدها قویروغی • باژکیر
وزاء عجمیله عشر وخراج الیجی باژدار معناسنه • ارم بازم اغوفعی ایچون دفع ایدیجی

باد زمر معناسنه • اصلی تفصیلی ایله پادزهر لفظندن اولمشدر • اری کبی بازی گیر
اولیوبجی • ازیو بازبور زینتلو نعمتی تکرار معناسنه ده کلور دیمش • ازیا بازیار
طوغانجی بازدار معناسنه • ارباب لغت بویله نقل اتمشلردر • اما افاضل محقق
دقایق الحقایقده باز یار باغ اوکاریجی دیمکدر • باغبان معناسنه • اصلی
باغ یار در • لغت فارسیده غینله زایی بر برینه تبدیل ایدرلر • مثلا گریزده دیر گریغ
دیرلر دیو تحقیق اتمشلردر • استا باستار خشو ورایدو واقع اولان عبارتده
که سوزاراسته برکمسنه یه صاناولور غیر محلده تلفظ ایدر اکثر بودر که مرکشی بر لفظی
معنادار اولور • سوز سویلرکن بی اختیار اول معنادار اولدوغی بی معنی لفظی تلفظ ایلر
اول لفظه پاستار دیرلر • نهمان معناسنه شمس فخری باوجود از شهان پاستان
چرخ ناردبر زبان جز پاستان • جامع الفرس صاحبی واصطلاح وعبارات که سویلیورلر
دیمش • اسدا پاسدار بکجی پاسبان معناسنه • اشنه د پاشنه در
بای عجمیله قاپو اوکچه سی • اغ پاغر مربومری که بنی ادمک بدننده ظاهر اولور که ترکیده اکا
اور دیرلر پاغر معناسنه • اکریا پاکریار پاک دامن معناسنه در • الات پالات
یوجه رک دیمکدر برتو معناسنه • الا پالار اول اغاجدر که خانه نک چاقو ورینه
قورلر بعده اوک سقفنی انکا وستنه ایدرلر • بیت زمین خانه باغ از زبرجد ست و
عقیق • عجب مدار که هست از زمرد ش پالار • پانغرار نعمتی ایاق طولاغنه دیرلر دیمش
و باور راست کو معناسنه و باوریدن لفظندن اسم مصدردر و صیغه امردر
بیت مردم زغمت جانا گر نیست ترا باور ایلینه رخسارت بیش دهنم اور
فاضل محقق باور تصدیق معناسنه کلور دیمش بیت نیست در فن خود ه چون
تو زشهان همتا • باز برسل ز سخنم گرت نباشد باور • صحاح عجم صاحبی واوتا نمق
واسرکمک معناسنه ده نقل ایلمش • اوزا پاوزار چارق وطولاق که بالدره
طولارلر • پازار معناسنه • وجلاهلرک ایاغه باصدقلری که عوبجه معلی دیرلر
ایافرا پای افزار مثلا چارق وطولاق معناسنه دیمشلر که تحریر اولندی
وسیلة المقاصد صاحبی وحلیمی پایوج که عامه تحریف ایدوب پاوزار دیرلر
دیمشلر • سایر ارباب لغت چارق وطولاق معناسنه دیمشلر که تحریر اولندی
ای اف پای افزار مثلا • ای فش پای افشار مثلا سین مهمله و
شین معجمه ایله مرویدر • ایدا پایدار ثابت ومحکم معناسنه • اصلده ایاق
طوتجی دیمکدر • زیرا لفظ دار داشتن لفظندن صیغه امردر • ای زا پای زار
چارق وطولاق پای افزار معناسنه • سایر اسامیسی پازار و پاتو لفظنده

تفصیل

107

بیل اولنمشدر • ایزه پای زهر آغو دفع ایده جک پادزهر پازهر معناسنه •
بیر سکون بای ثانی ایله ولایت هندوستانده وجلشه ده اولور • برغایتده
قوتلو یرتیجی مشهور جانوردر • بیل وارسلاندن قویدر دیرلر • نته که وصفنده بو بیت
دینلمشدر بیت دژاکه ددی سهمکین بیکرست • بزورتن ازمرد وافزونترست
ورستم زالک جنک کوننده کیدوکی کیمنک ادیدر • مذکور کیمه الات وحرب تاثیر
اتمزدی دیرلر • ببر بیاننده دیرلر • بالکز ببرده دیرلر فردوسی از ایران بتوران
برآمد به ابر • که امد خداوند کوپال وببر • سایر تفصیلی ببر بیان لفظنده ان شاء الله
تعالی بیان اولنور • پیر بای ثانینک ضمه سیله تدبیر معناسنه ببر صحاح عجم صاحبی
ارسلان • الباء الثانی فارسی • ب بتر صیغه تفصیلدر • برامرزق معناسنه
بدتر لفظندن تخفیف اولنمشدر • تانک تشدیدی وتخفیفی جایزدر • تغو تیغور
عام ریجیلرده قوشلرده بورون منقار معناسنه المیش • سایر حیواناتده فایناق
چنکال معناسنه • حلیمی سایر حیواناتده الن معناسنه دیمش • نعمتی انساندن وحیوانده
انف معناسنه دیمش • وقره حصاری امر نماز آمنتمار ودیکر حیوات رابیردن
دهان باشد دیو نقل ایلمش • وبو لغت عین معجمه ایله وغین بربنه قاف ایله واخری راء
مهمله ایله وزاء معجمه ایله وبادن صکره نون ایله داخی مروی لغتدر • شمس فخری قاف ایله
قاف ایله ولغوی زاء عربی بابندن تنور مثلردر • زابابندن استشهادی پازلمشدر
واولی بایله که ثانی حروف تهجیدر • وتا ایله که ثالث حروف تهجیدر روایت اولنمشدر
سوزنی نهاده اندرزن بچه من از سر • لبان سک بچه تیغور بر درسوراخ • تکو
تیکور قوزالجیلا ایراندن اولور برنوع ریجالدر • تی غیر بوغچه معناسنه • تیا تنبیار
بای عجمیله بلا ورنج و دیو معناسنه دردیمش • خت او بخت آور بختلو دولتلو
معناسنه • خنو بختور کوک کورلمک ویلدرم رعد وبرق وصاعقه معناسنه
خنیا بختیار مثلا • حجو بخجور مثلا • خناشر که بخناش گر رحیم معناسنه
خی بخیز بسوبیری کیمین معناسنه • داخت بداختر باوز طالعلو • دت بدتر
تبرام زرف • دبد بدپدر اوکی آته لطیفی حال دلم بدست عتاب رقیبتی • چون حال
طفل کشته دراز اربدپدر • دپدر بای عجمیله اتا والد معناسنه بدره بای عربیله
لفظ فرکبتده رخارج معناسنه بدر رفت طشره چقدی • دریاد بدیادر دکر الخنده
دیمکدر • بای معزوده مفتوحه بابندن بو محله مناسب بعض تفصیل ذکر اولنمشدر •
دنجو ابدسوار اسب توسن وانا وزرنده اوتوری بلمز کمسنه • دکا بدکار
باوز اشلو مفسد معناسنه • دراند بدراندر مثل بدپدر بدر ندر الفنسر مثل ند

ذي پذير باء عجميله پذيرفتار لفظندن مخففدر قبول اتمه معناسنه اسم مصدر در
ومناط فعل استعمال اولنور يعني قبول اتمك وقبول ايدجي وبايندان معناسنه
ذي پذير پذيرفتن لفظندن صيغهٔ امر ووصف تركيبي در فرمان پذير كبي بويرق
قبول ايدجي معناسنه واسم مصدر داخي استعمال اولنور قبول اتمك معناسنه
ذيرفتا پذيرفتار پذرفتار معناسنه ذيرفتكار پذيرفتكار مثله بر باء عربيله
كوكس معناسنه كلور سينه يه مرادف اولور نته كم مهر ومشتري صاحبي محمد عصارك
بو بيتندن ظاهر در بيت برسيمين ومبكر دسينه بصفوت برطلاي عنبرينه
بوندر كه محبوبلره سيمبر وسيمين بر ديرلر ومثلر در اما فاضل محقق دقايق الحقايقده
بويله تحقيق ايدرلر كه بر كوكسك ايكي جانبلر يدر بر بند كه اكا لسان تركيده كوملدرك ديرلر
اندندر بر سينه نك غيري ايدوكي بو بيتلردن ظاهر در بيت بروسينه ان صنم سيم تنك
همي داشت از تخته سيم تنك فردوسي بزد بر بروسينهٔ اشكبوس فلك آن زمان
دست او داد بوس قوجاغنه الدي ديجك يرده عجم در بر كرفت ديرلر وبر عذارك
محاذيسنده در نته كم بو بيتدن ظاهر در بيت همه نارنج غبغب نار پستان
عذار وبر كلستان بر كلستان وپان معناسنه داخي كلور اما رايه كسره ايله
ديروب اضافت ايله استعمال اولنور عجم بر فلان دير تركيده فلان يانى ديمكدر
بيت رفتم بر طبيب كه پرسم علاج درد چون ناله ام شنيد روان در فراز كرد
بر طبيبك معناسي طبيب يانينه ديمكدر كاه اولور اضافتي المعني في اولور يانند معناسن
افاده ايدر بيت كه خرد علامي كه از ننك و كنك بر او بود چون بر نام و ننك
ظاهر بودر كه برك معناي مذكورده استعمالي استعاره طريقيله در معناي
اصليسي سينه نك يانلريدر نته كيم ذكر اولندي وباغ وباغچه وبوستان و بونلرك
كبي نه وار ايسه حاصلنه بر ديرلر نته كيم خلاصة الفتاوي صاحبنك بو سوزندن
اكلنور نزل الكرم يعني بر باغ و بر زمين بيت درين باغ از كل سرخ وكل زرد
پشيماني نخورد انكس كه بر خورد خصوصيله تخمه بر دينور بيت كه يوسف نه
از كوهر ديكر ست كه با ما زيك شاخ واز يك بر ست ميوه ايله بارك وبرك
فرقلري وار در ميوه خاصدر آدمي يدوكي نسنه در لركه اكا عرب فاكهه دير بار
مطلق اغاج بتان نسنه ديرلر كرك آدمي يمكه قابل اولسون كرك اولماسون
بر اعم در برك اغاج نسنه شمولي اولدوغنه فردوسي نك بو كلامي شاهد در بيت
درختي كه شيرين بود بار او نكردد كسي كرد آزار تو وكر زانكه شيرين نباشد اشياني
زيا اندر آرند ناكه سرش وبرايله بارك فرقي شاعر ماهر مذكورك بو شعر مشهورندن

معلوم

معلوم اولور بيت درختي كه تلخست ورا سرشت كرش در نشاني بباغ بهشت
ورش جوي خلدش بهنكام آب به بيخ انكبين ريزي وشير ناب سر انجام كوهر ببار اورد
همان ميوهٔ تلخ بار آورد وبرج قدر علي معناسنه اوزره ديمكدر برجان ديرلر
جان اوزره ديمك اولور وبو معناده اسم داخي استعمال اولنور نته كيم حافظ
شيرازي ديمشدر بيت ساقي مي بر كفم نه تا ز بر بر كنم اين دلق ازرقي فام را تا زبرم
تقديرنده در ونصيب معناسنه ده كلور شمس فخري زين خوان انكس خورد بر كو
مدام در دم ايشان بود چون بار دم وبردن لفظندن صيغهٔ امر در بعض
تركيبلرده صفت داخي استعمال اولنور دلبر كبي وكاه اولور كه فعللر ومصدرلر
اوايلنده همان تحسين لفظا ايچون كلور وقرارگاه معناسنه در كه لسان
عربده اكا وطن ديرلر تركيده بير ديرلر متوطنه بيرلو ديرلر فردوسي فرستيم
نزديك افراسياب نه آرام جويم بر بين بر نه خواب وزبر كه يوقارو معناسنه
معناسنه در كاه اولور كه زاسني حذف ايدوب بر ديرلر بنه مراد معناي
مذكور اولور بو تقديرجه بر زبر معناسنه ده استعمال اولنور جامي
چپ و راست پيش وپس وزير و زبر زليخاي بت روي بد سر بسر صحاح عجم
صاحبي وقطعا معناسنه ده كلور نته كه شيخ سعدينك بو بيتنده ظاهر در
بيت عاشقان كشتكان معشوقند بر نيايد ز كشتكان آواز بر نيايد ده
اولان بر اي قطعا نيايد ديمكدر ديمش بيت لرزه بر افتاد بمن بر جو بيد
روي نكشته ودل نا اميد پر باء عجميله مطلقا ذروه معناسنه استعمال
اولنور مثلا طاغ باشنه بركوه ديرلر واوسكفك وتاجك يوقارو قوريلان
بيري وقنات ويوك وپلك وپريدن لفظندن صيغهٔ امر ووصف تركيبي در
نعمتي بر ماغلا اولنان حسابه ده ديرلر ديمش راب برابر مساوي معناسنه
رابرار صلح اشتي معناسنه وبو قارو كتور وقالدر ديمكدر رب بربر
باشش تراش ايدجي تركيده داخي مستعملدر وبر مملكت ديدركه كوزلري
چوق اولور ويوقاروان يوقارو طشره معناسنه وانك دستنه واكا
واپكاره ديمك اولور رت برتر يوجارك ديمكدر اسم تفضيل صيغه سيدر
اعلى معناسنه رتي برتير برتا واوقي واوق يلكي رخو برخور واو رسمي ايله
برخوذ قافيه سنده نصيب معناسنه كه برخوردار نصيبلو ديمك اولور
برخوره واو اصليله منصور ومقهور قافيه سنده اورتاق شريك وانباز
معناسنه شمس فخري هميشه تا بود آيين سور وماتم ياد مخالفان ترا ماتم دشمنا سور

زملک وحسن جوانی وسلطنت برخور • که از شهان جهان نیست شاه را برخور •
رنور دا برخوردار نصیبلو وکونجی معناسنه • داور سیمی وواو اصلی دا اسخ
استعمال اولنور • ردا برادار اصلمش ویوقار وطوت دکتور دیمک اولور
وبردن لفظندن اسم فاعلدر • ایلتجی دیمکدر • قیاس اول ایدی که بردار داخی مضموم
اولا ایدی لکن استقلا تندن با مفتوح تلفظ ایدی • ردبا بردبار یوک کوتورجی
استعاره طریقیله حلیم اولان کمسنه یه دیرلر • رده دا برده دار طوتوق
طوتجی • رده دبرده در دال ثانینک کسریله پرده یرتیجی معناسنه • زرگ
برزگر بادن صکره راء مهمله نک سکونیله وکاف عجمیله اکنجی حارث معناسنه
بیت کار خالد جز بجعفر کی شود هرگز تمام • کاین یکی جلاّ هکی داند دکر برزگری
زریک برزیگر مثله • زه بر برزه برزر نعمتی اکین وبر قفتاندر که ابرشمله
ویوکله طوقنمش اوله دیمش • رستا برستار دباب لغت قول وقراوش
معناسنه دیر ویدیلر • اما فاضل محقق قایق الحقایقده بویله تحقیق ایدرلر که
پرستار طپوجیدر پرستنده کبیدر قول ولمق لازم دکلدر • اندن عامدر
بیت زهر در پرستند کانت بود • همه از ادهم بنده کانت بود • خدمتکار ایله
پرستارک فرقی وار در • بیت اگر نیز بد خاده او نفرار • همیدون پرستار
بدبی شمار • تعظیما تدب کابری سلاملامین کمسنه یه پرستار دیرلر • اما خدمتکار
پرستاره دیمز فرقی للتی انکیچه • رسیاندا برسیان دار ماطلق دید کلری
کرطبیبلر فاتنه عمه الزامی دیرلر • برسیان دار ومعناسنه • رفندا
برفندار نعمتی مفسر ومفتی وشارح واستاد ماهر معناسنه در دیمش • دکا برکا
کاف عجمیله مشهور آلت که انکیله دایره چزرلر • واطراف وجوانب قیاس ایدرلر
کاتبی انکه در دور تو پا برون نهد از دایره • درره سر کشتکی برکار چون برکار باد
تعریب ایدوب فرجار دیرلر • رگ برگر طوق مرصع در که عجم پادشاهلری بوینلرینه
طقارلر • بیت عدو را از تو بهره غل وپابند • ولی را از تو بهره تاج وپرگر •
یاخود مطلقا طوق وتیره معناسنه • رگزا برگزار کاف عجمینک ضمه سیله
ارمغان معناسنه • رینو برینور پرلغوج بادیر معناسنه • سایر اسامیسی
بادیر لفظنده ذکر اولنمشدر • رندآو پرندآور غایتده اعلی جوهر لو قلیج که برند
کبی کوهرینور بیت کوه چون پرنیان بود چون یافت • قوت دست وبرندآور
اسدی همی زهر زخم برندآوران • برآمیخت باخون کند آوران • روا پروآر
بروردن لفظندن اسم مصدر در بسلمه وبسیو معناسنه • مثلا کاو پروآر دیرلر

بیسو صغری دیمک اولور • جامع الفرس صاحبی بسلمک معناسنه ده نقل ایلمش
دقولای ومیل وکاز طوقماغنه داخی دیرلر دیمشلر وشنی • روردکا پروردکار
بسلیجی معناسنه حقیقتده حق سبحانه وتعالینک اسملرندندر • رهس پرهسر
اوجی سوری کلمک فراشه معناسنه • رهیزکا پرهیزکار زاهد • ری پری
دون دکل اوته کی کون • ری افسا پری افسار اوچق طوتمش کمسنه عبیده مصروع
دیرلر سایر اسامیسی پری زفت لفظنده مسطوردر • ریدا پریدار جنی ایله
مصاحبت ایدن کمسنه • ریرر پریریریرا اوته کی کون دکل داخی اوته کی کون
ریرتریری پریرتر پریر قره حصاری وصحاح عجم صاحبی پریر پریر معناسنه
نقل ایلمشلر • زیرم بری پریم پریر مثله • رجو رنغله معناسنه وتمام شعله
وتخم معناسنه که تخم معناسنه عربی اولور • زرک برزکر کاف عجمی ایله اکنجی
حارث معناسنه • زز وبرزور مشغول وتحملو معناسنه • ژش پژسر
طاز باشلو • ژنکا پژنکار دباغ نعمتی ودهرجی حدادمعناسنه ده کلور دیمش
صحاح عجم صاحبی باوزاء وکاف عربی وبا وزاء وکاف عجمیله نقل ایلدی پژنکر
مثل دباغ معناسنه • پژنکار لفظندن مخففدر • ژوی پژوبر بجنس مردار وچرک
وچرکین معناسنه • بعض نسخه ده اخری نونله یازلمش • صحاح عجم صاحبی اخری نونله
بانندم کتورمش • زه کا پژه کار کنهکار معناسنه • بژده مثله • ری پژیر
باوزاء عجمیله یوک رشن وقنات جناح معناسنه • ستا بستار پرستار
لفظندن تخفیف اولنمشدر • ست بستر کبه ورک دیمک اولور • سخو
بسخور یم صوکی لس خورد معناسنه • داور سیمیدر مرو عنبر بجهت قافیه نک
استعمال اولنور • وشین معجمه ایله بشخور داخی مرویدر • سد یو بسد یور
نعمتی عوام غلط ایدوب پستوری دیرلر • یعنی صنعت بلمز عجمی دیمکدر • لکن بو
افتده شبهه وار در زیرا فی علم اوزره ورلفظی دات نسبت ومصاحبت
ایچوندر • نته کیم صنعتده ماهر اولان کمسنه یه پیشه ور دیرلر دیو نقل ایلمش
بعض نسخه ده پستیور دوشمش • سند بسند اتا برقرداش واتالق
واوغوللق معناسنه ده کلور دیدیلر شمس فخری کین او از قبا آیل دشمن
نه بسند رهلد نه دختسند ر • شا بشار وباکسر معیار جمالیده نثار
معناسنه شمس فخری بشیر باد صبا مژده کل آورده است • همی فشاند بپاش اردو
شاخ سرو بشار • اسدی روایتنده سیم کوفت معناسنه نقل اولندی
بشت بشتر وبالضم باء عربی وعجمی ایله مرویدر • حضرت میکائیل علیه السلام

شمس فخری • میر ساند بخلق دست تو رزق • بی تقاضا و منت لبشتر • محبوب العارفین ده
پشیمانی معناسنه نقل ایلمش • بجی بنجیر باء عجمی و حرکات ثلثه ایله مرویدر • باء عجمیله
برقانی اغاجدر که اندن نفیس یایلر دوزرلر • و کسر با و شیندن صکره نون ایله شنخیر
داخی لغتدر • شخو شخور و بالکسر یم صوکی عنبر و عبهر قافیه سنده مستعملدر • شخور
معناسنه • واو رسمیدر سین مهمله و معجمه ایله داخی مرویدر لغتدر • صحاح عجم صاحبی
ارتوق سوز معناسنه نقل ایلدی • قبا بقبار • نعمتی سیاه کلیمه دیرلر دیمش
کی بکیر خیار شنبه • لاجو بلاجور • نعمتی قره صغر معناسنه دیمش • لاژ ور مثله
بلاژ ور مثله • تا و پتاور • و بالضم جبان ذُل معناسنه • نبذا پنبه زار پنبقلق
دیمک اولور • بجهی پنجهیر بنخره • بوشکور • بکیفت الکی رفته از پنجهیر • ممیع از وم عکت
کرم سیر • ندا بنداز اوکوت طوتجی • ند بندر اوغراق یری • ندکی بندکیر
زکن و لکن و خشل اغاجی • نغو بنغور • عامدر پرتیجیلره قوشلرده بورون منقار معناسنه
سایر حیواناتده چنکال معناسنه • بو لغت تا ایله که ثالث حروف تهجیدر مرویدر
سایر تفصیلی انده اولمشدر • نقو بنقور • نعمتی براشدر قوشلر باشیله و قندو
سدایله بیشورلر دیمش • نی بنیر معروف ساردن اولان جبن معناسنه که ترکیده
یابی مقدم و نونی مؤخر قلوب پنیر دیرلر کنشیتی بو مسافردر • وا بوار هلاک
معناسنه عربیدر • ها بهار ارباب لغت یاز ربیع معناسنه و تنجانه ادیدر
دیمشلردر • اما فاضل محقق دقایق الحقایقده بو وجهله تحقیق ایتمشلرکه لسان
فارسیده بهار پیراغه اطلاق اولنور چیچکه ده ایکیسندن اعم معنانک
اسمیدر • پیراغه بهار دیدکلری نته که بو بیتده ظاهردر بیت کل بی آفت باد
خزانی • بهار تازه بر شاخ جوانی • اسکی پیراغه کهنه بهار و تازه پیراغه نوبهار دیرلر
بیت پر جوشن سبز چون نوبهار • بزیر ابلقی تند چون روزکار • ترنج
اغاجنک سایر اغاجلره مخالف پیراغی دوکلمسندن صکره اولدوغن خسرو بو بیتده
بیان ایتمشدر بیت رسم ترنج است درین روزکار • میوه دهد پیش وپس آرد
بهار • لسان فارسیده فصل ربیعه هنکام نوبهار • و فصل خریفه هنکام
کهنه بهار دیرلر • لفظ هنکامی حذف ایدوب اول فصللره نوبهار کهنه
بهار دخی دیرلر • مجازا یالکز بهار ده دیرلر • فصل ربیع مراد ایدینورلر نته کم
بو بیتدن ظاهردر بیت خلوت از اغیار باید نی ز یار • پوستین بهر دی آمد نی
بهار بیت درخت اندر بهار آن در فشاند • زمستان لاجرم بی برک ماند •
و تنجانه معناسنه ده کلور بیت ممانا که کمتر بد از شش هزار • بت لاله رخ چو

نکار بهار فرخی • وثاق از و چو بهارست و او درو چو صنم • سرای او چو بهشتست
او درو چو حوراست • بو معنایه کسر با ایله داخی مرویدر • هـ بهر بسکون ها ایله حرف
تخصیص در • لام جاره معناسنه ترکیبی اوتوری دیمکدر • بهر توسندن
اوتری • بهر من بندن اوتری دینچون دیمکدر • نعمتی و آتی و یلدز شعله سی و حصه
بیت مراز و همه رنج بهر آمدست • کنز و بار تریاک زهر آمدست • و بای کشتی
معناسنه ده کلور دیمش • پهلو دا پهلودار • اپاکولو معناسنه • پهلو و پهلوور
مثله • هما بهمار • بسیار معناسنه • پهنا و پهناور اینلو و بعضی عریض
معناسنه • فاضل محقق شویله تحقیق ایدرکه مبالغه ایله اینلو دیمکدر پیره عجم
پهناور دیر • نته که بو بیتده نظامی کبر بیت آب جیحون با چنین پهناوری
اسب ما را تا میان آید همی • معنای مبالغه پهناده کی الف افاده ایدر • تنومندکه
مبالغه یی تنوکی داوا افاده ایتدوکی کبی نته که محلّنده بیان اولنمشدر • پهبو
پهبور اعلام رجالدندر ایو اوغول دیمک اولور • اصح کسر له در • پامب
پیامبر خبرجی پیغامبر معناسنه فاضل محقق بویله تحقیق ایتمشلرکه پیامبر ایکی
کیشینک آراسنده واسطه اولوب خبر ایلتن کمسنه یه دیرلر انبیایه
علیهم السلام پیامبر دیدکلرینه باعث امتلرینه خبر ایتدکلری اعتباریله در
حق تعالی حضرتندن یا بالذات یا جبرائیل علیه السلام واسطه سیله نته کم بو بیتده
ظاهردر بیت پیامبر ز جبریل چون بشنوید • بیارید بیجاده بر شنبلید • پیامبر
الفاظ مرکبه دندر • برجزئی پیام درکه معناسی بیان اولندی • و برجزئی بر در ایلتجی معناسنه
اسم فاعلدر • بردندن اصلی بر نوع در ترخیم اولنمشدر • بر دنوع با مضموم ایدی یا قیاس
مقتضاسنجه اول ایدی که بَرده با مضموم اولایدی فتحه یه تبدیلک وجهی دفع اشتباه
بریدندن مشتق اولان بُر که کسیجی معناسنه در • بانک ضمه سیله در • پیامنک اصلی
پیغامبر در غینی حذف اولنمشدر خبرجی یه پیغامبر دیرلر • کاه اولور الفنی داخی حذف
ایدرلر پیغمبر دیرلر • پیغمبر ده پیمبر ده بیر معنایه در بیت بدانست کان درج پیغمبر
که پیغمبر بدان اندرست • ید بیدر • صحاح عجم صاحبی خرمن معناسنه نقل ایلدی •
ی بیر کتبه کبا جک لباس • لیب لی بسیر عنصری عرصه میدان یقین راکند
کو کبه حشمت اوپی • پیغب پیغمبر مثله • بکا پیکار • کاف عجمیله جنک صواش معناسنه
وجری معناسنه • پیغامب پیغامبر خبرجی ایلجی معناسنه • بکا پیکار جنک صواش
وجری فرخی ز پیکار روز کرز و زوبین و تیر • زمین شد بکردار دریای قیر
اسدی چو زنهار خواهند زنهار ده • که زنهار دادن ز پیکار به • پکیا پیکیاره

106

براوغوردن دیمکدر ٭ پیک پیکر کاف عجمیله صورت شمس فخری قالب معناسنه در
دیو نقل ایلدی اشبو بیتی انشا ایلدی بیت اوچو نورست و ملک داری جسم ٭
اوچو روحست مملکت پیکر فاضل محقق بویله تحقیق اتمشلرکه پیکر کالبد ایله مدلولده
مشترکدر ٭ نته که بیت مذکوردن ظاهردر ٭ اماالرنجه فرق بوجهتدندرکه کالبدده
هیأت وشکل معتبر دکلدر ٭ پیکرده معتبردر ٭ پیمبر پیمبر خبرجی پیامبر معناسنه
الیای المکسورة دیدر بای عجمیله صحاح عجم صاحبی ترکون کیلن قفتانه
دیرلر دیمش ست پستر دوشك ٭ پس پسر اوغول ابن معناسنه در ٭
مطلقا ساده رواولسون وصفاالکوا ولسون اکرچه ارباب هوا دشعرا وظرفا
صقالسنز اوغلان معناسنه استعمال ایدرلر ٭ پسراند پسراندر اوکی اوغول ٭
سند پسندر بابا برقز قرنداشش بیت کین اوازقبایل دشمن ٭ پسندر
هله نه دختسندر ٭ دختندر بابا برقیز قرنداشدر ٭ سیا بسیار چوق کثیر معناسنه
شا بشار نثار روسیم کوفت مفتوحه بابنج تفصیل اولنمشدر ٭ دقاردره
معناسنه ده کلورکه خسته نك سدوکنی طبیبه کوسترمك اچون شیشه یه الورلر
شنجو بشنجر واور سمیدر سرورعبهر قافیه سنده استعمال اولنور صو چکدکدن
صکره باقی قلان جرعه سؤر معناسنه ٭ شنجی بشنجر بای عجمیله برنوع فانی اغاجدر
که اندن یای دوزرلر ٭ غا بغار ایرماق یعنی قینار اقار صو بکار معناسنه ٭ کا
بکار کاف عجمیله مثله غین معجمه ایله کاف راسنده تبادل وتواجی واردر ٭
لو بلور مشهور آق طاش مصفی کبیدر ٭ غایت بو سنك معدنی ولایت
کشمیرده اولور آق طوز کبی منجمد اولور ٭ اکرانی دوکوب سحق ایدوب یاقوت وزمرد
انك ایله محکم سلسه لر غایتده شفاف ایدر ٭ غایتده لطافتندن حباله ایله جواهر
صورتنه قویارلر ٭ خاصیتی اغزده طوتسه لر صوسزلغی کیدررکو تورمسی پراکنده
ومشوش دوش کورمکی منع ایدر ٭ بعضیلر ضم با و لام ایله نقل ایتدیلر ٭ اصح کسر با و
فتح لام مشدده ایله در ٭ ناك بناکر کاف عجمیله یاوجی معناسنه ٭ ندا بندار
بای عجمیله صانوظن معناسنه اسم مصدردر ٭ دنیم صیغه امردر ٭ وبعض ترکیبلرده
صفت داخی استعمال اولنور ٭ دوربندار زنیك بندارکبی ٭ نکا پنکار باو کاف
عجمیله تکبر معناسنه پهلویدر ٭ ها بهار تنجانه نعمتی ونقش وینه داخی دیلر دیمش
بیت رسید موسم نوروز کز وصال بهار ٭ شود ببساتین اراسته بستان بهار ٭
هبو بهبود اعلام رجالدندر ایوا دلو دیمك اولور با ایله درکه ثانی حرف تهجیدر
هت بهتر صیغه تفصیل درایورك دیمکدر اجود معناسنه بهه مثله یا بیار